

วิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ
พระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย

AN ANALYSIS OF BUDDHIST SATISFACTORY BEHAVIOR IIN APPLYING THE
TECHNOLOGICAL COMMUNICATION OF STUDENTS IN BUDDHIST
COLLEDGE IN NONGKHAI PROVINCE

พระคงเดช สุกิจโต (พันเทศ)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

วิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ
พระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย

พระคงเดช สุกิจโต (พันเทศ)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

An analysis of Buddhist satisfactory behavior in applying the
technological communication of the students in the
Buddhist College in Nongkhai Province

Phrakongdet Sucitto (Phanthet)

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Arts
Buddhist Studies

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2018

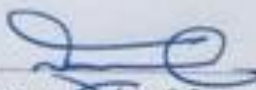
(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

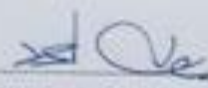

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์
เรื่อง "วิเคราะห์พฤติกรรมการที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต
วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย" เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

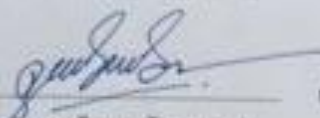

(พระมหาสมบุญ ฐิตฺติกโร, คร.)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

(พระมหาสมบุญ ฐิตฺติกโร, คร.) ประธานกรรมการ

(ผศ.ดร. ทอมพรส บัณฑิต) กรรมการ

(พระราชรัตนอักษรณ์, รศ.ดร.) กรรมการ

(พระครูจิตรธรรมธิ์, ผศ.ดร.) กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

พระราชรัตนอักษรณ์, รศ.ดร.
พระครูจิตรธรรมธิ์, ผศ.ดร.

ประธานกรรมการ
กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(พระคณธ สุจิตโต / พันเอก)

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : วิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย
- ผู้วิจัย** : พระคงเดช สุจิตโต (พันเทศ)
- ปริญญา** : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์**
- : พระราชรัตนาลงกรณ์, รศ.ดร., ป.ธ.๔, ค.บ. (การสอนมัธยมศึกษา), ค.ม. (การบริหารการศึกษา), พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)
 - : พระครูจิรธรรมธัช, ผศ.ดร. ป.ธ. ๔, พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา), Ph.D. (Buddhist Studies)
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๑ มีนาคม ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ๒) เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย และ ๓) เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพและลงภาคสนามจากพระไตรปิฎก เป็นหลักและข้อมูลชั้นทุติยภูมิ ในหนังสือวิชาการ เอกสาร งานวิจัย มีการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย วิเคราะห์แล้วนำผลมาประกอบสารนิพนธ์ นำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการแสวงหาและการเข้าถึงสารสนเทศ ซึ่งพฤติกรรมนี้อาจจะเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ เช่น ผู้ใช้อาจจะใช้ระบบสารสนเทศที่เป็นทางการโดยใช้ระบบการให้บริการแบบออนไลน์หรือศูนย์สารสนเทศ หรืออาจใช้ระบบสารสนเทศที่ไม่เป็นทางการ คือระบบที่ไม่ได้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศเป็นหลักแต่อาจจะให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสารสนเทศที่ต้องการได้ เทคโนโลยีสารสนเทศมีประโยชน์ต่อมนุษย์ในหลายด้าน เช่น ด้านการศึกษาช่วยให้การศึกษามีความสะดวกขึ้น

พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตในด้านต่างๆ แสดงให้เห็นว่า พระนิสิตของวิทยาลัยสงฆ์หนองคายใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์ไปได้หลายประการเช่น การใช้เพื่อสืบค้นข้อมูลด้านการศึกษา การใช้เพื่อติดต่อสื่อสาร การใช้เพื่อเป็นสื่อในการเจริญจิตภาวนา การใช้ผลิตสื่อประกอบการสอน รวมทั้งการใช้เพื่อพิมพ์งานส่วนตัวหรืองานคณะสงฆ์ เทคโนโลยีสารสนเทศก็คือวิชาการอย่างหนึ่งที่พระควรศึกษาและคณะสงฆ์ควรส่งเสริมให้พระได้มีโอกาสศึกษาให้มากขึ้น โดยใช้หลักปฏิสัมภิตาที่รู้จักความหมาย รู้จักหลักการ เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรู้เท่าทันและนำไปอธิบาย หลักธรรมของพระพุทธศาสนาให้กับคนร่วมสมัยเข้าใจได้ ประโยชน์ที่ได้จากการใช้เทคโนโลยีมีความเกี่ยวข้องกับพระนิสิตนั้น ได้แก่ ประโยชน์ด้านการติดต่อสื่อสาร ทำให้สามารถรับข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ ประโยชน์ในด้านการศึกษาทำให้หาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโทษของการ

ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตที่มากเกินไปจะก่อให้เกิดโทษที่มีผลต่อสุขภาพ และโทษที่มีผลต่อสังคมสงฆ์

การวิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคายจากการศึกษาทำให้ทราบทั้งข้อดีและข้อเสียของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้กับทั้ง การศึกษา และพระพุทธศาสนา ของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการศึกษาของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคายทำให้ทราบทั้งข้อดีและข้อเสียของการนำมาใช้ในประเด็นของการศึกษาคือนิสิตสามารถสืบค้นข้อมูลการหาข้อมูลที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับรายวิชาที่อาจารย์ได้รับมอบหมายนิสิตก็สามารถสืบค้นข้อมูลได้ง่าย และสามารถสร้างฐานข้อมูลขึ้นเพื่อเป็นการแชร์กันในห้องเรียนในการที่จะทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้นอกตำราเรียนที่จะเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ที่จะทำให้การศึกษามีการต่อยอดและทำงานที่ได้รับมอบหมายประสบความสำเร็จส่วนในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประยุกต์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจะเป็นการสร้างฐานข้อมูลที่มีความสำคัญยกตัวอย่างเช่นการเผยแผ่หลักธรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา วิธีการปฏิบัติธรรมการเจริญอานาปานสติสมาธิ การเจริญมหาสติปัฏฐาน 4 วิธีการเดินจงกรม วิธีการนั่งสมาธิ ซึ่งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในยุคปัจจุบันทำให้ได้ฐานข้อมูลที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ทุกที่ทุกเวลาของเพียงแค่มีอินเทอร์เน็ตในการเชื่อมต่อข้อมูลเพื่อที่จะทำให้กลุ่มผู้ที่มีความสนใจได้ใช้ประโยชน์จากการสร้างฐานข้อมูลของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคายซึ่งจะเป็นการสร้างผลงานที่เป็นการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมทางสังคมในอีกรูปแบบหนึ่ง ส่วนข้อเสียของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศคือการที่นิสิตไม่มีความรู้ในการโพสต์ข้อมูลในสังคมออนไลน์ทำให้เกิดความเสียหายเสียทั้งในตัวนิสิตและสถาบันการศึกษาเป็นต้นในบริเวณต่อมาคือเป็นการส่งผลกระทบต่อตนเองคือการใช้โทรศัพท์ในระยะเวลาที่ยาวนานทำให้เกิดการพักผ่อนไม่เพียงพอเมื่อเข้าสู่ห้องเรียนก็จะมีสติไม่มีสมาธิในการเรียนหนังสือทำให้ไม่สามารถสอบวัดผลคะแนนได้คะแนนที่เป็นที่น่าพอใจและหลักการต่อมามีผลต่อสายตาในการใช้คอมพิวเตอร์หรือใช้โทรศัพท์เป็นระยะเวลานาน.

Thesis Title : An analysis of Buddhist satisfactory behavior in applying the technological communication of the students in the Buddhist College in Nongkhai Province

Researcher : Phrakongdet Sucitto (Phanthet)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phrarajarattanalongkorn, Assoc Prof,Dr., Pali IV, B.A (Secondary Teaching), M.Ed. (Educational Administration), Ph.D. (Buddhist Studies)

: Phrakrujiradhammathat, Asst. Prof. Dr., Pali IV, B.A. (Buddhist Studies), M.A. (Buddhist Studies), Ph.D. (Buddhist Studies)

Date of Graduation : March 1, 2019

Abstract

The purposes of this research were; 1. to study the opinions and theory related to the behavior in applying the technological communication 2. To study the satisfactory behavior in applying the Buddhist satisfactory behavior in applying the technological communication of the students of the Buddhist college in Nokhai Province and 3 . To analyze the Buddhist satisfactory behavior in applying the technological communication of the students in the Buddhist college, this research was the qualitative research and to study the from Tipitaka and the secondary sources, that is, the academic documents, documents, research and to interview the key informants and to bring the results from analysis for proposing by using the descriptive analysis.

The results of the research were found that the behavior in applying the technological communication is one of part of the process of searching and accessible to the communication. This behavior may occur in various informs such as the user may apply the system of informal communication, that is, the system does not perform the duties related to the main communication but it may result in the detail data related to the required communication. The technological communication can produce the benefits towards human beings such as the education assists the convenient studies.

The students' behaviors in applying various technological communications shows the students of Nongkhai Buddhist college using the technological

communication for the sake of various benefits such as using them for searching the educational data, for communication, for spiritual development and production for teaching medias including the private works or the Sanghas' works. The technological communication is one of academies that the Buddhist monks should study and the community of Sanghas should enhance the monks to have the chance to study increasingly by applying the analytical knowledge, that is, to know the meaning and the principle for sake of the benefits from the technological communication by knowing what it should be and it can be explained. The Buddhist teaching can be understood by the contemporary people. The benefits obtained from the technological application of the students are the aspect of the communication that can receive the communicative data and the educational benefits result in the related data with learning and teaching effectively and the students' weakness in applying the technological communication too much will result in the physical weakness of their health and the weakness produces the effectiveness for the Sanghas too.

The analysis the Buddhist satisfactory behaviors in applying the technological communication of the students in the Nongkhai Buddhist college from the study finds both goodness and weakness in applying the technological communication for education and Buddhism and for the daily life together with the students' education. This makes us to understand both goodness and weakness of application in the educational aspect, that is to say, the students can search the data easily and can produce the data bases for application in order to share the data in the classroom for resulting in the process of learning outside the books and it will enhance the learning continuously and to work the assignment completely. While for application of the technological communication for propagation of Buddhism, it will create the important data bases such as to propagate the Buddhist important teachings, the method to Dhamma practice, to develop the mindfulness, to practice the Four Foundations of Mindfulness, the method to walk up and down and to sit for meditation. All these applications of technological communication can produce the data bases to use the benefits every time just to have the computer to communicate with data to make people who get interested to use the benefits of the students' data bases in the Nongkhai Buddhist college, that will produce the results of work and to enhance the social morality. While the weakness of applying the technological communication are that the students do know how to post the data on line, this will produce the weakness for both students themselves and the educational institute etc. and weakness for them is to use the telephone for a long time, they cannot take a rest and when they enter the classroom, they will not have the meditation for learning

and they will fail for their examination and for the next results it will effect on their sights because they use the computer and telephone for a long time.

กิตติกรรมประกาศ

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น พระสัทธรรมและพระอริยสงฆ์ผู้ประเสริฐ วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ เพราะความเมตตาอนุเคราะห์ช่วยเหลือเกื้อกูลจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณ พระอาจารย์ คณะบดี ที่เป็นประธานกรรมการควบคุมอำนวยการสอบวิทยานิพนธ์ แก้ไขและปรึกษาเพิ่มเติมความสมบูรณ์แบบของงานผู้วิจัย โดยพระราชรัตนาลงกรณ์, ดร. ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และพระครูจิรธรรมธัช, ผศ.ดร. กรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ชี้แนวทางและเทคนิคในการวิจัย เป็นธุระในการตรวจต้นฉบับให้คำปรึกษาและเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุง และสอนเทคนิคการจัดรูปแบบในการทำงานบนเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ความสวยงาม ด้วยความเมตตาที่ได้รับจากที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้งสองท่านนี้ ทำให้เนื้อหาของวิทยานิพนธ์มีความชัดเจนและสมบูรณ์ คณะอาจารย์บัณฑิตศึกษาที่ให้ความเมตตา แก่ผู้วิจัยได้มีโอกาสดำเนินการศึกษาสถาบันแห่งนี้

ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.อริย์ธัช เลิศรวมโชค เจ้าหน้าที่ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์ตามรูปแบบของงานวิจัย ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุด วิทยาเขตหนองคาย ที่ได้ให้ความเอื้อเฟื้อและอำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลหนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยผู้วิจัย ขอขอบคุณและขออนุโมทนา

หากมีความดีอันเกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ผู้มีอุปการคุณทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือทั้งกำลังกายและกำลังใจ ตลอดถึงกำลังทรัพย์ด้วยดีตลอดมา พร้อมกันนี้ ความดีใดๆ ที่เกิดจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขออุทิศเป็นเครื่องบูชาแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระธรรม และพระอริยสงฆ์ ตลอดจนผู้มีอุปการคุณทั้งหลายนับตั้งแต่ บิดามารดา ครูอาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ผู้วิจัยทั้งในอดีตและปัจจุบันทุกรูป/คน และครอบครัวของผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลซึ่งคอยให้ความสนับสนุนส่งเสริมและให้กำลังใจมาโดยตลอด ขอความมุ่งหวังเจตนาด้วยความพากเพียรของผู้วิจัยจึงมีส่วนสนับสนุนให้พระพุทธศาสนา สังคม และประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองสืบไป

พระคงเดช สุจิตโต (พันเทศ)

๑ มีนาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ณ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามวิจัย	๓
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๔
๑.๕ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๕
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๕
๑.๗ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕
๑.๗.๑ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	๕
๑.๗.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๘
๑.๘ วิธีดำเนินการวิจัย	๑๕
๑.๙ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๖
บทที่ ๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	๑๗
๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม	๑๗
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	๒๐
๒.๒.๑ ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ	๒๐
๒.๒.๒ องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ	๒๒
๒.๒.๓ เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม	๒๓
๒.๒.๔ เทคโนโลยีสารสนเทศของระบบเครือข่าย	๒๔
๒.๒.๕ เทคโนโลยีสารสนเทศคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	๒๕
๒.๒.๖ เทคโนโลยีฐานข้อมูล	๒๕
๒.๒.๗ บทบาทและความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ	๒๖
๒.๒.๘ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา	๒๗
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	๒๘
๒.๓.๑ พฤติกรรมมนุษย์ตามแนวคิดวิทยา	๓๐

๒.๓.๒ พฤติกรรมมนุษย์ตามแนวสังคมวิทยา	๓๐
๒.๓.๓ พฤติกรรมมนุษย์ทางวิทยาศาสตร์	๓๑
๒.๓.๔ ประเภทของพฤติกรรม	๓๓
๒.๓.๕ พฤติกรรมการเรียนรู้ (Learning Behavior)	๓๔
๒.๓.๖ ทฤษฎีการเรียนรู้	๓๕
๒.๓.๗ ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก	๓๖
๒.๓.๘ พฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้	๓๘
๒.๓.๙ พฤติกรรมการเรียนรู้แบบลองผิดลองถูก (Trial and Error)	๓๙
๒.๔ ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศ	๔๑
๒.๕ ทฤษฎีวิธีการศึกษาพฤติกรรม	๔๔
๒.๖ ปัญหาที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	๔๗
๒.๗ สรุป	๕๐

บทที่ ๓ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ของพระนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย	๕๑
๓.๑ การปฏิสัมพันธ์กับโลกตามหลักอายตนะ ๖	๕๑
๓.๒ พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตในด้านต่างๆ	๕๔
๓.๒.๑ การใช้เพื่อสืบค้นข้อมูลด้านการศึกษา	๕๔
๓.๒.๒ การใช้เพื่อติดต่อสื่อสาร	๕๘
๓.๒.๓ การใช้เพื่อเป็นสื่อในการเจริญจิตภาวนา	๖๓
๓.๒.๔ การใช้ผลิตสื่อประกอบการสอน	๖๖
๓.๒.๕ การใช้เพื่อพิมพ์งานส่วนตัวหรืองานคณะสงฆ์	๗๔
๓.๓ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	๗๖
๓.๔ ประโยชน์ที่ได้จากการใช้เทคโนโลยี	๗๙
๓.๕ โทษของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต	๘๔
๓.๕.๑ โทษที่มีผลต่อสุขภาพ	๘๔
๓.๕.๒ โทษที่มีผลต่อสังคมสงฆ์	๘๔
๓.๖ บทสรุป	๘๕

บทที่ ๔ วิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการประยุกต์ใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย	๘๗
๔.๑ วิเคราะห์พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต	
วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย	๘๗
๔.๑.๑ พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต	
เพื่อการศึกษา	๘๗

๔.๑.๒ พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต เพื่อการสืบค้นข้อมูล	๙๑
๔.๑.๓ พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตใน ทางพระพุทธศาสนา	๙๕
๔.๒ วิเคราะห์ ข้อดี และข้อเสีย ของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ พระนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย	๙๘
๔.๒.๑ วิเคราะห์ ข้อดี ของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ พระนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย	๙๘
๔.๒.๒ วิเคราะห์ ข้อเสีย ของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ พระนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย	๑๐๑
๔.๓ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย	๑๐๓
๔.๓.๑ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ พระนิสิตเพื่อการศึกษา	๑๐๓
๔.๓.๒ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต เพื่อพระพุทธศาสนา	๑๐๖
๔.๔ สรุป	๑๐๙
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	๑๑๓
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๑๓
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๑๗
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๒๐
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	๑๒๐
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป	๑๒๑
บรรณานุกรม	๑๒๒
ภาคผนวก	๑๒๙
ภาคผนวก ก หนังสือของความอนุเคราะห์	๑๓๐
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์	๑๔๓
ภาคผนวก ค ภาพประกอบการสัมภาษณ์งานวิจัย	๑๔๗
ประวัติผู้วิจัย	๑๖๔

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากคัมภีร์พระไตรปิฎก ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๐ และพระไตรปิฎก ฉบับภาษาไทย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ รูปแบบการอ้างอิงจะขึ้นต้นด้วยอักษรย่อชื่อของคัมภีร์แล้วตามด้วย เล่ม / ข้อ / หน้า ตามลำดับ เช่น วิ.มหา. (บาลี) ๑/๑๙๖/๑๕๑, วิ.มหา. (ไทย) ๑/๑๙๖/๒๑๐. หมายถึง วินัยปิฎก มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ภาษาบาลี เล่ม ๑ ข้อ ๑๙๖ หน้า ๑๕๑ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๐ และวินัยปิฎก มหาวรรค ภาษาไทย เล่ม ๑ ข้อ ๑๙๖ หน้า ๒๑๐ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙

พระวินัยปิฎก

วิ. มหา.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก มหาวรรค	(ภาษาไทย)
วิ.ม.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก มหาวรรค	(ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

ที.สี.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ปา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค	(ภาษาไทย)
ม.มู.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มูลปณณาสก์	(ภาษาไทย)
ส.ส.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค	(ภาษาไทย)
ส.นิ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย นิทานวรรค	(ภาษาไทย)
ส.สพ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สฬายตนวรรค	(ภาษาไทย)
ส.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สฬายตนวรรค	(ภาษาไทย)
อง.เอก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย เอกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ทุก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ทุกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ติก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ติกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.จตุก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ปญจ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปญจกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ฉก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ฉกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.สตก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย สตกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.อฏฐก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย อฏฐกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ทสก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ทสกนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.ข.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ	(ภาษาไทย)
ขุ.ธ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ธรรมบท	(ภาษาไทย)
ขุ.อุ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย อุทาน	(ภาษาไทย)
ขุ.อิติ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย อิติวุตตกะ	(ภาษาไทย)

ขุ.เปต.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย เปตวัตถุ	(ภาษาไทย)
ขุ.ม.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย มหานิเทศ	(ภาษาไทย)
ขุ.จู.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย จุฬนิเทศ	(ภาษาไทย)
ขุ.ปฏี.	(ไทย)	=	สูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย ปฏีสัมภิตวารวค	(ภาษาไทย)

พระอภิธรรมปิฎก

อภิ.วิ.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก วิภังค์	(ภาษาไทย)
อภิ.ปุ.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก ปุคคลบัญญัติ	(ภาษาไทย)

อรรถกถาพระไตรปิฎก

ขุ.ป.อ.	(บาลี)	=	ขุททกนิกาย สหสมมปกาสนี ปฏีสัมภิตามคคอฏฐกถา	(ภาษาบาลี)
ขุ.อิติ.อ.	(บาลี)	=	ขุททกนิกาย ปรมตถทีปนี อิติวุตตกอฏฐกถา	(ภาษาบาลี)
อภิ.สง.อ.	(บาลี)	=	อภิธรรมปิฎก ฌมมสังคณี อฏฐสาสนีอฏฐกถา	(ภาษาบาลี)

การใช้หมายเลขย่อ

การใช้หมายเลขอ้างอิงพระไตรปิฎกภาษาไทย จะแจ้งเล่มที่ / ข้อที่ / หน้าที่ / ตามลำดับ เช่น วิ. มหา. (ไทย) ๔/๘/๑๒ -๑๔. หมายถึง วินัยปิฎก มหาวรรค เล่มที่ ๔ / ข้อที่ ๘ / หน้าที่ ๑๒-๑๔ (ภาษาไทย).

การใช้หมายเลขอ้างอิงอรรถกถาพระไตรปิฎกภาษาบาลี จะแจ้งเล่มที่ / หน้าที่ เช่น อภิ.สง.อ. (บาลี) ๔๖/๒๕๕. หมายถึง อภิธรรมปิฎก ฌมมสังคณี อฏฐสาสนีอฏฐกถา เล่มที่ ๔๖/หน้าที่ ๒๕๕ (ภาษาบาลี).

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกยุคปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางด้านโทรคมนาคมทำให้ข้อมูลข่าวสาร สามารถส่งผ่านถึงกันทั่วโลก เกิดสังคมที่เรียกว่า “สังคมข้อมูลข่าวสาร” (Information Society) ซึ่งเป็นสังคมที่มีการใช้ข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานด้านต่างๆ มีการกระจายภาพ เสียง และ ข้อมูล ไม่ว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นที่ใดในโลก ก็สามารถกระจายข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว และ แลกเปลี่ยนข่าวสารได้อย่างทั่วถึงกัน ความสามารถดังกล่าวเป็นผลมาจากเทคโนโลยีสารสนเทศ^๑ ที่ทำให้ระบบการสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ^๒ ซึ่งข้อมูล ข่าวสารถือเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินธุรกิจทุกประเภท คนที่มีโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลได้ รวดเร็วและลึกกว่าจะได้เปรียบคนที่เข้าถึงข้อมูลได้ช้ากว่า ซึ่งเปรียบเสมือนชุมทรัพย์ข้อมูลข่าวสาร ที่คนส่วนใหญ่หันมาให้ความสนใจ โดยมีนักวิทยาศาสตร์และนักวิจัยจำนวนมากค้นคว้า และผลิต เทคโนโลยีสารสนเทศขึ้นมา จนเกิด “กระแสเทคโนโลยีสารสนเทศท่วมท้น” (Information Explosion) เป็นการเพิ่มขึ้นอย่างทวีคูณของเนื้อหาวิชาและปริมาณของเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้กันอยู่ และรวมถึงเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกิดขึ้นใหม่ ซึ่งการเพิ่มจำนวนของเทคโนโลยีสารสนเทศนอกจากจะมีผลกระทบกับการผลิต และเผยแพร่เอกสารแล้วยังมีผลกระทบ และเป็นเรื่องยุ่งยากซับซ้อนต่อสถาบันการศึกษา ที่ให้บริการสารสนเทศในเรื่องของการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน และสามารถให้บริการสืบค้นสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ สถาบันการศึกษาจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการเตรียมการเพื่อรับปัญหาดังกล่าวโดยการพัฒนาเทคนิคและกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อให้สามารถจัดการกับสารสนเทศ จำนวนมากที่มีอยู่อย่างเหมาะสม และค้นหาสารสนเทศต่างๆ จากแหล่งสารสนเทศอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ^๓ เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology - IT) ที่กำลังมีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติได้ถูกให้คำจำกัดความ โดยสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติว่า หมายถึง เทคโนโลยีหลายๆ กลุ่มรวมกันเพื่อก่อให้เกิดการติดต่อ

^๑ ฝ่ายวิชาการภาษาไทย, **พจนานุกรมไทยฉบับทันสมัยและสมบูรณ์**, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด, ๒๕๕๓), หน้า ๕๒๙.

^๒ มนัส นามวงศ์, “การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้าน อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต”, **รายงานการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏ สวนดุสิต, ๒๕๕๓), หน้า ๘.

^๓ ปรีศนา มัชฌิมา, **พฤติกรรมการสืบค้นสารสนเทศของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๗), หน้า ๑๔

เชื่อมโยงหรือจัดหา การวิเคราะห์ประมวผล การจัดเก็บและการจัดการ การเผยแพร่ และการใช้สารสนเทศ (ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ข่าวสารและข้อมูลดิบ จนถึงความรู้วิชาการ) ให้เกิดประโยชน์ในรูปแบบของสื่อต่างๆ ทั้งเสียง ภาพ และตัวอักษร ด้วยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์ “เทคโนโลยีสารสนเทศจึงประกอบด้วย เทคโนโลยีหลายประเภท อาทิ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และฐานข้อมูล เทคโนโลยีโทรคมนาคมระบบมีสายและไร้สายซึ่งรวมไปถึงระบบสื่อสารมวลชน (วิทยุ โทรทัศน์) เทคโนโลยีสำนักงาน โรงเรียน มหาวิทยาลัย โรงพยาบาล บ้าน ห้างสรรพสินค้า” เป็นต้น^๔ เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงคอมพิวเตอร์รูปแบบต่างๆ เช่น เครื่องพิมพ์ จานคอม แฟกซ์ โทรศัพท์ โทรสาร อุปกรณ์สลับสาย อินเทอร์เน็ต ดาวเทียม โยแก้วนำแสง โมเด็ม โทรศัพท์ เครื่องเล่นวิทยุ เครื่องเล่นอิเล็กทรอนิกส์ เกมคอมพิวเตอร์ เครื่องอ่านบาร์โค้ด รวมถึงซอฟต์แวร์ ระบบและซอฟต์แวร์ประยุกต์เฉพาะด้าน และเทคโนโลยีอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก เช่น ตู้ ATM (Automatic Teller Machine) เป็นต้น จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีให้เลือกมากมายตามความต้องการของมนุษย์ เพราะปัจจุบันโลกได้มีการวิวัฒนาการเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศจากประเทศที่เจริญมากกว่าก็จะไหลไปสู่ประเทศที่เจริญน้อยกว่า พระนิสิตนั้นไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงไปจากยุคแห่งสังคมสารสนเทศไปได้ จำเป็นต้องปรับตัวและเรียนรู้เพื่อใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ให้เหมาะกับชีวิตประจำวัน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ควรจะเลือกเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างจริงจังไม่ก่อให้เกิดปัญหา^๕ อันเป็นการสนองตอบนโยบายของประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ ที่มุ่งเน้น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และยังเป็นดำเนินการตามนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ หรือ IT ๒๐๐๐^๖

สื่อสารสนเทศทุกวันนี้ได้เจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเครื่องมือ การสื่อสาร ที่ทันสมัยและรวดเร็ว รวมทั้งจำนวนของสื่อที่มีอยู่ทำให้สื่อสารสนเทศ หรือสถาบันสื่อสารมวลชนกลายเป็นสถาบันที่สำคัญอีกสถาบันหนึ่ง ที่จะช่วยให้สามารถแสวงหาข่าวสาร ความรู้เพื่อการศึกษา เพื่อให้เขาเหล่านั้นเป็นผู้ที่มีประโยชน์ต่อสังคม ช่วยพัฒนา ประเทศชาติในอนาคต แม้สื่อสารสนเทศจะมีวิธีที่น่าเสนอข่าวสารแตกต่างกันไปตามวิธีการ เฉพาะตัวของสื่อแต่ละชนิด แต่ในฐานะของผู้สะท้อนสังคมก็จะต้องเสนอข่าวสารที่เป็นจริงในรูปแบบที่เหมาะสม และต้องให้สารนั้นสัมฤทธิ์ผลตามกระบวนการสื่อสาร คือ ผู้ส่งสาร (Sender) ข่าวสาร (Message) โดยผ่านช่องทาง (Channel) ไปยังผู้รับสาร (Receiver) ปฏิกริยา ตอบกลับ (Feedback) จากภาวะของผลกระทบต่างๆ ที่เทคโนโลยีสารสนเทศมีต่อพระนิสิตในขณะนี้ ซึ่งจะทวีคูณขึ้นในอนาคต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาวิจัย เพื่อหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ทั้งในทางการวางแผนให้เกิดผลในทางสร้างสรรค์และประโยชน์ทางองค์ความรู้ด้านสารสนเทศ

^๔ สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, **กรอบแนวคิดและความเป็นมาของความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้**, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, ๒๕๔๔), หน้า ๙.

^๕ กาญจนา แก้วเทพ, **สื่อสองวัฒนธรรม**, (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิภูมิปัญญา, ๒๕๓๙), หน้า ๖๖.

^๖ อำนวย วีรวรรณ และเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, **เมืองไทยในปี๒๕๖๐ : อนาคตเมืองไทยในสองทศวรรษหน้า**, (กรุงเทพมหานคร : ชัคเชสมิเดีย, ๒๕๓๙), หน้า ๕๐.

พระนิสิตที่เข้ารับการศึกษาระดับชั้นอุดมศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโท ในวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ พัฒนาสติปัญญาของตนให้สามารถก้าวทันความเจริญของโลก ทั้งทางด้านธรรมะที่เป็นพื้นฐานเดิมของพระองค์อยู่แล้ว และการศึกษาในกระบวนการตามขั้นตอนของมหาวิทยาลัย ซึ่งในการศึกษานั้นมีทั้งรูปแบบที่เป็นของเดิม คือการศึกษาเฉพาะในตำรา ค้นคว้าความรู้จากหนังสือต่าง ๆ แต่เมื่อกาลเวลาผ่านไป กระบวนการหรือเทคนิคที่นำมาช่วยในการศึกษานั้นก็มากขึ้น เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเข้ามา มีบทบาทกับการศึกษาของพระนิสิต ไม่ว่าจะเป็น อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก ไอแพด ไอโฟน เครื่องเล่น mp3 แท็บเล็ต และสิ่งอื่นๆอีกมากมาย เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วพระนิสิตมีพฤติกรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาหรือการใช้งานอย่างอื่นในยุคสมัยนี้ ได้เหมาะสมตามสมณสาธูปมากน้อยเพียงใด

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาพฤติกรรมเชิงพุทธที่พึงประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย โดยจะนำเสนอเกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในสถานศึกษาของพระนิสิต ทั้งนี้ในการศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตนี้ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นข้อมูลในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่พระนิสิต อันจะเป็นประโยชน์แก่สังคมสงฆ์เป็นลำดับต่อไป

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑.๒.๑ การเข้าแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้คนจำนวนมากจะสร้างแนวทางหรือโอกาสในด้านต่างๆที่ใช้ประกอบการศึกษา การเรียนรู้ได้มากขึ้นอย่างไร

๑.๒.๒ การทราบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย จะเป็นการสร้างรูปแบบหรือแนวทางการจัดการศึกษาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อการพัฒนามหาวิทยาลัยอย่างไรเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๒.๓ การวิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคายจะเป็นการสร้างกระบวนการที่สามารถสร้างระบบต่างๆของการ บูรณาการในศาสตร์ของพระพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนาตนเอง และประเทศได้อย่างไร เพื่อที่จะเป็นการลงมือปฏิบัติเพื่อสร้างประสบการณ์ในการสร้างความเป็นมืออาชีพในการต่อยอดความคิดของการช่วยเหลือสังคมเพราะการได้มาซึ่งคำตอบในคำถามต่างในทุกๆเรื่องในปัจจุบัน สามารถได้คำตอบมากมายในการให้สังคมเป็นผู้ตอบในสังคมออนไลน์

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑.๓.๒ เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย

๑.๓.๓ เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย ครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย ค้นคว้าจาก หนังสือ เอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ พระไตรปิฎก การเผยแผ่พระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา

๒.ขอบเขตด้านเอกสาร ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต จากข้อมูลชั้นปฐมภูมิ (Primary Sources) คือ คัมภีร์พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพุทธศักราช ๒๕๓๙ ในส่วนเอกสารทุติยภูมิ (Secondary Resources) ค้นคว้าจาก หนังสือ เอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา

๓. ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาวิจัย ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ พระนิสิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา ปริญญาตรี และปริญญาโท ทุกชั้นปีจำนวน ๖๐ รูป/คน พระนิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ ทุกชั้นปีจำนวน ๒๐ รูป พระนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ ทุกชั้นปี จำนวน ๒๐ รูป และพระนิสิตสาขาวิชาครุศาสตร์ ทุกชั้นปี จำนวน ๒๐ รูป รวมกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาทั้งสิ้น จำนวน ๖๐ รูป

๔. ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

การได้มาซึ่งกลุ่มเป้าหมายได้มาโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) ในกลุ่มต่างๆของการศึกษาในวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย เลือกโดย วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการเลือกเอาเฉพาะหัวหน้าห้อง นิสิตที่มีการใช้เครื่องมือทางไอทีที่มีความชำนาญ และเลขานุการห้องในแต่ละสาขา แต่ละชั้นปี

๑.๕ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๕.๑ ต้องการทราบแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑.๕.๒ ต้องการทราบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย

๑.๕.๓ ต้องการทราบผลการวิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

พฤติกรรม หมายถึง กิริยาอาการที่แสดงออกทางกาย วาจา หรือการเกิดปฏิกิริยาเมื่อเผชิญกับสิ่งภายนอกซึ่งการแสดงออกนั้นเกิดจากอุปนิสัยที่ได้สะสมมา

เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง เทคโนโลยีที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่การจัดหา จัดเก็บ ประมวลผล และการเผยแพร่สารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วยเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีโทรคมนาคม และรวมถึงเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำข้อมูลข่าวสารใช้ให้เป็นประโยชน์ในทางการศึกษา และในทางพระพุทธศาสนา

พระนิสิต หมายถึง พระภิกษุที่เข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ทุกชั้นปี ทุกสาขาวิชา

วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย หมายถึง วิทยาลัยสงฆ์ที่อยู่ภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๗ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑.๗.๑ เอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) ได้ให้ความหมาย “พฤติกรรม” (Behavior) คือ การประพฤติในชีวิตประจำวัน การทำตัว คุณสมบัติของบุคคลที่แสดงออกส่วนหลักพุทธธรรมได้ระบุว่า “พฤติกรรม” หรือความประพฤติของมนุษย์นั้น จัดอยู่ในกลุ่มกรรมนิยาม (Law of Karma) ซึ่งหมายถึง กฎธรรมชาติที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ คือ กระบวนการกระทำและการให้ผลของการกระทำ หรือเป็นกระบวนการแห่งเจตนา หรือความคิดปรุงแต่ง สร้างสรรค์ต่างๆ พร้อมทั้งผลที่สืบเนื่องออกไปอันสอดคล้องสมกัน เช่น สร้างพฤติกรรมดี ก็มีผลดี สร้างพฤติกรรมชั่ว ก็ได้รับผลชั่ว เป็นต้น^๗

^๗ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงขยายความ, (กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก, ๒๕๒๗), หน้า ๗๙.

ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิด และความรู้สึกเพื่อตอบสนองสิ่งเร้า^๘

พรรณราย ทริพย์ประภา ให้ความหมายไว้ว่า พฤติกรรม (Behavior) คือ การกระทำใดๆ ก็ตามซึ่งสามารถสังเกตได้โดยบุคคลอื่น หรือ โดยการใช้เครื่องมือ พฤติกรรมมิได้หมายความว่าเฉพาะแต่เพียงการแสดงออกทางด้านร่างกายภายนอกเท่านั้น ยังรวมไปถึงการกระทำหรือกิจกรรมภายในความรู้สึกของบุคคลด้วย^๙

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง สิ่งที่บุคคลกระทำ แสดงออกตอบสนอง หรือโต้ตอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ ได้ยินนับได้ วัดได้ตรงกัน ด้วยเครื่องมือที่เป็นวัตถุวิสัย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกหรือการตอบสนองนั้นจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกร่างกาย^{๑๐}

พัฒนานุสรณ์ สถาพรวงศ์ กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะการตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่งที่สามารถสังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัสอย่างเป็นรูปธรรม^{๑๑}

ลักขณา สรีวัฒน์ กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึก นึกคิด ความต้องการของจิตที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าซึ่งอาจสังเกตได้ทางตรงหรือทางอ้อมบางลักษณะอาจสังเกตได้โดยไม่ใช้เครื่องมือหรือต้องใช้เครื่องมือ^{๑๒}

สุขุม เฉลยทรัพย์ และคณะ ได้ให้ความหมายว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นคำที่ใช้ทดแทนกันได้ ซึ่งหมายถึงเทคโนโลยีสองสาขาหลักที่ประกอบด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมที่ผนวกเข้าด้วยกัน เพื่อใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์ จัดหา จัดเก็บ ค้นคืน จัดการถ่ายทอดและเผยแพร่ข้อมูลในรูปดิจิทัล (Digital Data) ไม่ว่าจะเป็นเสียง ภาพ ภาพเคลื่อนไหวข้อความหรือตัวอักษร และตัวเลข เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความแม่นยำ และความรวดเร็วให้ทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์^{๑๓}

^๘ ราชบัณฑิตยสถาน, **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๒๕**, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๘), หน้า ๕๘๐.

^๙ พรรณราย ทริพย์ประภา, **จิตวิทยาอุตสาหกรรม**, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๙), หน้า ๒.

^{๑๐} สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม**, พิมพ์ครั้งที่ , (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑), หน้า ๓.

^{๑๑} พัฒนานุสรณ์ สถาพรวงศ์, **การปรับพฤติกรรม**, (มหาสารคาม : ฝ่ายเอกสารตำรา สถาบันราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๔๔), หน้า ๔.

^{๑๒} ลักขณา สรีวัฒน์, **จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน**, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๔), หน้า ๑๗.

^{๑๓} สุขุม เฉลยทรัพย์ และคณะ, **เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๐), หน้า ๒.

ฐิตียา เนตรวงษ์ ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้ว่าพฤติกรรม คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็น การกระทำของร่างกายในแต่ละวัน โดยเริ่มตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้า การแต่งตัว และการกินอาหาร ไม่ เพียงแต่เท่านั้น ยังมีการกระทำอีกมากมายจนกระทั่งเรากลับไปยังเตียงนอน และนอนหลับ^{๑๔}

ประสาน – ทิพวรรณ หอมพูล ได้ให้ความหมายของคำว่า”พฤติกรรม” ไว้ดังนี้

๑. หมายถึง การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสิ่งมีชีวิตและบุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้ จากการกระทำกิจกรรมเหล่านั้น ซึ่งมีทั้งทางดีและทางไม่ดี เช่น การหัวเราะ การร้องไห้ เสียใจ การ ออกกำลังกาย เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นผลจากกระบวนการทางจิตวิทยา ได้แก่ การสนใจ การ เรียนรู้ การจำ การลืม และความรู้สึกนึกคิด เป็นต้น

๒. หมายถึง กระบวนการต่างๆ ของบุคคลที่ปฏิบัติต่อสภาพแวดล้อมของบุคคลเหล่านั้น ออกมาในรูปของการกระทำ หรือการแสดงออกของมนุษย์ โดยมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งอยู่ ภายใต้กลไกของความรู้สึกนึกคิดของตนเองมนุษย์ทุกคนจะมีกระบวนการของพฤติกรรมที่เป็น เอกลักษณะของตนเอง ทุกคนจะมีความต้องการและมีสาเหตุจูงใจเป็นของตนเองอยู่ตลอดเวลา และสามารถตัดสินใจที่จะกระทำการต่างๆ ด้วยความรู้สึกนึกคิดเป็นของตนเอง สิ่งที่ปรากฏออกมานั้นเป็น พฤติกรรมของมนุษย์^{๑๕}

กันยา สุวรรณแสง ได้ให้ความหมายไว้ว่า พฤติกรรม คือ กิริยาอาการ บทบาท สีส่า ทำทาง การประพฤติ ปฏิบัติ การกระทำที่แสดงออกให้ปรากฏสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทางใดทาง หนึ่ง ใน ๕ ทวาร คือ โสตสัมผัส จักขุสัมผัส ชิวหาสัมผัส ฆานสัมผัส และทางผิวหนัง หรือมีฉะนั้นก็ สามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือ^{๑๖}

สงวน สิริพิเชตรุณและคณะ ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมว่า หมายถึง การกระทำ หรือกิริยาที่ปรากฏออกมาทางร่างกาย ทางกล้ามเนื้อ ทางสมอง ทางอารมณ์ และทางความรู้สึกนึกคิด ซึ่งโดยปรกติมนุษย์และสัตว์ย่อมแสดงออกมาให้เป็นที่สังเกตเห็นได้ชัด และเห็นไม่ได้ชัด ซึ่งขึ้นอยู่กับ การตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่มากระตุ้นเป็นสำคัญ ^{๑๗}

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ ได้อธิบายความหมายของพฤติกรรมไว้ว่า พฤติกรรม (behavior) นั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นการกระทำหรืออาการที่แสดงออกของบุคคล

^{๑๔} ฐิตียา เนตรวงษ์, “การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเข้าถึงสารสนเทศของอาจารย์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๗), หน้า ๖.

^{๑๕} ประสาน- ทิพวรรณ หอมพูล, **จิตวิทยาทั่วไป**, (กรุงเทพมหานคร : พิเศษการพิมพ์, ๒๕๓๗), หน้า ๗๔.

^{๑๖} กันยา สุวรรณแสง, **จิตวิทยาทั่วไป**, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : อักษรพิทยา, ๒๕๔๒), หน้า ๙๒.

^{๑๗} สงวน สิริพิเชตรุณและคณะ, **จิตวิทยาสังคม**, (กรุงเทพมหานคร: ชัยศิริการพิมพ์, ๒๕๒๒), หน้า ๑.

(Action) ทั้งนี้รวมถึงการงดเว้นการกระทำด้วย (Inaction) นอกจากนั้นการตัดสินใจที่รู้สึกได้ของบุคคล กลุ่มหรือองค์การ หรือการกระทำที่ซ่อนเร้นแต่พร้อมที่จะแสดงออก อาทิ การมีความคิดริเริ่มก็นับเป็นการกระทำเช่นกัน ดังนั้น คำว่า “พฤติกรรม” จึงรวมถึงสิ่งที่บุคคล กลุ่มหรือองค์การประพฤติปฏิบัติซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เปิดเผย (Overt behavior) และยังรวมถึงพฤติกรรมที่ยังไม่แสดงออกหรือพฤติกรรมซ่อนเร้น (Covert behavior) ทั้งนี้รวมถึงกระบวนการภายในอื่น ๆ ได้แก่ ความคิดความรู้สึก ทักษะคติ เป็นต้น นอกจากนั้น ยังรวมถึงการงดเว้นการกระทำ หรือการไม่แสดงออกทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจอีกด้วย^{๑๘}

วสันต์ เชื้อมทอง กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนั้น ในปัจจุบันทุกหน่วยงานทั้งภาคเอกชนหรือราชการต่างให้ความสนใจ และนำมาใช้งานอย่างแพร่หลาย อาทิ การใช้งานทางด้านประมวลผลทางสถิติที่ซับซ้อนและทำซ้ำๆ เป็นจำนวนมาก การจัดทำรายงานและเอกสารต่างๆ ในสำนักงาน การออกแบบผลิตภัณฑ์ การจัดทำคำสั่งเป็นชุดเพื่อให้ควบคุมระบบสัญญาณ เช่น หุ่นยนต์ในโรงงานอุตสาหกรรม ระบบการควบคุมสัญญาณจราจร เป็นต้น ทั้งยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้งานด้านธุรกิจ การศึกษา การแพทย์ การทหาร การคมนาคมและการสื่อสาร^{๑๙}

วิเชียร ภูสุวรรณ กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ใกล้ชิดกับเครื่องคอมพิวเตอร์ และเห็นว่าไม่ใช่เรื่องยาก และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองสามารถคิดที่จะใช้สร้างโปรแกรมใหม่ๆ ซึ่งจะเป็นการบ่งชี้ว่านโยบายการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จจริง^{๒๐}

จากความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า “เทคโนโลยีสารสนเทศ” ซึ่งหมายถึง เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อใช้ในกระบวนการสร้างสรรค์ จัดหา จัดเก็บ ค้นคืน จัดการ ถ่ายทอดและเผยแพร่ข้อมูลในรูปดิจิทัล (DigitalData) ไม่ว่าจะเป็นเสียง ภาพ ภาพเคลื่อนไหว ข้อความหรือตัวอักษร และตัวเลข เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความแม่นยำและความรวดเร็วให้ทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในทางพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง

๑.๗.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุภอักษร ปริดาสุทธิจิตต์ ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการใช้ อินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกรณีศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้านตนเอง โดยบิดา - มารดา

^{๑๘} สร้อยตระกูล (ตียานนท์) อรรถมานะ, **พฤติกรรมองค์การทฤษฎีและการประยุกต์**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๑), หน้า ๑๔.

^{๑๙} วสันต์ เชื้อมทอง, “การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนายทหารนักเรียน หลักสูตรหลักประจำชุดที่ ๗๓ - ๗๔ และ ๗๕ ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเสนาธิการทหารบก”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาประยุกต์**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๓), หน้า ๒๒.

^{๒๐} วิเชียร ภูสุวรรณ, **การใช้เทคโนโลยี, วิชาการ ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๙ (กันยายน) (๒๕๔๔)**, หน้า ๒๗.

เป็นผู้จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ และชั่วโมงอินเทอร์เน็ตมาให้ สถานที่อื่น ที่ใช้อินเทอร์เน็ต ได้แก่ ร้านอินเทอร์เน็ต และโรงเรียน เริ่มใช้ตั้งแต่เวลา ๒๐.๐๐ น. เป็นต้นไป และเลิกใช้เวลาประมาณ ๒๒.๐๐ น. ระยะเวลาที่ใช้อินเทอร์เน็ตครั้งละ ๒ ชั่วโมง โดยใช้อินเทอร์เน็ตนาน ที่สุด ชั่วโมง ใช้สัปดาห์ละ ๕ วันขึ้นไป ใช้เพียงคนเดียว และเป็นลักษณะการใช้อินเทอร์เน็ตฟรี กลุ่มเพื่อนที่สามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้แล้ว เป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการกระตุ้นการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักเรียน เพื่อแสดงถึงการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือผู้นำกลุ่ม วัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ได้แก่ เพื่อติดต่อสื่อสารในกลุ่มเพื่อน เพื่อความบันเทิง และค้นคว้าหาข้อมูลทำรายงาน ส่วนมากใช้อินเทอร์เน็ตในรูปแบบ E - mail การสนทนาบนเครือข่าย (Chat) และ Web Board^{๒๑}

พัชรี ไชยฤกษ์ ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมก่อนการใช้อินเทอร์เน็ต นักศึกษามีการเรียนรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตจากเพื่อน สถานที่ ที่คาดว่าจะใช้คือ ศูนย์บริการอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย และมีวัตถุประสงค์เพื่อความ เพลิดเพลิน ความถนัดในการใช้ ๑ - ๓ ครั้ง/ต่อสัปดาห์ เวลาเฉลี่ยที่ใช้ ๑ - ๓ ชั่วโมงต่อครั้ง เลือกใช้ บริการเว็บบอร์ด และเลือกเข้าเว็บไซต์ด้านบันเทิง ส่วนพฤติกรรมหลังการใช้อินเทอร์เน็ต พบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติหลังจากใช้อินเทอร์เน็ต โดยนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา ส่วน การใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต พบว่า มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากการเรียน ในห้องเรียน และใช้เพื่อส่งจดหมายหรือข้อความ โดยมีจุดมุ่งหมายในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อ ตรวจสอบผลการเรียน เพื่อท่องเว็บไซต์ศึกษา ข้อมูลตามความสนใจ และเพื่อติดต่อสื่อสาร กับผู้อื่นที่รู้จักทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ห้องสนทนา และกลุ่มข่าวสาร^{๒๒}

พัชรี สิงห์แก้ว ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่มีผู้ใดที่ใช้เฉพาะเจาะจงๆ วัน ใช้โทรศัพท์มือถือ เคเบิลทีวี (ยูบีส) เครื่องเสียงสเตอริโอ ใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ๔- ๖ ครั้งต่อสัปดาห์ ใช้อีเมล ๒ - ๓ ครั้ง ต่อสัปดาห์ ใช้โทรสาร โฮมเธียเตอร์ เครื่องเล่นวีดีโอเกมคอมพิวเตอร์ เพลย์สเตชัน เกมที่บ้าน เกมที่ศูนย์การค้า ซาวนอะเบาท์ ไม่เกิน ๑ ครั้งต่อสัปดาห์ ไม่ได้ใช้โทรศัพท์ผ่านจานรับสัญญาณ ดาวเทียม (DTH) การพิจารณาระยะเวลาที่ใช้ อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้ตอบแบบสอบถามจะมี ระยะเวลาการใช้เคเบิลทีวี (ยูบีส) เครื่องเสียงสเตอริโอแต่ละครั้งมากกว่า ๒ ชั่วโมง ใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต วีดีโอเกม คอมพิวเตอร์เกม

^{๒๑} ศุภอักษร ปรีดาสุทธิจิตต์, “พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวันของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรณีศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ”, *ภาคินพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๕), ก.

^{๒๒} พัทรี ไชยฤกษ์, “การศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี”, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (สาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, ๒๕๔๕), ก.

เพลย์สเตชัน แต่ละครั้ง ๑ - ๒ ชั่วโมง ใช้ซาวนอะเบาท์ แต่ ละครั้ง ๓๑ - ๕๙ นาที และใช้โทรศัพท์มือถือ โทรสาร อีเมล โทรศัพท์ผ่านสัญญาณดาวเทียม (DTH) โฮมเธียเตอร์ เกมที่บ้าน เกมที่ศูนย์การค้า เครื่องเล่นคอมพิวเตอร์ แต่ละครั้งน้อยกว่า ๑๕ นาที วัตถุประสงค์การใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ การติดต่อสื่อสารและเพื่อความบันเทิง ในการติดต่อสื่อสารจะใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ โทรสาร และอีเมล และเพื่อความ บันเทิงจะใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต เคเบิลทีวี(ยูบีส) โทรศัพท์ผ่านจานรับสัญญาณดาวเทียม (DTH) โฮมเธียเตอร์ วิดีโอเกม คอมพิวเตอร์ เกมเพลย์สเตชัน เกมที่ศูนย์การค้า ซาวนอะเบาท์ เครื่องเสียงสเตอริโอ และเครื่องเล่นคอมพิวเตอร์^{๒๓}

นันทยา แสงสิงแก้ว ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการใช้ อินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนนารีนุกูล อำเภอ เมือง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การถ่ายโอนข้อมูล (File Transfer Protocol or FTP) รองลงมา คือ การเข้าชมเว็บไซต์ (World Wide Web) การสื่อสารด้วย ข้อความ (Chat, IRC, ICQ, Pirc) การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บบอร์ดและการใช้ไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic mail or E - mail) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การซื้อ ขายสินค้าและบริการ ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนได้แก่ เพศ สถานที่ ใช้งานอินเทอร์เน็ตและที่พักอาศัยของนักเรียน ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ของนักเรียน ได้แก่ อายุ ระดับชั้น ภูมิฐานะเดิม โปรแกรมวิชา ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง แหล่งเรียนรู้ วิธีใช้งานอินเทอร์เน็ตและช่วงเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ต^{๒๔}

พชรก แยมฉิม ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต พบว่า ๑) สถานภาพของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๖๔.๘๘ อายุระหว่าง ๑๘ - ๒๐ ปี ร้อยละ ๔๙.๐๗ กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ ๓ ร้อยละ ๕๓.๕๘ สถานที่เรียนในสถาบัน ร้อยละ ๗๔.๔๒ และระยะเวลาที่ใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศมากกว่า ๔ ปี ร้อยละ ๓๙.๐๗) พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาในภาพรวมทั้ง ๔ ด้าน อยู่ในระดับปานกลางโดยมีพฤติกรรมการใช้ระดับมากอันดับแรกคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับและด้านวัตถุประสงค์ ในการใช้ และมีพฤติกรรมการใช้ระดับปานกลางคือ ด้านเครื่องมือที่ใช้ และ ด้านระยะเวลาที่ใช้ ๓) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาเพศต่างกันมีพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านเครื่องมือที่ใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ นักศึกษาชั้นปีที่ศึกษา

^{๒๓} พรชัย สิงห์แก้ว, “การศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร”, *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, (สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๖), ก.

^{๒๔} นันทยา แสงสิงแก้ว, “พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนนารีนุกูล อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี”, *ภาคินพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๗), ก.

ต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านระยะเวลาที่ใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และนักศึกษาสถานที่เรียนต่างก็มีพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านเครื่องมือที่ใช้ ด้านวัตถุประสงค์ในการใช้ ด้านระยะเวลาที่ใช้ และ ด้านประโยชน์ที่ได้รับแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^{๒๕}

กุลธิดา วีระแพทย์ ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคหลวงพ่อกุณ ปริสุทฺธ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคหลวงพ่อกุณ ปริสุทฺธ ในภาพรวมพบว่ายู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ๓.๘๗ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มี พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมากที่สุด คือ ด้านประโยชน์ ค่าเฉลี่ย ๔.๑๖ รองลงมา คือ ด้าน การเรียน ค่าเฉลี่ย ๓.๘๖ ด้านการติดต่อสื่อสาร ค่าเฉลี่ย ๓.๗๘ และด้านบันเทิง ค่าเฉลี่ย ๓.๖๗ มี พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาระดับชั้น ปวช. และนักศึกษา ระดับชั้น ปวส. พบว่าพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในภาพรวมแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ หากพิจารณาเป็นรายด้าน การเรียนและด้านการติดต่อสื่อสาร โดย นักศึกษาระดับชั้น ปวส. มีพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมากกว่านักศึกษาระดับชั้น ปวช. ส่วนพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน^{๒๖}

วิจัย สมอ้าย ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพนักงานบริษัท ทรูมูฟ จำกัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลของการวิจัยในภาพรวมพบว่าพฤติกรรมการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ ของพนักงานชายและพนักงานหญิงของบริษัท ทรูมูฟ จำกัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในระดับ ปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๖ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า พนักงานชายและพนักงานหญิงมี พฤติกรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแต่ละด้านอยู่ในระดับเดียวกัน และพบว่าพนักงานชายและ พนักงานหญิงมีพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านการใช้งานสำนักงานมากที่สุด อยู่ใน ระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๕ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า พนักงานชายและพนักงานหญิงของบริษัท ทรูมูฟ จำกัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ไม่ต่างกัน^{๒๗}

^{๒๕} พบรัก แยมฉิม, “พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๘), ก.

^{๒๖} กุลธิดา วีระแพทย์, “พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคหลวงพ่อกุณ ปริสุทฺธ”, **ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, ๒๕๕๔), ก.

^{๒๗} วิจัย สมอ้าย, “การศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพนักงานบริษัท ทรูมูฟ จำกัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”, **ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, ๒๕๕๔), ก.

เชี่ยวชาญ ทองคำ ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ นักเรียนระดับประกาศนียบัตร (ปวช.) ประเภทอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคน้ำพอง ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนมากไม่มีคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตใช้ที่บ้าน และผลจากการ วิเคราะห์พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างพบว่า บริเวณที่กลุ่มตัวอย่างใช้อินเทอร์เน็ต มากที่สุด คือ บริการสืบค้นผ่าน WWW สืบค้นข้อมูลทั่วไป ซึ่งเว็บไซต์ที่นักศึกษาสนใจมากที่สุด คือ เว็บไซต์เล่นเกมออนไลน์ มีค่าเฉลี่ย ๔.๐๕ รองลงมาเป็นการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสืบค้นข้อมูลเพื่อทำ รายงานประกอบการเรียน ค้นคว้าหา ความรู้เพิ่มเติม สถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างใช้บริการอินเทอร์เน็ต มากที่สุด คือ วิทยาลัยเทคนิคน้ำพอง^{๒๘}

หทัยรัตน์ แสนธิ ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ บุคลากร เทศบาลนครอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี พบว่า บุคลากรของเทศบาลนครอุดรธานีส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระดับปาน กลาง โดยมีความแตกต่างของพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในแต่ละกลุ่มระดับการศึกษา จำนวน เรื่อง ส่วนใหญ่มีความแตกต่างในเรื่องการใช้อุปกรณ์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และการใช้ฐานข้อมูลของเทศบาล ในแต่ละ กลุ่มสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา มีพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกันมากที่สุด จำนวน ๗๙ เรื่อง และในแต่ละกลุ่ม ประสบการณ์การทำงานในเทศบาลนครอุดรธานีมีพฤติกรรมการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกันน้อยที่สุด จำนวน เรื่อง ความแตกต่างส่วนใหญ่เกิดขึ้นในส่วนของการใช้ฐานข้อมูลของเทศบาลและการใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของเทศบาล ^{๒๙}

บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ๑. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิง เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี นักศึกษาส่วนใหญ่สังกัด คณะวิทยาการจัดการ โดยส่วนใหญ่มีคอมพิวเตอร์เป็นของตนเองทั้ง คอมพิวเตอร์แบบโน้ตบุ๊กส์และ แบบตั้งโต๊ะ และสามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ที่บ้าน ๒. นักศึกษามีพื้นฐานการใช้งานคอมพิวเตอร์ ก่อนที่จะเข้ารับการศึกษา สถานที่ในการ ใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ใช้งานที่บ้าน ตนเอง กรณีที่นักศึกษาไม่มีคอมพิวเตอร์ใช้ ส่วนตัว พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์ที่ร้าน อินเทอร์เน็ตทั่วไป นักศึกษาส่วนใหญ่มีการ ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาเฉลี่ย ๓-๕ ครั้ง/สัปดาห์ ๓. พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ โปรแกรมสำเร็จรูป คอมพิวเตอร์เพื่อสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูล เครือข่ายอินเทอร์เน็ต และใช้สื่อ มัลติมีเดียต่างๆที่บ้าน/ ที่พักอาศัยของตนเอง ปริมาณการใช้โดยรวมของนักศึกษาพบว่าอยู่ใน ระดับปานกลาง โดยมีปริมาณ

^{๒๘} เชี่ยวชาญ ทองคำ, “การศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักเรียนระดับ ประกาศนียบัตร (ปวช.) ประเภทอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคน้ำพอง”, **ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, ๒๕๕๔), ก.

^{๒๙} หทัยรัตน์ แสนธิ, “พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ บุคลากรเทศบาลนครอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี”, **ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, ๒๕๕๔), ก.

การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยรวมอยู่ในระดับมาก โปรแกรมที่มีการ ใช้มากที่สุด คือโปรแกรมประมวลผลคำ นักศึกษามีการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสารโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารประเภทต่างๆ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยใช้เพื่อทำรายงาน/การบ้านมากที่สุด รองลงมาคือ ใช้ค้นหาข้อมูลต่างๆ จากอินเทอร์เน็ต ๔. นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ปลั๊กให้บริการต่อกับคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กมีจำนวนไม่เพียงพอ เครื่องคอมพิวเตอร์ติดไวรัสคอมพิวเตอร์ จำนวนเครื่องที่ให้บริการไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการซ่อมแซมคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กมีจำนวนไม่เพียงพอ ใช้สัญญาณ wireless ได้เป็นบางครั้ง และเอกสารให้คำแนะนำการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศมีจำนวนไม่เพียงพอและข้อมูลไม่ละเอียด ๕. เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทางการศึกษา ของนักศึกษา พบว่า ๑) นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในสถานที่ต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ๒) นักศึกษาที่ เรียนคณะต่างกัณมีพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ๓) นักศึกษาระดับปริญญาตรีและนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามี พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานที่ต่างๆ ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสูง กว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ นักศึกษาระดับปริญญาตรี และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามี การเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไม่ แตกต่างกันในทุกด้าน และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีวัตถุประสงค์การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศมากกว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^{๓๐}

รัชนิพรรณ ทะแพงพันธุ์ ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการใช้วาจาในมหาวิทยาลัย : กรณีศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ ๔ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิตปทุมธานี พบว่า ๑. ระดับพฤติกรรมการใช้วาจาในมหาวิทยาลัย โดยรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ เมื่อ ($x = ๓. ๓๗$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ การพูดเท็จ การพูดส่อเสียด การพูดคำหยาบ อยู่ในระดับ จริง ($x = ๓.๕๖ - ๓.๔๔$) ส่วนการพูดเพื่อเจ้า มีพฤติกรรมการใช้วาจาอยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($x = ๓.๐๒$) ดังนั้นค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมการใช้วาจาในมหาวิทยาลัยด้านการพูดเท็จมีค่าเฉลี่ยมาก ๒. นักศึกษาผู้มีเพศ อายุ คณะที่เรียน คณะเนนเฉลี่ยสะสม การนับถือศาสนา ที่แตกต่างกัน มีผลต่อระดับพฤติกรรมการใช้วาจาในมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ ๓. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขพฤติกรรมการใช้วาจาในมหาวิทยาลัยด้านการพูดเท็จ(มุสาวาท) พยายามพูดแต่ความจริง ศึกษาธรรมะเพราะจะทำให้เกรงกลัวบาปด้านการพูดส่อเสียด (ปสุณาวาจา)

^{๓๐} บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร, “การศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต”, รายงานการวิจัย, (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๒), ก.

ไม่ยู่ให้ผู้อื่นทะเลาะกัน มีสติระลึกรู้เสมอว่าสิ่งใดควร สิ่งใดไม่ควร ด้านการพูดคำหยาบ (ผรุสวาจา) ให้พูดจาสุภาพ คิดก่อนพูด แนะนำตักเตือนตัวเราอย่าพูดคำหยาบ ด้านการพูดเพื่อเจ้า (สัมผัปปลาปะ) พูดสิ่งที่มีประโยชน์ ไม่พูดจาเหลวไหลไร้สาระหรือพูดมากเกินไป เอาเวลาไปหาสิ่งที่มีประโยชน์ เป็นต้น ตามลำดับ^{๓๑}

พระมหาศุภวัฒน์ ชุตินฺโต (สุขดา) ได้เปรียบเทียบแนวคิดเรื่องพฤติกรรมของมนุษย์ในวรรณคดีพุทธปรัชญาเถรวาทกับซิกมันด์ ฟรอยด์ ไว้นิพนธ์เรื่อง “ศึกษาเปรียบเทียบแนวความคิดเรื่อง พฤติกรรมของมนุษย์ในวรรณคดีของพุทธปรัชญาเถรวาทกับ ซิกมันด์ฟรอยด์” จากการศึกษา พบว่า พฤติกรรมในพุทธปรัชญาเถรวาท หมายถึง การแสดงออกทางกายวาจา และสิ่งที่สืบเนื่องมาจากจิตที่อยู่ภายใน การแสดงออกทางกายภาพทั้งหมด เรียกว่ากายกรรม ทางวาจาเรียกว่า วจีกรรม และทางใจ เรียกว่า มโนกรรม ตามทฤษฎีตะวันตก มีความเชื่อว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม จำเป็นต้องมีพฤติกรรมสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทั้งที่สังเกตได้และไม่สามารถสังเกตได้ โดยนักจิตจิตวิทยา ถือว่าจิตเป็นผู้คอยกำกับพฤติกรรม กลุ่มสัจนิยมเชื่อว่ามนุษย์ประกอบด้วยร่างกายและวิญญาณหรือจิตใจ พฤติกรรมในวรรณคดีของซิกมันด์ ฟรอยด์ หมายถึงการแสดงออกทางกายภาพทั้งหมดของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปและสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงสิ่งอื่นๆ ซึ่งมีทั้งทางดีและไม่ดี เช่น การเดิน การหัวเราะ การร้องไห้ ดีใจเสียใจ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า ถ้ามนุษย์ในสังคมมีพฤติกรรมไปในทางที่สร้างสรรค์และเป็นไปตามทำนองคลองธรรมย่อมได้รับประโยชน์ต่อวิถีของตนเอง และสังคมกล่าวคือ ๑. ความสมบูรณ์หรือความดีงามด้านร่างกาย ๒. ความสมบูรณ์หรือความดีงามทางด้านจิตใจ ๓. ความสงบเรียบร้อยดีงามของสังคม ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อบุคคลมีพฤติกรรมไปในทางที่ดีงามถูกต้องตามครรลองคลองธรรมแล้ว ย่อมเอื้อต่อการพัฒนาสังคมของมนุษยชาติโดยรวมได้ง่ายยิ่งขึ้น อันเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่ความดีสูงสุด และจะมีมาตรฐานทางจริยธรรม เมื่อมนุษย์มีพฤติกรรมเช่นนี้ ย่อมทำให้สังคมมนุษย์โดยรวม^{๓๒}

เพียว เกาทัณฑ์ทอง ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมผิดวินัยอยู่ในระดับต่ำ โดยมีการผิดวินัยในด้านการเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความประพฤติและด้านการแต่งกาย นอกจากนั้นยังพบอีกว่า ตัวแปรที่มีอำนาจในการพยากรณ์พฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียน คือ การอบรมเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน^{๓๓}

^{๓๑} รัชนิพรรณ ทะแพงพันธุ์, “การศึกษาพฤติกรรมการใช้วาจาในมหาวิทยาลัย : กรณีศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ ๔ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิตปทุมธานี”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), ก.

^{๓๒} พระมหาศุภวัฒน์ ชุตินฺโต (สุขดา), “ศึกษาเปรียบเทียบแนวความคิดเรื่อง พฤติกรรมของมนุษย์ในวรรณคดีของพุทธปรัชญาเถรวาทกับ ซิกมันด์ ฟรอยด์”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘), ก.

^{๓๓} เพียว เกาทัณฑ์ทอง, “การศึกษาพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๓๔), ก.

จากการศึกษาทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ที่จะนำไปเป็นกรอบและแนวคิดทฤษฎีที่จะใช้ในการศึกษาพฤติกรรมที่พึงประสงค์และทฤษฎีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตหนองคาย ให้สามารถเข้าใจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเหมาะสมกับสภาพของนิสิตด้วยเพื่อเป็นการทราบในเรื่องของการวิเคราะห์ SWOT ในเรื่องของจุดอ่อนจุดแข็งและโอกาสในแง่มุมต่างๆ ที่จะเป็นการส่งเสริมสถานะผู้นำ การสร้างฐานข้อมูลทางพระพุทธศาสนาเพื่อบริการสังคม รวมทั้งกิจกรรมต่างๆที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ การศึกษา เพื่อกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาจะทำให้ทราบประเด็นในแง่มุมในด้านต่างๆของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประกอบเพื่อใช้ในการศึกษาการสืบค้นข้อมูลรวมทั้งการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของการที่พระนิสิตในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการดำเนินชีวิตในสังคม รวมทั้งการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในยุคปัจจุบัน

๑.๘ วิธีดำเนินการวิจัย

ศึกษาวิจัยเรื่องศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคายครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประเภทวิเคราะห์เอกสารและด้วยการสัมภาษณ์ ประชากรกลุ่มเป้าหมาย วิเคราะห์ผลแล้วนำมาประกอบการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

๑. ขั้นรวบรวมข้อมูล

๑. ศึกษาการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมได้แก่ พระไตรปิฎก ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙

๒. ศึกษาการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นทุติยภูมิ ได้แก่ หนังสือเอกสารสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ เช่น นิตยสาร หนังสือ งานวิจัย และเว็บไซต์ในอินเทอร์เน็ต ที่มีสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้และความเกี่ยวข้อง

๒. การศึกษาภาคสนาม

๑. การสัมภาษณ์ ดังนี้ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ตามหัวข้อที่กำหนดขึ้นมาก่อนที่จะทำการสัมภาษณ์ นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓ ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา ภาษาและโครงสร้างก่อนนำไปสัมภาษณ์ โดยการบันทึกและสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนิสิตในวิทยาลัยสงฆ์หนองคายเพื่อที่จะได้ข้อมูลข้อเท็จจริงในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านต่างๆของการศึกษาในร่วมมหาวิทยาลัย แล้วนำมา รวบรวม เรียบเรียง สังเคราะห์ แล้วนำเสนอผลงานวิจัย

๓. เครื่องมืออุปกรณ์ที่ช่วยในการเก็บข้อมูล ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

๑. กล้องบันทึกภาพนิ่ง

๒. เทปบันทึกเสียงสนทนา mp ๓

๓. นำเอกสารที่ได้มาจากการศึกษาค้นคว้าและการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงและนำมาวิเคราะห์

๔. นำเสนอผลการศึกษาจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่

๑.๙ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๘.๑ ทำให้ทราบแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑.๘.๒ ทำให้ทราบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย

๑.๘.๓ ทำให้ทราบผลการวิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย

บทที่ ๒

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ในบทนี้จะกล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีรายละเอียดที่ต้องศึกษา คือ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทฤษฎีวิธีการศึกษาพฤติกรรมและสรุป ดังนี้

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม

พฤติกรรม คือการกระทำของมนุษย์ เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ สัญชาตญาณ โดยกำเนิด แรงขับชีวภาพ จิตใจ อารมณ์ การเรียนรู้ แรงจูงใจ ความเชื่อ ค่านิยม บรรทัดฐาน กฎเกณฑ์และประเพณีทางสังคม ทำให้นักศึกษามีการปรับพฤติกรรมของตนเองในทางดีและไม่ดี เพื่อความอยู่รอดในสังคม นั้น ๆ ในแง่ของพระพุทธศาสนา พฤติกรรมมีอิทธิพลมาจากจิตใจ ที่สั่งการให้กระทำที่ก่อให้เกิดผลเป็นความสัมพันธ์ระหว่างกรรมกับผลของกรรม แสดงออกทางกาย วาจา ใจ ทั้งด้านดีเรียกว่า กุศลกรรม ด้านไม่ดี เรียกว่า อกุศลกรรม การกระทำชื่อว่า กรรม หรือ สัตว์ทั้งหลายย่อมกระทำกรรมโดยอาศัยธรรมชาติ ที่เป็นเหตุให้สำเร็จการกระทำเหล่านั้น โดยมี เจตนาและโลภภัยกุศลจิต^๑ หมายถึงพฤติกรรมภายในจิตใจและแสดงออกมาให้ปรากฏทางกายและการพูด เป็นการกระทำที่เกิดจากความตั้งใจ (เจตนา) เรียกว่า กายกรรม วจีกรรม มโนกรรม^๒ การกระทำที่ดีเรียกว่า “กรรมดี” ที่ชั่วเรียกว่า “กรรมชั่ว”^๓ จะเห็นว่าพฤติกรรมมีผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์คุณภาพชีวิตจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของบุคคลนั้น มนุษย์สามารถที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองในทางดีได้ หากมีจิตใจมีความแข็งแกร่งและแน่วแน่

พระโฆสิต สุเมธ (คุ้มท้าว) ได้ให้ความหมาย “พฤติกรรม”(Behavior) หมายถึง การประพฤติในชีวิตประจำวัน การทำตัว คุณสมบัติของบุคคลที่แสดงออก เป็นกระบวนการกระทำและ

^๑ พระสัทธัมมโชติกะ อัมมาจริยะ, **ปรมัตถโชติกะ มหาอภิธัมมัตถสังคหฎีกา** ปรจเฉทที่ ๕ เล่ม ๒ **กัมมจตุกะมรรณุปัตติจตุกกะ**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์, ๒๕๓๙), หน้า ๙.

^๒ วิโรจน์ นาคชาตรี, **พุทธปรัชญาเถรวาท**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔), หน้า ๑๙๒.

^๓ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๓.

ให้ผลของการกระทำแห่งเจตนาหรือความคิดปรุงแต่ง สร้างสรรค์ต่างๆ พร้อมทั้งผลที่สืบเนื่อง ซึ่งมีการสร้างพฤติกรรมดี ก็มีผลดี สร้างพฤติกรรมชั่ว ก็ได้รับผลชั่วเป็นต้น^๔

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ได้ให้ความหมายของการประพฤติดุธรรม คือ การเว้นจากอกุศลกรรมบถ ตั้งอยู่ในกุศลกรรมบถ^๕

พระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตฺโต) ได้ให้ความหมาย “พฤติกรรม” (Behavior) คือ การประพฤติในชีวิตประจำวัน การทำตัว คุณสมบัตินี้ของบุคคลที่แสดงออกส่วนหลักพุทธธรรมได้ระบุว่า “พฤติกรรม” หรือความประพฤติของมนุษย์นั้น จัดอยู่ในกลุ่มกรรมนิยาม (Law of Karma) ซึ่งหมายถึง กฎธรรมชาติที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ คือ กระบวนการกระทำและการให้ผลของการกระทำ หรือเป็นกระบวนการแห่งเจตนา หรือความคิดปรุงแต่ง สร้างสรรค์ต่างๆ พร้อมทั้งผลที่สืบเนื่องออกไปอันสอดคล้องสมกัน เช่น สร้างพฤติกรรมดี ก็มีผลดี สร้างพฤติกรรมชั่ว ก็ได้รับผลชั่วเป็นต้น^๖

ส. ศิวรักษ์ กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำใดๆ ที่ให้คนได้รู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของสังคมตน (และของสังคมอื่นถ้าเป็นไปได้) กับให้รู้ว่าทำอะไรเขาถือว่าถูก ทำอะไรถือว่าผิด ส่วนการฝึกหัดอบรมทางจริยธรรม น่าจะหมายถึงการเลี้ยงลูกเพื่อให้เข้าได้กับหลักความประพฤติปฏิบัติที่ถือกันว่าดีในสังคมนั้นๆ^๗

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต กล่าวว่า พฤติกรรม (Behavior) หมายถึงสิ่งที่บุคคลกระทำแสดงออก ตอบสนองหรือโต้ตอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ ได้ยิน อีกทั้งวัดได้ตรงกัน ด้วยเครื่องมือที่เป็นวัตถุวิสัย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกหรือการตอบสนองนั้นจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกร่างกายก็ตาม เช่น การร้องไห้ การกิน การวิ่ง การขำ การอ่านหนังสือ การเต้นของชีพจร การเต้นของหัวใจ การกระตุกของกล้ามเนื้อ เป็นต้น^๘

พรรณราย ทรัพย์ะประภา ให้ความหมายไว้ว่า พฤติกรรม (Behavior) คือ การกระทำใดๆ ก็ตามซึ่งสามารถสังเกตได้โดยบุคคลอื่น หรือ โดยการใช้เครื่องมือ พฤติกรรมมิได้หมายความว่าเฉพาะแต่

^๔ พระโฆสิต สุเมธ (คัมภีร์), หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมการเล่นการพนันในชุมชน, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๔๘), หน้า ๗๙.

^๕ สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้าสมเด็จ (พิมพ์ ธมฺมธโร), **มงคลยอดชีวิต ฉบับสมบูรณ์**, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๕๒), หน้า ๒๘๘- ๒๙๕.

^๖ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงขยายความ**, (กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก, ๒๕๒๗), หน้า ๑๗๙.

^๗ ส. ศิวรักษ์, **ปรัชญาการศึกษา : ศาสตร์และศิลป์แห่งการปฏิรูปการเรียนรู้**, (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิ-เด็ก, ๒๕๔๕), หน้า ๗๘.

^๘ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต ดร., **การปรับพฤติกรรม**, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๖), หน้า ๒.

เพียงการแสดงออกทางด้านร่างกายภายนอกเท่านั้น ยังรวมไปถึงการกระทำหรือกิจกรรมภายในความรู้สึกของบุคคลด้วย^๙

ประธาน – ทิพวรรณ หอมพูล ได้ให้ความหมายของคำว่า”พฤติกรรม” ไว้ดังนี้ . หมายถึง การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสิ่งมีชีวิตและบุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้จากการกระทำกิจกรรมเหล่านั้น ซึ่งมีทั้งทางดีและทางไม่ดี เช่น การหัวเราะ การร้องไห้ เสียใจ การออกกำลังกาย เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นผลจากกระบวนการทางจิตวิทยา ได้แก่ การสนใจ การเรียนรู้ การจำ การลืม และความรู้สึกนึกคิด เป็นต้น . หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ของบุคคลที่ปฏิบัติต่อสภาพแวดล้อมของบุคคลเหล่านั้นออกมาในรูปของการกระทำ หรือการแสดงออกของมนุษย์ โดยมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งอยู่ภายใต้กลไกของความรู้สึกนึกคิดของตนเองมนุษย์ทุกคนจะมีกระบวนการของพฤติกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ทุกคนจะมีความต้องการและมีสาเหตุจูงใจเป็นของตนเองอยู่ตลอดเวลา และสามารถตัดสินใจที่จะกระทำการต่าง ๆ ด้วยความรู้สึกนึกคิดเป็นของตนเอง สิ่งปรากฏออกมา นั้นเป็นพฤติกรรมของมนุษย์^{๑๐}

กันยา สุวรรณแสง ได้ให้ความหมายไว้ว่า พฤติกรรม คือ กิริยาอาการ บทบาท สีสันทาทาง การประพฤติ ปฏิบัติ การกระทำที่แสดงออกให้ปรากฏสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทางใดทางหนึ่งใน ๕ ทวาร คือ โสตสัมผัส จักขุสัมผัส ชิวหาสัมผัส ฆานสัมผัส และทางผิวหนัง หรือมีฉะนั้นก็สามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือ^{๑๑}

ราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิด และความรู้สึกเพื่อตอบสนองสิ่งเร้า^{๑๒}

สงวน สิทธิเลิศอรุณและคณะ ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมว่า หมายถึง การกระทำหรือ กิริยาที่ปรากฏออกมาทางร่างกาย ทางกล้ามเนื้อ ทางสมอง ทางอารมณ์ และทางความรู้สึกนึกคิด ซึ่งโดยปรกติมนุษย์และสัตว์ย่อมแสดงออกมาให้เป็นที่สังเกตเห็นได้ชัด และเห็นไม่ได้ชัด ซึ่งขึ้นอยู่กับ การตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่มากกระตุ้นเป็นสำคัญ^{๑๓}

^๙ พรรณราย ทรัพย์ะประภา, จิตวิทยาอุตสาหกรรม, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๙), หน้า ๒.

^{๑๐} ประธาน-ทิพวรรณ หอมพูล, จิตวิทยาทั่วไป, (กรุงเทพมหานคร: พิธีกรรมการพิมพ์, ๒๕๓๗), หน้า ๗๓ – ๗๔ .

^{๑๑} กันยา สุวรรณแสง รศ.ดร., จิตวิทยาทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ ๔ , (กรุงเทพมหานคร : อักษรพิทยา, ๒๕๔๒), หน้า ๙๒ .

^{๑๒} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๒๕, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๘), หน้า ๕๘๐ .

^{๑๓} สงวน สิทธิเลิศอรุณและคณะ, จิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : ชัยศิริการพิมพ์, ๒๕๒๒), หน้า ๑.

สร้อยตระกูล (ตวยานนท์) อรรถมานะ ได้อธิบายความหมายของพฤติกรรมไว้ว่า พฤติกรรม (behavior) นั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นการกระทำหรืออาการที่แสดงออกของบุคคล (Action) ทั้งนี้รวมถึงการงดเว้นการกระทำด้วย (Inaction) นอกจากนั้นการตัดสินใจที่รู้สึกได้ของบุคคล กลุ่มหรือองค์การ หรือการกระทำที่ซ่อนเร้นแต่พร้อมที่จะแสดงออก อาทิ การมีความคิดริเริ่มก็นับเป็นการกระทำเช่นกัน ดังนั้น คำว่า “พฤติกรรม” จึงรวมถึงสิ่งที่บุคคล กลุ่มหรือองค์การ ประพฤติปฏิบัติซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เปิดเผย (Overt behavior) และยังรวมถึงพฤติกรรมที่ยังไม่แสดงออกหรือพฤติกรรมซ่อนเร้น (Covert behavior) ทั้งนี้รวมถึงกระบวนการภายในอื่น ๆ ได้แก่ ความคิดความรู้สึก ทักษะ เป็นต้น นอกจากนั้น ยังรวมถึงการงดเว้นการกระทำ หรือการไม่แสดงออกทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจอีกด้วย^{๑๔}

สรุปว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรืออาการที่ต่าง ๆ ของมนุษย์ที่ปรากฏออกมาทางทวารทั้ง อันบุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง ๕ และไม่สามารถสังเกตเห็นได้ โดยการกระทำนั้นมีทั้งดีและไม่ดี อันเป็นผลมาจากการตอบสนองความรู้สึกที่มีต่อสิ่งเร้า

๒.๒. แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบด้วย ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศของระบบเครือข่าย เทคโนโลยีสารสนเทศคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เทคโนโลยีฐานข้อมูล บทบาทและความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ดังนี้

๒.๒.๑ ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ

ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศคำว่า เทคโนโลยี หมายถึง การประยุกต์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ และเป็นการศึกษาพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติ กฎเกณฑ์ของสิ่งต่างๆ และหาทางนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ และคำว่า สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้สิ่งต่างๆ แล้วเกิดกระบวนการในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังนั้น เทคโนโลยีสารสนเทศ จึงหมายถึง เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการสารสนเทศ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดเก็บ ข้อมูลการประมวลผล การพิมพ์ การสร้างรายงาน และการสื่อสารข้อมูล และยังรวมถึงเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดระบบการให้บริการการใช้และการดูแลข้อมูล เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บประมวลผล และการเผยแพร่สารสนเทศ ซึ่งรวมแล้วเรียกว่า เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ หรือเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม (Computer and Communications หรือ C&C) และมีแนวโน้มที่จะนับเทคโนโลยีอื่นๆ เข้ามาเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย เช่น เทคโนโลยีไมโครอิเล็กทรอนิกส์

^{๑๔} สร้อยตระกูล (ตวยานนท์) อรรถมานะ, พฤติกรรมองค์การทฤษฎีและการประยุกต์, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๑), หน้า ๑๓-๑๔.

เทคโนโลยีระบบอัตโนมัติ เทคโนโลยีการพิมพ์ เทคโนโลยีสำนักงานอัตโนมัติ และเทคโนโลยีการศึกษา สำหรับความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศได้มีนักวิชาการศึกษาและนักการศึกษาให้ความหมายไว้ดังนี้

มนัส นามวงศ์ ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ การประยุกต์ความรู้ความเข้าใจในระบบการสื่อสารและการใช้คอมพิวเตอร์บนฐานข้อมูลเดียวกัน ในการค้นคว้าหาข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อมูล และการติดต่อสื่อสาร^{๑๕}

สุชาติ กิระนันท์ ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ เทคโนโลยีทุกด้านที่เข้ารวมกันในกระบวนการจัดเก็บสร้าง และสื่อสารสนเทศ ดังนั้น จึงครอบคลุมเทคโนโลยีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบันทึก จัดเก็บประมวลผล คำนวณ ส่งและรับข้อมูล ซึ่งรวมถึงเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในกระบวนการข้างต้น เช่น คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์จัดเก็บข้อมูล บันทึก เป็นต้น รวมทั้งระบบที่ควบคุมการทำงานของอุปกรณ์เหล่านี้ เช่น ระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์และระบบสื่อสาร^{๑๖}

ปรีป เมธาคุณวุฒิ ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ระบบสารสนเทศ ระบบคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม รวมทั้งประเด็นทางจริยธรรม และทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ผลกระทบที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสังคม โดยเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือและเทคนิควิธีการสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล เรียกใช้ส่งผ่านและรับข้อมูล ซึ่งเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ เหล่านี้ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ ทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ เครื่องใช้สำนักงานและอุปกรณ์โทรคมนาคม^{๑๗}

อัญญา บุญเรือง ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ เครื่องมือในการจัดการข้อมูลข่าวสาร และเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ทางการสื่อสารหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดเก็บ ประมวลผล คำนวณ และเผยแพร่สารสนเทศได้แก่ คอมพิวเตอร์ระบบสื่อสารข้อมูลและโทรคมนาคม รวมทั้งการประยุกต์ใช้เครื่องมือ หรืออุปกรณ์สารสนเทศเหล่านั้นในงานสารสนเทศ ซึ่งแบ่งออกได้ ประเภท คือ

๑. เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (Computer Technology) หมายถึง เทคโนโลยีที่ถ่ายทอดการใช้คอมพิวเตอร์ ทั้งไมโครคอมพิวเตอร์ มินิคอมพิวเตอร์ และเวิร์คสเตชันในการรับข้อมูล การเก็บ

^{๑๕} มนัส นามวงศ์, การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๓๕), หน้า ๘.

^{๑๖} สุชาติ กิระนันท์, เทคโนโลยีสารสนเทศสถิติ : ข้อมูลในระบบสารสนเทศ, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๑๙.

^{๑๗} ปรีป เมธาคุณวุฒิ, เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถาบันอุดมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๑.

รวบรวมข้อมูล การบันทึกข้อมูลจากภายนอก และมีการแปลงเป็นสารสนเทศ โดยผ่านอุปกรณ์รับข้อมูล ต่างๆ ได้แก่ แป้นพิมพ์ ดิจิไวเซอร์ และสแกนเนอร์

๒. เทคโนโลยีทางการสื่อสารคมนาคม (Telecommunication Technology) หมายถึง เครื่องมือเพื่อการสื่อสารโทรคมนาคมต่างๆ ได้แก่ โทรศัพท์เคลื่อนที่ โทรศัพท์ วิทยุติดตามตัว เครื่องโทรสาร เครื่องโทรพิมพ์/เทเล็กซ์ และเครื่องโทรภาพ

๓. เทคโนโลยีระบบสื่อสาร (Communication System Technology) หมายถึง ระบบการสื่อสารหรือเครือข่ายที่เป็นส่วนเชื่อมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัล เช่น เครือข่ายโทรศัพท์ดิจิทัล ระบบสื่อสารเคเบิลใยแก้ว แอปพลิเคชัน โมเด็ม เครือข่ายคอมพิวเตอร์ระบบแลน (LAN) แวน (WAN) เครือข่ายอินเทอร์เน็ต และอินทราเน็ต^{๑๔}

จากความหมายดังกล่าวของคำว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ สรุป ความหมายได้กว้างๆ คือ เทคโนโลยีสองด้านหลักๆ ที่ประกอบด้วยเทคโนโลยีระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมที่ผนวกเข้าด้วยกัน เพื่อใช้ในกระบวนการจัดหา จัดเก็บ สร้างและเผยแพร่สารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเสียง ภาพ ภาพเคลื่อนไหว ข้อความตัวอักษร และตัวเลข เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความแม่นยำ และความรวดเร็วให้ทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์

๒.๒.๒ องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นอาจกล่าวได้ว่าประกอบขึ้นจากเทคโนโลยีสองสาขาหลัก คือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม

๑) เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถจดจำข้อมูลต่างๆ และปฏิบัติตามคำสั่งที่บอก เพื่อให้คอมพิวเตอร์ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง คอมพิวเตอร์นั้นประกอบด้วยอุปกรณ์ต่างๆ ต่อเชื่อมกันเรียกว่า ฮาร์ดแวร์ (Hardware) และอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์นี้จะต้องทำงานร่วมกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือที่เรียกว่า ซอฟต์แวร์ (Software) ฮาร์ดแวร์ประกอบด้วย ๕ ส่วน คือ

๑. อุปกรณ์รับข้อมูล (Input) เช่น แผงแป้นอักขระ (Keyboard), เมาส์ (Mouse), เครื่องตรวจกวาดภาพ (Scanner), จอภาพสัมผัส (Touch Screen), ปากกาแสง (LightPen), เครื่องอ่านบัตรแถบแม่เหล็ก (Magnetic Strip Reader), และเครื่องอ่านรหัสแท่ง (BarCode Reader)

๒. อุปกรณ์ส่งข้อมูล (Output) เช่น จอภาพ (Monitor), เครื่องพิมพ์(Printer), และเทอร์มินัล

^{๑๔} อัญญา บุญเรือง, การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของหญิงและชายในองค์กรธุรกิจ, วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์พัฒนการมหาวิทยาลัย, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๑๕.

๓. หน่วยประมวลผลกลาง จะทำงานร่วมกับหน่วยความจำหลักในขณะคำนวณหรือประมวลผล โดยปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยการดึงข้อมูลและคำสั่งที่เก็บไว้ในหน่วยความจำหลักมาประมวลผล

๔. หน่วยความจำหลัก มีหน้าที่เก็บข้อมูลที่มาจากอุปกรณ์รับข้อมูลเพื่อใช้ในการคำนวณ และผลลัพธ์ของการคำนวณก่อนที่จะส่งไปยังอุปกรณ์ส่งข้อมูล รวมทั้งการเก็บคำสั่งขณะกำลังประมวลผล

๕. หน่วยความจำรอง ทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูลและโปรแกรมขณะยังไม่ได้ใช้งาน เพื่อการใช้ในอนาคตซอฟต์แวร์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็นมากในการควบคุมการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์สามารถแบ่งออกได้เป็น ประเภท คือ

๒) ซอฟต์แวร์ระบบมีหน้าที่ควบคุมอุปกรณ์ต่างๆ ภายในระบบคอมพิวเตอร์ และเป็นตัวกลางระหว่างผู้ใช้กับคอมพิวเตอร์หรือฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ระบบสามารถแบ่งเป็น ชนิดใหญ่ๆ คือ

๑. โปรแกรมระบบปฏิบัติการ ใช้ควบคุมการทำงาน ของคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์พ่วงต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์ ตัวอย่างโปรแกรมที่นิยมใช้กันในปัจจุบันเช่น UNIX, Linux, Microsoft Windows

๒. โปรแกรมอรรถประโยชน์ใช้ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในระหว่างการประมวลผลข้อมูล หรือในระหว่างที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ตัวอย่างโปรแกรมที่นิยมใช้กันในปัจจุบัน เช่น โปรแกรมเอดิเตอร์ (Editor)

๓. โปรแกรมแปลภาษาใช้ในการแปลความหมายของคำสั่งที่เป็นภาษา คอมพิวเตอร์ให้อยู่ในรูปแบบที่เครื่องคอมพิวเตอร์เข้าใจ และทำงานตามที่ผู้ใช้องการ

๓) ซอฟต์แวร์ประยุกต์ เป็นโปรแกรมที่เขียนขึ้นเพื่อทำงานเฉพาะด้านตามความต้องการ ซึ่งซอฟต์แวร์ประยุกต์นี้สามารถแบ่งเป็น ชนิด คือ

๑. ซอฟต์แวร์ประยุกต์เพื่องานทั่วไป เป็นซอฟต์แวร์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้งานทั่วไปไม่เจาะจงประเภทของธุรกิจ ตัวอย่างเช่น โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล (Database Management), โปรแกรมตารางการทำงาน (Spreadsheet), โปรแกรมพิมพ์เอกสาร (Word Processing), เป็นต้น

๒. ซอฟต์แวร์ประยุกต์เฉพาะงาน เป็นซอฟต์แวร์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในธุรกิจเฉพาะตามแต่วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้

๓. ซอฟต์แวร์ประยุกต์อื่นๆ เป็นซอฟต์แวร์ที่เขียนขึ้นเพื่อความบันเทิงและอื่นๆ นอกเหนือจากซอฟต์แวร์ประยุกต์สองชนิดข้างต้น เช่น ซอฟต์แวร์เกมต่างๆ เป็นต้น

๒.๒.๓ เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม

เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม ใช้ในการติดต่อสื่อสารรับ/ส่งข้อมูลจากที่ไกลๆ เป็นการส่งของข้อมูลระหว่างคอมพิวเตอร์หรือเครื่องมือที่อยู่ห่างไกลกัน ซึ่งจะช่วยให้การเผยแพร่ข้อมูลหรือ

สารสนเทศไปยังผู้ใช้ในแหล่งต่างๆ เป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว ถูกต้องครบถ้วนและทันการณ์ ซึ่งรูปแบบของข้อมูลที่รับ/ส่งอาจเป็นตัวเลข (Numeric Data) ตัวอักษร (Text) ภาพ (Image) และเสียง (Voice)

เทคโนโลยีที่ใช้ในการสื่อสารหรือเผยแพร่สารสนเทศ ได้แก่ เทคโนโลยีที่ใช้ในระบบโทรคมนาคมทั้งชนิดมีสายและไร้สาย เช่น ระบบโทรศัพท์, โมเด็ม, แฟกซ์, โทรเลข, วิทยุกระจายเสียง, วิทยุโทรทัศน์, เคเบิลใยแก้วนาแสง, คลื่นไมโครเวฟ และดาวเทียม เป็นต้น สำหรับกลไกหลักของการสื่อสารโทรคมนาคมมีองค์ประกอบพื้นฐาน ส่วน ได้แก่ ต้นแหล่งของข้อความ (Source/Sender), สื่อกลางสำหรับการรับ/ส่งข้อความ (Medium), และส่วนรับข้อความ (Sink/Decoder)

นอกจากนี้ เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถจำแนกตามลักษณะการใช้งานได้เป็น ๖ รูปแบบดังต่อไปนี้ คือ

๑. เทคโนโลยีที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เช่น ดาวเทียมถ่ายภาพทางอากาศ, กล้องดิจิตอล, กล้องถ่ายภาพวีดิทัศน์, เครื่องเอกซเรย์ ฯลฯ

๒. เทคโนโลยีที่ใช้ในการบันทึกข้อมูล จะเป็นสื่อบันทึกข้อมูลต่างๆ เช่น เทปแม่เหล็ก, จานแม่เหล็ก, จานแสงหรือจานเลเซอร์, บัตรเอทีเอ็ม ฯลฯ

๓. เทคโนโลยีที่ใช้ในการประมวลผลข้อมูล ได้แก่ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์

๔. เทคโนโลยีที่ใช้ในการแสดงผลข้อมูล เช่น เครื่องพิมพ์, จอภาพ, พล็อตเตอร์ ฯลฯ

๕. เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดทาสานาเอกสาร เช่น เครื่องถ่ายเอกสาร, เครื่องถ่ายไมโครฟิล์ม

๖. เทคโนโลยีสำหรับถ่ายทอดหรือสื่อสารข้อมูล ได้แก่ ระบบโทรคมนาคมต่างๆ เช่น โทรศัพท์, วิทยุกระจายเสียง, โทรเลข, เทเล็กซ์ และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั้งระยะใกล้และไกล

๒.๒.๔ เทคโนโลยีสารสนเทศของระบบเครือข่าย

ในช่วงที่ยังไม่มีบริษัทใดผลิตเครื่องพีซีออกมาจำหน่าย คอมพิวเตอร์ที่ใช้เป็นเครื่องขนาดใหญ่ซึ่งทำงานแบบรวมศูนย์ (Centralized) คือมีเครื่องปลายทาง หรือเทอร์มินัลเชื่อมโยงยังผู้ใช้ทั่วทั้งหน่วยงาน เทอร์มินัลที่ใช้ในช่วงนั้นเป็นชนิดไม่มีหน่วยประมวลผลตัวเทอร์มินัลทำหน้าที่รับข้อมูลและคำสั่งจากผู้ใช้ เพื่อส่งต่อไปให้เครื่องใหญ่ประมวลผล เมื่อได้ผลลัพธ์แล้วก็จะแสดงผลบนจอภาพ เมื่อมีผู้ผลิตเครื่องพีซีออกมาก็มีการใช้อย่างแพร่หลายมากขึ้น แต่ไม่สามารถติดต่อและทำงานประสานกันได้เหมือนการใช้เครื่องใหญ่ จึงมีการหาทางเชื่อมต่อเครื่องพีซีขึ้น สามารถส่งโปรแกรมและข้อมูลไปให้เครื่องใหญ่ทำงานได้ เรียกว่าเป็นการ Upload ข้อมูล เมื่อมีการเชื่อมโยงกับเครื่องใหญ่ได้แล้ว จึงมีการพัฒนาไปสู่การเชื่อมโยงเครื่องพีซีที่อยู่ในเครือข่ายการทำงานของตนเอง และต้องใช้อุปกรณ์พิเศษเพิ่มขึ้นอีก ชนิด คือ Network Interface Card หรือแผ่นวงจรเครือข่าย, Network Operating System เป็นซอฟต์แวร์ระบบปฏิบัติการเครือข่าย และเคเบิล (Cable) เป็นตัวกลาง

สำหรับให้เครื่องพีซีส่งถ่ายข้อมูลและโปรแกรมไปให้เครื่องพีซีอื่นๆ ส่วนสายเคเบิลที่ใช้เชื่อมโยงระหว่างเครื่องพีซีส่วนใหญ่เป็นสายทองแดง เส้นใยนำแสงชนิดไร้สาย (Wireless) และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ใช้กันอยู่มากในขณะนี้ คือ

๑. ระบบเครือข่ายบริเวณเฉพาะที่ (Local Area Network หรือ LAN) เป็นระบบเครือข่ายขนาดเล็ก ที่มีการเชื่อมคอมพิวเตอร์กับอุปกรณ์ไม่มากนัก และมักจะจำกัดในอาคารหลังเดียวหรือละแวกเดียวกัน

๒. ระบบเครือข่ายบริเวณกว้าง (Wide Area Network หรือ WAN) เป็นระบบเครือข่ายที่มีคอมพิวเตอร์กระจายอย่างกว้างขวางทั่วประเทศหรือข้ามทวีป ระบบ WAN อีกแบบหนึ่งที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายคือ ระบบอินเทอร์เน็ต^{๑๙}

๒.๒.๕ เทคโนโลยีสารสนเทศคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

การสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย (Computer Assisted Instructionหรือเป็นการประยุกต์คอมพิวเตอร์ที่ได้รับความสนใจมาตั้งแต่เมื่อมีคอมพิวเตอร์ใช้งานใหม่ๆ การสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้น มีแนวคิดสืบสนอยู่หลายเรื่อง แนวคิดหนึ่งคือ การให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เรื่องต่างๆ ได้เร็วช้าตามความสามารถของตนเอง ผู้ที่เก่งก็เรียนก้าวหน้าไปได้เร็ว ผู้ที่เก๋งน้อยกว่าก็ก้าวหน้าไปช้า แนวคิดนี้ต่างไปจากการสอนในชั้นเรียน แนวคิดที่สองคือ เรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิตคือ คนเราอาจเรียนรู้ได้ตลอดเวลา เรื่องนี้มีความสำคัญมาก หากไม่เรียนรู้อาจจะไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข แนวคิดที่สามคือ เป็นการใช้ความสามารถในการโต้ตอบ (Interactivity) ของคอมพิวเตอร์ ซึ่งทำให้คอมพิวเตอร์ตอบผู้เรียนได้ทันที^{๒๐}

การนำระบบ CAI มาใช้ในการสอนจะต้องจัดทำโปรแกรมบทเรียนขึ้นก่อน โปรแกรมบทเรียนนั้นรวมคำอธิบาย ภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหวอื่นๆ สำหรับใช้นำเสนอบทเรียนต่างๆ และอาจมีคำถามสำหรับใช้ทดสอบความเข้าใจในบทเรียนด้วยระบบมัลติมีเดียมัลติมีเดียหรือสื่อประสมเป็นเทคโนโลยีการผสมผสานภาพนิ่งภาพเคลื่อนไหว เสียง และข้อความเข้าด้วยกัน ระบบมัลติมีเดียเป็นระบบที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับงานในหลากหลายรูปแบบ สามารถสร้างความรู้และความบันเทิงควบคู่กันไป

๒.๒.๖ เทคโนโลยีฐานข้อมูล

ฐานข้อมูล เป็นงานสำคัญของการประยุกต์คอมพิวเตอร์ ข้อมูลที่ต้องใช้ในหน่วยงานหนึ่งๆ มีความแตกต่างกันออกไป ข้อมูลบางรายการอาจจะเป็นข้อมูลตัวเลขบางรายการอาจจะเป็นตัวอักษร

^{๑๙} สุชาติ กิระนันท์, เทคโนโลยีสารสนเทศสถิติ: ข้อมูลในระบบสารสนเทศ, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๙.

^{๒๐} ปวีป เมธาคุณวุฒิ, เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถาบันอุดมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๖.

ข้อความ รูปภาพหรือข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบของมัลติมีเดียในห้องสมุดหรือศูนย์ข้อมูลยังมีการเก็บข้อมูลอีกลักษณะหนึ่งคือ ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสาร บทความ รายงาน และหนังสือ ฯลฯ สำหรับใช้อ้างอิง ซึ่งรวมเรียกว่า บริการจัดทำบรรณานุกรม (Bibliographic Database) ข้อมูลเหล่านี้มีประโยชน์ต่อนักวิจัยที่ต้องการค้นหาข้อมูลหรือเรื่องเกี่ยวกับงานที่ทำอยู่ ข้อมูลนี้ปกติหน่วยงานมักจะไม่จัดทำเองเนื่องจากมีบริษัทข้อมูลจัดทำจำหน่ายหลายราย แล้วความจริงบริษัทขายข้อมูลเวลานี้ไม่ได้รวบรวมจัดทำเฉพาะข้อมูลเชิงวิชาการเท่านั้น บริษัทขายข้อมูลอาจจะให้บริการในแบบออนไลน์ หรือแบบแบตช์ โดยใช้วิธีส่งข้อมูลผ่านระบบโทรคมนาคมจากศูนย์ข้อมูลไปให้ลูกค้าโดยตรง ส่วนแบบแบตช์นั้นอาจจะเป็นการค้นหาข้อมูลมาพิมพ์บนกระดาษ แล้วส่งให้ลูกค้าทางโทรสารหรือให้ลูกค้ามาค้นหาข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลเองก็ได้

๒.๒.๗ บทบาทและความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในช่วงสองทศวรรษสุดท้ายของคริสต์ศตวรรษที่ยี่สิบนี้ เทคโนโลยีสมัยใหม่คงหนีไม่พ้นเทคโนโลยีสารสนเทศไปได้ ด้วยบทบาทที่เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนในการดำเนินชีวิตของเรา ไม่ว่าจะเป็นที่ทำงานหรือที่บ้านก็ตาม ในชีวิตประจำวันนั้น จะเห็นได้ว่าความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล และความสามารถในการส่งหรือสื่อสารข้อมูลได้เพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงที่ผ่านมา ด้วยวิวัฒนาการด้านการสื่อสารโทรคมนาคมและคอมพิวเตอร์ เช่นจากรายการข่าวทางโทรทัศน์ จะเห็นการสื่อสารที่นำข่าวจากจุดต่างๆ ทั่วโลกเข้ามาพร้อมกันในเวลาเดียวกัน สามารถสื่อสารโต้ตอบและส่งภาพถึงกันได้แม้ว่าจะอยู่คนละสถานที่ที่ห่างไกลกันมาก หรือจากคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในบ้าน สามารถเข้าไปในเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเพื่อเรียกดูหรือสืบค้นข้อมูลที่สนใจ สามารถสร้างข่าวสารใส่ในระบบ และสามารถส่งข่าวสารในรูปแบบต่างๆทั้งที่เป็นข้อความ ภาพ และเสียงไปให้ผู้รับคนอื่นๆ ได้ และสื่อสารโต้ตอบกันได้ในเวลาที่เป็นปัจจุบัน โดยเฉพาะระบบเครือข่ายสื่อสารที่เป็นที่รู้จักกันดีในปัจจุบันคือ ระบบอินเทอร์เน็ต(Internet) ซึ่งเข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างมากและจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ อย่างสูงยิ่งต่อไปในอนาคต อินเทอร์เน็ตได้สร้างระบบการติดต่อสื่อสารการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเปิดตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic market) ขึ้นในลักษณะที่ผู้ซื้อและผู้ขายสามารถติดต่อหาธุรกรรมผ่านระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายได้โดยปราศจากขีดจำกัดเรื่องเวลาและสถานที่ แม้ว่าแต่ละคนอาจจะมองเห็นภาพและบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกันไป แต่สิ่งที่เหมือนกันอยู่ประการหนึ่งก็คือเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้ผู้ใช้มีข้อมูลสารสนเทศและความรู้มากขึ้น ช่วยให้สามารถแสวงหาข้อมูลสารสนเทศและความรู้ได้สะดวกและมีความเป็นไปได้มากยิ่งขึ้น ช่วยให้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างสะดวกรวดเร็ว รวมทั้งทำให้สารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทสูงขึ้นอย่างมากมาในการดำเนินงาน และการตัดสินใจของทุกคนในสังคม ปัจจุบันที่อาจเรียกว่าสังคมสารสนเทศ^{๒๑}

ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนี้วันจะมีความก้าวหน้าเพิ่มมากขึ้น และบทบาทสำคัญที่จะช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิต การพัฒนาเทคโนโลยีหรือการนำ

^{๒๑} สุชาติ ธีระนันท์, อ้างแล้ว, หน้า ๒๐.

เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยเสริมปัจจัยที่เป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตและสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐาน ให้สามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ได้มากขึ้น อีกทั้งยังสามารถพัฒนาด้านการผลิตสินค้า การให้บริการที่มีคุณภาพ และช่วยในการลดต้นทุนการผลิต การติดต่อสื่อสารให้เป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว และประหยัดเวลาในการเดินทาง การเชื่อมโยงแหล่งข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ โดยไม่มีขีดจำกัดของเวลาและระยะทาง^{๒๒}

เทคโนโลยีสารสนเทศ มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และที่สำคัญคือด้านการศึกษา ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถเข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนาทางการศึกษาเป็นอย่างดี โดยสถาบันการศึกษาต่างนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการ และพัฒนาการเรียนการสอนในสถาบันมากขึ้น รวมถึงการนำเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน การปรับระบบการปฏิบัติงาน การให้บริการของทางสถาบัน อีกทั้งยังนำมาใช้ในการบริการด้านวิชาการ การค้นคว้าการเรียนของนักศึกษา การสอนของอาจารย์ การให้บริการในห้องสมุด การจัดเก็บข้อมูลของบุคลากร และทุกอย่างเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน คือ

๑. เพื่อการวิจัย ค้นคว้า สรรพวิทยาการ และความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติ
๒. เพื่อการถ่ายทอดวิชาการความรู้แก่นักศึกษา ด้วยวิธีการและรูปแบบต่างๆ
๓. เพื่อรับใช้สังคมและประเทศชาติ ด้วยการชี้แนะแสดงความเห็นและช่วยเหลือในงานต่างๆ ที่จะประโยชน์ และที่จะสามารถยกระดับชีวิตความเป็นอยู่และจิตใจของมนุษยชาติได้
๔. เพื่อบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้วยการเผยแพร่ความรู้ และจัดแสดงงาน ศิลปวัฒนธรรมตามความเหมาะสม

๒.๒.๔ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

ประเทศไทยได้มีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในวงการศึกษาเพิ่มมากขึ้น อันเนื่องจากการเผยแพร่อย่างรวดเร็วของอุปกรณ์และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทต่างๆ อาทิเช่น ดาวเทียมสื่อสาร โยแก้วนำแสง คอมพิวเตอร์ ซีดีรอม มัลติมีเดียอินเทอร์เนต ทั้งนี้ก่อให้เกิดระบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer - Aided Instruction หรือ CAI) และ (Computer - Aided Learning หรือ CAL) ทั้งในระบบท้องถิ่นและทางไกล รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนทางเว็บไซต์ ซึ่งสามารถจำแนกคุณลักษณะการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อการศึกษาในมิติที่สำคัญ ดังนี้

- ๑) เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถลดความเหลื่อมล้ำของโอกาสทางการศึกษา เป็นการตอบสนองนโยบายการศึกษาที่เป็น “การศึกษาเพื่อประชาชนทุกคน” ที่จะเป็นการสร้างความเท่าเทียมทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเท่าเทียมทางด้านการศึกษา เช่น การเรียนการสอนทางไกล

^{๒๒} ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ, การศึกษากระบวนการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑), หน้า ๑๓.

ที่ทำให้ผู้เรียนในที่ห่างไกลในชนบทที่ด้อยโอกาสให้มีโอกาสเท่าเทียมกับผู้เรียนที่อยู่ในสถานที่ในเมือง รวมทั้งการที่ผู้เรียนมีโอกาสเข้าถึงแหล่งข้อมูลของโลกผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือการที่เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้คนพิการสามารถมีโอกาสรับการศึกษาในสิ่งแวดล้อมของคนปกติ และยังเปิดโอกาสให้คนพิการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้และเพื่อการประกอบอาชีพอีกด้วย

๒) เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาเทคโนโลยีสามารถทำได้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การที่ผู้เรียนเรียนรู้โดยสามารถใช้เวลาเพิ่มเติมกับบทเรียนด้วยสื่อซีดีรอม ผู้เรียนที่รับข้อมูลได้ปกติสามารถเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเองอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นฐานข้อมูลทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับโลก ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพของการเรียนรู้จากฐานข้อมูลที่หลากหลาย และกว้างขวางอย่างที่มีระบบฐานข้อมูลหรือห้องสมุดเดิมไม่สามารถรองรับได้

๓) อินเทอร์เน็ตกับการศึกษา อินเทอร์เน็ตใช้เทคโนโลยีเครือข่ายแบบTCP/IP ที่ใช้งานง่ายทำให้เป็นบริการที่ประชาชนทั่วไปใช้ได้สะดวก โดยไม่จำเป็นต้องมีความรู้ด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สอนและนักศึกษาสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้หลากหลาย จากสิ่งที่เรียกว่า ห้องสมุดโลก โดยการสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต^{๒๓}

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบด้วย ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ องค์ประกอบของเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศของระบบเครือข่าย เทคโนโลยีสารสนเทศคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เทคโนโลยีฐานข้อมูล บทบาทและความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

พฤติกรรม (Behavior) เป็นการแสดงออกแห่งการตอบสนองต่อสิ่งต่างๆหรือปฏิกิริยาตอบสนองที่เลือกแล้วว่าเหมาะสมที่สุดในสถานการณ์นั้นๆแรกเริ่มเดิมที นักจิตวิทยาเชื่อเรื่องสัญชาตญาณ (Instinct) มาก จึงอธิบายพฤติกรรมในแง่ของสัญชาตญาณเสมอ ต่อมานักจิตวิทยาหลายท่านไม่เห็นด้วย จึงคัดค้านขึ้น จอห์น บี. วัตสัน (John B. Watson) เชื่อว่าพฤติกรรมที่ได้นั้นมาจากการฝึกฝน การเรียนรู้ เขาได้ทดลองข้อกล่าวนี้ในกรณีที่ว่า แมวมีสัญชาตญาณในการจับหนู ปรากฏผลว่าการที่แมวจับหนูเป็นเพราะได้รับการฝึกฝนจนเป็นนิสัย (Habit) ไม่ใช่เพราะสัญชาตญาณ หลังจากนั้นนักจิตวิทยา หลายท่านตื่นตัวค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรมของสิ่งมีชีวิตหลายอย่างแล้ว จึงได้สรุปว่า พฤติกรรมของสัตว์ชั้นต่ำมักจะเป็นเรื่องของสัญชาตญาณ พฤติกรรมของสัตว์ชั้นสูงเป็นเรื่องของสัญชาตญาณน้อยลง แต่เป็นเรื่องของการเรียนรู้ และวุฒิภาวะมากขึ้น เฉพาะพฤติกรรมของมนุษย์เชื่อกันว่าเป็นสิ่งที่เกิดจากการจงใจและวุฒิภาวะทั้งสิ้น ไม่มีเรื่องของสัญชาตญาณเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเลย ตั้งเป็นหลักเกณฑ์ได้ว่า ยิ่งเป็นสัตว์ชั้นสูงมากขึ้นเท่าไร พฤติกรรมอันเนื่องจาก

^{๒๓} ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๓.

สัญชาตญาณก็จะยิ่งน้อยลง กลายเป็นเรื่องของวุฒิภาวะและการเรียนรู้มากยิ่งขึ้นเท่านั้น ฟรอยด์ (Freud) ว่าพฤติกรรมมิได้มาจากสิ่งลึกลับ แต่มาจากภายในตัวบุคคลนั้นๆ เอง เรียกว่า Id ซึ่งทุกคนมีเหมือนกันหมด เจมส์ (James) ให้ชื่อสาเหตุแห่งพฤติกรรมว่า สัญชาตญาณ (Instinct) เขากล่าวว่า “พฤติกรรมใดที่มนุษย์ทำได้เหมือนกันนั้นมีสาเหตุมาจากสัญชาตญาณทั้งสิ้น” เขาให้ความหมายของสัญชาตญาณว่า “เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด(Innate) แล้วเป็นสาเหตุก่อให้เกิด พฤติกรรมขึ้นเองโดยไม่ต้องมีการสั่งสอน (Unlearned) เป็นมรดกที่สืบทอดกันมาทางพันธุกรรม (Biological Heritage)” ดังนั้นอินทรีย์ (Organism) ในสกุลเดียวกัน (Species) ก็ได้รับมรดกนี้เหมือนกัน ทำให้มีพฤติกรรมที่คล้ายกัน ซึ่งอินทรีย์ต่างสกุลทำได้ยาก หรือทำไม่ได้ดีเพราะไม่ได้รับ มรดกที่วุ้นี้ วัตสัน (Watson) กล่าวว่า “พฤติกรรมของมนุษย์ที่เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ มีผลมาจาก การเรียนรู้ใช้เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด (Most human adult behavior is greatly affected by learning)” กลุ่มนักมานุษยวิทยา และนักสังคมวิทยาก็พากันคัดค้านแนวคิดที่ว่าสัญชาตญาณเป็น สาเหตุแห่งพฤติกรรม เขาสรุปว่า พฤติกรรมของมนุษย์ทั่วโลกไม่เหมือนกันแต่เป็นแบบฉบับขึ้นอยู่กับ วัฒนธรรมในสังคมที่เขาอยู่ลินตัน (Linton, L.) พบว่า ชาวมาดากาสการ์เผ่าหนึ่ง เมื่อสตรีหย่ากับสามี ไปแต่งงานใหม่ ลูกสามคนแรกที่เกิดจากสามีใหม่ต้องยกให้กับสามีเก่า ซึ่งสามีเก่าก็รักและทะนุถนอม เช่นเดียวกับลูกของตน ซึ่งแสดงว่าความรักระหว่างพ่อแม่ที่มีต่อบุตรนั้นเกิดจากการเลี้ยงดูใกล้ชิดมากกว่าสัญชาตญาณ ส่วน มีด (Margaret Mead) พบว่าชนเผ่าแมนัสในนิวกินีนั้น หน้าที่เลี้ยงลูกทุก อย่างเป็นเรื่องของพ่อ ไม่ใช่แม่ และเด็กผู้ชายเผ่านี้ชอบเล่นตุ๊กตามากกว่าเด็กผู้หญิง นี่ก็เป็นการ ยืนยันว่า การที่เด็กผู้ชายชอบเล่นตุ๊กตาเหมือนเด็กผู้หญิงชอบเล่นในสังคมเรานั้นเป็นเรื่องของสังคม วัฒนธรรมมากกว่าจะเป็นสัญชาตญาณ ถ้าการที่แม่เลี้ยงลูกเป็นเพราะสัญชาตญาณแล้วก็ไม่ควรมี ข้อยกเว้น โบแอส (Fraz Boas) พบว่าชาวอินเดียนเผ่าหนึ่งนั้นไม่ทะเลาะชกต่อยกันเลย ถ้าโกรธกันจะ นำเอาอาหารมาเลี้ยงเพื่อน ที่เหลือก็เผาไฟ ใครมีเอามาเลี้ยงได้มาก เผาไฟได้มาก คนนั้นก็ชนะ โกลเดนไวเซอร์ (Alexander Goldenweiser) พบว่า ชาวเอสกีโมที่ทะเลาะกันจะร้องเพลงแข่งขัน ใครร้องดัง ร้องเก่งมีคนชอบมากจะเป็นผู้ชนะ แสดงว่าการท ร้ายร่างกายกันไม่ใช่สัญชาตญาณ คน จะต่อสู้กันในวิธีที่สังคมนั้นนิยม จนในที่สุดนักการศึกษาและนักจิตวิทยา

ในปัจจุบันนี้ ส่วนใหญ่ไม่ยอมใช้สัญชาตญาณเพื่ออธิบายพฤติกรรมมนุษย์อีกต่อไปเมื่อแนวคิดเรื่องสัญชาตญาณถูกลบล้างจนหมดความสำคัญ ประกอบกับความก้าวหน้าในวิชาวิทยาศาสตร์ มีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับร่างกายของมนุษย์มากขึ้น จึงพากันลงความเห็นว่าคนที่คนเรามีพฤติกรรมหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น เกิดขึ้นเนื่องจากภาวะความเป็นไปในร่างกายของเรานั้นเอง วัตเวอร์ธ (Woodworth) อธิบายว่าเมื่อร่างกายมีความต้องการ (Physiological Needs) ก็จะก่อให้เกิดพลังงานขึ้น พลังงานนี้เขาเรียกว่า “แรงขับ (Drive)” ที่เร่งเร้าให้เรามีพฤติกรรม เช่น ความคิด ความกระหาย การขับถ่าย อุณหภูมิที่พอเหมาะ เป็นต้น

นักสังคมวิทยาได้ให้แนวคิดเพิ่มเติมจากแรงขับภายในร่างกายว่าแรงขับเป็นสาเหตุพื้นฐานของพฤติกรรม แต่บางครั้งพฤติกรรมก็มีสาเหตุจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมในสังคมเหมือนกัน ยิ่งสังคมมีความเจริญมากขึ้นเท่าไรก็จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้ใหญ่ในสังคมมากขึ้นเท่านั้น สังคมจึงมีบทบาท ประการคือ สร้างความต้องการของสังคม (Social needs) ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมประการ

หนึ่ง และเป็นตัวปรุงแต่งขัดเกลาพฤติกรรมอันเกิดจากความต้องการทางร่างกายอีกประการหนึ่ง เช่น เมื่ออากาศหนาว ร่างกายต้องการความอบอุ่น เราก็ต้องค้นหาเครื่องนุ่งห่ม นี่เป็นพฤติกรรมอันเกิดจากความต้องการของร่างกาย แต่เครื่องกันหนาวที่ใช้ควรมีลักษณะรูปร่างอย่างไร เข้ากับแฟชั่นหรือไม่ สีสันฉูดฉาดบาดตาเพียงไร บางคนมีตัวเก่าแล้วต้องค้นหาซื้อตัวใหม่ นี่เป็นพฤติกรรมอันเกิดจากความต้องการของสังคม^{๒๔}

๒.๓.๑ พฤติกรรมมนุษย์ตามแนวจิตวิทยา

นักจิตวิทยาเชื่อว่า พฤติกรรมมนุษย์ส่วนใหญ่จะประพฤติปฏิบัติตามแบบแผนของกฎระเบียบ หรือวิธีการ ที่มีอยู่ในสังคม รวมทั้งในวัฒนธรรมที่มีอยู่ในสังคมนั้นๆ ซึ่งมนุษย์ย่อมเข้าใจในสถานภาพ และบทบาทตามที่กลุ่มสังคมคาดหวัง ดังนั้นพฤติกรรมมนุษย์ อาจเกิดขึ้นได้ในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

๑. การติดต่อสื่อสาร (Communication)
๒. การขัดแย้ง (Conflict)
๓. การแข่งขัน (Competition)
๔. การประนีประนอมผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกัน (Accommodation)
๕. การผสมผสานกลมกลืนเข้าหากัน (Assimilation)
๖. การร่วมมือสนับสนุนซึ่งกันและกัน (Cooperation)

๒.๓.๒ พฤติกรรมมนุษย์ตามแนวสังคมวิทยา

นักสังคมวิทยา เชื่อว่าพฤติกรรมมนุษย์ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมหรือสภาวะภายนอก ทั้งปวง (Eternal Conditions) ที่อยู่รอบตัวของมนุษย์ ทั้งสิ่งที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่าง ตลอดจน พลังงานต่างๆ ที่จับต้อง รวมทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นได้แก่ อากาศ แสงแดด ความร้อน ความเย็น แร่ธาตุ กระแสไฟฟ้า เครื่องมือสื่อสาร สิ่งต่างๆ เหล่านี้ถือว่าเป็น สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลเหนี่ยวนำมนุษย์ทั้งในแง่ที่อำนวยความสะดวก และผลร้าย โดยที่มนุษย์ไม่มีทางเลือก หัน เราอาจจะแบ่งประเภทของสิ่งแวดล้อม ออกเป็น ประการใหญ่ๆ คือ

๑. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
๒. สิ่งแวดล้อมทางสังคม
๓. สิ่งแวดล้อมทางครอบครัว

^{๒๔} กัญญา สุวรรณแสง, จิตวิทยาทั่วไป, (กรุงเทพมหานคร: รวมสาส์น, ๒๕๔๖), หน้า ๘๘.

อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่างๆ เหล่านี้ ทำให้มนุษย์มีพฤติกรรมที่จะหาทางต่อสู้และเอาชนะทำให้เกิดวัฒนธรรม รูปแบบต่างๆ ขึ้น เช่น การคิดประดิษฐ์สิ่งต่างๆ การเพาะปลูก การสร้างถนนหนทาง การสร้างเครื่องมือสื่อสาร เป็นต้น

๒.๓.๓ พฤติกรรมมนุษย์ทางวิทยาศาสตร์

การใช้หลักวิทยาศาสตร์ในการวิเคราะห์พฤติกรรมมนุษย์ จำแนกได้ดังนี้

๑. ความสมบูรณ์ หรือความปกติของสมอง จะมีส่วนสำคัญต่อพฤติกรรมมนุษย์ในด้านความรู้สึกรู้จักคิด ตลอดจนด้านจิตใจ หากสมองผิดปกติย่อมมีผลให้พฤติกรรมของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปด้วยการผิดปกติของสมอง อาจเนื่องมาจากโรคหลายอย่าง เช่น ไข้มาเลเรียขึ้นสมอง สมองได้รับความกระทบการเทือนหรือเนื้องอกในสมอง เป็นต้น

๒. ความพิการทางร่างกาย หรือเจ็บป่วยเรื้อรัง

๓. โรคจิต และโรคประสาท

นอกจากนี้ยังมีส่วนของสมองที่เรียกว่า ต่อมไร้ท่อ (Ductless Gland) ต่อมเหล่านี้มีอิทธิพล ต่อพฤติกรรมของมนุษย์มาก อาจกล่าวโดยย่อๆ ถึงความสำคัญได้ดังนี้

๑. ต่อมไทรอยด์ (Thyroid Gland) ต่อมนี้มี ๒ ต่อม ติดอยู่ข้างหลอดลมข้างละต่อม ถ้าขาด ผลิตปัญหาของคนจะเสื่อมถอย มีอาการซึมเซาเหงาหงอย ฯลฯ

๒. ต่อมพาราไทรอยด์ (Parathyroid Gland) ต่อมนี้อยู่เหนือต่อมไทรอยด์ถ้าต่อมนี้มีฮอร์โมน น้อยเกินไป คนจะเป็นโรคตื่นเต้นง่าย โกรธง่าย มีจิตใจหดหู่อยู่เสมอ

๓. ต่อมพิทูอิทารี (Pituitary Gland) ต่อมนี้ฝังอยู่กลางศีรษะ ถ้าต่อมท างานไม่ปกติจะเป็นคน แคระแกร็น จะขาดความเจริญทางเพศ

๔. ต่อมแอดรีนาลี (Adrenal Gland) อยู่บนไตทั้งสองข้าง ถ้าต่อมนี้มีฮอร์โมนมากเกินไป ความเจริญทางเพศจะรวดเร็วผิดปกติ

๕. ต่อมทางเพศ (Sex Gland) ต่อมนี้มีหน้าที่เกี่ยวกับการสืบพันธุ์ หากต่อมนี้ผิดปกติก็จะทำให้อาการทางเพศผิดปกติด้วย

ลักษณะความแตกต่างของพฤติกรรมมนุษย์

๑. ความแตกต่างทางอารมณ์ (Emotion)

๒. ความแตกต่างทางความถนัด (Aptitude)

๓. ความแตกต่างของความประพฤติ (Behaviour)

๔. ความแตกต่างของความสามารถ (Ability)

๕. ความแตกต่างของทัศนคติ (Attitude)

๖. ความแตกต่างของความต้องการ (Needs)

๗. ความแตกต่างของรสนิยม (Tests)

๘. ความแตกต่างทางสังคม (Social)

๙. ความแตกต่างของลักษณะนิสัย (Habit)

ความแตกต่างเหล่านี้ทำให้บุคคลมีลักษณะเฉพาะของตนเอง ซึ่งเรียกว่าเป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) นักจิตวิทยายอมรับว่าทุกคนย่อมมีความแตกต่างกันแม้แต่ฝ่าแฝดก็ไม่เหมือนกัน สิ่งสำคัญที่ทำให้บุคคลแตกต่างกัน คือ พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม^{๒๕}

พฤติกรรมเป็นผลของการเลือกปฏิกิริยาที่เหมาะสมที่สุดมาตอบสนองสิ่งเร้าในสถานการณ์ ต่างๆ เช่น ในการสร้างบ้านใหม่ ย่อมต้องมีเป้าหมายปลายทางว่าจะให้เกิดเป็นรูปร่างลักษณะอย่างไร เจ้าของต้องเลือกการตอบสนองอยู่ตลอดเวลา เช่น แบบแปลน วัสดุก่อสร้าง นายช่างผู้มีฝีมือ ฯลฯ ครอนบาค (L.J. Cronbach) กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีองค์ประกอบ) ประการ

๑. เป้าหมายหรือความมุ่งหมาย (Goal) คือวัตถุประสงค์หรือความต้องการซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรม เช่น ความต้องการมีหน้ามีตาในสังคม

๒. ความพร้อม (Readiness) หมายถึง ระดับวุฒิภาวะและความสามารถที่จำเป็นในการท ำ กิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ

๓. สถานการณ์ (Situation) หมายถึง ลู่ทางหรือโอกาส หรือเหตุการณ์ที่เปิดโอกาสให้ เลือ ก ำ กิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ

๔. การแปลความหมาย (Interpretation) เป็นการพิจารณา ลู่ทางหรือสถานการณ์ เพื่อ เลือ ก หาวีธีที่คิดว่า จะสนองความต้องการเป็นที่พอใจมากที่สุด

๕. การตอบสนอง (Response) คือการดำเนินการทำกิจกรรมตามที่ตัดสินใจเลือกสรร แล้ว

๖. ผลรับที่ตามมา (Consequence) คือผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำกิจกรรมนั้น ซึ่งอาจ ได้ผล ตรงกับที่คาดไว้ (Confirm) หรือตรงข้ามกับที่คิดหวังไว้ (Contradict) ก็ได้

๗. ปฏิกิริยาต่อความผิดหวัง (Reaction to Thwarting) เป็นปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นเมื่อสิ่ง ที่ เกิดขึ้น ไม่สามารถตอบสนองตามความต้องการ จึงต้องกลับไปแปลความหมายใหม่เพื่อเลือกหาวิธีที่ จะ ตอบสนองความต้องการได้ แต่ถ้าเห็นว่าเป้าประสงค์นั้นมันเกินความสามารถก็ต้องยอมละเลิก ความ ต้องการนั้นเสีย พฤติกรรมจะสมบูรณ์และสิ้นสุดลงก็ต่อเมื่อผลที่ตามมาตรงกับ ความ คาค หวัง

^{๒๕} พระมหาบุญโฮม ปริบุญณสีโล, พฤติกรรมมนุษย์, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.geocities.com/aticleindex/BEHAVIOUR.html>, [๘ เมษายน ๒๕๖๑]

หากไม่ สมหวังคนเราก็จะมีปฏิกิริยาต่อไปอีก การที่พฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งจะเกิดขึ้นได้นั้น จะต้องประกอบด้วย

๑. สิ่งเร้าหรือตัวกระตุ้น (Stimulus)

๒. เหตุจูงใจ (Motivation)

ซึ่ง หมายถึงความ พร้อมภายในร่างกายของสัตว์ ก่อนที่จะแสดงพฤติกรรม เช่น ความหิว ความกระหาย^{๒๖}

๒.๓.๔ ประเภทของพฤติกรรม

นักวิชาการได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมไว้หลายประเภทแต่ที่มีความสอดคล้องกัน ได้แก่ ประเทือง ภูมิภทราคม และเพชรสุตา เพชรใส ซึ่งได้แบ่งพฤติกรรมของคนออกเป็น ประเภท คือ

๑. พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) หมายถึง การกระทำ การแสดงออกหรือการตอบสนองที่สามารถสังเกตได้และไม่ได้ ที่สังเกตไม่ได้จะวัดด้วยเครื่องมือ ดังนั้นพฤติกรรมภายนอก จึงแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑.๑ พฤติกรรมแบบโมลาร์ (Molar Behavior) เป็นการกระทำที่สามารถสังเกตเห็นได้ด้วยตาเปล่า เช่น การเคลื่อนไหวของร่างกาย การเดิน การยืน การหัวเราะ เป็นต้นพฤติกรรมที่คนเราแสดงออกต่อกันล้วนเป็นพฤติกรรมแบบโมลาร์ทั้งสิ้น

๑.๒ พฤติกรรมโมเลกุล (Molecular Behavior) เป็นการกระทำของหน่วยย่อยที่ต้องอาศัยเครื่องมือช่วยในการสังเกต เช่น การเต้นของหัวใจ ความดันโลหิตคลื่นสมอง เป็นต้น

๒. พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกต หรือวัดได้ โดยตรง เช่น ความเข้าใจ การรับรู้ การคิด การตัดสินใจ ความรู้สึก พฤติกรรมภายในเป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ด้วยประสาทสัมผัสการเกิดพฤติกรรม ผู้นำกลุ่มพฤติกรรมนิยมได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมว่า

๒.๑ พฤติกรรมทุกอย่างย่อมมีสาเหตุ

๒.๒ พฤติกรรมของบุคคลเกิดจากการที่อินทรีย์หรือร่างกายถูกเร้าโดยสิ่งเร้าและมีการตอบสนองเกิดขึ้น^{๒๗}

^{๒๖} กันยา สุวรรณแสง, อ้างแล้ว, หน้า ๙๒.

^{๒๗} ประเทือง ภูมิภทราคม, การปรับพฤติกรรม : ทฤษฎีและการประยุกต์, (กรุงเทพมหานคร : โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์, ๒๕๔๐), หน้า ๖- ๗.

๒.๓.๕ พฤติกรรมการเรียนรู้ (Learning Behavior)

พฤติกรรมการเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมที่พึงปรารถนาจะเกิดขึ้นมีขึ้นในตัวผู้เรียน ภายหลังจากที่ได้ผ่านกระบวนการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมแล้ว โดยทั่วไปพฤติกรรมที่พึงปรารถนาจะกำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน เรียกว่า วัตถุประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective) ในวงการศึกษาได้จัดหมวดหมู่ของพฤติกรรมการเรียนออกเป็น หมวดด้วยกัน คือ

๑. พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงศักยภาพของสมองที่เกี่ยวข้องกับการจดจำข้อมูลต่างๆ และนำข้อมูลเหล่านั้นมาประมวลผลก่อให้เกิดผลผลิตทางความคิดแบบต่างๆ พฤติกรรมทางด้านพุทธิพิสัยนี้แบ่งออกเป็น ๖ ระดับ คือ

๑.๑ ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถทรงไว้ซึ่งเรื่องราวข้อเท็จจริง ต่างๆ ที่ได้รับมาไม่ว่าจะด้วยการอ่าน การฟัง หรือด้วยประสาทสัมผัสใดๆ และสามารถถ่ายทอดสิ่งที่ ทรงไว้นั้นออกมาได้ในสภาพเดียวกับที่รับรู้เอาไว้ ความสามารถด้านนี้มักจะเรียกกันทั่วไปว่าความจำ

๑.๒ ความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง ความสามารถในการปรับเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลที่ได้รับมาให้ความหมายสำหรับตนเองและแสดงออกในรูปแบบใหม่ที่แตกต่างจากสภาพที่รับเข้ามาแต่ยังคงความหมายเดิมเอาไว้

๑.๓ การประยุกต์ใช้ (Application) หมายถึง ความสามารถในการนำเอาเมโนทัศน์ หลักการ วิธีการ กระบวน กฎ ทฤษฎี หรือข้อสรุปทั่วไปที่จดจำได้ไปใช้อธิบาย ทำนาย หรือแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ใหม่ที่ยังไม่เคยทำมาก่อน

๑.๔ การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวข่าวสารข้อมูลที่ได้รับออกเป็นส่วนประกอบย่อยๆ พร้อมทั้งชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบย่อยๆ เหล่านั้นว่ารวมตัวกันอยู่ได้อย่างไร

๑.๕ การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง ความสามารถในการนำเอาข่าวสารเรื่องราว ข้อเท็จจริงต่างๆ มาประสานสัมพันธ์กันสร้างเป็นผลผลิตใหม่ที่ยังไม่เคยมีมาก่อน

๑.๖ การประเมินค่า (Evaluation) หมายถึง การนำเอาความรู้เกี่ยวกับเมโนทัศน์ หลักการ วิธีการ กฎ ทฤษฎี ต่างๆ มาใช้ตัดสินคุณค่าให้กับปรากฏการณ์ต่างๆ

๒. พฤติกรรมด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกต่อสิ่งต่างๆ รวมถึงลักษณะนิสัยบางอย่างที่ประพฤติปฏิบัติอยู่เป็นประจำ เช่น รู้สึกยอมรับ อย่างเต็มใจ ไม่มีความรู้สึกต่อต้าน รู้สึกชื่นชมยินดี รักหวงแหน ภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า รู้สึกซาบซึ้ง ศรัทธา ประพฤติปฏิบัติจนชินเป็นนิสัย ไม่แสร้ง ทำอย่างพฤติกรรมด้านจิตพิสัย ได้แก่ มีความสนใจ ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ มีความรักและภูมิใจในท้องถิ่นมีเจตคติที่ดีต่อการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย มีความศรัทธาในวิธีการทางวิทยาศาสตร์มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ มี นิสัยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นต้น

๓. พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการบังคับอวัยวะต่างๆ ของร่างกายให้เคลื่อนไหวหรือทำงานเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายบางอย่างอย่างสอดคล้องประสานกัน เช่น การออกเสียงอักขระต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและชัดเจน การแกะสลักผลไม้เป็นลวดลายรูปต่างๆ ได้อย่างสวยงาม การเล่นโยนบาสติกการร้องเพลง การอ่านทำนองเสนาะ การเขียนตัวอักษรต่างๆ เป็นต้น^{๒๘}

๒.๓.๖ ทฤษฎีการเรียนรู้ ได้มีผู้สนใจศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ ดังนี้

กัททรี (Edwin R.Guthrie) เป็นผู้สนใจศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดลัทธิพฤติกรรมนิยม และนิยมชมชอบคือ อธิบายพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมและเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ เขาเชื่อว่าหลักการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับการวางเงื่อนไขและความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า (สภาวะแวดล้อมภายนอก) กับอินทรีย์ (สภาวะแวดล้อมภายในร่างกาย) หลักการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของกัททรีมีดังนี้

๑. เมื่อสภาวะสมดุลในกระบวนการงูใจ (Homeostasis) สัญญาณอินทรีย์จะเริ่มสร้างแรงงูใจจะสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมซึ่งบุคคลเคยเรียนรู้มาแล้ว

๒. พฤติกรรมทั้งหมดที่เกิดขึ้นตามสภาวะสมดุลในการงูใจจะสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมซึ่ง บุคคลเคยเรียนรู้มาแล้ว

๓. พฤติกรรมทั้งหลายของคนเราไม่ว่าจะซับซ้อนอย่างไร ก็สามารถอธิบายได้ตามลักษณะนิสัยและเหตุจูงใจตามหลักการดังกล่าวข้างต้น (ข้อ ๑ และ ข้อ ๒)

กัททรี ได้เน้นศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ระดับโมเลกุล (Molecular Level) กับระดับ โมลาร์ (Molar Level) กล่าวคือ พฤติกรรมการเรียนรู้ระดับโมเลกุลนั้นเกิดขึ้นเชื่อมโยงกับระบบประสาท ส่วนกลาง (Central Nervous System) การเกิดพฤติกรรมใหม่แต่ละครั้งเกี่ยวข้องกับการทำงานของ ระบบประสาทแต่ละส่วนที่กระตุ้น เช่นการกระพริบตาเมื่อถูกวางเงื่อนไขโดยการเป่าลมที่ตา ทุกครั้งที่ ลูกโป่งสำหรับเป่าลมถูกยกมาบริเวณใกล้ตา ตาจะกระพริบทันที ทั้งๆ ที่ยังไม่ได้ทำการเป่าลมออกมา ส่วนพฤติกรรมโมลาร์เกี่ยวข้องกับการทำงานของกล้ามเนื้อและประสาทควบคุมการเคลื่อนไหว ซึ่ง เป็นการท างานรวมระบบสิ่งเร้าการตอบสนอง (S-R Pattern) พฤติกรรมต่างๆ จะมีลักษณะต่อเนื่อง เป็นโซ่ และมีแรงงูใจมีการเสริมแรงจึงทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้ ทวีความเข้มอย่างเด่นชัดมากขึ้น เช่นท่าทางการเดินของแต่ละคนจะผสมกลมกลืนระบบการทำงานของกล้ามเนื้อ การสั่งงานของระบบ ประสาทสัมผัสกับอวัยวะมอเตอร์ตลอดจนลักษณะกิริยาเดินที่เลียนแบบจากบิดามารดาเป็นต้น ผล จากการเรียนรู้พฤติกรรมเดินจากบิดามารดา(สิ่งแวดล้อมภายนอก) รวมกับตัวบุคคลผู้นั้น (สิ่งแวดล้อมภายใน) ได้กำหนดแบบพฤติกรรมเดินคล้ายคลึงกับต้นแบบ จึงดูเหมือนว่าเป็นการ ถ่ายทอดทางพันธุกรรม

^{๒๘} จักรกฤษณ์ สำราญใจ, พฤติกรรมการเรียนรู้. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.jakkrit.lpru.ac.th/pdf/๒๗-๑๑-๔๔/๔.pdf>, [๘ เมษายน ๒๕๖๑].

๒.๓.๗ ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก (Classical Conditioning) ของไอวาน

พาร์ พลอฟ (Ivan Pavlov) พฤติกรรมที่จะเกิดการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกได้มักเป็นพฤติกรรมหรือการตอบสนองที่เกิดจากปฏิกิริยาสะท้อนอันมีพื้นฐานมาจากการทำงานของระบบประสาทอัตโนมัติ เช่น การทำงานของต่อมต่างๆ ในร่างกาย การทำงานของระบบกล้ามเนื้อต่างๆ

พฤติกรรมการตอบสนองในการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้น พฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเหล่านี้ เรียกว่า พฤติกรรมตอบสนอง หรือพฤติกรรมที่เป็นไปโดยไม่ตั้งใจ พาร์พลอฟ เชื่อว่าการเรียนรู้ของสิ่งมีชีวิตจำนวนมาก เกิดจากการวางเงื่อนไข (conditioning) กล่าวคือ การตอบสนองหรือการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นต่อสิ่งเร้าหนึ่ง มักมีเงื่อนไขหรือสถานการณ์เกิดขึ้น ซึ่งในสภาพปกติหรือในชีวิตประจำวันการตอบสนองเช่นนั้นอาจไม่มี เช่น กรณีสุนัขได้ยินเสียงกระดิ่งและน้ำลายไหล เสียงกระดิ่งเป็นสิ่งเร้าที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้จากการวางเงื่อนไข (เพราะโดยปกติเสียงกระดิ่งมิได้ทำให้น้ำลายไหล แต่คนต้องการให้น้ำลายไหลเมื่อได้ยินเสียงกระดิ่ง) พาร์พลอฟ เรียกว่า สิ่งเร้าที่มีเงื่อนไข (conditioned stimulus) และปฏิกิริยาน้ำลายไหล เป็นการตอบสนองที่เรียกว่าการตอบสนองที่มีเงื่อนไข (conditioned response) ทฤษฎีการเรียนรู้ของโคลเลอร์ การเรียนรู้ด้วยการหยั่งรู้ (Insight) เป็นแนวคิดของ โคห์เลอร์ (Kohler) ซึ่งการเรียนรู้ด้วยการหยั่งรู้เป็นการอธิบายถึง กระบวนการรู้คิด (Cognitive Processes) ที่เกิดในระหว่างการเรียนรู้ โดยมีการเน้นความสำคัญของผู้เรียนว่าจะต้องเป็นผู้ลงมือกระทำหรือเป็นผู้ที่ริเริ่มและกระตือรือร้น การนำความรู้ทฤษฎีการหยั่งเห็นไปใช้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนมีแนวทางในการนำไปใช้ ดังนี้

๑. ลักษณะของประสบการณ์การเรียนรู้ (สถานการณ์) ที่เหมาะสม โดยจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ ให้ประสบการณ์ที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สะสม มีความชำนาญในการพิจารณาสถานการณ์ และปัญหา ครั้นเมื่อผู้เรียนพบปัญหาใหม่ก็จะเกิดการใคร่ครวญและจัดประสบการณ์เหล่านั้น หาคำตอบหรือวิธีการแก้ปัญหา อันจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้โดยการหยั่งเห็นได้ คือการค้นพบวิธีการ หรือคำตอบได้ในทันทีทันใด

๒. ความแตกต่างทางสติปัญญาของผู้เรียน การเรียนรู้โดยการหยั่งเห็นเป็นการใช้ประสบการณ์และความสามารถทางสติปัญญาประกอบกัน ฉะนั้นผู้ที่มีสติปัญญาสูงย่อมมีโอกาสที่จะเกิดการหยั่งเห็นได้ดีกว่าผู้ที่มีสติปัญญาต่ำ

๓. แบบการเรียนรู้ของผู้เรียน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้แบบการเรียนรู้ได้หลายแบบ เพราะบางแบบเหมาะกับบางคน เมื่อผู้เรียนได้พบแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองอาจเลือกไว้เป็นแบบเฉพาะเพื่อการนำไปใช้ ผู้เรียนบางคนอาจเหมาะสมกับการเรียนรู้โดยการหยั่งเห็น บางคนอาจเหมาะสมกับการเรียนรู้โดยการกระทำ หรือบางคนอาจเหมาะสมกับการเรียนรู้ทางปัญญา (จากการสังเกต)

๔. การรู้จักผู้เรียนอย่างแท้จริง ถ้าผู้สอนรู้จักผู้เรียนอย่างแท้จริงย่อมสามารถเลือก และจัด บทเรียน ได้เหมาะสมกับสภาพและความสามารถทางการเรียนของผู้เรียนย่อมจะรู้ว่าผู้เรียนคน

ใดมี ความสามารถทางการเรียนสูง มีความสามารถทางการเรียนต่ำ หรือผู้เรียนคนใดเหมาะสมกับ สถานการณ์การเรียนรู้แบบใด เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้สอนสามารถที่จะส่งเสริมการเรียนรู้แก่ผู้เรียนแต่ละคน ให้เกิดขึ้นได้ และยอมเข้าใจในผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดีทฤษฎีการเรียนรู้ของ อัลเบิร์ต บันดูรา (Albert Bandura)

อัลเบิร์ต บันดูรา (Albert Bandura) ซึ่งเชื่อว่า สิ่งแวดล้อมและผู้เรียนมีความสำคัญเท่าๆ กัน พฤติกรรมของคนเราส่วนมากเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) หรือการเลียนแบบจากตัวแบบ (Modeling) และตัวแบบก็ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่มีชีวิตเสมอไปด้วย อาจเป็น สัญลักษณ์ เช่น ตัวแบบที่เห็นในโทรทัศน์ ภาพการ์ตูนหนังสือ หรือคำบอกเล่า เป็นต้น

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ วัตสัน (John B. Watson) วัตสัน (John B. Watson) ผู้ริเริ่มลัทธิ พฤติกรรมนิยมซึ่งหลักสิ่งที่จะกล่าวถึงจิตใจของมนุษย์ เขาอธิบายเรื่องจิตใจโดยเน้นการกระทำเป็นหลัก กล่าวคือพฤติกรรมของมนุษย์และสัตว์เกิดขึ้นและแปรเปลี่ยนไปตามสภาวะแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ต่างๆ ที่ถูกจัดสร้างขึ้นหรือเป็นไปตามสภาพธรรมชาติ จะช่วยให้เราสามารถควบคุมและทำนาย พฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลได้ เขาสังเกตเห็นว่าพฤติกรรมเหล่านั้นเปลี่ยนแปลงไปตามปฏิกิริยาในของ อินทรีย์ซึ่งหมายถึงระบบประสาทและอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย ซึ่งจะเกิดการเรียนรู้และ ตอบสนองตามปริมาณความเข้มของสิ่งเร้าในขณะนั้น ซึ่งถือว่าการเรียนรู้ตามประสบการณ์ ภายในร่างกายของบุคคลมีพฤติกรรมมากมาย ที่วัตสันอธิบายว่าเป็นเพราะการทำงานของสมอง รวมทั้งระบบประสาททั้งหมด เขาพยายามที่จะจำกัดขอบเขตการศึกษาค้นคว้าวิจัยเฉพาะพฤติกรรม ภายนอกและการศึกษาพฤติกรรมนี้ประกอบด้วยตัวแปร ประการ คือ

๑. ประสาทรับสัมผัสของอินทรีย์ (Organism's Receptors)
๒. ประสาทสนองตอบของอินทรีย์ (Organism's Effectors)
๓. ระบบประสาททั้งหมด (The Nervous System)

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ บี เอฟ สกินเนอร์ B.F. Skinner บี เอฟ สกินเนอร์ มีแนวความคิด พื้นฐานว่า พฤติกรรมของมนุษย์ตกอยู่ภายใต้การควบคุมของเงื่อนไขการเสริมแรงและลงโทษ การ เสริมแรงมี ๒ ประเภท คือ

๑. การเสริมแรงทางบวก (Positive reinforcement)
๒. การเสริมแรงทางลบ (Negative reinforcement)

การเสริมแรงทางบวก เป็นการกระทำ ชนิดหนึ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจกับผู้เรียนและ ความ พึงพอใจนั้นทำให้เกิดการตอบสนองที่ต้องการมากขึ้นหรือตอบสนองอย่างเข้มข้นขึ้น เช่น การให้ อาหาร คำชมเชย ของขวัญ ฯลฯ การเสริมแรงทางลบ เป็นการพยายามทำให้เกิดการ ตอบสนอง เพิ่มขึ้น หรือเข้มข้นขึ้น โดยการกำจัดสิ่งเร้าที่ไม่พึงประสงค์ออกไป เช่น การกำจัดเสียงดัง การลดการ ลงโทษ การลดการดุคำ เป็นต้น

การลงโทษ (Punishment) การลงโทษจะให้ผลตรงกันข้ามกับการเสริมแรงกล่าวคือ การ เสริมแรงเป็นการทำให้การตอบสนองเพิ่มมากขึ้น แต่การลงโทษเป็นการทำให้การตอบสนองลด

น้อยลง การลงโทษทำให้สิ่งเร้าที่ไม่พึงประสงค์ หรือสิ่งเร้าที่เป็นภัยในทันทีทันใด หลังจากการ
แสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีหรือไม่ต้องการออกมา ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำนั้น
พฤติกรรมหรือการตอบสนองจะขึ้นอยู่กับ การเสริมแรงเป็นสำคัญ การเสริมแรงพฤติกรรมดำเนินไป
อย่างซ้ำๆ สม่ำเสมอ พฤติกรรมการทำโทษ พฤติกรรมจะค่อยๆ ลดลง^{๒๙}

๒.๓.๘ พฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้

พฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ (Learned behavior) เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้โดยอาศัย
ประสบการณ์หรือการเรียนรู้ของสัตว์ พฤติกรรมแบบนี้ส่วนใหญ่พบในสัตว์ชั้นสูงที่มีระบบประสาทที่
เจริญดี แต่ในสัตว์ชั้นต่ำบางชนิดก็สามารถแสดงพฤติกรรมประเภทนี้ได้ พฤติกรรมประเภทนี้สามารถ
แบ่งย่อยออกเป็นแบบต่างๆ ได้ดังนี้

พฤติกรรมการเรียนรู้แบบแฮบิซูเอชัน (Habituation) เป็นพฤติกรรมที่สัตว์หยุด
ตอบสนอง ต่อสิ่งเร้าเดิม แม้จะยังได้รับการกระตุ้นอยู่ เนื่องจากสัตว์เรียนรู้แล้วว่าสิ่งเร้านั้นไม่มีผลต่อ
การดำเนิน ชีวิตของตัวเอง เช่น การที่นกกลดอัตราการบินหนีหุ่นไล่กา การเลิกแหงนมองตามเสียง
เครื่องบินของ สุนัขที่อาศัยอยู่แถวสนามบิน

พฤติกรรมการเรียนรู้แบบมีเงื่อนไข (Conditioning) เป็นพฤติกรรมการตอบสนองสิ่งเร้าที่
ไม่ แท้จริงได้เช่นเดียวกับสิ่งเร้าที่แท้จริง เช่น การทดลองของ อีวาน พาฟลอฟ (IvanPavlov) นัก
สรีรวิทยาชาวรัสเซียเป็นการทดลองว่า สุนัขหลั่งน้ำลายเมื่อได้ยินเสียงกระดิ่ง (สิ่งเร้าที่ไม่แท้จริง)

๑. ก่อนการเรียนรู้ ให้อาหาร (สิ่งเร้าที่แท้จริง) สุนัขน้ำลายไหล

๒. ระหว่างการเรียนรู้ ให้อาหาร (สิ่งเร้าที่แท้จริง) สุนัขน้ำลายไหล พร้อมกัน กระดิ่ง (สิ่ง
เร้าที่ไม่แท้จริง)

๓. หลังการเรียนรู้ สันกระดิ่ง (สิ่งเร้าที่ไม่แท้จริง) สุนัขน้ำลายไหลการฝึกสัตว์เลี้ยงที่บ้าน
ให้ แสนรู้ ฝึกสัตว์ไว้ใช้งาน ฝึกสัตว์แสดงละคร ล้วนมีพื้นฐานมาจากพฤติกรรมการเรียนรู้แบบมี
เงื่อนไข ทั้งสิ้น

พฤติกรรมการเรียนรู้แบบฝังใจ (Imprinting) เป็นพฤติกรรมที่ตอบสนองสิ่งเร้าในช่วงแรก
ของชีวิตด้วยการจดจำสิ่งเร้าต่างๆ ได้ เช่น

- การที่สัตว์ต่างๆ เดินตามแม่ เพราะเป็นสิ่งแรกที่เห็นเมื่อเกิดมาคือแม่
- ตัวอ่อนของแมลงหวี่ที่ฟักออกมาจากไข่จะผูกพันกับกลิ่นของพืชที่แม่แมลงหวี่วางไข่
ไว้ และ เมื่อโตขึ้นเต็มวัยก็จะมาวางไข่บนพืชชนิดนั้น

^{๒๙} วัชรพล ผลนาคน, ทฤษฎีการเรียนรู้. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.geocities.com/Aewatcharaphon> [๘ เมษายน 2561].

- ปลาแซลมอนจะฝังใจต่อกลิ่นที่ได้สัมผัสเมื่อออกจากไข่ เมื่อโตขึ้นถึงช่วงวางไข่ก็จะว่ายทวน น้ำกลับไปวางไข่ยังบริเวณแหล่งน้ำจืดที่เคยฟักออกจากไข่

๒.๓.๙ พฤติกรรมการเรียนรู้แบบลองผิดลองถูก (Trial and Error)

เป็นพฤติกรรมที่ แสดงออกโดยการให้สัตว์มีการทดลองก่อน โดยไม่รู้ว่าผลดีหรือไม่ ผลของการตอบสนองจะทำให้สัตว์ เกิดการเรียนรู้ที่เลือกตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เป็นผลดีหรือพอใจเท่านั้น

- การเดินในทางวนไปหา อาหารของหนู และหนูสามารถเดินทางไปหาอาหารและหาทางออกได้ในระยะเวลาอันสั้น หลังจากที่ได้ทดลองเดินมาก่อน

- การเลือกทางเดินของไส้เดือนที่อยู่ในกล่องรูปตัว T โดยมีด้านหนึ่งที่มีมืดและชื้น กับอีกด้าน หนึ่งที่มีกระแสไฟฟ้าอ่อนๆ ซึ่งไส้เดือนที่ผ่านการฝึกมาแล้ว จะสามารถเลือกทางที่ถูกต้องได้ถึงประมาณร้อยละ ๙

- เด็กเอามือไปจับยากันยุงที่ร้อน เมื่อเกิดการเรียนรู้จะไม่ทำพฤติกรรมเช่นนี้อีก

พฤติกรรมการเรียนรู้แบบใช้เหตุผล (Reasoning) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกโดยใช้สติปัญญา ในการแก้ปัญหาต่างๆ โดยไม่ต้องทดลองทำ ซึ่งเป็นการใช้ประสบการณ์หลายอย่างในอดีต มาช่วยใน การแก้ปัญหาสถานการณ์ใหม่ในครั้งแรก เช่น

- การทดลองของโคเลอร์ เกี่ยวกับการแก้ปัญหาของลิง ชิมแพนซี

- การให้เหตุผลของคนในการแก้ปัญหาต่างๆ การศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ได้มีนักจิตวิทยา สังคม นักสังคมวิทยา นักมนุษยวิทยาสังคมและนักพฤติกรรมศาสตร์ ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมไวหลาย ทฤษฎี สำหรับทางด้านสังคมวิทยา ซึ่งจะศึกษาทางด้านพฤติกรรมหรือพฤติกรรมศาสตร์ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และพฤติกรรมของมนุษย์ ส่วนจิตวิทยาสังคมเป็นสาขาวิชาหนึ่งใน กระบวนการวิชาการทางสังคม ที่มุ่งศึกษาถึงพฤติกรรมของบุคคลอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากตัวกระตุ้นทางสังคม ทางด้านมนุษยวิทยาทางวัฒนธรรมเป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมของมนุษย์ที่ได้รับการเรียนรู้มา โดยการรับอิทธิพลหรือผลงานจากสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่ครอบคลุมในสังคมนั้นและมีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง สิ่งที่บุคคลกระทำ แสดงออกตอบสนอง หรือโต้ตอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ ได้ยินนับได้ วัดได้ตรงกัน ด้วยเครื่องมือที่เป็นวัตถุวิสัย ไม่ว่าการแสดงออกหรือการตอบสนองนั้นจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกร่างกาย^{๓๐} พัฒนานุสรณ์ สถาพรวงศ์ กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะการตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่งที่สามารถสังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัส

^{๓๐} สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม** (พิมพ์ครั้งที่ ๓), (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑), หน้า ๓.

อย่างเป็นรูปธรรม^{๓๑} ลักษณะ สรีรวัฒน์ การกระทำซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึก นึกคิด ความต้องการของจิตที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าซึ่งอาจสังเกตได้ทางตรงหรือทางอ้อมบางลักษณะอาจสังเกตได้โดยไม่ใช้เครื่องมือหรือต้องใช้เครื่องมือ^{๓๒}

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง การกระทำต่างๆ ของมนุษย์ จำแนกเป็น ๒ ลักษณะได้แก่ การกระทำที่ผู้อื่นสังเกตเห็นได้โดยตรงหรือพฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) เช่น พฤติกรรมการทำงานส่งครู และการกระทำที่ผู้อื่นไม่สามารถสังเกตได้โดยตรงหรือพฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) ได้แก่ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับความคิด เช่น การวางแผน ความรู้สึก การตัดสินใจ เป็นต้น

ฐิตยา เนตรวงษ์ ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้ว่าพฤติกรรม คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็น การกระทำของร่างกายในแต่ละวัน โดยเริ่มตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้า การแต่งตัว และการกินอาหาร ไม่เพียงแต่เท่านั้น ยังมีการกระทำอีกมากมายจนกระทั่งเรากลับไปยังเตียงนอน และนอนหลับ^{๓๓} นักจิตวิทยาถือว่า การเกิดพฤติกรรมต้องมีมูลเหตุจูงใจ พฤติกรรมทุกรูปแบบจึงต้องมีเหตุจูงใจหนุนหลัง เช่น ความกลัว ความกระหาย เป็นต้น พฤติกรรมนี้เกิดจากความต้องการทางกายภาพ (Physiological Needs) เช่นเดียวกัน พฤติกรรมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศจึงเป็นผลมาจากความต้องการใช้ข้อมูลข่าวสาร พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการค้นหาข้อมูลข่าวสาร ซึ่งกระบวนการนี้ ผู้ใช้จะเริ่มต้นการค้นหาข้อมูลจากสภาพที่ไม่มีความรู้มาก่อน ทั้งนี้ผู้ใช้อาจจะมีความรู้ไม่เพียงพอเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการนำไปใช้ แต่เมื่อใช้ความพยายามมากขึ้นในการค้นหา ผู้ใช้ก็จะทราบถึงลักษณะเฉพาะเจาะจงของหัวข้อเรื่องที่ต้องการค้น และเมื่อผู้ใช้มีความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่ต้องการก็จะทำให้การค้นหาข้อมูลข่าวสารสามารถตอบสนองความต้องการได้มากขึ้น ซึ่งมีกระบวนการค้นหาข้อมูลข่าวสารนี้มี ๖ ขั้นตอน คือ

๑. ขั้นเริ่มต้น (Task Initiation) เป็นขั้นตอนที่ผู้ใช้จะคิดเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่ต้องการ แต่ยังไม่แน่ใจเกี่ยวกับการกำหนดหัวข้อเรื่องที่ต้องการ

๒. ขั้นคัดเลือก (Selection) ผู้ใช้จะเริ่มกำหนดหัวข้อเรื่องทั่วไป และจะคิดว่าหัวข้อเรื่องนั้น ตรงกับความต้องการส่วนตัวหรือไม่

๓. ขั้นสำรวจ (Exploration) ผู้ใช้จะเริ่มการวิจัยเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องพื้นฐานเพื่อเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องนั้น โดยจะเน้นบางแง่มุมของหัวข้อเรื่องนั้น แต่ผู้ใช้อาจจะเริ่มสับสนและไม่แน่ใจเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องจากปริมาณข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมากเกินไป

^{๓๑} พัฒนานุสรณ์ สถาพรวงศ์, การปรับพฤติกรรม, (มหาสารคาม : ฝ่ายเอกสารตำรา สถาบันราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๔๔), หน้า ๔.

^{๓๒} ลักษณะ สรีรวัฒน์, จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๔), หน้า ๗.

^{๓๓} ฐิตยา เนตรวงษ์, การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเข้าถึงสารสนเทศของอาจารย์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, (กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๗), หน้า ๖.

๔. ขั้นกำหนดหัวข้อเรื่อง (Formulation) ผู้ใช้จะกำหนดหัวข้อเรื่องจากข้อมูลข่าวสารที่รวบรวมได้ โดยอาจจะพิจารณาคัดเลือกความคิดที่ได้รับจากข้อมูลข่าวสารที่ตรงกับหัวข้อเรื่องที่ต้องการ

๕. ขั้นรวบรวม (Collection) ผู้ใช้จะอาศัยระบบข้อมูลข่าวสารเช่น ห้องสมุดเพื่อแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องที่ต้องการ

๖. ขั้นเสร็จสิ้น (Closure) ผู้ใช้เสร็จสิ้นกระบวนการค้นหาข้อมูลข่าวสารและสามารถนำเอา ข้อมูลนั้นไปใช้ในการปฏิบัติการกิจที่ต้องการ เช่น การนำข้อมูลไปเขียนรายงานในขั้นตอนนี้ ผู้ใช้จะพึง พิจารณากระบวนการค้นหาข้อมูลและข่าวสารที่ได้รับ

ดังนั้น พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการแสวงหาและการ เข้าถึงสารสนเทศ ซึ่งพฤติกรรมนี้อาจจะเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ เช่น ผู้ใช้อาจจะใช้ระบบสารสนเทศที่เป็นทางการโดยใช้ระบบการให้บริการแบบออนไลน์หรือศูนย์สารสนเทศ หรืออาจใช้ระบบสารสนเทศที่ไม่เป็นทางการ คือระบบที่ไม่ได้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศเป็นหลักแต่อาจจะให้ข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับสารสนเทศที่ต้องการได้

๒.๔ ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศ

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้กับสังคมสารสนเทศในปัจจุบันก่อให้เกิดการสื่อสารและการใช้ ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศมีดังต่อไปนี้ คือ

๑. ช่วยให้ติดต่อสื่อสารระหว่างกันอย่างรวดเร็ว โดยใช้โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์หรือใน รูปของสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

๒. ช่วยในการจัดระบบข่าวสารจำนวนมาก ซึ่งผลิตออกมาในแต่ละวัน

๓. ช่วยให้เก็บสารสนเทศไว้ในรูปที่สามารถเรียกใช้ได้ครั้งแล้วครั้งเล่าอย่างสะดวก

๔. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสารสนเทศ เช่น ช่วยนักวิทยาศาสตร์ วิศวกร ด้วยการ ช่วย คำนวณตัวเลขที่ยุ่งยาก ซับซ้อนซึ่งไม่สามารถทำให้สำเร็จได้ด้วยมือ

๕. ช่วยให้สามารถจัดระบบอัตโนมัติเพื่อการเก็บ เรียกใช้และประมวลผลสารสนเทศ

๖. สามารถจำลองแบบระบบการวางแผนและทำนาย เพื่อทดลองกับสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น

๗. อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงสารสนเทศดีกว่าสมัยก่อน ทำให้ผู้ใช้สารสนเทศมีทางเลือก ที่ดีกว่า มีประสิทธิภาพกว่า และสามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ดีกว่า

๘. ลดอุปสรรคเกี่ยวกับเวลาและระยะทางระหว่างประเทศ^{๓๔}

^{๓๔} จูฑารีย์ งามงามจิทธิชัย, **ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศ**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://learners.in.th/blog/add/72404>, [๙ เมษายน 2561]

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารยังมีส่วนทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในปัจจุบันมีความสะดวกสบายมากขึ้น ทำให้คนในสังคมมีการติดต่อสื่อสารถึงกันได้ง่ายและรวดเร็ว มีการทำกิจกรรมหลายสิ่งหลายอย่างร่วมกันง่ายขึ้น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น

๑. ด้านการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถูกนำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการบริหารด้านการศึกษา เช่น ระบบการลงทะเบียน และระบบการจัดตารางสอน นอกจากนี้ยังใช้ เป็นเครื่องมือในการเพิ่มโอกาสทางด้านการศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนตัวอย่าง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในด้านการศึกษา

- การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ทำให้ผู้ที่อยู่ห่างไกลหรือไม่สะดวกในการเดินทางสามารถ ได้รับการศึกษาเช่นเดียวกับผู้ที่อยู่ในเมือง

- บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ยังช่วยเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ เช่น ฟิสิกส์ เคมี ชีวะ ภาษาต่างประเทศ ทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจมากขึ้น และเกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น เช่น การแสดงสถานการณ์จำลอง แบบจำลอง ภาพเคลื่อนไหว แสงสีและเสียงประกอบ นักเรียนสามารถ เตรียมตัวก่อนเรียน หรือทบทวนบทเรียนด้วยตนเองเมื่อใดก็ได้ที่มีเวลาว่าง

- บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ให้กับผู้พิการทางสายตาหรือหู

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีบทบาทต่อการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารทางด้านการศึกษาได้เป็นอย่างดี ทั้งในและนอกสถานศึกษา หน่วยงานต่างๆ ใช้บทเรียนออนไลน์ในการฝึกอบรมพนักงานเพื่อให้ความรู้เพิ่มเติม นอกจากนี้อินเทอร์เน็ตยังเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญที่ทั้งครูและนักเรียนหรือบุคคลทั่วไป ใช้สำหรับค้นหาข้อมูลเรื่องต่างๆ ในการทำรายงาน หรือเพื่อศึกษาหาความรู้ เว็บไซต์สำหรับค้นหาข้อมูลที่ใช้กันมากในปัจจุบัน เช่น google.com, ask.com, dogpile.com และ wikipedia.org ตัวอย่างการค้นหาข้อมูลจากหลักฐานข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต

๒. ด้านการแพทย์และสาธารณสุข เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถูกนำมาใช้เริ่มตั้งแต่ การทำทะเบียนคนไข้ การรักษาพยาบาลทั่วไป ตลอดจนการวินิจฉัยและรักษาโรคต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ นอกจากนี้ยังใช้ในห้องทดลอง การศึกษาและการวิจัยทางการแพทย์ รักษาคนไข้ด้วยระบบการรักษาทางไกลตลอดเวลาผ่านเครือข่ายการสื่อสาร เครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า อีเอ็มไอสแกนเนอร์ (EMI scanner) ถูกนำมาใช้ถ่ายภาพสมองมนุษย์เพื่อตรวจหาความผิดปกติในสมอง เช่น ดูเนื้องอกพยาธิเลือดออกในสมอง และต่อมาได้พัฒนาให้ถ่ายภาพหน้าตัดได้ทั่วร่างกาย เรียกชื่อว่า ซีเอที (CAT-Computerized Axial Tomography scanner: CAT scanner) ใช้วิธีฉายแสงเป็นจังหวะไปรอบๆ ร่างกายของมนุษย์ ถ่ายเอกซเรย์และเครื่องรับแสงเอกซเรย์ที่อยู่ตรงข้ามจะเปลี่ยนแสงเอกซเรย์ให้เป็นสัญญาณไฟฟ้าเก็บไว้ในจานแม่เหล็ก จากนั้นจะนำสัญญาณไฟฟ้าเหล่านี้เข้าไปวิเคราะห์ในเครื่องคอมพิวเตอร์ และแสดงผลเป็นภาพทางจอโทรทัศน์หรือพิมพ์ภาพออกมาทางเครื่องพิมพ์ ตัวอย่างเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมด้านทางการแพทย์และสาธารณสุข

๓. ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถูกนำมาใช้ประโยชน์ในด้านเกษตรกรรม เช่น การจัดทำระบบข้อมูลเพื่อการเกษตรและพยากรณ์ผลผลิตด้านการเกษตร นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาความก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรม การประดิษฐ์หุ่นยนต์เพื่อใช้ทำงานบ้าน และหุ่นยนต์เพื่องานอุตสาหกรรมที่ต้องเสี่ยงภัยและเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เช่น โรงงานสารเคมี โรงผลิตและควบคุมการจ่ายไฟฟ้า รวมถึงงานที่ต้องทำซ้ำๆ เช่น โรงงานประกอบรถยนต์ และโรงงานแบตเตอรี่ ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการผลิตและควบคุมคุณภาพสินค้า การส่งสินค้าตามใบสั่งสินค้า การควบคุมวัสดุคงคลัง และการคิดราคาต้นทุนสินค้า ตัวอย่างเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในด้านอุตสาหกรรม

๔. ด้านการเงินการธนาคาร เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถูกนำมาใช้ในด้านการเงิน และธนาคาร โดยใช้ช่วยงานด้านบัญชี การฝากถอนเงิน โอนเงิน บริการสินเชื่อ แลกเปลี่ยนเงินตรา บริการข่าวสารการธนาคาร การใช้คอมพิวเตอร์ด้านการเงินการธนาคารที่รู้จักและนิยมใช้กันทั่วไปเช่น บริการฝากถอนเงิน การโอนเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วต่อการดำเนิน ธุรกิจต่างๆ

๕. ด้านความมั่นคง มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกันอย่างแพร่หลาย เช่น ใช้ในการควบคุมประสานงานวงจรสื่อสารทหาร การแปลรหัสลับในงานจารกรรมระหว่างประเทศ การส่งดาวเทียมและการคำนวณวิถีการโคจรของจรวดไปสู่อวกาศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติของประเทศไทยมีศูนย์ประมวลข่าวสาร มีระบบมีระบบจัดทำระเบียบปิ่น ทะเบียนประวัติอาชญากร ทำให้เกิด ความสะดวกและรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูลเพื่อการสืบสวนคดีต่างๆ ตัวอย่างเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารด้านความมั่นคง

๖. ด้านการคมนาคม มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในส่วนที่เกี่ยวกับการเดินทาง เช่น การเดินทางโดยรถไฟ มีการเชื่อมโยงข้อมูลการจองที่นั่งไปยังทุกสถานี ทำให้สะดวกต่อผู้โดยสาร การเช็คคินของสายการบิน ได้จัดทำเครื่องมือที่สะดวกต่อลูกค้า ในรูปแบบของการเช็คคินด้วยตนเอง

๗. ด้านวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการออกแบบ หรือจำลองสภาพการณ์ต่างๆ เช่น การรับแรงสั่นสะเทือนของอาคารเมื่อเกิดแผ่นดินไหว โดยการคำนวณและแสดงภาพสถานการณ์ใกล้เคียงความจริง ตัวอย่างซอฟต์แวร์การเกิดแผ่นดินไหว

๘. ด้านการพาณิชย์ องค์กรในภาคธุรกิจใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการ เพื่อช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นให้กับองค์กรในการทำงาน ทำให้การประสานงานหรือการท ากิจกรรมต่างๆ ของแต่ละหน่วยงานในองค์กร หรือระหว่างองค์กรเป็นไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถนำมาใช้ปรับปรุงการให้บริการกับลูกค้าซึ่งเป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีขององค์กรต่อลูกค้าทั่วไป สิ่งเหล่านี้นับเป็นการสร้างโอกาสความได้เปรียบแข่งขันให้กับองค์กร ตัวอย่างของการน าเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการพาณิชย์ เช่น

การให้บริการชำระค่าสินค้าบริการ การสั่งซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต และการตรวจสอบราคาสินค้าผ่านเครื่องอ่านราคาสินค้า^{๓๕}

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศมีประโยชน์ต่อมนุษย์ในหลายด้าน เช่น ด้านการศึกษา ช่วยให้ การศึกษามีความสะดวกขึ้น ด้านการแพทย์และสาธารณสุขเป็นประโยชน์ในการเช็คประวัติ รวมถึงการรักษาโรคต่างๆของมนุษย์ ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเป็นตัวช่วยให้การเกษตรมี ความก้าวหน้า ด้านการเงินการธนาคารมีความสะดวกรวดเร็ว ด้านความมั่นคงทำให้เกิดความ เชื่อมั่นและแม่นยำในด้านความมั่นคง ด้านการคมนาคมทำให้มีความสะดวกรวดเร็วขึ้น ด้าน วิศวกรรมและสถาปัตยกรรมมีประโยชน์ต่อการวัดค่าสันสะท้อนของแผ่นดิน และด้านการ พาณิชยกรรม การค้า

๒.๕ ทฤษฎีวิธีการศึกษาพฤติกรรม

วิธีการศึกษาพฤติกรรมมีหลายวิธีและแต่ละวิธีมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของ ปัญหาที่กำลังศึกษาอยู่ แต่ทุกวิธีล้วนมีลักษณะสำคัญประการหนึ่งคือ มีลักษณะการจัดหาความรู้แบบ วิทยาศาสตร์ (Scientific Approach) ซึ่งมีลักษณะสำคัญคือ มีการสังเกต พิสูจน์หรือทดลองได้ วิธี การศึกษามีระบบ สามารถควบคุมได้ มีค่า นิยามที่ชัดเจนแน่นอนและเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา มีความแม่นยำ ถูกต้องเที่ยงตรง การรายงานผลการศึกษาไม่มีอคติ มีความเป็นปรนัย น่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบได้ สำหรับวิธีการศึกษาพฤติกรรมที่สำคัญมี ๕ วิธี ดังรายละเอียดต่อไปนี้^{๓๖}

๑. การสังเกต

การสังเกต (Observation) เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยอวัยวะรับสัมผัสหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอวัยวะรับสัมผัสทางตาและหู การสังเกตใช้ได้ดีสำหรับการศึกษาคุณลักษณะและพฤติกรรมภายนอกของบุคคล รวมถึงปรากฏการณ์ต่างๆ วิธีการสังเกตแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑.๑ การสังเกตทางตรง (Direct Observation) เป็นการสังเกตโดยที่ผู้สังเกตจะต้อง ฝ้าดูแล เหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง โดยส่วนใหญ่อาศัยประสาทสัมผัสทางตาและหู ซึ่งอาจ เป็นการสังเกตจากสภาพการณ์ทางธรรมชาติ หรือการสังเกตจากการทดลองก็ได้ แต่ไม่ว่าจะสังเกตใน สภาพการณ์ใดก็ตาม ในขณะที่สังเกตไม่ควรให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัวว่ากำลังถูกสังเกต เพราะจะทำให้ผู้ถูก สังเกตบิดเบือนพฤติกรรมของตนเองไปได้

^{๓๕} ยงยุทธ ชมไชย, ประโยชน์และตัวอย่างของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <https://sites.google.com/site/kruyutbw/prayochn-laea-tawxyang> [๙ เมษายน ๒๕๖๑].

^{๓๖} ลักขณา สิริวัฒน์, จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๙), หน้า ๓๐.

๑.๒ การสังเกตทางอ้อม (Indirect Observation) เป็นการสังเกตขณะที่ผู้สังเกตไม่ได้ อยู่ใน เหตุการณ์หรือเห็นเหตุการณ์ด้วยตนเอง แต่สังเกตผ่านสื่อต่างๆ หรือร่องรอยของพฤติกรรมที่หลงเหลือไว้ให้สังเกตเห็นได้ เช่น ร่องรอยนิ้วมือ สิ่งของที่หักพังไว้ อาการบาดเจ็บทางกาย เป็นต้น

๒. การสำรวจ

การสำรวจ (Survey) เป็นวิธีการที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในการศึกษาด้าน สังคมศาสตร์เป็นการรวบรวมข้อมูลจากประชากรหรือจากกลุ่มตัวอย่าง และมักเป็นการรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับเจตคติ ความสนใจ การรับรู้ ความคิดเห็น ฯลฯ ข้อดีของการศึกษาโดยวิธีนี้ คือสามารถ ตั้งคำถามได้ตรงจุดและคำตอบก็ได้จากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นๆ อย่างแท้จริงต้องมีการ วางแผนในการเลือกกลุ่มประชากรอย่างระมัดระวังเพื่อเป็นประชากรที่แท้จริง เครื่องมือที่ใช้ในการ สำรวจ คือแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ขึ้นหรือใช้กับบุคคลที่อ่านหนังสือไม่ออก และเขียน ไม่ได้หรือไม่มีความถนัดในการใช้ภาษา

๓. การศึกษาแบบคลินิก

วิธีการศึกษาแบบคลินิก (Clinic) นี้ จะใช้มากในกรณีที่ผู้ป่วยมีความผิดปกติทางจิต โดย มุ่ง ศึกษาผู้ป่วยในทุกๆ ด้าน เช่น ด้านบุคลิกภาพ การรับรู้ อารมณ์ ความคิด การเรียนรู้ เป็นต้น ใน การศึกษาจะค้นคว้าปัญหาได้อย่างลึกซึ้ง และนำเอาวิธีหลายๆ วิธีมาใช้ร่วมกัน เช่น การตรวจประวัติ ส่วนตัว การสังเกต การศึกษาหลายกรณี การตรวจด้านร่างกาย การใช้แบบทดสอบต่างๆ การ สัมภาษณ์ การสำรวจภูมิหลังทางครอบครัว ฯลฯ เพื่อพยายามที่ค้นหาสาเหตุของความผิดปกติ นั้น เพราะเชื่อว่าพฤติกรรมมนุษย์มักจะเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ผ่านมารวมเข้ากับสภาพการณ์ รอบๆ ตัวของบุคคลนั้น การนำเอาวิธีต่างๆ มาใช้ร่วมกันจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลนั้นมากยิ่งขึ้น

๔. การทดสอบ

การทดสอบ (Testing) เป็นวิธีการนำเสนอสิ่งเร้าให้บุคคลตอบสนองตามวิธีการหรือเกณฑ์ ที่ กำหนด สิ่งเร้าที่ใช้ในการทดสอบเรียกว่า แบบทดสอบ ซึ่งมักอยู่ในรูปของคำถาม รูปภาพหรือ สัญลักษณ์ต่างๆ ผู้ถูกทดสอบอาจแสดงพฤติกรรมด้วยการเขียนตอบ การพูด การเล่น ซึ่งพฤติกรรม เหล่านั้นสามารถสังเกตได้ วัดได้ และนำไปสู่การแปลความหมายได้ แบบทดสอบนี้สามารถนำไปใช้วัด ความสามารถต่างๆ ของบุคคล เช่น เจตคติ ความสนใจ ความถนัด สติปัญญาบุคลิกภาพ ความ สัมฤทธิ์ต่างๆ การใช้ทดสอบทำให้เราได้ข้อมูลจากบุคคลอื่นมากขึ้นและสะดวกกว่าวิธีอื่นไม่ทำให้ผู้ถูก ทดสอบได้รับการรบกวนมากนัก และไม่ต้องใช้เครื่องมือห้องปฏิบัติการช่วยแต่อย่างใด แบบทดสอบที่ ดีต้องมีความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) ตลอดจนสามารถนำไปใช้ได้สะดวก ตัวอย่างแบบทดสอบที่สำคัญ เช่น แบบทดสอบบุคลิกภาพของมินเนโซต้า (The Minnesota Multiphasic Personality Inventory: MMPI) แบบทดสอบสติปัญญาของเวคสเลอร์ (The Wechsler Adult Intelligence Scale: WAIS) และ แบบทดสอบหยดหมึกโรชอาร์ค (The Rorschach Inkblot Test) เป็นต้น

๕. การทดลอง

การทดลอง (Experiments) เป็นการศึกษาแบบหนึ่งประกอบด้วยการกำหนดปัญหาการศึกษา สมมติฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูลและสรุปผล การทดลองเป็นวิธีการศึกษาพฤติกรรมโดยผู้ทดลองเปลี่ยนแปลงส่วนใดส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อม เพื่อศึกษาผลของการเปลี่ยนแปลงนี้โดยมีการควบคุมสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างออกไป เช่นการเปลี่ยนแปลงจำนวนเวลาอ่านหนังสือจากวันละ ๒ ชั่วโมง มาเป็นอ่านหนังสือวันละ ๔ ชั่วโมง เพื่อศึกษาว่าจะมีผลต่อการสอบปลายภาคเรียนอย่างไร เป็นต้น การทดลองสามารถทำได้ ๒ ลักษณะดังนี้

๕.๑ การทดลองในห้องปฏิบัติการ (Laboratory Experiments) การทดลองลักษณะนี้นิยมใช้สาขาวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ (Pure Science) เช่น เคมี ฟิสิกส์ โดยมีการควบคุมสภาพแวดล้อมอย่างเข้มงวด ซึ่งทำได้ยากมาก แต่มีความสำคัญในการพิสูจน์ทฤษฎีที่ใช้อยู่ หรือสร้างชิ้นใหม่ตัวอย่าง การทดลองในห้องปฏิบัติการ เช่น การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาหระหว่างลิงธรรมดา กับลิงชิมแปนซี ซึ่งจะต้องใช้การศึกษาในห้องทดลอง เป็นต้น

๕.๒ การทดลองภาคสนาม (Field Experiments) เป็นการทดลองในสภาพธรรมชาติ เช่น การทดลองกับพนักงานบรรจุหีบห่อในโรงงาน ทดลองกับผู้ซื้อสินค้าในห้างสรรพสินค้า ฯลฯ การทดลองลักษณะนี้ควบคุมตัวแปรในขณะทดลองได้ยากและไม่รัดกุมเท่าการทดลองในห้องปฏิบัติการ^{๓๗}

การศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ด้วยวิธีการดังกล่าวต่างมีข้อดีและข้อจำกัด ดังแสดงไว้ใน ตารางที่ ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการศึกษาพฤติกรรมทั้ง ๕ วิธี

วิธีการ	ข้อดี	ข้อจำกัด
การสังเกต	๑.สามารถรู้พฤติกรรมของคนและสัตว์ในชีวิตจริงเพื่อเปรียบเทียบกันในห้องทดลอง ๒.ข้อมูลที่ได้จากวิธีนี้ นำไปใช้ในการวิจัยพฤติกรรมเฉพาะได้	๑. สรุปเหตุและผลไม่ได้แน่นอนการสำรวจ
การสำรวจ	๑. สามารถศึกษาพฤติกรรมในชีวิตจริงของกลุ่มคนใหญ่ได้สะดวก	๑. ผลที่ได้มีอคติ เพราะคนส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะตอบเชิงบวก และเป็นการตอบที่ไม่น่าเชื่อถือ ๒. การค้นหาข้อมูลของวิธีการนี้ต้องอาศัยวิธีการรวบรวมข้อมูลจากวิธีอื่นๆ ประกอบ

^{๓๗} แสงเดือน ทวีสิน, จิตวิทยาการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ , (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยแสง, ๒๕๔๕), หน้า ๑๒-๑๗.

การทดสอบ	๑. สามารถวัดพฤติกรรมได้แน่นอน ในเรื่องเฉพาะๆที่เที่ยงตรง ๒. นำข้อมูลของวิธีการนี้ไปใช้กับการ วิจัยในหัวข้ออื่นๆได้	๑. พฤติกรรมบางอย่างใช้วิธีการนี้ไม่ได้ ๒. แบบทดสอบที่ไม่ได้มาตรฐาน จะทำ ให้สรุปพฤติกรรมผิดๆ
คลินิก	๑. ได้ข้อมูลของแต่ละคนในเชิงลึก ๒. สามารถแก้ไขปัญหาพฤติกรรม ของแต่ละคนได้ละเอียดถี่ถ้วน	๑. ข้อมูลที่ได้ไม่อาจใช้กับคนอื่นได้มาก นัก ๒. สรุปเหตุและผลได้ไม่แน่นอน
การทดลอง	๑. สามารถควบคุมตัวแปรต่างๆ ได้ ๒. สามารถสรุปเหตุและผลของเรื่อง ที่ศึกษา	๑. ยากที่จะนำไปใช้ในชีวิตจริงๆ เพราะ เป็นสถานการณ์จำลองในห้องทดลอง

ตารางที่ ๒.๑ ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการศึกษาพฤติกรรม

๒.๖ ปัญหาที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ในปัจจุบันโลกเรามีการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของมนุษย์ ทุกคนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างง่ายดายและรวดเร็ว อันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาเพื่อตอบสนองและให้ทันต่อความต้องการของทุกคนทั่วโลก

เทคโนโลยีสารสนเทศนั้นมีประโยชน์มีประโยชน์มากมาย ทั้งในด้านการอำนวยความสะดวกให้กับชีวิตของมนุษย์ หรือช่วยพัฒนาด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การแพทย์ การศึกษา และอีกมากมาย แต่ไม่เพียงก่อให้เกิดประโยชน์เท่านั้น เทคโนโลยีสารสนเทศก็ยังก่อให้เกิดปัญหาตามมาทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจและการศึกษา จากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศดังกล่าวที่ไม่ถูกต้องเนื่องจากในโลกของการติดต่อสื่อสารที่ไร้พรมแดนอาจทำให้ข้อมูลสารสนเทศที่นั้นมีเนื้อหาที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม ตัวอย่างปัญหาที่สำคัญๆของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ไม่เหมาะสมได้แก่

๑. ปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น โดยการแฮก (Hack) สาเหตุอาจมาจากการที่บุคคลบางคนพยายามหาวิธีการหรือช่องโหว่ของระบบ ในการวางแผนปล้น โจรกรรม ปั่นป่วน บิดเบือนหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลข่าวสาร อาทิ ลักลอบใช้ข้อมูลบัตรเครดิตเพื่อประโยชน์ทางธุรกรรมการเงินของตน การขโมยข้อมูลลับของทางรัฐบาลเพื่อการเผยแพร่หรือนำไปขาย การลักลอบเข้าระบบของผู้อื่นเพื่อบิดเบือน เปลี่ยนแปลงข้อมูลข่าวสาร ส่วนในด้านการแก้ไขป้องกันนั้น อาจทำได้โดยการเปลี่ยนแปลงรหัสผ่านการเข้าระบบเป็นประจำสม่ำเสมอ ไม่นำข้อมูลสำคัญๆเก็บไว้ในระบบ ไม่ดาวโหลดไฟล์น่าสงสัย เป็นต้น

๒. ปัญหาการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างคนในสังคมลดลง โดยระบบเทคโนโลยีที่สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทุกที่ทุกเวลาไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่รู้จัก หรือไม่รู้จักกันมาก่อนหรือแม้อยู่ห่างกันคนละซีกโลกก็ตาม เช่น การใช้เว็บไซต์จำพวก Social Network ไม่จำเป็นต้องเห็นหน้ากันก็สามารถพูดคุยกันได้ หรือการสั่งซื้อสินค้าที่ต้องการได้เพียงแค่คลิกเมาส์ ไม่จำเป็นต้องออกไปนอกบ้าน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นลักษณะการใช้งานเพียงคนเดียว อาจทำให้เกิดการหมกมุ่นเพลิดเพลินอยู่ในโลกของตัวเอง ทำให้การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นลดน้อยลง ส่วนในทางการแก้ไขนั้น อาจทำได้โดยการแบ่งเวลาในการใช้งานให้เหมาะสม ไม่หมกมุ่นจนเกินไป ออกไปทำกิจกรรมนอกบ้านกับครอบครัวหรือเพื่อนๆ เป็นต้น

๓. ปัญหาภาพโป๊หรือคลิปวิดีโออนาจาร ในปัจจุบันการถ่ายภาพหรือคลิปวิดีโอด้วยโทรศัพท์มือถือลงอินเทอร์เน็ตกลายเป็นที่นิยมแพร่หลาย มันจะไม่เป็นปัญหาแต่อย่างใดหากภาพหรือคลิปเหล่านั้นจะไม่เป็นที่ล่อแหลมหรืออนาจาร สาเหตุเหล่านี้อาจมาจากหลายปัจจัย เช่น ความคึกคะนอง ความตื่นเต้น ไร้ใจของเจ้าของภาพ คลิปที่ถ่ายภาพ คลิปแล้วลงโดยที่อาจคิดว่าในโลกอินเทอร์เน็ตไม่มีใครรู้จักเรา ไม่ได้คิดถึงผลที่จะตามมาเพราะคิดแค่สั้นๆ อยากโชว์ อยากเผยแพร่ ความเป็นตัวตนของตัวเอง ซึ่งแนวทางการป้องกันแก้ไขนั้น อาจทำได้โดยการ สอนให้บุคคลเหล่านั้นรู้เท่าทันประโยชน์ ผลเสียที่จะตามมา เปลี่ยนมุมมองของตนเองใหม่ในเรื่องการชอบนานาเสนอตนเอง ออกสู่สาธารณชน รวมถึงให้มีจิตสำนึกรักตัวเอง รักครอบครัว คนรอบข้างมากกว่าที่จะคิดแต่เรื่องสนุกส่วนตัวเพียงอย่างเดียว

๔. ปัญหาเด็กติดเกมส์ ซึ่งเป็นปัญหาที่เรื้อรังมายาวนานในสังคมไทย เหตุหลักๆ ที่เด็กติดเกมนั้นอาจประกอบด้วยหลายปัจจัย เช่น ในเกมเป็นโลกสมมติที่มีความน่าอยู่ เสมือนจริง มีผู้คนมากมาย เราอยากเป็นแบบไหนก็ได้ตามที่ต้องการ สามารถทำอะไรก็ได้ในโลกแห่งความเป็นจริงทำไม่ได้ แต่ละระดับในการเล่นมีความท้าทาย ยิ่งผู้เล่นตรงข้ามเก่ง ด้านแต่ละด้านมีความยากเพิ่มขึ้นก็สร้างความอยากเอาชนะไม่สิ้นสุด ทำให้ส่งผลเสียตามมาคือ เด็กเล่นเพลินจนเสียการเรียน เสียสุขภาพ เกิดอารมณ์ก้าวร้าว ขาดการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง แนวทางในการแก้ไขอาจทำได้โดย ผู้ใหญ่ต้องเข้ามาดูแล ให้เวลากับเด็ก พุดคุย สอนกันเพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจ รู้เท่าทันถึงประโยชน์ ผลเสียของการเล่นเกม สอนให้เด็กแบ่งเวลาในการใช้งานให้ดี ส่งเสริมให้ทำกิจกรรมอย่างอื่นหรือพาออกไปทำกิจกรรมนอกบ้าน^{๓๘}

ถ้าผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศไม่คำนึงถึงคุณธรรมจริยธรรมก็อาจทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย เช่น

๑.ทำให้เกิดอาชญากรรม

เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถนำมาใช้ในการก่อให้เกิดอาชญากรรมได้ โจรผู้ร้ายใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวางแผนการปล้น วางแผนการโจรกรรม มีการลักลอบใช้ข้อมูลข่าวสาร มีการโจรกรรมหรือแก้ไขตัวเลขบัญชีด้วยคอมพิวเตอร์ การลอบเข้าไปแก้ไขข้อมูลอาจทำให้เกิดปัญหา

^{๓๘} minmin z ,ปัญหาที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ, <http://nanthikornsk๓๘.blogspot.com/๒๐๑๓/๐๘/blog-post.html>, สืบค้นเมื่อ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๑

หลายอย่าง เช่น การแก้ไขระดับคะแนนของนักเรียน การแก้ไขข้อมูลในโรงพยาบาลเพื่อให้การรักษาพยาบาลคนไข้ผิด ซึ่งเป็นการทำร้ายหรือฆาตกรรมดังที่เห็นในภาพยนตร์

๒. ทำให้ความสัมพันธ์ของมนุษย์เสื่อมถอย

การใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สื่อสารทำให้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้โดยไม่ต้องเห็นตัว การใช้ยานคอมพิวเตอร์หรือแม้แต่การเล่นเกมที่มัลักษณะการใช้งานเพียงคนเดียว ทำให้ความสัมพันธ์กับผู้อื่นลดน้อยลง ผลกระทบนี้ทำให้มีความเชื่อว่า มนุษย์สัมพันธ์ของบุคคลจะน้อยลง สังคมใหม่จะเป็นสังคมที่ ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยกันมาก

๓. ทำให้เกิดความวิตกกังวล

ผลกระทบนี้เป็นผลกระทบทางด้านจิตใจของกลุ่มบุคคลบางกลุ่มที่มีความวิตกกังวลว่า คอมพิวเตอร์อาจทำให้คนตกงานมากขึ้น มีการใช้งานหุ่นยนต์มาใช้งานมากขึ้น มีระบบการผลิตที่อัตโนมัติมากขึ้น ทำให้ผู้ใช้แรงงานอาจว่างงานมากขึ้น ซึ่งความคิดเหล่านี้จะเกิดกับบุคคลบางกลุ่มเท่านั้น แต่ถ้าบุคคลเหล่านั้นสามารถปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยี หรือมีการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถสูงขึ้นแล้วปัญหานี้จะไม่เกิดขึ้น

๔. ทำให้เกิดความเสียหายทางด้านธุรกิจ

ธุรกิจในปัจจุบันจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น ข้อมูลข่าวสารทั้งหมดของธุรกิจฝากไว้ในศูนย์ข้อมูล เช่น ข้อมูลลูกค้า การค้า ข้อมูลสินค้า และบริการต่าง ๆ หากเกิดการสูญหายของข้อมูล อันเนื่องมาจากเหตุอุบัติเหตุ เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม หรือด้วยสาเหตุใดก็ตามที่ทำให้ข้อมูลหายย่อมทำให้เกิดผลกระทบต่อธุรกิจโดยตรง

๕. ทำให้การพัฒนาอาวุธมีอำนาจทำลายสูงมากขึ้น

ประเทศที่เป็นต้นตำรับของเทคโนโลยี สามารถนำเอาเทคโนโลยีไปใช้ในการสร้างอาวุธที่มีอำนาจการทำลายสูง ทำให้หมิ่นเหม่ต่อสงครามที่มีการทำลายสูงเกิดขึ้น

๖. ทำให้เกิดการแพร่วัฒนธรรมและกระจายข่าวสารที่ไม่เหมาะสมอย่างรวดเร็ว

คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ที่ทำงานตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด การนำมาใช้ ในทางใดจึงขึ้นอยู่กับผู้ใช้ จริยธรรมการใช้คอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ ดังเช่น การใช้งานอินเทอร์เน็ตมีผู้สร้างโฮมเพจหรือสร้างข้อมูลข่าวสารในเรื่องราวที่ไม่เหมาะสม เช่น ภาพอนาจาร หรือภาพที่ทำให้ ผู้อื่นเสียหาย นอกจากนี้ยังมีการปลอมแปลงระบบจดหมาย เพื่อส่งจดหมายถึงผู้อื่นโดยมีเจตนากระจายข่าวที่เป็นเท็จ ซึ่งจริยธรรมการใช้งานเครือข่ายเป็นเรื่องที่ต้องปลูกฝังกันมาก

โดยสรุปแล้วการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันนั้นเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ทันต่อความต้องการของมนุษย์ทุกคน และในยุคปัจจุบัน ระยะเวลาซึ่งแต่เดิมคืออุปสรรคสำคัญในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันกลับไม่เป็นอุปสรรคอีกต่อไป ทำให้แต่ละคนในแต่ละสังคมต่างเรียนรู้ซึ่งกันและกันได้มากยิ่งขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็มาพร้อมกับปัญหามากมาย ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับว่าผู้ใช้เทคโนโลยีดังกล่าวจะใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใด หากรู้จักใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในทางสร้างสรรค์และ

รู้เท่าทัน ย่อมส่งผลให้บุคคลในสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อันจะส่งผลให้ประเทศชาติเจริญยิ่งขึ้นไปอีกด้วย

๒.๗ สรุป

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นการศึกษาเพื่อเป็นแบบแผนในการจำลองเพื่อใช้ในการศึกษาสภาพจริง โดยใช้แนวคิดในทางโลกเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไปเพื่อเป็นแบบในการใช้เป็นแนวทางในเชิงพระพุทธศาสนาของพระนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย เพื่อที่จะสร้างเป็นแบบสอบถามการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาครั้งนี้ ที่สามารถสรุปได้ดังนี้

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรืออากัปกิริยาต่าง ๆ ของมนุษย์ที่ปรากฏออกมาทางทวารทั้ง ห้า อันบุคคลอื่นสามารถสังเกตเห็นได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง ๕ และไม่สามารถสังเกตเห็นได้ โดยการกระทำนั้นมีทั้งดีและไม่ดี อันเป็นผลมาจากการตอบสนองความรู้สึกที่มีต่อสิ่งเร้า

เทคโนโลยีสารสนเทศ สรุป ความหมายได้กว้างๆ คือ เทคโนโลยีสองด้านหลักๆ ที่ประกอบด้วยเทคโนโลยีระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมที่ผนวกเข้าด้วยกัน เพื่อใช้ในกระบวนการจัดหา จัดเก็บ สร้างและเผยแพร่สารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเสียง ภาพ ภาพเคลื่อนไหว ข้อความตัวอักษร และตัวเลข เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความถูกต้อง ความแม่นยำ และความรวดเร็วให้ทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์

พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการแสวงหาและการเข้าถึงสารสนเทศ ซึ่งพฤติกรรมนี้อาจจะเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ เช่น ผู้ใช้อาจจะใช้ระบบสารสนเทศที่เป็นทางการโดยใช้ระบบการให้บริการแบบออนไลน์หรือศูนย์สารสนเทศ หรืออาจใช้ระบบสารสนเทศที่ไม่เป็นทางการ คือระบบที่ไม่ได้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกัสารสนเทศเป็นหลักแต่อาจจะให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสารสนเทศที่ต้องการได้

เทคโนโลยีสารสนเทศมีประโยชน์ต่อมนุษย์ในหลายด้าน เช่น ด้านการศึกษาช่วยให้การศึกษามีความสะดวกขึ้น ด้านการแพทย์และสาธารณสุขเป็นประโยชน์ในด้านการใช้ประวัติรวมถึงการรักษาโรคต่างๆของมนุษย์ ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเป็นตัวช่วยให้การเกษตรมีความก้าวหน้า ด้านการเงินการธนาคารมีความสะดวกรวดเร็ว ด้านความมั่นคงทำให้เกิดความเชื่อมั่นและแม่นยำในด้านความมั่นคง ด้านการคมนาคมทำให้มีความสะดวกรวดเร็วขึ้น ด้านวิศวกรรมและสถาปัตยกรรมมีประโยชน์ต่อการวัดค่าสันสะเทือนของแผ่นดิน และด้านการพาณิชย์การค้า

บทที่ ๓

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ของพระนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย

ในบทนี้จะได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต โดยมีประเด็นในการศึกษา ได้แก่ การปฏิสัมพันธ์กับโลกตามหลักอายตนะ ๖ พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตในด้านต่างๆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประโยชน์ที่ได้จากการใช้เทคโนโลยี โทษของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต และบทสรุป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ การปฏิสัมพันธ์กับโลกตามหลักอายตนะ ๖

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆของพระนิสิตนั้นต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอกตามหลักอายตนะทั้ง ๖ การปฏิสัมพันธ์นั้นเป็นการกระทำหรือการประกอบกิจกรรมระหว่างสิ่งสองสิ่งหรือสิ่งหลายสิ่งเพื่อให้ได้มาซึ่งผลลัพธ์ ไม่ว่าผลลัพธ์นั้นจะออกมาในทางที่ดีมีประโยชน์หรือออกมาในทางที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสิ่งที่กำลังกระทำหรือตอบโต้อยู่นั้น ซึ่งในการปฏิสัมพันธ์ทางอายตนะของพระนิสิตที่มีต่อเทคโนโลยีสารสนเทศ จะเห็นได้ว่าอายตนะนั้น ทำให้เกิดความรู้ซึ่งเกิดจากการเชื่อมต่อระหว่างอายตนะภายนอกกับอายตนะภายใน เมื่ออายตนะภายในซึ่งเป็นแดนรับรู้กระทบกับอารมณ์ คืออายตนะภายนอก ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกรู้ ก็จะทำให้เกิดความรู้จำเพาะด้านของอายตนะแต่ละอย่างๆ ขึ้น เช่น ตากระทบรูป เกิดความรู้ เรียกว่า เห็น หูกระทบเสียง เกิดความรู้ เรียกว่า ได้ยิน เป็นต้น ความรู้จำเพาะแต่ละด้านนี้เรียกว่า วิญญาณ แปลว่า ความรู้แจ้ง คือรู้อารมณ์ ดังนั้นจึงมีวิญญาณ ๖ อย่างเท่ากับอายตนะ และอารมณ์ ๖ คู่ คือ วิญญาณทางตา ได้แก่ เห็น วิญญาณทางหู ได้แก่ ได้ยิน วิญญาณทางจมูก ได้แก่ ได้กลิ่น วิญญาณทางลิ้น ได้แก่ รู้รส วิญญาณทางกาย ได้แก่ รู้สิ่งต้องกาย วิญญาณทางใจ ได้แก่ รู้อารมณ์ทางใจ หรือรู้เรื่องในใจ

การรับรู้จะเกิดขึ้นได้เมื่อวิญญาณเกิดขึ้น ซึ่งโดยปกติวิญญาณจะเกิดขึ้นเมื่อเกิดการกระทบกันระหว่างอายตนะภายนอกกับอายตนะภายใน แต่ในบางกรณีก็ไม่เกิดการรับรู้ เช่น ถูกสัมผัสขณะหลับ หรือมองสิ่งต่างๆ ขณะเหม่อลอย จะไม่เกิดการรับรู้ใดๆ การรับรู้จะเกิดขึ้นต่อเมื่อมีองค์ประกอบเกิดขึ้นครบทั้ง ๓ อย่าง ได้แก่ อายตนะ อารมณ์ และวิญญาณ เรียกว่าผัสสะ หรือสัมผัส แปลว่า การกระทบ หรือหมายความว่า การบรรจบพร้อมกันแห่งอายตนะ อารมณ์ และวิญญาณ เมื่อผัสสะเกิดขึ้น กระบวนการรับรู้ก็ดำเนินต่อไป เริ่มตั้งแต่ความรู้สึกต่ออารมณ์ที่รับรู้เข้ามานั้น การจำหมาย การคิดปรุงแต่ง ตลอดจนการแสดงออกต่างๆ ที่สืบเนื่องไปตามลำดับ ความรู้สึกต่ออารมณ์ที่รับรู้เรียกว่า เวทนา แปลว่า การเสวยอารมณ์ หรือการเสพสอารมณ์ คือ ความรู้สึกต่ออารมณ์ที่รับรู้เข้ามานั้นโดยเป็นสุขสบาย ไม่สบาย หรือเฉยๆ อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเวทนามีการเกิดตามช่องทางของอายตนะที่เกิดขึ้น เช่น เวทนาที่เกิดจากสัมผัสทางตา เวทนาที่เกิดจากการสัมผัสทางหู เป็นต้น ซึ่ง

สามารถจัดระดับเวทนาออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ สุข ทุกข์ อทุกข์มสุข หรือถ้าจัดให้ละเอียดลงไปอีกก็จะได้ ๕ ระดับ ได้แก่ สุข ทุกข์ โสมนัส โทมนัส และ อุเบกขา

ในส่วนของคุณค่าทางจริยธรรมของอายตนะนั้น พระพรหมคุณาภรณ์ได้แสดงให้เห็นมีดังต่อไปนี้

๑. อายตนะเป็นจุดเริ่มต้น และเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของทางแยกระหว่างกุศลกับอกุศล ทางสายหนึ่งนำไปสู่ความประมาทมัวเมา ความชั่ว และการหมกติดอยู่ในโลก อีกสายหนึ่ง นำไปสู่ความรู้เท่าทัน การประกอบกรรมดี และความหลุดพ้นเป็นอิสระ ความสำคัญในเรื่องนี้อยู่ที่ว่า หากไม่มีการฝึกฝนอบรมให้เข้าใจและปฏิบัติในเรื่องอายตนะอย่างถูกต้องแล้ว ตามปกติมนุษย์จะถูกชักจูงล่อให้ดำเนินชีวิตในทางที่มุ่งเพื่อแสวงหาความสุขทางโลก เทียบทำการต่างๆ เพียงเพื่อแสวงหารูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ที่ชอบใจและความสนุกสนานบันเทิงต่างๆ มาปรนเปรอตา หู จมูก ลิ้น ผิวกาย และใจ อายากของตน พอกพูนความ โลภ โกรธ หลง แล้วก่อให้เกิดความวุ่นวายเดือดร้อนทั้งแก่ตนและผู้อื่น คนจำนวนมาก บางทีไม่เคยได้รับการเตือนสติให้สำนึกหรือยั้งคิดที่จะพิจารณาถึงความหมายแห่งการกระทำของตนและอายตนะที่ตนปรนเปรอบ้างเลย และไม่เคยปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกอบรมหรือสังวรระวังเกี่ยวกับอายตนะหรืออินทรีย์ของตน จึงมีแต่ความลุ่มหลงมัวเมายิ่งๆ ขึ้น

การแก้ไขในเรื่องนี้ ส่วนหนึ่งอยู่ที่การสร้างความรู้เท่าทันความหมายของอายตนะ และสิ่งที่เกี่ยวข้องว่าควรจะมีบทบาทและความสำคัญในชีวิตของตนแค่ไหน เพียงไร และอีกส่วนหนึ่งให้มีการฝึกฝนอบรมด้วยวิธีประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุม การสำรวมระวังใช้งาน และรับใช้อายตนะเหล่านั้นในทางที่จะเป็นประโยชน์อย่างแท้จริงแก่ชีวิตของตนเองและสังคม

๒. อายตนะเป็นแหล่งที่มาของความสุขความทุกข์ ซึ่งเป็นเป้าหมายแห่งการดำเนินชีวิตทั่วไปและความเพียรพยายามเฉพาะกิจแทบทุกอย่างของปุถุชน ด้านสุขก็เป็นการแสวงหา ด้านทุกข์ก็เป็นการหลีกเลี่ยง นอกจากสุขทุกข์จะเกี่ยวเนื่องกับปัญหาความประพฤติดีประพฤติชั่วดังกล่าวข้อหนึ่งแล้ว ตัวความสุขทุกข์นั้น ก็เป็นปัญหาอยู่ในตัวของมันเอง ในแง่คุณค่า ความมีแก่นสาร และความหมายที่จะเข้าพึ่งพาอาศัยมอภายถวายชีวิตให้อย่างแท้จริงหรือไม่ คนไม่น้อย หลังจากกระดมเรียวแรงและเวลาแห่งชีวิตตนวิ่งตามหาความสุขจากการแสวงหาความสุขทางโลกจนเหนื่อยอ่อนแล้วก็ผิดหวัง เพราะไม่ได้สมปรารถนาบ้าง เมื่อหารสอร่อยหวานชื่น ก็ต้องเจอรสขื่นขมด้วย บางที่ยังได้สุขมาก ความเจ็บปวดเศร้าสลดกลับยิ่งทวีล้ำหน้า

การศึกษาเรื่องอายตนะนี้ มุ่งเพื่อให้เกิดความรู้เท่าทันสภาพความจริง และประพฤติปฏิบัติด้วยการวางท่าทีที่ถูกต้อง ไม่ให้เกิดเป็นพิษเป็นภัยแก่ตนและผู้อื่นมากนัก อย่างน้อยก็ให้มีหลักพอรู้ทางออกที่จะแก้ไขตัว นอกจากระมัดระวังในการใช้วิธีการที่จะแสวงหาความสุขเหล่านั้นแล้ว ยังเข้าใจขอบเขตและชั้นระดับต่างๆ ของมัน แล้วรู้จักหาความสุขในระดับที่ประณีตยิ่งขึ้นไปด้วย ความประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับความสุขทุกข์นี้ ย่อมเป็นเรื่องของจริยธรรมไปด้วยในตัว

๓. อายตนะ ในแง่ที่เป็นเรื่องของกระบวนการรับรู้และการแสวงหาปัญญา ก็เกี่ยวข้องกับจริยธรรมตั้งแต่จุดเริ่มต้น เพราะถ้าปฏิบัติในตอนเริ่มแรกไม่ถูกต้อง การรับรู้ ก็จะไม่บริสุทธิ์ แต่จะกลายเป็นกระบวนการรับรู้ที่แสวงหาความสุข หรือเป็นส่วนประกอบ ของกระบวนการแบบสังสารวัฏไป

เสีย ทำให้ได้ความรู้ที่บิดเบือน เอนเอียง เคลือบแฝง มีอคติ ไม่ถูกต้องตรงตามความจริง หรือตรงกับสถานะตามที่มันเป็น การปฏิบัติในทางจริยธรรม ที่จะช่วยแก้กฏในเรื่องนี้ ก็คือวิธีการที่จะรักษาจิตให้ดำรงอยู่ในอุเบกขา คือ ความมีใจเป็นกลาง มีจิตราบเรียบเที่ยงตรงไม่เอนเอียง ไม่ให้ถูก อำนาจกิเลส มีความชอบใจไม่ชอบใจ เป็นต้น เข้าครอบงำ

๔. การปฏิบัติทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับอายตนะโดยตรงบ้าง โดยอ้อมบ้าง มีหลายอย่าง บางอย่างก็มีไว้เพื่อใช้ในขั้นตอนต่างๆ กัน ทั้งนี้สุดแต่ว่าปัญหามักจะเกิดขึ้นที่จุดใด ทุกข์และบาปอกุศลมักได้ช่องเข้ามาที่ช่วงใดตอนใด อย่างไรก็ตามท่านมักสอนย้ำให้ใช้วิธีระวังหรือป้องกันตั้งแต่ช่วงแรกที่สุดคือ ตอนที่อายตนะรับอารมณ์ที่เดียว เพราะจะทำให้ปัญหาไม่เกิดขึ้นเลย จึงเป็นการปลอดภัยที่สุดในทางตรงข้าม ถ้าปัญหาเกิดขึ้นแล้ว คือบาปอกุศลธรรมได้ช่องเข้ามาแล้ว มักจะแก้ไขยาก เช่น เมื่อปล่อยให้อารมณ์ที่ล่อเร้าเย้ายวน จิตถูกปรุงแต่งจนราคะหรือโลภะ โทสะ โมหะ เกิดขึ้นแล้ว ทั้งที่รู้ผิดชอบชั่วดี มีความสำนึกในสิ่งชอบธรรมอยู่ แต่ก็ทนต่อความเย้ายวนไม่ได้ ลุอำนาจกิเลส ทำบาปอกุศลลงไป ด้วยเหตุนี้ท่านจึงย้ำวิธีระมัดระวังป้องกันให้ปลอดภัยไว้ก่อนตั้งแต่ต้น

องค์ธรรมสำคัญที่ใช้ระมัดระวังตั้งแต่ต้น ก็คือ สติ ซึ่งเป็นตัวควบคุมจิตไว้ให้อยู่กับหลัก หรือพูดอีกนัยหนึ่ง เหมือนเชือกสำหรับดึงจิต สติในขั้นระมัดระวังป้องกันเกี่ยวกับการรับอารมณ์ของอายตนะแต่เบื้องต้นนี้ ใช้ในหลักที่เรียกว่า อินทรีย์สังวร ซึ่งแปลกันว่า การสำรวมอินทรีย์ เรียกอีกนัยหนึ่งว่า การคุ้มครองทวาร หมายถึงการมีสติพร้อมอยู่ เมื่อรับอารมณ์มีรูปเป็นต้น ด้วยอินทรีย์มีตาเป็นอาทิ ก็ไม่ปล่อยให้มันมีมติหมายต่างๆ อันจะเป็นเหตุให้เกิดความติดพันขุนเคืองชอบใจไม่ชอบใจ แล้วถูกอกุศลธรรมเข้าครอบงำจิตใจ การปฏิบัติตามหลักนี้ ช่วยได้ทั้งด้านป้องกันความชั่วเสียหาย ป้องกันความทุกข์ และป้องกันการสร้างความรู้ความคิดที่บิดเบือนเอนเอียง อย่างไรก็ตาม การที่จะปฏิบัติให้ได้ผล มีไว้จะนำหลักมาใช้เมื่อไรก็ได้ตามปรารถนา เพราะสติจะตั้งมั่นเตรียมพร้อมอยู่เสมอ จำต้องมีการฝึกฝนอบรม อินทรีย์สังวรจึงต้องมีการซ้อมหรือใช้อยู่เสมอ การฝึกอบรมอินทรีย์ มีชื่อเรียกว่า อินทรีย์ภาวนา ผู้ที่ฝึกอบรมหรือเจริญอินทรีย์แล้ว ย่อมปลอดภัยจากบาปอกุศลธรรม ความทุกข์ และความรู้ที่เอนเอียงบิดเบือนทั้งหลาย เพราะป้องกันไว้ได้ก่อนที่จะเล่านั้นจะเกิดขึ้น หรือแม้หากความชอบใจไม่ชอบใจจะหลุดรอดเกิดขึ้นมา ก็สามารถระงับ หรือสลัดทิ้งไปได้เร็วพลัน อินทรีย์สังวรนี้จัดว่าเป็นหลักธรรมในขั้นศีล แต่องค์ธรรมสำคัญเป็นแกนคือสติ นั้นอยู่ในจำพวกสมาธิ ทำให้มีการใช้กำลังจิตและการควบคุมจิตอยู่เสมอ จึงเป็นการฝึกอบรมสมาธิไปด้วยในตัว^๑ ความสำรวมอินทรีย์ไม่ได้หมายถึง การปิดหู ปิดตาไม่ให้เห็น ไม่ให้ได้ยิน เป็นต้น ในขั้นต้น หมายถึงการควบคุมจิตใจควบคุมความรู้สึกได้ในเมื่อเกิดความรู้ทางตา หู เป็นต้น ไม่ให้ถูกชักจูงไปในทางที่ถูกกิเลสครอบงำในขั้นสูง เมื่อกลายเป็นผู้เจริญอินทรีย์แล้ว มีความหมายถึงขั้นเป็นนายเหนือความรู้สึกต่างๆ ที่จะเกิดจากการรับรู้เหล่านั้น สามารถบังคับให้เกิดความรู้สึกต่างๆ ได้ตามต้องการ

^๑ พระพรหมญาณคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), พุทธธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๖๓.

จากการศึกษาคุณค่าทางจริยธรรมของอายตนะ แสดงให้เห็นว่าอายตนะทั้ง ๖ นั้น มีคุณค่าในฐานะอายตนะเป็นจุดเริ่มต้นของกุศลและอกุศล อายตนะเป็นแหล่งที่มาของความสุขความทุกข์ อายตนะ ในแง่ที่เป็นเรื่องของกระบวนการรับรู้และการแสวงปัญญา ทำให้การปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอกของพระนิสิตต้องใช้สติในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสม ถูกต้อง สมควรแก่สมณ-เพศ

โดยสรุปแล้วจะเห็นได้ว่า การปฏิสัมพันธ์กับโลกตามหลักอายตนะ ๖ นั้นพระนิสิตต้องรู้จักวางท่าที ที่เหมาะสมกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตนั้น จะต้องสำรวจระวางทุกอย่างในอายตนะทั้ง ๖ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ ต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์ในการใช้อย่างแท้จริง ไม่ติดในวัตถุสิ่งของทางเทคโนโลยีจนเกินไป และต้องไม่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเกินความพอดีจนกระทบต่อสายตาผู้พบเห็น ถูกมองไปในทางลบ จนทำให้มีผลกระทบต่อศรัทธาของชาวพุทธ

๓.๒ พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตในด้านต่างๆ

๓.๒.๑ การใช้เพื่อสืบค้นข้อมูลด้านการศึกษา

วิธีการเดิมในการค้นข้อมูลเพื่อการศึกษาของพระนิสิตนั้นต้องเปิดหาจากหนังสือแต่ละเล่มเป็นตั่งๆก็มี เพื่อจะหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ซึ่งกว่าจะได้ข้อมูลที่ต้องการก็ต้องตามความต้องการก็ต้องใช้เวลาในการค้นหาเป็นเวลามาก จึงเป็นปัญหาอย่างหนึ่งที่จะหาข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็วทันใจ

พระนิสิตในสมัยปัจจุบันนี้สามารถสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตได้ง่ายและรวดเร็ว โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์ในการค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา สารสนเทศเพื่อการสืบค้นข้อมูลจะทำให้เราเข้าหาข้อมูลหรือการค้นหาค้นหาข้อมูลที่มีความจำเป็นในข้อมูลที่เราต้องการได้ง่ายและสามารถตอบคำถามให้กับชีวิตคำถามในแต่ละรายวิชาเรียนได้ง่ายเพราะการที่มีระบบการสืบค้นข้อมูลจะเป็นเสมือนเรามีเพื่อนในการสอบถามข้อมูลในสิ่งที่เราสงสัยในประเด็นที่เพื่อนครูอาจารย์และเพื่อนร่วมห้องไม่สามารถที่จะหาคำตอบได้ในระยะเวลาที่ทางใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่เราต้องอาศัยการสืบค้นข้อมูลที่ต้องรู้ก่อนว่าจุดประสงค์หลักในการสืบค้นข้อมูลเพื่ออะไรและคำตอบที่ได้มามีความจริงมีการเขียนขึ้นมาเลยลอยก็ต้องศึกษาในประเด็นในเรื่องของการยิงเพราะในการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อประกอบการทำรายงานการตอบคำถามหรือการเรียนการสอนต้องเป็นข้อมูลที่มีแหล่งน่าเชื่อถือหรือมีแหล่งอ้างอิงที่สามารถตรวจสอบได้และสามารถเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปหรืออาจารย์ถ้าพูดถึงการนำแหล่งอ้างอิงที่ไม่ได้รับความน่าเชื่อถือมาใช้ในงานของเราจะทำให้เราดูว่าเป็นไม่ใช่มีอาชีพจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ความเป็นมืออาชีพในตัวเราที่เราต้องเข้าใจกระบวนการการหาแหล่งอ้างอิงข้อมูลบุคคลที่เป็นชื่อเสียงระดับในสาขาวิชาที่เราต้องการค้นหานี้ก็เป็นสิ่งสำคัญในการสืบค้นข้อมูลในแต่ละประเด็นของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการค้นข้อมูลในการดำเนินชีวิตในการตอบคำถามในการเรียนการสอนและกิจกรรมเพื่อความบันเทิงเพื่อการปฏิบัติธรรมและอื่นๆอีก

มากมายที่มีความสัมพันธ์กับการสืบค้นข้อมูล^๒ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือการใช้โทรศัพท์ในการสืบค้นข้อมูลที่โรงเรียนอาจารย์ให้จัดทำรายงานอาจารย์มอบหมายงานให้ไปสืบค้นมาและทำเป็นรายงานเพื่อเสนออาจารย์ความจำเป็นของเทคโนโลยีสารสนเทศจึงมีส่วนสำคัญในการที่จะเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาการเรียนรู้เพราะถ้าขาดองค์ประกอบดังกล่าวต้องเสียเวลาที่จะเข้าห้องสมุดในการเข้าไปหาหนังสือแต่ละเล่มแต่ละเล่มเพื่อที่จะได้หัวข้อประเด็นคำพูดและอื่นๆที่มีความเกี่ยวข้องมีความสำคัญกับหัวข้อที่อาจารย์หาจึงอยู่ในปัจจุบันที่ในห้องสมุดมีการสืบค้นในลักษณะที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการสแกนว่าหนังสือเล่มนั้นอยู่ที่ไหนแต่การที่จะเปิดหน้าเจอในประเด็นที่เราต้องการก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ยากและการใช้หนังสือก็เป็นสิ่งที่ทำให้เราได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือดีกว่าในโลกออนไลน์เพราะในโลกออนไลน์นั้นมีการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอดเวลาวันนี้มีการค้นหาและเห็นข้อมูลดังกล่าวถ้าเราไม่เก็บไว้ในพื้นที่ที่ตัวนี้พรุ่งนี้เราอาจจะหาข้อมูลดังกล่าวหรือข้อมูลเดิมก็ไม่เห็นแล้วจึงเป็นทั้งข้อดีที่ทำให้เราต้องรู้ว่าข้อมูลนั้นมีความสำคัญและต้องเก็บไว้ในที่มีความสำคัญเพื่อที่วันหนึ่งเราจะได้กลับมาทบทวนการเรียนการสอนหรือเนื้อหาที่เราต้องการสืบค้นในวันและเวลาที่เรามีเวลาพอที่จะเพิ่มเติมความรู้จากที่อาจารย์มอบหมายงานหรือเพิ่มพูนความรู้ที่เราทำให้เกิดความเข้าใจในประเด็นนี้มากขึ้นการใช้ห้องสมุดในการเข้าไปอ่านหนังสือก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ใช้เป็นแนวทางในการที่จะได้ข้อมูลที่มีความหลากหลายเพราะหนังสือเป็นสิ่งที่สามารถอ้างอิงในงานวิชาการที่มีความน่าเชื่อถือดีกว่าในโลกออนไลน์เพราะหนังสือเป็นสิ่งที่มีการเผยแพร่ในสังคมปัจจุบันมีหมายเลข isbn มีหมายเลข MSSN ที่สามารถสืบค้นได้จากหอสมุดแห่งชาติจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ข้อมูลข่าวสารนอกจากการสืบค้นแล้วเราต้องนึกถึงข้อมูลที่เป็นหนังสือที่เป็นความรู้ดั้งเดิมที่ใช้ในการประกอบการจัดทำเอกสารที่มีความน่าเชื่อถือโดยการตอบคำถามทางวิชาการที่สามารถหาแหล่งอ้างอิงที่มีความน่าเชื่อถือได้และสืบค้นก็มีทั้งข้อดีและข้อเสียแต่ส่วนมากก็ดีจะใช้ในเรื่องของความรู้รวดเร็วในเรื่องของทันสมัยในเรื่องของการตอบคำถามที่มีความกระชับและก็ฉับไวที่สามารถให้คำตอบได้ในระยะเวลาที่เราต้องการ^๓ จากการสัมภาษณ์พระอธิการวันฉัตร วัฒนกุล^๔ ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้นข้อมูลทางการศึกษานั้น ควรเป็นไปในลักษณะของการศึกษาค้นคว้าสิ่งที่ป็นองค์ความรู้อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการศึกษา เช่น ใช้ค้นคว้าหาคำตอบให้กับปัญหาที่ยังเคลือบแคลงสงสัย ซึ่งมีความสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของ พระชนพล ธนปาโล^๕ ที่กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศควรใช้เพื่อค้นคว้าวิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับ

^๒ สัมภาษณ์ พระมหาชินกฤต จีรังโส ป.โท ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^๓ สัมภาษณ์ พระสุรเชษฐ์ อธิติเตโช ป.โท ปี ๑. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^๔ สัมภาษณ์ พระอธิการวันฉัตร วัฒนกุล นิสิตปริญญาตรี, มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^๕ สัมภาษณ์ พระชนพล ธนปาโล ป.ตรี. เอกรัฐศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

รายวิชาที่ศึกษา และถือว่าการสืบค้นข้อมูลเป็นการนำความรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต มาใช้ในการศึกษาหาความรู้ ได้แก่ การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต โดยการใช้งานอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับการศึกษา ก่อนจะเริ่มต้นการค้นหาเกี่ยวกับการศึกษานั้น ต้องมีการเตรียมตัวพระมหา ประเคน อาภาธโร^๖ การใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลนั้นเมื่อเราได้ข้อมูลที่มีความจำเป็นที่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษาตามรายวิชาแล้ว ในบางประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับรายวิชาอื่นนั้นก็จะมีการสร้างพื้นที่ในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อที่จะสร้างเป็นฐานข้อมูลสำหรับชุดวิชาต่างๆที่อาจารย์ได้สอน ข้อดีนั้นก็จะมียหลายประการ ซึ่งจะเป็นการช่วยให้เพื่อนนั้นได้ใช้ฐานที่สร้างขึ้นนี้ เป็นแหล่งข้อมูลในการเรียนการสอนประจำรายวิชาของแต่ละที่ที่มีการแชร์ข้อมูลรวมที่เครือข่ายในรายวิชานี้ อีกทาง พระดาวใส กตสาโร^๗ ยังเสริมในประเด็นการสืบค้นข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับวิชาเรียนที่ง่ายเพราะนิสิตหลายแห่งในบางที่ ที่มีการเรียนในรายวิชานี้ได้จัดทำฐานข้อมูลเอาไว้ที่เป็นแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของผู้ที่ต้องใช้ก็จะทำให้เป็นการแชร์ข้อมูลที่ได้ประโยชน์นี้ในทางการศึกษา ซึ่งนักวิชาการที่มีการวางฐานข้อมูลที่มีความต้องการของผู้บริโภคนั้นบางครั้งก็มีค่าใช้จ่ายในการที่จะได้ข้อมูลนั้นประกอบการศึกษา ซึ่งจะมีกระบวนการว่า ทำอย่างไรจึงจะได้ข้อมูล ดังนี้

๑. ผู้ค้น จะต้องทราบว่าตนเอง ต้องการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใด นอกจากนี้จะต้องมีข้อมูลส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการจะค้นหา เช่น ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่องที่เรากำลังต้องการค้นหา ถ้าไม่รู้ให้กำหนดหัวเรื่องหรือคำสำคัญแทนก็ได้

๒. รู้จักแหล่งสารสนเทศหรือเครื่องมือที่จะใช้ค้นหา เช่น ถ้าคุณต้องการค้นหารายการบรรณานุกรมงานวิจัยของห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น หรือที่อื่นๆ ควรจะใช้ฐานข้อมูลใดค้นหา จึงจะได้ข้อมูลตามที่ต้องการ เป็นต้น ดังนั้น สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ผู้ค้นจะต้องรู้จักแหล่งสารสนเทศและฐานข้อมูลหรือเครื่องมือค้นหาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ต้องการ

๓. ต้องรู้จักวิธีการใช้แหล่งสารสนเทศ ฐานข้อมูลหรือเครื่องมือที่ใช้ค้นหา เช่น รู้จักวิธีการค้นหาแบบพื้นฐาน หรือหากจะให้ดีก็ควรรู้จักการค้นหาแบบขั้นสูงด้วย นอกจากนี้ยังต้องรู้จักวิธีการจัดการผลลัพธ์ ได้แก่ การบันทึก การสั่งพิมพ์ การส่งข้อมูลทาง E-mail การจัดการรายการบรรณานุกรม เป็นต้น

๔. รู้จักกฎ กติกา มารยาทในการใช้แหล่งสารสนเทศ ฐานข้อมูลหรือเครื่องมือค้นหา เนื่องจากปัจจุบันได้มีการละเมิดลิขสิทธิ์กันมากขึ้น

ซึ่งบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาคงไม่แตกต่างจากบทบาทของเทคโนโลยีที่มีต่อส่วนอื่นของสังคมเท่าใดนัก ตรงที่เทคโนโลยีเป็นสิ่งที่มีความแรงผลักดันและมีผลกระทบต่อการศึกษามาก เมื่อโลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ทักษะที่ผู้เรียนจำเป็นต้องมีและเชี่ยวชาญจึง

^๖ สัมภาษณ์ พระมหา ประเคน อาภาธโร ป.โท ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^๗ สัมภาษณ์ พระดาวใส กตสาโร ป. โท ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

ต้องเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วตามไปด้วย จากการเติบโตของเศรษฐกิจโลก การเพิ่มขึ้นของสังคมหลากหลายวัฒนธรรม และการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ทำให้ผู้เรียนต้องเรียนรู้และใช้ทักษะใหม่ๆ ในการศึกษาและวิชาชีพ ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนเพื่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพโดยผ่านทางการพูดและเขียน ต้องเรียนรู้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อหาวิธีในการแก้ปัญหา และพบกับสิ่งท้าทายในชีวิตประจำวัน และสำคัญที่สุดคือ การให้ผู้เรียนเรียนอย่างสนุก มีความสุขในการเรียน ซึ่งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาสามารถช่วยให้มีวิธีการศึกษาที่แปลกใหม่และนำไปสู่จุดหมายที่ตั้งไว้ได้

ถ้าย้อนกลับมาดูพัฒนาการทางการศึกษาของประเทศไทยจะเห็นได้ว่าอาศัยความก้าวหน้าทางด้านการสื่อสาร เป็นส่วนประกอบสำคัญในการพัฒนาการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนมาตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทางไกล ตัวอย่างที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้ใช้ระบบนี้ในการจัดการศึกษาซึ่งพบว่า การจัดการศึกษาเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางด้านการสื่อสารทั้งสิ้น กล่าวคือ สมัยแรกที่กิจการไปรษณีย์เป็นที่นิยมใช้กันอย่างกว้างขวาง การสอนทางไกลก็จะไปเกี่ยวกับการบริการทางไปรษณีย์คือการเอาสิ่งพิมพ์ในรูปของตารางส่งไปทางไปรษณีย์เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนที่บ้าน ต่อมาเมื่อวิทยุเข้ามามีบทบาทในการสื่อสารมหาวิทยาลัยทางวิทยุก็เกิดขึ้น และใช้สื่อวิทยุซึ่งเป็นสื่อเสียงในการสอน และก็อาจมีสื่อสิ่งพิมพ์ประกอบด้วย และเมื่อโทรทัศน์เข้ามามีบทบาทในการสื่อสารมวลชน ก็เกิดมีมหาวิทยาลัยที่สอนโดยใช้โทรทัศน์ร่วมกับเอกสาร สิ่งพิมพ์ มาถึงยุคปัจจุบันมีการพัฒนา การด้านการสื่อสารหลายๆ อย่าง โดยมีความคิดว่าจะไม่ขึ้นอยู่กับสื่อสารใด สื่อสารหนึ่งเท่านั้น เพราะจะทำให้ใช้ประโยชน์ไม่ได้เต็มที่ ต้องใช้การสื่อสารหลายๆ รูปแบบที่เรียกว่า "การใช้สื่อสารแบบประสม" ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ในวงการศึกษาก็ได้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้มากขึ้น อีกทั้งการสื่อสารอย่างรวดเร็วของอุปกรณ์และระบบสารสนเทศประเภทต่างๆ อาทิ คอมพิวเตอร์ ดาวเทียมสื่อสาร อินเทอร์เน็ต ทำให้วงการศึกษามีมาตรการในการส่งเสริม สนับสนุนเพื่อให้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นไปอย่างมีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด เทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้ามามีบทบาทต่อการศึกษา โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์และการสื่อสารโทรคมนาคมมีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา ดังนี้

๑. เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนช่วยเรื่องการเรียนรู้ ปัจจุบันมีเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ หลายด้าน มีระบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ระบบสนับสนุนการรับรู้ข่าวสาร เช่น การค้นหาข้อมูลข่าวสารเพื่อการเรียนรู้ใน World Wide Web เป็นต้น

๒. เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการจัดการศึกษาสมัยใหม่จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารเพื่อการวางแผน การดำเนินการ การติดตามและประเมินผล ซึ่งอาศัยคอมพิวเตอร์และระบบสื่อสารโทรคมนาคมเข้ามามีบทบาทที่สำคัญ

๓. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการสื่อสารระหว่างบุคคล ในเกือบทุกวงการทั้งทางด้านการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยสื่อสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคล เช่น การสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดย

ใช้องค์ประกอบที่สำคัญช่วยสนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เช่น การใช้โทรศัพท์ โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เทเลคอมเฟอเรนซ์ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การใช้เทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นข้อมูลทางการศึกษาของพระนิสิตนั้น เป็นไป เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในรายวิชาที่ได้หาการศึกษา ให้ เกิดความรวดเร็วในการทำงาน และเกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง การใช้คอมพิวเตอร์ การใช้ อินเทอร์เน็ต พระนิสิตเองก็ต้องระวังให้ดีขึ้นเรื่องของการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศเหล่านั้น เพราะในความรวดเร็ว ความสะดวกสบาย ก็มีสิ่งที่พระนิสิตต้องปิดกั้นไว้ไม่ไปเกี่ยวข้อง เพราะอาจทำให้เกิดผลที่ไม่ดีต่อพระนิสิตตามมามากมายหลังก็ได้

๓.๒.๒ การใช้เพื่อติดต่อสื่อสาร

การติดต่อสื่อสารของพระนิสิตในวิธีแบบเดิมคือต้องไปพบปะกันแล้วพูดคุยธุระกันตัวต่อตัว บางทีก็อยู่ไกลกันทำให้ต้องเดินทางเพื่อไปพบปะกันเสียเวลาในการเดินทางเพื่อไปพบกันเพื่อสนทนา ถึงเรื่องราวต่างๆ ตามจุดประสงค์ของแต่ละครั้งของการสนทนา จึงถือว่าเป็นปัญหาอย่างหนึ่งที่ต้อง เสียเวลาในการเดินทางไปพบปะกัน ซึ่งปัจจุบันได้มีช่องทางที่มากมายในการติดต่อสื่อสารขอเพียงแค่ มีอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือ เพราะรูปแบบการติดต่อสื่อสารในปัจจุบันนั้นเป็นสิ่งที่ได้ก่อกำเนิดขึ้น เรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วที่จะใช้แอปพลิเคชันต่างๆในระบบปฏิบัติการที่ไม่เหมือนกัน แต่สามารถ ติดต่อกันได้หลายช่องทางขึ้นอยู่กับสังคมให้ความนิยม^๔ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร นั้นเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างจากคนหนึ่งสู่คนอื่นยังเป็นเรื่องที่ง่ายและต้นทุนในการสื่อสารนั้นในปัจจุบันแทบจะไม่มีต้นทุนเลยเพราะเราใช้แอปพลิเคชันในการสื่อสารเป็นส่วนมาก เช่นการสื่อสารผ่าน Facebook การสื่อสารผ่านรายการสื่อสารผ่านแอปพลิเคชันหรือช่องทางต่างๆ อีกมากมายที่เป็นทางเลือกที่มีการเชื่อมโยงทางอินเทอร์เน็ตจึงเป็นการลดช่องว่างหรือการมีช่องว่าง ระหว่างคนขึ้นอยู่กับว่าองค์ประกอบของการสื่อสารนั้นมีความแตกต่างกันและการสื่อสารในปัจจุบัน นั้นไม่ว่าจะเป็นจากคนหนึ่งสู่คนหนึ่งหรือจะคนหนึ่งสู่กลุ่มคนจำนวนมากเป็นร้อยคน สามารถทำได้โดยง่าย เพราะในปัจจุบันมีการรวมกลุ่มของกลุ่มต่างๆเกิดขึ้นในมากในปัจจุบันเช่นกลุ่มไลน์ก็จะมีกลุ่มเพื่อน ตั้งแต่เรียนในระดับมัธยมกลุ่มเรียนในระดับปริญญาตรีมัธยมกลุ่มเรียนในระดับองค์กรหรืออื่นๆ ร่วมกันทำให้การสื่อสารหรือการแจ้งเตือนการบอกกล่าวข้อมูลแคปซูลลงใน LINE กลุ่มแชทโพสต์ลงใน Facebook กลุ่มแคปซูลลงใน Application กลุ่มต่างๆก็สมารถที่จะทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารหรือ การหรือการสร้างความร่วมมือระหว่างกลุ่มนั้นเกิดขึ้นได้ง่ายและติดต่อสื่อสารในปัจจุบันถือว่าเป็นการ ติดต่อสื่อสารที่สร้างทำให้เกิดความร่วมมือในการที่เราต้องการความช่วยเหลือจากเพื่อนในกลุ่ม หรือการประสานงานการกระจายข่าวสารทำให้เกิดความเชื่อถือมากขึ้นข้อดีของการสื่อสารจึงมีมาก

^๔ สัมภาษณ์ พระมหาปรีชา รตนโชโต ป.โท ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

เพราะถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ทำให้ความง่ายในการดำเนินชีวิตเกิดขึ้นแต่ข้อเสียก็มีเพราะถ้าหากเราสื่อสารในข้อมูลที่อีกคนหนึ่งไม่ได้เกิดความชอบในสิ่งเดียวกันก็จะทำให้เกิดการแตกแยกภายในกลุ่มได้เช่นกัน^๙ โดยส่วนมากการติดต่อสื่อสารโดยการใช้ช่องทางเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันและพูดถึงในเรื่องของการเรียนการศึกษาก็จะเป็นการใช้ข้อมูลภายในกลุ่มเพื่อที่จะให้กลุ่มนั้นได้รับทราบข้อมูลหรือรายละเอียดของวิชารายละเอียดของเนื้อหาในรายวิชาการสืบค้นของข้อมูลของตนเองที่ค้นพบแนวคิดทฤษฎีและหลักการต่างๆและมีการแชร์ไฟล์ในกลุ่มเพื่อที่จะเป็นการติดต่อสื่อสารในห้องเรียนเดียวกันในการที่จะสร้างความรู้ร่วมกันเพื่อที่จะได้พูดคุยกันในประเด็นที่อาจารย์นั้นนำเสนอและสามารถนำเสนอต่อหน้าชั้นเรียนได้ด้วยใจที่เหมือนกันจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่การสื่อสารในปัจจุบันเป็นสื่อที่ทำให้เกิดห้องเรียนเล็กๆเกิดขึ้นในโลกออนไลน์ที่สามารถตอบโจทย์การใช้ชีวิตได้ดีและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการศึกษาเพราะถ้าขาดสิ่งเหล่านี้ก็จะเสียค่าโทรศัพท์มากมายเพื่อที่จะติดต่อประสานงานหรือเสียเวลาในการเดินทางมาหากันซึ่งมีค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนในการเดินทางขึ้นอยู่กับระยะทางของแต่ละบุคคลอยู่แล้วการที่มีสังคมออนไลน์ที่สามารถตอบสนองความต้องการของการติดต่อสื่อสารไม่ว่าจะเป็นระหว่างคนคนหนึ่งคนคนหนึ่งหรือคนๆหนึ่งสู่คนเป็นอีกร้อยคนเป็นอีกคนพันคนก็จะเป็นถือว่าเป็นสิ่งที่ย่างและสะดวกรวดเร็วในสังคมปัจจุบันทำให้มีการแสดงความคิดเห็นเวลานั้นทำให้เราสามารถปรับปรุงข้อมูลข่าวสารได้ ณ เวลานั้นเพื่อที่จะให้เกิดความพึงพอใจของประชาชนหรือของกลุ่มเพื่อนของเราให้ได้มากที่สุดซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเพราะการสื่อสารหรือว่าเป็นช่องทางหนึ่งที่ทำให้เกิดความเข้าใจกันระหว่างมนุษย์^{๑๐}

จากการสัมภาษณ์ พระสุรชัย ยโสธร^{๑๑} ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของพระนิสิตต้องอาศัยการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ความคิด อันก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน งานด้านการติดต่อสื่อสารจึงเป็นหัวใจสำคัญของงานเลขานุการ ที่จำเป็นจะต้องมีความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการพูด การฟัง การเขียน การอ่าน ตลอดจนมีความสามารถในการใช้เครื่องมือสื่อสารชนิดต่างๆ เช่น โทรศัพท์ หรือการใช้อินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสารได้อย่างถูกต้อง ซึ่งมีความสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของ พระยศ สุธิตโต^{๑๒} ที่กล่าวว่า การที่เราจะติดต่อสื่อสารกับใครในสมัยปัจจุบันนี้มีความสะดวกสบายมากขึ้น โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการติดต่อสื่อสารไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์มือถือที่มีความทันสมัย แต่การใช้สิ่งเหล่านั้นต้องมีความระมัดระวังในการใช้ให้เหมาะสม ความเป็นพระนิสิต และสมณสาธูป จึงจะเกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร

^๙ สัมภาษณ์ พระเกศ สีสเตโช ป. ตรี ปี ๑. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๑๐} สัมภาษณ์ พระวิภัตพงษ์ ปุณฺณโก รัชศาสตร์ ปี ๓. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๑๑} สัมภาษณ์ พระ สุรชัย ยโสธร ป. ตรี ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๑๒} สัมภาษณ์ พระยศ สุธิตโต ป.ตรี ปี๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑

และมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยทั่วไปแล้วการติดต่อสื่อสาร ยังช่วยให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานเป็นไปอย่างถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ก่อให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน ฉะนั้น งานด้านการติดต่อสื่อสารจึงเป็นกระบวนการที่ใช้ส่งเรื่องราวข่าวสาร ข้อความ เรื่องและภาพ ไปมาระหว่างกันทั้งภายในหน่วยงาน (Internal Communication) และภายนอกหน่วยงาน (External Communication)

องค์ประกอบของการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วย ส่วนสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่

๑. ผู้ส่ง หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ต้องการส่งข่าวสาร/ข้อมูลให้ผู้รับสารโดยมีวัตถุประสงค์ วิธีการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ และลักษณะของผู้รับสารที่มีความแตกต่างกันในด้าน ภาษา วัฒนธรรม ความรู้สึก ทักษะคติ ความเชื่อ และระดับความรู้ ซึ่งผู้ส่งสาร พึงตระหนักถึงการเลือก โอกาสและวิธีการที่เหมาะสมที่เอื้อให้ผู้รับสารเข้าใจและตอบสนองได้ง่าย

๒. ข่าวสาร/ข้อมูลส่วนประกอบของข่าวสาร ข้อมูล มิใช่เป็นเพียงถ้อยคำ หรือภาษา เท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึง โอกาสช่วงเวลา อารมณ์ ความรู้สึก โดยเฉพาะระดับเสียง มักเป็นตัวบอก ภาวะทางอารมณ์ของผู้ติดต่อว่าเป็นความพอใจ โกรธไม่พอใจ หรือเศร้าใจ เป็นต้น

๓. สื่อที่ใช้การส่งสาร ผู้ส่งสารต้องมีการหลักในการเลือกสื่อที่เหมาะสมและมี ประสิทธิภาพมากที่สุด

๔. ผู้รับ อาจเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีหน้าที่รับข้อมูล/ข่าวสาร และตอบสนองตาม วัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร ฉะนั้นจึงพึงระมัดระวังการแปลความหมายว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง (fact) ส่วนใดเป็นความรู้สึก (feeling) ส่วนใดเป็นความคิดเห็น (thinking or opinion) และสามารถส่ง ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ไปยังผู้ส่งข่าวสารได้ ซึ่งอาจจะบอกกล่าวถึงการรับข่าวสาร/ข้อมูล ตรวจสอบความเข้าใจ หรือแสดงความรู้สึกนึกคิด เป็นต้น ย่อมเพิ่มคุณภาพของการติดต่อสื่อสารให้ มากยิ่งขึ้น

จากการสัมภาษณ์ นาย กมลลักษณ์ ศรีวิรัตน์^{๑๓} ให้สัมภาษณ์ว่า ปัญหาของพระสงฆ์กับ เทคโนโลยีอยู่ที่วัตถุประสงค์ว่าใช้เพื่ออะไร ใช้ในสิ่งที่ควรหรือไม่ควร แต่การพิจารณาว่าอะไรควร หรือไม่ควรก็มีใช้เรื่องที่ตัดสินได้ง่ายนัก เมื่อมีหลักในการเทียบเคียงแล้ว พระสงฆ์ก็ควรเลือกใช้ เทคโนโลยีให้เหมาะสมโดยไม่ขัดกับพระธรรมวินัย " การที่พระภิกษุใช้อินเทอร์เน็ตในการหาความรู้ และ เพื่อเผยแผ่ธรรมะ ส่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ รวมถึงการประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ ก็ไม่ใช่เรื่องไม่ดี แต่ถ้าใช้เพื่อการแชตเกี้ยวพาราสีผู้หญิง หรือทอ้งเว็บลามก ติดต่อสื่อสารในทางที่ไม่ เกี่ยวกับพระธรรมวินัย ก็เป็นสิ่งไม่สมควร ซึ่งโลกปัจจุบันไม่ควรห้ามใช้อินเทอร์เน็ต เพราะเป็นการปิด กั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร แต่สิ่งสำคัญคือการต้องถวายเป็นคำแนะนำให้พระสงฆ์รู้จักใช้อินเทอร์เน็ตให้

^{๑๓} สัมภาษณ์ นาย กมลลักษณ์ ศรีวิรัตน์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบล ค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสื่ออินเทอร์เน็ตจะมีคุณหรือโทษไม่ได้ด้วยตัวมันเอง สำคัญที่ผู้ใช้ สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ พระวิทวัฏ ฉวีวัฒน์^{๙๔} ได้กล่าวว่า สำหรับคฤหัสถ์บางคนนั้นจะชอบนำข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อยของพระสงฆ์ที่นอกกริตนอกรอยบางรูปบางองค์มาสั่งห้ามย่อมไม่ถูกต้อง คอมพิวเตอร์ก็ดี อินเทอร์เน็ตก็ดี เทคโนโลยีอื่นๆเช่นหนังสือพิมพ์รายวัน หนังสือเล่ม นิตยสาร หรือแม้แต่ละครโทรทัศน์และหรือภาพยนตร์ เครื่องมืออันทันสมัยเหล่านี้ หากรู้จักใช้จะเป็นประโยชน์อย่างมหาศาลต่องานเผยแผ่พระพุทธศาสนา ดังนั้นถ้าเห็นพระใช้คอมพิวเตอร์(ในทางที่ถูกต้องดีงาม)ก็อย่ารีบไปตำหนิหรือตั้งป้อมมองท่านในแง่ลบประการใดเลย การที่จะตำหนิวิพากษ์วิจารณ์ใคร พระรูปไหน ก็ควรจำแนกแยกแยะเป็นกรณีๆไป ไม่ใช่เห็นพระด้อยการศึกษารูปเดียว ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเล่นเกมอยู่ในกุฏิ แล้วก็พาดพิงว่าพระที่ใช้คอมพิวเตอร์แยะไปเสียทั้งหมด การติเรอทั้งโคลนนั้นไม่เป็นผลดีกับใครเลย ทั้งตัวผู้ถูกติและตัวผู้ติเอง ด้วยเหตุนี้ ก่อนที่จะตำหนิวิพากษ์วิจารณ์ใครก็ควรใช้วิจยารณญาณให้มากๆหน่อย ลดอารมณ์และอคติลงเสียบ้าง เปิดพื้นที่ว่างให้สมองได้ใช้เหตุผลเยาะๆ การพระศาสนาในประเทศของเราจะก้าวไกลไปกว่านี้มาก ไม่ใช่เห็นพระไปซื้อคอมพิวเตอร์ที่ร้าน หรือนั่งจิ้มแป้นพิมพ์อยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์ในกุฏิ ก็รีบสรุปอย่างง่ายๆว่า "ตายแล้ว ศาสนาจะเสื่อม" ขอเตือนว่าศาสนาจะไม่เสื่อมเพราะพระรู้จักใช้เทคโนโลยีหรือ แต่ศาสนาจะเสื่อมก็เพราะการหมกมุ่นอยู่ในวิธีคิดหรือโลกทัศน์อันคับแคบของชาวพุทธอย่างเราทั้งหลายนี่เอง พระโชคชัย ธมาโน^{๙๕} ได้พูดจากการให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับประเด็นการติดต่อสื่อสาร พระสงฆ์เองที่มีความศรัทธาในพระพุทธศาสนาหรือในคำสอนของพระพุทธเจ้าต้องมีจิตใจที่มีคุณธรรมกับตัวเอง การรู้จักใช้การติดต่อให้เกิดประโยชน์ซึ่งปัจจุบันนี้นอกจากจะติดต่อกันได้หลายช่องทางและงานแล้วนั้น ถ้าไม่มีการควบคุมตัวเองด้วยธรรมและก็จะมีการทำความผิดทางด้านศีลธรรมได้งาน การส่งข้อมูลที่มีรูปแบบต่างๆทั้งภาพ และวิดีโอ นั้น ก็เป็นเรื่องที่ง่าย การควบคุมตนเองนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เพราะถ้าเรานั้นไม่รู้จักรับควบคุมตัวเองนั้นก็จะเป็นการทำความชั่วจนเคยชินก็เป็นไปได้

ประเด็นการประพฤติปฏิบัติตัวของพระสงฆ์ในโลกแห่งเทคโนโลยียุคปัจจุบัน ได้ถูกหยิบยกให้เป็นประเด็นถกเถียงกันอยู่หลายครั้งหลายครา โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับการใช้โทรศัพท์มือถือของพระสงฆ์ ที่นับวันวัตถุนิยมขึ้นนี้ได้พัฒนาไปเป็นส่วนหนึ่งของการพูดคุยในชีวิตประจำวันระหว่างมนุษย์สัญชาติไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้แล้ว

การที่พระสงฆ์ใช้โทรศัพท์มือถือในการติดต่อสื่อสาร หากมองอย่างเปิดใจกว้างว่าโทรศัพท์มือถือเป็นเพียงเครื่องมือในการเจรจาที่เปลี่ยนแปลงสถานภาพไปตามกาลเวลา ก็ไม่น่าจะติดขัดอันใด หากแต่ถ้าท่านใด เริ่มตามกระแสเปลี่ยนเครื่องโทรศัพท์ ให้เป็นรุ่นใหม่ มีลูกเล่นมากมายตามยุคสมัย ก็ดูไม่น่าจะเหมาะสมสักเท่าไร เพราะไม่ว่าจะมองมุมไหนก็ดูชอบกล เพราะนอกจากจะใช้

^{๙๔}สัมภาษณ์ พระวิทวัฏ ฉวีวัฒน์ รัฐศาสตร์ ปี ๓. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบงหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๙๕} สัมภาษณ์ พระโชคชัย ธมาโน ป.ตรี ปี ๔ คณะพุทธศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบงหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

ผิวดัตถุประสงค์แล้ว ยังมีคำถามตามมาเกี่ยวกับการได้มาครอบครองด้วยวิธีใดอีกด้วย ซึ่งหากมองว่ามี ญาติโยมมาถวายให้ใช้ ก็ดูจะเป็นมุมมองที่ดี (เกินไป) เหลือเกิน

จากการสัมภาษณ์พระธนพล ชันติธัมโม^{๑๖} ให้สัมภาษณ์ว่า หากจะพูดกันในแง่ของพระวินัยแล้ว แน่นนอนที่ใช้โทรศัพท์มือถือยังไม่ได้บัญญัติเป็นสิกขาบทอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร เพราะในสมัยพุทธกาลยังไม่มีโทรศัพท์มือถือ แต่ส่วนที่มีระบุอย่างชัดเจนในพระวินัยก็คือ สงฆ์จะต้องมีความสามารวมทางการพูด การคิด และการกระทำ พระสงฆ์จะต้องไม่พูดเจรจาเพื่อเจ้า พร้าเพรื่อ หรือพูดไร้สาระ ประเด็นของพระวินัยเกี่ยวกับการใช้โทรศัพท์มือถือ จึงน่าจะอยู่ที่ลักษณะการใช้มากกว่าว่าใช้หรือไม่ใช้ หากพระนิสิตใช้เป็นเครื่องมือในการเจรจา โดยสามารวมระวางในทุกครั้งที่ใช้ ไม่พุ่มเพื่อย ไม่ยึดติดกับลักษณะรูปแบบของโทรศัพท์ ไม่ใช่โดยไม่จำเป็นเกินไป ก็น่าจะพิจารณาว่าสามารถใช้ได้อยู่ เพราะส่วนหนึ่งของค่าบริการรายเดือน บัตรเติมเงิน ทุกเดือนๆ ก็น่าจะมาจากปัจจัยที่ญาติโยมมาถวายอย่างแน่นนอน พระครูจันทวนารักษ์ ชาคโร^{๑๗} การติดต่อสื่อสารนั้นถ้าในกรอบของพระพุทธศาสนา ก็จะต้องนำหลังมรรคมืองค์แปดมาใช้ คือข้อสัมมาวาจา คือการที่ไม่พูดคำหยาบ ที่ทำให้คนมองแล้วหรือเห็นแล้วไม่เกิดความเลื่อมใสศรัทธา พูดเพื่อเจ้า และพูดโกหกที่บางครั้งอาจหาสาระไม่ได้ที่ทำเป็นนินยแล้วคนๆนั้นต่อไปก็จะมีใครที่เชื่อถือได้ และพูดจาส่อเสียด ซึ่งนั้นกำลังบอกว่าคุณกำลังเป็นคนที่ไม่ดี เพราะในอีกข้อของความเป็นคนดีคือต้องนำข้อดีของผู้อื่นมาพูด ในกรอบของสัมมาวาจานั้นถ้านำมาใช้ได้กับพระนิสิตก็จะส่งผลให้การติดต่อสื่อสารนั้นได้รับความมีความของศีลธรรมในการกำกับเพื่อที่จะสร้างความเลื่อมใสศรัทธาในการใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร

ในโลกแห่งสังคมดิจิทัลนั้น ความเหมาะสมของการใช้โทรศัพท์มือถือของเพศบรรพชิต จึงอยู่ที่การสามารวม กาย – วาจา – ใจ ของสงฆ์ว่าจะสามารถปฏิบัติได้มากน้อยแค่ไหน อย่างไร สมควรแก่การเคารพกราบไหว้หรือไม่ เพราะจริงๆแล้ว “ศีล” อันถือเป็นปกติวิสัยของสถานภาพที่ปฤชชนเป็นอยู่นั้น เป็นลักษณะเฉพาะที่ขึ้นอยู่กับปัจเจกบุคคลว่าจะสามารถประพฤติปฏิบัติได้มากน้อยแค่ไหน ใครจะกระทำได้เป็นปกติมากกว่ากัน เพราะศีล ให้หรือรับกันไม่ได้ จะต้องปฏิบัติด้วยตนเองเท่านั้น จะห้วงก็แต่ถ้าพระสงฆ์ไทย ยังหวั่นไหวต่อกิเลสโลภภัยวัฏฏ ใช้เครื่องมือใดๆ ผิดไปจากวัตถุประสงค์ ก็น่าเสียดายแทนพระพุทธศาสนา จะใช้อะไรก็ตาม ควรจะต้องพิจารณาอย่างแยบคายตามแนวทางโยนิโสมนสิการ ถึงคุณประโยชน์หรือโทษ ไม่ยึดติดผูกมัดกับวัตถุนั้น ที่สำคัญต้องเป็นคนใช้ ไม่ใช่ให้สิ่งเหล่านั้นมามีอำนาจเหนือเรา

สรุป การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตเพื่อการสื่อสารนั้นก็เพื่อประโยชน์ต่อพระศาสนาในสังคมยุคใหม่ในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารเพื่อรับนิมนต์ หรือช่วยงานพระศาสนาในส่วนอื่นๆ ซึ่งการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารนั้นพระนิสิตก็ต้องใช้อย่างมีสติ สามารวมระวางให้อยู่ใน

^{๑๖} สัมภาษณ์ พระธนพล ชันติธัมโม ป.ตรี ปี ๔. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๑๗} สัมภาษณ์ พระครูจันทวนารักษ์ ชาคโร ป.ตรี ปี ๔. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

กรอบที่เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นพระซึ่งเป็นที่เคารพบูชาของชาวพุทธและเป็นการสร้างความเลื่อมใสศรัทธาในตัวพระสงฆ์เอง กับพระพุทธศาสนาในเวลาเดียวกัน

๓.๒.๓ การใช้เพื่อเป็นสื่อในการเจริญจิตภาวนา

โดยทั่วไปแล้ว คนเข้าใจว่าการเจริญจิตภาวนาต้องนั่งสมาธิ เดินจงกรมเพียงฟังการปฏิบัติธรรม กรรมฐานจากครูบาอาจารย์อย่างเดียวเท่านั้นจึงจะเรียกว่าการเจริญจิตภาวนา จึงเป็นปัญหาอีกอย่างหนึ่งว่าเวลาสอนเด็กนักเรียนในการทำกรรมฐาน ในบางครั้งก็เป็นเรื่องยากในการสอนกรรมฐาน ซึ่งการเจริญจิตภาวนานั้นถ้ามีสื่อดนตรีมาประกอบจะช่วยให้การเจริญจิตภาวนานั้นเป็นไปได้ดี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเจริญจิตภาวนาเป็นอีกทางหนึ่งที่เราสามารถมีการผสมผสานระหว่างธรรมะที่มีอยู่ในโลกออนไลน์เช่นการเทศนาของครูบาอาจารย์ต่างๆ ที่มีการสอนและวิธีการปฏิบัติธรรมต่างๆ มากมายเช่นวิธีการเดินจงกรมวิธีการนั่งสมาธิวิธีการเจริญอานาปานสติสมาธิทำให้เราทราบการทำงานของสติฐานทั้ง 4 ซึ่งเป็นหัวใจหลักของการที่เราจะปฏิบัติธรรมเจริญจิตภาวนาการที่เราเข้าใจหลักธรรมในโลกสังคมออนไลน์การที่เราเข้าใจหลักธรรมในการที่เราได้รับทราบจากช่องทางต่างๆ ของสังคมออนไลน์หรือเทคโนโลยีสารสนเทศเช่นจาก YouTube ก็จะเป็นอีกประเด็นหนึ่งของการบรรลุดุธรรมการเข้าใจธรรมะที่จะทำให้จากอุตุชนธรรมดาทำให้กลายเป็นอริยบุคคลขึ้นมาได้โดยจากการที่เราศึกษาเองซึ่งในการศึกษาธรรมะปัจจุบันพูดได้อีกได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความง่ายเพราะการเทศนาของครูบาอาจารย์ที่มีชื่อเสียงในประเทศไทยไม่จำเป็นว่าฝั่งวิชาการและพระอาจารย์ที่มีชื่อเสียงตามภูเขาลำเนาไพรต่างๆ หรือสำนักปฏิบัติธรรมที่มีชื่อเสียงต่างๆ ก็สามารถที่จะตอบสนองความต้องการของการบรรลุดุธรรมได้เป็นอย่างดี เมื่อกระบวนการเรียนรู้การเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเกิดขึ้นได้ง่ายในสังคมปัจจุบันการเจริญจิตภาวนาตามวิธีการที่ตนเองถนัดเช่นการเจริญอานาปานสติการพิจารณาสุกขาการมีดนตรีของลัทธิเซนเพื่อที่จะทำให้เกิดความผ่อนคลายในการนั่งสมาธิเจริญจิตภาวนาก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งของการที่ใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันผสมกับการปฏิบัติธรรมกับการเจริญจิตภาวนาได้อย่างลงตัวโดยที่ไม่ได้เกิดความขัดแย้งกันขอเพียงแค่เราเข้าใจสภาวะการเปลี่ยนแปลงเข้าใจธรรมะเข้าใจในเรื่องของทุกขังคือการเปลี่ยนแปลงการเสื่อมสลายการแตกต่างของธรรมชาติต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาในโลกย่อมมีการเปลี่ยนแปลงย่อมมีการเปลี่ยนแปลงตามระยะเวลาของแต่ละสิ่งที่เรียกว่าอนิจจังก่อนที่จะมีการเข้าหาสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อที่จะทำให้กระบวนการเรียนรู้ธรรมะเป็นสิ่งที่ง่ายเป็นสิ่งที่สามารถทำความเข้าใจได้เป็นเสมือนลายแทงที่สามารถบอกเส้นทางจากประชาชนธรรมดาเข้าสู่อริยบุคคลเริ่มไต่ระดับขึ้นไปจนถึงโสดาบันบุคคลทำให้เกิดการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมทางสังคมในอีกรูปแบบหนึ่งทางสังคมออนไลน์นอกจากจะใช้ในเรื่องของสิ่งที่ไม่ดีในสิ่งที่ดีก็จะมีในเรื่องของการนำธรรมะเข้ามาจัดการปัญหาได้อีกช่องทางหนึ่งของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมากเกินไป^{๑๘} ความเข้าใจในสภาวะธรรมหรือความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าจะทำให้เราเสพติดสิ่งต่างๆ ที่เรียกว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นการที่เราใช้

^{๑๘} สัมภาษณ์ พระ อรุณ สุจิตโต . ป.ตรี ปี๔. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

ประโยชน์แต่ไม่ได้ยึดติดในสิ่งที่เราใช้ในปัจจุบันทำให้เราเลือกรับแต่สิ่งที่ดีๆที่จะเกิดขึ้นในสังคมออนไลน์หรือในยุคของดิจิทัลซึ่งสำคัญที่ทำให้เราใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันอย่างชาญฉลาดคือการที่เรานำผลที่ได้เช่นการสืบค้นธรรมะเช่นเราสืบค้นความอยากรู้ความอยากเข้าใจในหลักธรรมคำสอนในประเด็นต่างๆแล้วมาประยุกต์ในการดำเนินชีวิตนอกจากนั้นเรายังจะใช้หลักธรรมคำสอนที่เราสามารถสืบค้นได้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างฐานข้อมูลให้กับกลุ่มคนที่เรารักเช่นในเฟสกลุ่มใน LINE กลุ่มเพื่อที่จะให้คนในกลุ่มที่เรารักมีการเข้าถึงธรรมะที่ง่ายและมีการปฏิบัติได้จริงอาจจะเป็นการสื่อสารโดยการสร้างภาพที่มีคติคำคมคำสอนของพระพุทธเจ้าที่เป็นการอธิบายที่สามารถเข้าใจและอาจจะเป็นการสร้างวิดีโอหรือการแชร์วิดีโอจากการเจริญอานาปานสติที่ค้นพบในสังคมออนไลน์หรือค้นพบในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อที่จะได้ใช้ประโยชน์ในการเผยแพร่ธรรมะเพื่อที่จะใช้ในการต่อยอดในเรื่องของคำสอนให้เกิดความเข้าใจในสังคมปัจจุบันอาจจะยกกรณีศึกษาอาจจะยกกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ว่าคนที่เกิดเหตุการณ์ปัจจุบันนี้เกิดจากปัญหาอะไรและจะใช้หลักธรรมในหมวดไหนในการแก้ไขปัญหาถือได้ว่าเป็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเจริญจิตภาวนาในระดับหนึ่ง^{๑๙}

จากการสัมภาษณ์พระอธิการ วสันต์ อาภัสสโร^{๒๐} กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีเป็นเรื่องที่ตรงข้ามกับธรรมะ ในแง่ที่ว่ามันมุ่งจัดการกับสิ่งรอบตัว ขณะที่ธรรมะเน้นที่การจัดการกับตัวเอง เมื่อเทคโนโลยีล้อมรอบตัวเรามากขึ้นมันบีบคั้นไปทั้งหมด ทุกอย่างต้องเร่งรีบ ขณะเดียวกันจิตใจก็ส่งออกนอก ถูกดึงออกนอกตัว จนอยู่เฉยไม่ได้ ต้องวิ่งวุ่นไปทั่ว สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของพระสินสมุทร ธัมมวโร^{๒๑} ให้สัมภาษณ์ว่า เดิมนั้นเราไม่สามารถจะอยู่นิ่งได้นานๆ รอได้นานๆ แค่ ๑ ชั่วโมงก็ทนไม่ได้ หากต้องวิ่งวุ่นและเร่งรีบแบบนี้ เราจะรู้จักตัวเองได้อย่างไร เราจะมีสติได้อย่างไร การเข้าถึงธรรมะจึงเป็นเรื่องที่ยากขึ้น เพราะธรรมะเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความสงบ การหันมามองตน คูจิตใจของตนเอง

จากการสัมภาษณ์พระมหาธนาธร กันตวิโร^{๒๒} ได้ให้สัมภาษณ์ว่า คนเราจะมีสุขได้ก็ต้องรู้จัก "เป็นมิตรกับตัวเอง" คนเดิมนั้นไม่ค่อยเป็นมิตรกับตัวเองเท่าไร ถ้าเรารักตัวเองจริงอย่างที่พูดกัน ทำไมเราไม่ได้อยู่กับตัวเองล่ะ ถ้าให้นั่งอยู่ในห้องคนเดียว จะทนได้นานสักแค่ไหน นั่งไปชั่วโมงเดียวก็กระสับกระส่าย เปื่อ เหงา อยากโทรศัพท์หาเพื่อน อยากออนเฟซ เล่นไลน์ อยากเล่นเกม

^{๑๙} สัมภาษณ์ พระครูปัญญธรรมานุกิจ ผู้อำนวยการสภามหาวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๒๐} สัมภาษณ์ พระอธิการ วสันต์ อาภัสสโร. ปี ๔ พุทธศัศตวรรษ. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๒๑} สัมภาษณ์ พระสินสมุทร ธัมมวโร. ปี ๑ ป.บ.ส. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๒๒} สัมภาษณ์ พระมหาธนาธร กันตวิโร. ปี ๓ รัฐศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

ออนไลน์ อยากเล่นปีบิ อยากแซทกับเพื่อน พระสงฆ์ก็เหมือนกันก็มีบ้างเรื่องการใช้เทคโนโลยีต่างๆ แต่การใช้นั้นใช้อย่างจดจ่อมีสมาธิก็เป็นการฝึกจิตอีกแบบหนึ่ง ดังเช่นคำพูดของหลวงปู่พุทธทาสที่กล่าวว่า การทำงานก็คือการปฏิบัติธรรม การจะทำอะไรมันก็คือการฝึกจิตปฏิบัติธรรมได้เหมือนกัน พระประสิทธิ์ ฐานโกโร^{๒๓} การใช้เทคโนโลยีในการทำงานนั้นก็จะเป็นการที่นำความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนานั้น เช่นการปฏิบัติธรรม เพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้ การตอบคำถามให้กับผู้ที่ไม่มีความเข้าใจในพระพุทธศาสนานั้นก็ต้องมีความอดทน มีการนำหลักขันธ์เข้ามาสู่การปฏิบัติธรรม เพื่อที่จะสร้างองค์ความรู้ให้กับประชาชนให้เกิดความเข้าใจ การเจริญจิตภาวนาในอีกข้อคือสติฐาน การงาน เมื่อนำเทคโนโลยีมาทำงานแล้วนำจิตนั้นจดจ่ออยู่กับงานก็จะทำให้งานนั้นสำเร็จได้อย่างรวดเร็วและได้มาตรฐาน ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติธรรมไปในเวลาเดียวกัน

ในภาวะนี้ เราจะตกอยู่บนทางแพร่ง ทางหนึ่งก็คิดว่าเราต้องมีเงินให้มากกว่านี้ มีวัตถุให้มากกว่านี้ เราถึงจะมีความสุข เหมือนคนติดยาเสพติด ต้องใช้ยามากขึ้น หรือยาแรงขึ้น ถึงจะเพลิดเพลิดเหมือนเก่า เหมือนนักการเมือง เสพติดในอำนาจก็ต้องแสวงหาอำนาจมากขึ้น หรือตำแหน่งสูงขึ้น คนที่ติดเทคโนโลยีก็เช่นกัน พอมีแล้วก็ยังไม่พอใจ อยากได้สินค้านำเข้าใหม่ขึ้น แพงขึ้น ดีขึ้น

อีกทางหนึ่ง คือการหันหลังให้กับสิ่งเหล่านั้น แล้วมาหาธรรมะ เหมือนกับชาวตะวันตกที่มีความเจริญทางวัตถุสูงมาก เสพสุขกันเต็มที่ทั้ง ตา หู จมูก สิ้น ภาย แล้วก็รู้สึกอึดอัด เบื่อหน่ายวัตถุ จึงหันเข้าหาธรรมะ ในอเมริกา ยุโรป คนจึงสนใจพุทธศาสนาหรือทำสมาธิภาวนามากขึ้น

ในชีวิตประจำวันของพระนิสิตทุกรูป ที่ถูกรายล้อมไปด้วยเทคโนโลยี เราก็สามารถมีชีวิตสงบเย็นได้ โดยใช้หลักการดังต่อไปนี้

๑. ความพอดีและความสันโดษ คือใช้เทคโนโลยีหรือเสพวัตถุแต่พอดี ทั้งในแง่เวลาและปริมาณ คือถ้าเราใช้เทคโนโลยีแต่พอดี เราก็มีเวลามากขึ้นในการทำสิ่งอื่นที่มีความสำคัญ ดังนั้นจึงควรกำหนดเวลาให้ตัวเอง ว่าวันหนึ่งจะใช้เวลากับเฟซบุคนานเท่าไร เล่นเกมนานเท่าไร จะแชทนานเท่าไร ดูทีวีนานเท่าไร ถ้าไม่กำหนด ไม่มีวินัย ความพอดีก็เกิดขึ้นได้ยาก

๒. มีสติ สติช่วยให้เราไม่หลงเพลินกับการเสพเทคโนโลยี รู้จักหยุดเมื่อถึงเวลา ถ้าไม่มีสติ ก็จะหลงจนเพลิน จนเสียงานเสียการ บางคนดูละครเกาหลีตั้งแต่หัวค่ำยันสว่าง แล้วก็มาบ่นว่าทำอย่างไรดี ติดละครเกาหลีจนไม่มีเวลาทำงาน

๓. ต้องรู้จักคุณค่าและโทษ ของทุกสิ่งมีทั้งคุณและโทษ ใช้ให้มันเป็นคุณมากกว่าโทษ

๔. แยกแยะระหว่างคุณค่าแท้กับคุณค่าเทียม ใช้หรือบริโภคสิ่งต่าง ๆ โดยมุ่งคุณค่าแท้ มากกว่าคุณค่าเทียม

^{๒๓} สัมภาษณ์ พระประสิทธิ์ ฐานโกโร ปี๓ พุทธศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบงหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

ถ้าทำเช่นนี้ได้ เราจะเป็นนายเทคโนโลยี ไม่ใช่ปล่อยให้เทคโนโลยีมาเป็นนายเรา เราจะมีเวลามากขึ้น รวมทั้งมีเวลาสำหรับการศึกษาหาความรู้ ดูแลครอบครัว อ่านหนังสือ พัฒนาตัวเอง ออกกำลังกาย และถ้ามีเวลาเหลืออีกก็ออกไปช่วยเหลือผู้อื่น บำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม

สรุปได้ว่า การใช้สื่อสารสนเทศเพื่อเป็นสื่อในการเจริญจิตภาวนานั้น พระนิสิตสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปประกอบการเจริญจิตภาวนาได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเสียงที่ใช้เปิดประกอบการนั่งปฏิบัติธรรม การใช้เปิดสื่อธรรมะประกอบการเจริญสติ การตอบคำถามทางด้านสังคมที่มีความไม่เข้าใจธรรมให้เข้าใจในจุดมุ่งหมายสูงสุดของพระพุทธศาสนา เหล่านี้ถือว่าเป็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการประกอบการเจริญจิตภาวนาได้อีกทาง

๓.๒.๔ การใช้ผลิตสื่อประกอบการสอน

แต่เดิมนั้นรูปแบบการเทศนาธรรม พระสงฆ์ผู้เทศนานั่งบนธรรมาสน์ อ่านตามคัมภีร์ใบลานหรือคัมภีร์ธรรม ในขณะที่ผู้ฟังนั่งพนมมือสวดฟังด้วยอาการเคารพ เพราะถือว่าคัมภีร์ธรรมเป็นของสูงและศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งการที่จะมีคนมานั่งฟังพระเทศน์ในแบบเดิมๆ นั้นมีเวลาน้อยลง หรือบางครั้งนั่งฟังการสวดหรือบรรยายธรรมไปก็หลับไปด้วย จึงถือว่าเป็นปัญหาอีกอย่างหนึ่งในการสอนธรรมะให้เข้าถึงประชาชน เด็กนักเรียนได้อย่างเข้าใจและเบิกบาน ให้มีความสนใจในการฟังธรรม พระสงฆ์จึงจำเป็นต้องพัฒนาการบางประการในการสอนธรรม ก็คือ ต้องมีการใช้สื่อในการประกอบการสอน การใช้สื่อประกอบการสอนถือได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความทันสมัยในยุคปัจจุบันซึ่ง ซึ่งสามารถสร้างความเข้าใจให้กับการเรียนรู้ของนิสิตภายในห้องได้อย่างชาญฉลาดเพราะสิ่งที่ทำให้เกิดความน่าสนใจหรือทำให้เกิดความหายสงสัยก็จะทำให้เกิดการรับรู้และเข้าใจในกระบวนการสื่อสารของอาจารย์และนิสิต ซึ่งมีบทบาทมากในการที่นำสื่อในด้านต่างๆ ทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวในการอธิบายเพื่อที่จะสร้างประเด็นที่ทำให้นิสิตได้เกิดข้อสงสัยที่จะหาคำตอบโดยการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นการถามตอบโดยมีระยะเวลาที่กำหนดขึ้นการใช้สื่อเพื่อการสอนนั้นถือได้ว่าเป็นช่องทางที่มีการใช้มานานแล้วแต่ก็จะมีปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดการที่ทำให้มีความน่าสนใจและมีความน่าสนใจมากขึ้น^{๒๔} การผลิตสื่อเพื่อการสอนต้องมียุคประกอบที่เราต้องคำนึงถึงสิ่งที่จะทำให้ผู้รับสารได้รับทราบว่าจุดประสงค์จริงๆ ของการที่เราจะสื่อสารให้กับผู้รับสารได้รับทราบนั้นมีความเป็นมาอย่างไรเพื่อที่จะได้ระบุจุดประสงค์ในการเรียนการสอนเช่นเราต้องนึกถึงผู้รับสารมีอายุเท่าไรเพื่อที่จะได้นำสื่อที่มีความเหมาะสมให้เข้ากับอายุของผู้ที่รับสารและข้อมูลในการศึกษานั้นก็จะมีการเรียนรู้ระยะเวลาของการเรียนรู้ องค์ประกอบของการสร้างสื่อเพื่อการสอนนั้นจึงมียุคประกอบที่เราต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะถ้าผู้เรียนไม่สามารถรับสื่อที่เราสามารถสอนได้ก็จะเกิดการเปล่าประโยชน์เกิดขึ้นแต่ถ้านำสื่อที่มีความน่าสนใจมาใช้ในการสอนก็จะทำให้การเรียนการสอน

^{๒๔} สัมภาษณ์ พระสุวคนธ์ คุณกโร ปี ๓ พุทธศักราช ๒๕๖๑. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบงหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

นั่นเป็นไปด้วยความสุขและมีความสุขและสมในการเรียนการสอนทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีการพัฒนาต่อยอดที่จะมีการค้นหาข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อที่จะต่อยอดในหลายๆวิชาเป็นการจุดประเด็นที่เราสร้างองค์ประกอบของการผลิตสื่อเพื่อการสอนเราต้องนำความเข้าใจของนิสิตมาเป็นตัวกำหนดในการที่จะกำหนดตารางสอนก่อนที่จะทำการสอนจริง^{๒๕} การผลิตสื่อในการสอนนั้นในยุคปัจจุบันเราต้องนึกถึงความทันสมัยของข้อมูลข่าวสารที่เราจะนำเสนอแล้วบางครั้งเด็กในห้องเรียนอาจจะเรียนรู้มาก่อนเราซึ่งในปัจจุบันเราสามารถสืบค้นสืบหาข้อมูลในเรื่องที่มีความสงสัยได้การทำสร้างสื่อที่สามารถใช้ประกอบการสอนเราต้องนึกถึงปัจจุบันและอนาคตเพื่อที่จะให้เด็กเกิดการพัฒนาพร้อมที่จะรับมือเหตุการณ์ต่างๆที่จะเกิดขึ้นภายในอนาคตและก็จะทำให้เกิดการพัฒนาตนเองในตัวนิสิตเพราะถ้าเหตุการณ์ดังกล่าวนั้นเกิดขึ้นจริงหรือเหตุการณ์ดังกล่าวนั้นเกิดขึ้นมาแล้วเราควรที่จะมีการวางแผนรับมือกับเหตุการณ์อย่างไรเพื่อที่จะดำเนินชีวิตเพื่อที่จะใช้ชีวิตบนโลกปัจจุบันให้เกิดความสุขมากที่สุด การผลิตสื่อการสอนเพื่อใช้ในการสอนนั้นจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่อาจารย์ต้องคำนึงถึงเหตุการณ์ในด้านต่างๆมากมายไม่ว่าจะเป็นข่าวการเมืองข่าวการศึกษาข่าวอาชญากรรมหรือแม้กระทั่งข่าวในเรื่องของการพัฒนาไอทีเทคโนโลยีความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีทิศทางของความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้เพราะบางครั้งการที่เป็นอาจารย์หรือเป็นผู้สอนนิสิตต้องมีความรู้มากกว่านิสิตเพื่อที่จะได้ให้คำตอบได้ในห้องเรียนไม่ใช่ที่จะต้องไปหาใน Google หรือการ search engine ต่างๆ ที่ทำให้คิดว่าผู้สอนนั้นไม่มีมืออาชีพในการสอนการทบทวนสื่อในการสอนก็เป็นสิ่งที่มีความสำคัญเพราะจะสร้างความเป็นมืออาชีพในการนำเสนอซึ่งจะทำให้มีความน่าเชื่อถือในการสอนไม่ใช่การอ่านกระดานแล้วสอนเหมือนในสมัยก่อนเพราะในปัจจุบันเราอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อที่จะสร้างและก๊อปปี้แบบในการดำเนินชีวิตในการทำงานในกิจกรรมต่างๆ เป็นส่วนมากแล้วในปัจจุบันยกตัวอย่างเช่นการประกาศข่าวการติดต่อสื่อสารการประชาสัมพันธ์และอื่นๆอีกมากมายที่เกิดขึ้นมาในยุคปัจจุบันจะเห็นว่าสื่อนั้นมีบทบาทมากในดำเนินชีวิตเพราะถ้าขาดสื่อแล้วการดำเนินชีวิตเช่นการไขข้อสงสัยต่างๆก็ถือว่าเป็นเรื่องยากซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงมากเพราะผู้เรียนหรือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสื่อมันต้องมีความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบันและจะเกิดขึ้นในอนาคตถือว่าเป็นการพยากรณ์ที่มีความแม่นยำเท่าที่ควรจึงจะสามารถออกแบบการสอนได้อย่างชัดเจนเพราะถ้าการสอนนั้นเป็นการสอนที่ไม่มีความน่าตื่นต่อน่าสนใจหรือไม่สามารถที่จะตอบคำถามได้หรือนั่นก็จะทำให้ไม่ได้เกิดความน่าสนใจทำให้เด็กไม่อยากจะเรียนหรือไม่สนใจอาจารย์ผู้สอนได้^{๒๖}

^{๒๕} สัมภาษณ์ พระสุรศักดิ์ สิริคุตโต .ปี ๓ รัฐศาสตร. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๒๖} สัมภาษณ์ พระเสกสรร จันทสาโร ปี ๓ รัฐศาสตร. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

จากการสัมภาษณ์ พระมหาชัยวัฒน์ ขยวฑฺฒโน^{๒๗} กล่าวว่า ในสมัยปัจจุบันพระนิสิตสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการผลิตสื่อการสอนได้คล่องตัวมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการทำเพาเวอร์พอยท์ การทำวีดิโอเกี่ยวกับกับศึกษา การผลิตสื่อเหล่านี้สามารถนำไปสอนเด็กๆในการอบรมและการสอนในโรงเรียนได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของพระมหาพนมไพร สีสเตโช^{๒๘} ที่กล่าวว่า การเข้าไปสอนธรรมะในโรงเรียนของพระนิสิตก็ได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่นิสิตได้จัดทำขึ้นเพื่อไปสอนในโรงเรียน จึงเห็นได้ว่า พระนิสิตได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการผลิตสื่อเพื่อทำการสอนได้ ซึ่งสื่อการเรียนการสอนนับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในการสอนตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากเป็นตัวกลางที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของเนื้อหาบทเรียนให้ตรงกับผู้สอนต้องการ ไม่ว่าสื่อนั้นจะอยู่ในรูปแบบใดก็ตามล้วนแต่เป็นทรัพยากรที่สามารถอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น และคำว่า สื่อเป็นคำมาจากภาษาละตินว่า “ระหว่าง” สิ่งใดก็ตามที่บรรจุข้อมูลสารสนเทศหรือเป็นตัวกลางข้อมูล ส่งผ่านจากผู้ส่งหรือแหล่งส่งไปยังผู้รับ เพื่อให้ผู้ส่งและผู้รับสามารถสื่อสารกันได้อย่างตรงตามวัตถุประสงค์

ในการเล่าเรียน เมื่อผู้สอนนำสื่อมาใช้ประกอบการสอนเรียกว่า “สื่อการสอน” และเมื่อนำมาให้ผู้เรียนใช้เรียกว่า “สื่อการเรียน” โดยเรียกรวมกันว่า “สื่อการเรียนการสอน” หรืออาจจะเรียกสั้นๆ ว่า “สื่อการสอน” หมายถึงสิ่งใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์ วิดีโอ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ แผ่นภูมิ แผ่นซีดีสำเร็จรูป รูปภาพ ฯลฯ ซึ่งเป็นวัสดุบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน หรือเป็นอุปกรณ์เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาสิ่งเหล่านี้เป็นวัสดุอุปกรณ์ทางกายภาพที่นำมาใช้เทคโนโลยีการศึกษา เป็นสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางทำให้การสอนส่งไปถึงผู้เรียน สื่อการสอนถือว่าเป็นบทบาทมากในการเรียนการสอนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากเป็นตัวกลางที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีความหมายของเนื้อหาบทเรียนได้ตรงกับที่ผู้สอนต้องการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น ในการใช้สื่อการสอนนั้นผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาถึงลักษณะคุณสมบัติของสื่อแต่ละชนิดเพื่อเลือกสื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์การสอนและสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยต้องวางแผนอย่างเป็นระบบ

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่เกิดจากวิวัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโทรคมนาคม การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนการสอนจะออกมาในลักษณะของสื่อประสม หรือมัลติมีเดีย (Multimedia) แสดงผลออกมาหลายรูปแบบตามที่โปรแกรมไว้ เช่น มีเสียง เป็นภาพเคลื่อนไหว สามารถให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ ปัจจุบันสื่อประสมนี้มีหลายลักษณะ ดังนี้

๑. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction: CAI) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นซอฟต์แวร์ทางการศึกษาชนิดหนึ่ง เป็นสื่อที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถ

^{๒๗} สัมภาษณ์ พระมหาชัยวัฒน์ ขยวฑฺฒโน ปี ๔ รัฐศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๒๘} สัมภาษณ์ พระมหาพนมไพร สีสเตโช ป.ตรี ปี๓. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

เรียนรู้และมีผลการตอบสนองได้รวดเร็วกว่าสื่อประเภทอื่น ยกเว้นสื่อบุคคลลักษณะเป็นบทเรียนที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นตัวนำเสนอเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนใหญ่มุ่งที่จะให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก มีการโต้ตอบกันระหว่างผู้เรียนกับเครื่องคอมพิวเตอร์ ในแต่ละบทเรียนจะมีตัวอักษร ภาพกราฟิก ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวและมีเสียงประกอบ

๒. สื่อการเรียนการสอนบนเครือข่ายปัจจุบันสถาบันการศึกษาได้ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางการเรียนรู้ที่รู้จักกันในนามอีเลิร์นนิง (E-learning) ซึ่งเป็นแนวโน้มที่เกิดขึ้นทั่วโลก การเรียนผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นการเรียนตลอดชีวิตที่สามารถเข้าไปศึกษาหาความรู้ได้ตลอดเวลา สื่อการเรียนการสอนบนเครือข่ายมีการพัฒนาหลายรูปแบบ เช่น

๒.๑ MSU-Cyberclass เป็นระบบการจัดการเรียนการสอน รูปแบบหนึ่งที่อาจารย์ใช้จัดการสอน โดยบรรจุเนื้อหา กิจกรรมแบบฝึกหัด การวัดผล ห้องสนทนา นิสิตสามารถ Login เข้าไปเรียนได้ ในบางมหาวิทยาลัยมีการลงทะเบียนเรียนออนไลน์ จนจบหลักสูตรก็มี

๒.๒ บทเรียนบนเครือข่าย (Web based course) เป็นบทเรียนคอมพิวเตอร์ที่ใช้เว็บเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการผลิตและเผยแพร่บทเรียน ผู้เรียนศึกษาได้ในระบบออนไลน์ หรือบันทึกลงในแผ่น CD เพื่อนำไปศึกษาในสถานที่ต่างๆ

๒.๓ วิดีทัศน์ตามสั่ง (Video On Demand) เป็นระบบบริการสัญญาณภาพหรือเสียงผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ผู้ใช้บริการสามารถรับชมการสอนในรายวิชาหรือวีดิทัศน์ประกอบการสอน สารคดี และรายการต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดเตรียมไว้

๓. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Books) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ คือ หนังสือหรือเอกสารที่ถูกดัดแปลงอยู่ในรูปแบบที่สามารถแสดงผลออกมาได้ โดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ผู้อ่านสามารถอ่านผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์พกพา หรือทางอินเทอร์เน็ต ได้ ลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากหนังสือฉบับตีพิมพ์ คือ ความสะดวกและรวดเร็วในการค้นหา และการที่ผู้อ่านสามารถอ่าน พร้อมๆ กันได้

๔. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Journals) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึงวารสารรูปแบบใหม่ที่มีการจัดเก็บ บันทึก และเผยแพร่ในรูปของแฟ้มคอมพิวเตอร์ (สื่อดิจิทัล) และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สามารถเข้าถึงหรือสืบค้นได้โดยการสั่งซื้อ หรือบอกรับเป็นสมาชิกจากฐานข้อมูลออนไลน์หรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือจากฐานข้อมูลซีดีรอม

๕. ฐานข้อมูล (Database) ฐานข้อมูล คือ มวลสารสนเทศที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน มักจัดเก็บสะสมไว้ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ในรูปของแฟ้มข้อมูล มีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้งานได้หลายๆ ด้าน โดยมีชุดคำสั่งระบบจัดการฐานข้อมูล ทาหน้าที่ควบคุมการจัดการและการใช้ฐานข้อมูล

สื่อต่างๆ ที่เป็นตัวกลางในการส่งผ่านข้อมูลสารสนเทศจากผู้สอนไปยังผู้เรียน หรือเป็นสิ่งที่ผู้เรียนใช้ศึกษาความรู้ด้วยตนเอง นักวิชาการได้จำแนกสื่อการสอนตามประเภท ลักษณะและวิธีการใช้ดังนี้

สื่อโสตทัศน เป็นสื่อที่นับได้ว่าเป็นจุดเริ่มของสื่อการเรียนการสอน โดยเป็นสื่อที่บรรจุหรือถ่ายทอดข้อมูลเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการได้ยินเสียงและเห็นภาพ สื่อที่ใช้กันมาแต่ดั้งเดิม เช่น หนังสือตำราเรียน ภาพ ของจริง ของจำลอง จะเป็นสื่อที่บรรจุเนื้อหาในตัวเอง ต่อมามีการใช้เทคโนโลยีในการประดิษฐ์อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการถ่ายทอดเนื้อหา และวัสดุที่ใช้กับอุปกรณ์เหล่านี้ โรเบิร์ต อี. เดอ คีฟเฟอร์ (Robert E.de Kieffer) ได้แบ่งสื่อการสอนออกเป็น ๒ ประเภทตามลักษณะที่ใช้สื่อความหมายทางเสียงและภาพรวมเรียกว่า “สื่อโสตทัศน” (audiovisual materials) ในปัจจุบันมีสื่อโสตเพิ่มขึ้นมากจากที่ เดอ คีฟเฟอร์ ได้กล่าวไว้ทั้ง ๓ ประเภท ในที่นี้จึงขอยกตัวอย่างสื่อใหม่ในแต่ละประเภทดังนี้

๑.สื่อไม่ใช้เครื่องฉาย (no projected materials) เป็นสื่อที่ใช้การทางทัศนโดยไม่ต้องใช้เครื่องฉายร่วมด้วย แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่สื่อภาพ (illustrative materials) เป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดเนื้อหา เช่น ภาพกราฟิก กราฟ แผนที่ ของจริง ของจำลอง กระดานสาธิต (demonstration boards) ใช้ในการนำเสนอเนื้อหา เช่นกระดานชอล์ก กระดานนิเทศ กระดานแม่เหล็ก กระดานผ้าสาหลี ฯลฯ และกิจกรรม (activities)

๒.สื่อเครื่องฉาย (projected and equipment) เป็นวัสดุและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสื่อสารด้วยภาพหรือทั้งภาพทั้งเสียง อุปกรณ์มีทั้งแบบฉายตรงและฉายอ้อมเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาจากวัสดุแต่ละประเภทที่ใช้เฉพาะอุปกรณ์นั้นเพื่อให้เป็นภาพปรากฏขึ้นบนจอเช่นเครื่องฉายข้ามศีรษะใช้กับแผ่นโปร่งใส เครื่องฉายสไลด์ใช้กับแผ่นฟิล์มสไลด์ หรือให้ทั้งภาพและเสียง เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ฟิล์ม เครื่องเล่นวีซีดีใช้กับวีซีดีและดีวีดี เหล่านี้เป็นต้น นอกจากนี้ยังอาจรวมเครื่องถ่ายทอดสัญญาณ คือ เครื่องแอลซีดีที่ใช้ถ่ายทอดสัญญาณจากคอมพิวเตอร์หรือเครื่องเล่นวีซีดีเข้าไว้ในเครื่องด้วย เพื่อนำสัญญาณภาพจากอุปกรณ์เหล่านั้นขึ้นจอภาพ

๓.สื่อเสียง (audio materials and equipment) เป็นวัสดุและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสื่อสารด้วยเสียง อุปกรณ์เครื่องเสียงจะใช้ถ่ายทอดเนื้อหาจากวัสดุแต่ละประเภทที่ใช้เฉพาะกับอุปกรณ์นั้นเพื่อเป็นเสียงให้ได้ยิน เช่น เครื่องเล่นซีดีใช้กับแผ่นซีดี เครื่องเล่น/ บันทึกเทปใช้กับเทปเสียง หรืออาจเป็นอุปกรณ์ในการถ่ายทอดสัญญาณเสียงดังเช่นวิทยุที่รับสัญญาณเสียงจากแหล่งส่งโดยไม่ต้องใช้วัสดุใดๆในการนำเสนอเสียง

วัสดุ อุปกรณ์ หรือวิธีการใด ๆ ก็ตามที่เป็นตัวกลางหรือพาหนะในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะและประสบการณ์ไปสู่ผู้เรียน สื่อการสอนแต่ละชนิดจะมีคุณสมบัติพิเศษและมีคุณค่าในตัวของมันเองในการเก็บและแสดงความหมายที่เหมาะสมกับเนื้อหาและเทคนิควิธีการใช้อย่างมีระบบ ซึ่งสื่อการสอนมีคุณสมบัติพิเศษ ๓ ประการ คือ ๑. สามารถจัดยึดประสบการณ์กิจกรรมและการกระทำต่าง ๆ ไว้ได้อย่างคงทนถาวร ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ในอดีตหรือปัจจุบัน ทั้งในลักษณะของรูปภาพ เสียง และสัญลักษณ์ต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ได้ตามความต้องการ ๒. สามารถจัดแจงจัดการและปรุงแต่งประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ใช้ได้อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนเพราะสื่อการสอนบางชนิดสามารถใช้เทคนิคพิเศษเพื่อเอาชนะข้อจำกัดในด้านขนาด ระยะทาง เวลา และความเป็นนามธรรมของประสบการณ์ตามธรรมชาติได้ ๓.สามารถแจกจ่ายและขยายของข่าวสารออกเป็นหลายๆ ฉบับเพื่อเผยแพร่สู่คนจำนวนมาก และสามารถใช้ซ้ำๆ ได้หลายๆ ครั้ง ทำให้สามารถ

แก้ปัญหาในด้านการเรียนการสอนต่าง ๆ ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

สื่อกับผู้เรียน เป็นสิ่งที่ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในระยะเวลาอันสั้น และสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว สื่อจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสนุกสนานและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายการเรียน

การใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียนนั้น ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดีในระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและกับผู้สอนด้วย ช่วยสร้างเสริมลักษณะที่ดีในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์จากการใช้สื่อเหล่านั้นช่วยแก้ปัญหาเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยการจัดให้มีการใช้สื่อในการศึกษารายบุคคล

สื่อกับผู้สอนการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการเรียนการสอน เป็นการช่วยให้บรรยากาศในการสอนน่าสนใจยิ่งขึ้น ทำให้ผู้สอนมีความสนุกสนานในการสอนมากกว่าวิธีการที่เคยใช้การบรรยายแต่เพียงอย่างเดียว และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตัวเองให้เพิ่มขึ้นด้วย สื่อจะช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอนในด้านการเตรียมเนื้อหา เพราะบางครั้งอาจให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากสื่อได้เอง เป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนตื่นตัวอยู่เสมอในการเตรียมและผลิตวัสดุใหม่ๆ เพื่อใช้เป็นสื่อการสอนตลอดจนคิดค้นเทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้การเรียนรู้ที่น่าสนใจยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามสื่อการสอนจะมีคุณค่าก็ต่อเมื่อผู้สอนได้นำไปใช้อย่างเหมาะสมและถูกวิธี ดังนั้น ก่อนที่จะนำสื่อแต่ละอย่างไปใช้ผู้สอนจึงควรจะได้ศึกษาถึงลักษณะและคุณสมบัติของสื่อการสอน ข้อดีและข้อจำกัดอันเกี่ยวเนื่องกับตัวสื่อและการใช้สื่อแต่ละอย่าง ตลอดจนการผลิตและใช้สื่อให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การจัดกิจกรรมการสอนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ที่วางไว้

หลักการเลือกสื่อการสอน การเลือกสื่อการสอนเพื่อนำมาใช้ประกอบการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพนั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง โดยในการเลือกสื่อ ผู้สอนจะต้องตั้งวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในการเรียนให้แน่นอนเสียก่อน เพื่อใช้วัตถุประสงค์นั้นเป็นตัวชี้แนะในการเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังมีหลักการอื่น ๆ เพื่อประกอบการพิจารณา คือ

๑. สื่อนั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอน
๒. เลือกสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่ส่งผลต่อการเรียนรู้มากที่สุด
๓. เป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน
๔. สื่อนั้นควรสะดวกในการใช้ วิธีใช้ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป
๕. เป็นสื่อที่มีคุณภาพเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนเป็นจริง
๖. มีราคาไม่แพงเกินไป หรือถ้าจะผลิตควรคุ้มกับเวลาและการลงทุน

และในส่วนประเด็นที่สำคัญอย่างหนึ่งคือต้องหลักการใช้สื่อการสอนภายหลังจากที่ผู้สอนได้เลือกและตัดสินใจแล้วว่า จะใช้สื่อประเภทใดบ้าง ในการสอน เพื่อให้เรียนสามารถเรียนรู้จากการถ่ายทอดเนื้อหาของสื่อได้ดีที่สุด ผู้สอนจำเป็นต้องมีหลักในการใช้สื่อการสอนตามลำดับดังนี้

-เตรียมตัวผู้สอน เป็นการเตรียมตัวในการอ่าน ฟังหรือดูเนื้อหาที่อยู่ในสื่อที่จะใช้ว่ามีเนื้อหาถูกต้อง ครบถ้วน และตรงกับที่ต้องการหรือไม่ ถ้าสื่อนั้นมีเนื้อหาไม่ครบ ผู้สอนจะเพิ่มโดยวิธีใด ในจุดไหนบ้าง จะมีวิธีใช้สื่ออย่างไร เช่น ใช้ภาพหนึ่งเพื่อเป็นการนำบทเรียนที่จะสอน แล้วอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับบทเรียนนั้น ต่อจากนั้นเป็นการให้ชมวีดิทัศน์เพื่อเสริมความรู้ และจบลงโดยการสรุปด้วยแผ่นโปสเตอร์หรือสไลด์ในโปรแกรม PowerPoint อีกครั้งหนึ่ง ขั้นตอนเหล่านี้ผู้สอนต้องเตรียมตัวโดยเขียนลงในแผนการสอนเพื่อการใช้สื่อได้ถูกต้อง

-เตรียมจัดสภาพแวดล้อม โดยการจัดเตรียมวัสดุ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ให้พร้อม เตรียมสถานที่หรือห้องเรียนให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม เช่น มีปากกาเขียนแผ่นโปสเตอร์พร้อมแผ่นโปสเตอร์ แถบวีดิทัศน์ที่นำมาฉายมีการกรอกลับตั้งแต่ต้นเรื่องโทรทัศน์ต่อเข้ากับเครื่องเล่นวีดิทัศน์เรียบร้อย ที่นั่งของผู้เรียนอยู่ในระยะที่เหมาะสม สภาพแวดล้อมและความพร้อมต่างๆ เหล่านี้จะ เป็นสิ่งที่ช่วยในการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความสะดวกราบรื่นไม่เสียเวลา

-เตรียมพร้อมผู้เรียน เป็นการเตรียมผู้เรียนโดยมีการแนะนำหรือให้ความคิดรวบยอดว่าเนื้อหาในสื่อเป็นอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนเตรียมในการฟังดูหรืออ่านเนื้อหาจากสื่อให้เข้าใจได้ และสามารถจับประเด็นสำคัญของเนื้อหาได้ หรือหากผู้เรียนมีการใช้สื่อด้วยตนเองผู้สอนต้องบอกวิธีการใช้ในกรณีที่อุปกรณ์ที่ผู้เรียนจะต้องมีกิจกรรมอะไรบ้าง เช่น มีการทดสอบ การอภิปราย การแสดง หรือการปฏิบัติ เพื่อผู้เรียนจะเตรียมตัวได้ถูกต้อง

-การใช้สื่อ ผู้สอนต้องใช้สื่อให้เหมาะกับขั้นตอนที่เตรียมไว้แล้วเพื่อดำเนินการสอนได้อย่างราบรื่น และต้องควบคุมการเสนอสื่อให้ถูกต้อง เช่น การฉายวีดิทัศน์ ผู้สอนต้องปรับภาพที่ออกทางเครื่องรับโทรทัศน์ให้ชัดเจน ปรับเสียงอย่าให้ดังจนรบกวนห้องเรียนอื่นหรือค่อยเกินไปจนผู้เรียนที่นั่งอยู่หลังห้องไม่ได้ยิน ดูว่ามีแสงตกลงบนพื้นจอหรือไม่ หากใช้เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะต้องปรับระยะเครื่องฉายไม่ให้ภาพเบี้ยว (Keystone effect)

-การประเมินติดตามผล หลังจากมีการเสนอสื่อแล้ว ควรมีการประเมินและติดตามผล โดยการให้ผู้เรียนตอบคำถาม อภิปรายหรือเขียนรายงาน เพื่อเป็นการทดสอบว่าผู้เรียนเข้าใจบทเรียน และเรียนรู้จากสื่อที่เสนอไปนั้นอย่างถูกต้องหรือไม่ เพื่อผู้สอนจะได้สามารถทราบจุดบกพร่องและแก้ไขปรับปรุงการสอนของตนได้

ขั้นตอนการใช้สื่อการสอน

การใช้สื่อการสอนนั้นอาจใช้เฉพาะขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของการสอน หรือจะใช้ในทุกขั้นตอนก็ได้ ดังนี้

-ขั้นนำสู่บทเรียน เพื่อกระตุ้นให้เรียนเกิดความสนใจในเนื้อหาที่กำลังจะเรียนสื่อที่ใช้ในขั้นนี้จึงเป็นสื่อที่แสดงเนื้อหากว้างๆ หรือเนื้อหาที่เกี่ยวกับการเรียนในครั้งก่อนยังมีสื่อที่เน้น

เนื้อหาเจาะลึกจริง อาจเป็นสื่อที่เป็นแนวปัญหาหรือเพื่อให้ผู้เรียนคิด และควรเป็นสื่อที่ง่ายต่อการนำเสนอในระยะเวลาอันสั้น เช่น ภาพ บัตรคำ หรือเสียง เป็นต้น

-ขั้นตอนการสอนหรือประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่สำคัญเพราะจะให้ความรู้เนื้อหาอย่างละเอียด เพื่อสนองวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้สอนจึงต้องเลือกสื่อให้ตรงกับเนื้อหาและวิธีการสอนหรืออาจจะใช้สื่อประสมก็ได้ ต้องมีการจัดลำดับขั้นตอนการใช้สื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อในขั้นนี้จะต้องเป็นสื่อที่เสนอความรู้อย่างละเอียดถูกต้องและชัดเจนแก่ผู้เรียน เช่น ของจริง แผ่นโปสเตอร์ กราฟ วิดีทัศน์ แผ่นวีซีดี หรือการทัศนศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น

-ขั้นวิเคราะห์และฝึกปฏิบัติ เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ตรงแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้ทดลองนำความรู้ด้านทฤษฎีหรือหลักการที่เรียนมาแล้วไปใช้แก้ปัญหาในขั้นฝึกหัดโดยการลงมือฝึกปฏิบัติเอง สื่อในขั้นนี้จึงเป็นสื่อที่เป็นประเด็นปัญหา เทปเสียง สมุดแบบฝึกหัด ชุดการเรียนรู้หรือบทเรียนซีเอไอ เป็นต้น

-ขั้นสรุปบทเรียน เป็นการเน้นย้ำเนื้อหาให้มีความเข้าใจที่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ขั้นสรุปนี้ควรใช้เพียงระยะเวลาน้อย เช่น แผนภูมิ โปสเตอร์ กราฟ เป็นต้น

-ขั้นประเมินผู้เรียน เป็นการทดสอบว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้หรือเข้าใจสิ่งที่เรียนไปถูกต้องมากน้อยเพียงใด และบรรลุตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้หรือไม่สื่อในขั้นประเมินนี้มักจะเป็นคำถามจากเนื้อหาบทเรียนโดยอาจมีภาพประกอบด้วยก็ได้ หรือบัตรคำหรือสื่อที่ใช้ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้มาถามอีกครั้งหนึ่ง และอาจเป็นการทดสอบโดยการปฏิบัติจากสื่อหรือการกระทำของผู้เรียน

สรุป การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการผลิตสื่อประกอบการสอนนั้น พระนิสิตสามารถใช้คอมพิวเตอร์ผลิตสื่อในการสอนธรรมะเพื่อไปใช้ในการอบรมธรรมะให้แก่เยาวชนหรือประกอบการสอนในห้องเรียนได้แก่ สื่อไม่ใช้เครื่องฉาย สื่อใช้เครื่องฉาย สื่อเสียง รวมไปถึงก่อนการไปสอนต้องเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเข้าไปสอน เช่น โดยเตรียมตัวผู้สอน เตรียมจัดสภาพแวดล้อม การใช้สื่อ และการประเมินติดตามผล สิ่งทั้งหลายเหล่านี้จะทำให้การผลิตสื่อในการเรียนการสอนของพระนิสิตประสบความสำเร็จได้ซึ่งความสำเร็จของการผลิตสื่อในการสอนนิสิตหรือการสอนเยาวชนทำให้ทราบในประเด็นต่างๆที่เป็นจุดอ่อนและจุดแข็งของการรับรู้ของเยาวชนในปัจจุบันถ้าพูดถึงข้อเสียของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือเด็กติดโทรศัพท์ทำให้เด็กมีสมาธิสั้นในการเรียนการสอนจึงจำเป็นที่จะต้องผลิตสื่อให้ได้สื่อที่มีความน่าสนใจและสามารถชักจูงสติและให้เด็กมีสมาธิในการเรียนในแต่ละวิชาซึ่งจำเป็นต้องมีสิ่งที่ดึงดูดและน่าสนใจทั้งภาพและเสียงที่มีความแปลกใหม่ไม่จำเจและไม่สร้างความน่าเบื่อให้กับเด็กหรือเยาวชนที่ได้รับการอบรมหรือเรียนรู้หรือกลุ่มคนที่เราต้องการที่จะให้สื่อเข้าถึงตัวบุคคลของเขาเป็นต้น

๓.๒.๕ การใช้เพื่อพิมพ์งานส่วนตัวหรืองานคณะสงฆ์

ในอดีตนั้นพระสงฆ์ใช้เครื่องพิมพ์ดีดในการจัดทำเอกสาร เอกสารงานประชุม ซึ่งมีความล่าช้าและไม่สามารถจัดแต่งรูปแบบ ลักษณะของตัวอักษรที่วิจิตรบรรจงได้ จึงถือได้ว่าเป็นปัญหาอย่างหนึ่งในการจัดพิมพ์งานเอกสาร และเพื่อให้เท่าทันกับโลกและสถานการณ์ปัจจุบัน พระนิสิตได้ใช้คอมพิวเตอร์มาช่วยในการจัดทำงานเอกสาร ในทุกวันนี้การใช้สื่อหรือใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพิมพ์งานของคณะสงฆ์หรืองานกิจกรรมต่างๆในปัจจุบันถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ง่ายเพราะจากการศึกษาและทดลองใช้ Google ในการใช้คำสั่งเสียงที่ใช้พิมพ์งานนั้นถือว่าสร้างความสะดวกและรวดเร็วให้การพิมพ์งานได้เป็นอย่างดียกตัวอย่างเช่นการเขียนบทความหรือการเขียนบทสัมภาษณ์ของนิสิตก็จะให้นิสิตผู้ที่มีน้ำเสียงที่มีความชัดเจนและสามารถจับประเด็นได้ก็จะสามารถพูดให้โทรศัพท์มือถือพูดให้โน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์และสามารถให้โปรแกรมพิมพ์เองอัตโนมัติถือว่าเป็นสิ่งที่ง่ายในยุคปัจจุบันลดปัญหาในเรื่องของการพิมพ์งานที่มีความล่าช้าและพิมพ์งานไม่ค่อยเป็นมีการตกเป็นต้นเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันได้เข้ามามีบทบาทสำหรับกลุ่มคนที่ใช้เทคโนโลยีเป็นก็จะได้ใช้ประโยชน์ได้มากที่สุดเพราะเทคโนโลยีปัจจุบันถือขึ้นมามีผลผลิตขึ้นมาก็เพื่อที่จะต้องการให้เกิดอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้บริการคือประชาชนทั่วไปได้ง่ายขึ้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกรณีข้างต้นที่ยกตัวอย่างการพิมพ์งานจะเห็นว่ามีเปลี่ยนแปลงไปจากแต่เดิมซึ่งแต่ก่อนต้องเรียนพิมพ์สัมผัสมาถึงจะพิมพ์งานได้เร็วขึ้นไวขึ้นแต่ ณ ปัจจุบันการพิมพ์งานขอเพียงแค่พูดจามีความชัดเจนของวาจาก็จะทำให้ระบบการพิมพ์อัตโนมัติด้วยคำสั่งเสียงสามารถทำงานได้เต็มร้อยและคำพูดหรือถ้อยคำต่างๆก็จะไม่ตกต่าก็จะถูกต้องตามรูปแบบของการพิมพ์ถือได้ว่าเป็นการใช้เทคโนโลยีในการพิมพ์งานหรือกิจกรรมต่างๆให้เกิดความเรียบร้อยและมีความสะดวกมากขึ้นในกิจกรรมทั้งต่อตนเองและคณะสงฆ์^{๒๙} การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพิมพ์งานจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญความเข้าใจโปรแกรมต่างๆในคอมพิวเตอร์หรือความเข้าใจความชำนาญในระบบปฏิบัติการของโทรศัพท์มือถือในรูปแบบต่างๆเพื่อที่จะได้ใช้ประโยชน์สูงสุดจาก Application หรือจากโปรแกรมนั้นๆเพื่อให้เกิดการพิมพ์งานและการแทรกข้อมูลต่างๆลงไปในเรื่องของงานไม่ว่าจะเป็นงานของตนเองหรืองานคณะสงฆ์ก็ถือว่าใช้ประโยชน์ได้ดีและสูงสุดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นสิ่งที่ทำให้เราใช้ประโยชน์สูงสุดจากเทคโนโลยีซึ่งถ้าเราขาดความรู้ความเข้าใจในประสบการณ์หรือความสามารถในการใช้สารสนเทศจะทำให้การทำงานเรานั้นเกิดตามล่าช้าไม่ทันต่อระยะเวลาของกรอบที่กำหนดขึ้นจึงเป็นเหตุผลว่าการศึกษาในยุคปัจจุบันการเรียนรู้ความเข้าใจที่จะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพิมพ์งานในการจัดทำเอกสารและต้องรู้ระเบียบการร่างหนังสือรูปแบบต่างๆของหนังสือราชการจึงจะเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกกันและกันให้ผลงานที่เราทำนั้นออกมาดีและงดงามตามกรอบของการจัดทำงานและการจัดพิมพ์รายงานเพื่อที่จะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือของงานทางคณะสงฆ์และงานส่วนตัว การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่างๆต้องมีความชำนาญจึงถือ

^{๒๙} สัมภาษณ์ พระเฉลิมพงษ์ สุเมโธ นิสิต ป.บ.ส มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในยุคเทคโนโลยีข่าวสารในปัจจุบันนี้ที่ถือได้ว่ามีบทบาทมากในการดำเนินชีวิตของพระนิสิตวิทยาสงฆ์หนองคายเองและประชาชนทั่วไป^{๓๐}

จากการสัมภาษณ์ พระอธิการวันฉัตร เวปุลโล^{๓๑} ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า ปัจจุบันพระนิสิต สามารถใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการจัดพิมพ์งานเอกสารโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องปริ้นซ์ได้คล่องตัวมากขึ้น เพราะความก้าวหน้าทันสมัยได้นำมาใช้พิมพ์งานให้เกิดประโยชน์ในการจัดทำเอกสารพิมพ์งานในรายวิชาต่างๆ ส่งอาจารย์ ถือว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษา สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของพระธนพล ธนปาโล^{๓๒} ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า ในปัจจุบันนี้จะเห็นได้ว่าพระสงฆ์มีความสามารถในการทำงานเอกสารมากขึ้นและมีความรวดเร็ว เพราะมีเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการทำงานทั้งในงานของตน เช่น พิมพ์งานส่งอาจารย์ในรายวิชาที่เข้าเรียนเข้าศึกษาหรือจะใช้คอมพิวเตอร์ในการพิมพ์งานของคณะสงฆ์ ทำให้สามารถจัดทำเอกสารได้รวดเร็วขึ้น ซึ่งการที่จะทำให้งานเกี่ยวกับเอกสารได้ก้าวหน้าไปได้เร็วนั้นพระนิสิตต้องฝึกประสบการณ์เกี่ยวกับการพิมพ์งาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการฝึกการพิมพ์งานด้วยตัวเองโดยใช้คอมพิวเตอร์ของตน ในอีกส่วนหนึ่งพระนิสิตบางรูปก็จะเข้าสู่สถานการศึกษาที่เกี่ยวกับการสอนการพิมพ์โดยตรงเพื่อให้เกิดความชำนาญมากยิ่งขึ้น ในสมัยแต่ก่อนนั้นการพิมพ์งานเอกสารต้องใช้เครื่องพิมพ์ดีดเพียงอย่างเดียว การจะพิมพ์งานออกมาแต่ละครั้งถ้าฝีมือหรือความชำนาญของพระมีไม่มาก งานเอกสารที่พิมพ์ออกมาก็จะไม่เป็นที่ประทับใจเท่าใดนัก

ในสมัยปัจจุบัน พระนิสิตมีการใช้คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (PC) หรือ คอมพิวเตอร์แบบพกพา (notebook) ในการจัดพิมพ์เอกสารทำให้ได้ผลงานที่รวดเร็วขึ้น และมีความสวยงามยิ่งขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่า พระนิสิตของวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย ได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการใช้พิมพ์งานเอกสาร ไม่ว่าจะเป็นงานส่วนตัวหรืองานคณะสงฆ์ได้คล่องตัวมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากการให้สัมภาษณ์ของพระมหาประเคน อาภาธโร^{๓๓} ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพิมพ์งานไว้ว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพิมพ์งานทำให้เกิดมีความคล่องตัวเพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งการใช้คอมพิวเตอร์ในการพิมพ์งานเอกสารนั้นทำให้เห็นถึงประโยชน์ของการใช้คอมพิวเตอร์อันได้แก่

๑. การจัดเก็บเอกสาร การจัดเก็บเอกสารที่พิมพ์ขึ้นด้วยกระดาษนั้น อาจจะสูญหายหรือฉีกขาดได้ง่าย แต่การจัดเก็บเอกสารในรูปของไฟล์ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น ข้อมูลต่าง ๆ จะอยู่ครบถ้วน

^{๓๐} สัมภาษณ์ พระอธิการสมพร สุทธิโม นิสิต ป.บ.ส มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๓๑} สัมภาษณ์ พระอธิการวันฉัตร เวปุลโล นิสิตปริญญาตรี, มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๓๒} สัมภาษณ์ พระธนพล ธนปาโล ป.ตริ. เอกรัฐศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๓๓} สัมภาษณ์ พระมหา ประเคน อาภาธโร ป.โท ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

ตราบแท่งที่สื่อ ที่ใช้ในการเก็บบันทึกข้อมูล เช่น ดิสก์เก็ต ฮาร์ดดิสก์ แผ่นซีดี ฯลฯ อยู่ในสภาพที่ดีและสมบูรณ์

๒. การค้นหาและการเรียกใช้ข้อมูล โปรแกรมประมวลผลคำจะมีความสามารถในการค้นหาข้อความหรือคำที่เรา ต้องการได้อย่างรวดเร็ว และยังสามารถค้นหาข้อความหรือคำ แล้วแทนที่ด้วยข้อความหรือคำใหม่ ได้โดยอัตโนมัติ ตลอดจนการเรียกใช้แฟ้มข้อมูลก็ทำได้โดยง่ายและสะดวก เพียงแต่ทราบชื่อไฟล์ และตำแหน่งที่จัดเก็บก็สามารถเรียกใช้ไฟล์ได้โดยสะดวกรวดเร็วไม่ยุ่งยาก เหมือนกับการค้นหา และเรียกใช้เอกสารธรรมดา ซึ่งช่วยให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

๓. การทำสำเนา การทำสำเนาเอกสารด้วยเครื่องพิมพ์ดีดจะต้องใช้กระดาษคาร์บอน และสามารถ ทำสำเนาได้เพียงครั้งละ ๓-๔ แผ่นเท่านั้น ในขณะที่การทำสำเนาด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์สามารถทำ ได้อย่างไม่จำกัดและทุกสำเนามีความชัดเจนเท่าเทียมกัน

๔. การเปลี่ยนแปลงแก้ไขเอกสาร การพิมพ์เอกสารด้วยเครื่องพิมพ์ดีด มักจะมีการพิมพ์ ผิดอยู่เสมอ ๆ ทำให้เสียเวลา ในการแก้ไขเอกสาร ซึ่งเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยุ่งยาก นอกจากนี้เอกสารที่ พิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ดีดก็ไม่ สวยงามเท่าที่ควร และจะปรากฏร่องรอยของการแก้ไขชุลลป แต่ถ้าใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์ในการ พิมพ์เอกสาร ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จะหมดไป ซึ่งช่วยให้ประหยัดเวลาและ ค่าใช้จ่าย

๕. การจัดรูปแบบเอกสาร โปรแกรมประมวลผลคำมีความสามารถในการจัดทำรูปแบบ เอกสารได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ เช่น การกั้นระยะหน้าและหลัง การใส่ข้อความหัวกระดาษและ ท้ายกระดาษ การจัด เอกสารหลายคอลัมน์ การจัดรูปแบบอัตโนมัติ ฯลฯ ช่วยให้เกิดความสะดวกใน การทำงานเหนือกว่า การทำงานแบบเอกสารธรรมดา^{๓๔}

สรุปได้ว่า พระนิสิตได้ใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์ในการจัดพิมพ์เอกสารงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงาน พิมพ์งานเกี่ยวกับการศึกษาหรืองานการคณะสงฆ์รวมทั้งงานอื่นๆอีกด้วย

๓.๓ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลกยุคใหม่ มีพัฒนาการด้านเทคโนโลยีเกิดขึ้นมาใหม่ มีสิ่ง อำนาจความสะดวกเพิ่มจำนวนมากขึ้น ในส่วนของเทคโนโลยีด้านต่างๆ ก็มีลูกเล่น มีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้น และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้พระนิสิตจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเหล่านั้นเพื่อสนองตอบต่อการ ทำงานในด้านการศึกษาและงานคณะสงฆ์ในด้านต่างๆอีกด้วย

^{๓๔} ประโยชน์ของโปรแกรมประมวลผลคำ,[ออนไลน์] : แหล่งที่มา<http://bellzazabell.blogspot.com/2011/02/3.html> [สืบค้นเมื่อ ๔ มกราคม ๒๕๖1]

จากการสัมภาษณ์พระดาวใส กตสารโร^{๓๕} ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีนั้นคือ การจัดการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติมจึงเป็นปัจจัยให้พระนิสิตต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและในด้านอื่นๆ อีกด้วย พระพรหมคุณาภรณ์ได้สรุปสังคมไทยมีความสัมพันธ์กับเทคโนโลยีด้านข่าวสารข้อมูล หรือตัวข่าวสารข้อมูลได้เป็น ๔ ประเภทคือ

๑. พวกตื่นเต้น คนกลุ่มนี้คิดว่าเรานี้ทันสมัยได้เสียข่าวสารที่ใหม่ๆ แปลกๆ มีของใหม่ๆ เข้ามาเราได้บริโภค แต่สัมผัสกับข่าวสารและเรื่องราวต่างๆ อย่างผิวเผิน เรียกว่าตกอยู่ในกระแส ถูกกระแสพัดพาไหลไปเรื่อยๆ ไม่เป็นตัวของตัวเอง

๒. พวกตามทัน คนพวกนี้ก็ภูมิใจว่าเรานี้เก่ง ข่าวเกิดที่ไหนรู้หมดแผ่นดินไหว เกิดอีโบลาอะไรที่ไหนรู้ทันหมด ตามทันแต่ไม่รู้ทันพวกนี้เยอะ รู้ตามข่าว แต่ไม่เข้าถึงความจริงของมัน

๓. พวกรู้ทัน ในกลุ่มนี้นอกจากตามทันแล้ว ยังรู้เข้าใจ เท่าทันมันด้วย ว่ามันเป็นมาอย่างไร มีคุณมีโทษ มีข้อดีข้อเสียอย่างไร จะมีทำอย่างไร ให้ได้ประโยชน์โดยไม่ถูกครอบงำ

๔. พวกอยู่เหนือมัน เป็นกลุ่มคนที่อยู่เหนือกระแส จึงจะสามารถจัดการกับกระแสได้ เป็นผู้สามารถใช้การเปลี่ยนแปลงให้เป็นประโยชน์ และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์กับข่าวสารข้อมูลแบบเป็นนาย เป็นผู้จัดการ เป็นผู้ใช้มันอย่างแท้จริง^{๓๖}

พระสงฆ์ก็ควรเลือกใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมโดยไม่ขัดกับพระธรรมวินัย เมื่อเทคโนโลยีมารวมเข้ากับสารสนเทศ จึงทำให้กลายเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ เทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology), ไอที (IT) หรือ เทคโนโลยีสารสนเทศ (information and communications technology), ไอซีที (ICT) หมายถึงเทคโนโลยีสำหรับการประมวลผลสารสนเทศ ซึ่งครอบคลุมถึงการรับ-ส่ง, แปลง, จัดเก็บ, ประมวลผล, และ ค้นคืนสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นการรับ การประมวลผล และการแจกจ่าย สารสนเทศในรูปแบบเสียง ภาพ เนื้อหาที่เป็นข้อความและ ตัวเลข โดยระบบพื้นฐานหลักการไมโครอิเล็กทรอนิกส์ ร่วมกับคอมพิวเตอร์และระบบโทรคมนาคม ระบบสารสนเทศ (Information System หรือ IS) คือ ระบบที่ประกอบด้วยคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ที่สามารถรับข้อมูลต่าง ๆ มา บันทึกไว้ แล้วนำข้อมูลนั้นมาจัดทำเป็นสารสนเทศให้แก่ผู้ใช้^{๓๗}

หากจะว่าโดยสรุปเทคโนโลยีสารสนเทศคือคอมพิวเตอร์ โปรแกรม คน ข้อมูลข่าวสารและระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ถ้าหากมีเพียงเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ไม่เชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ต ก็ไม่

^{๓๕} สัมภาษณ์ พระดาวใส กตสารโร บ. โท ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๓๖} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), ไอที ภายใต้วรรณธรรมแห่งปัญญา, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๔๐), หน้า ๔๔.

^{๓๗} ยืน ภู่วรรณ , พจนานุกรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต, (กรุงเทพมหานคร:ซีเอ็ดยุคเคชั่น, ๒๕๔๖), หน้า ๒๐๗.

นามีปัญหาอะไร แต่เมื่อพระต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ตจึงมีประเด็นที่ปลีกย่อยอีก มาก เพราะทางด่วนสายนี้มีทั้งสิ่งที่เป็นคุณและเป็นโทษต่อการประพาศติศีลธรรม วินัย พระสงฆ์เมื่ออยู่ใน สังคมอิน เทอร์เน็ตควรใช้อย่างไร เรื่องนี้เป็นประเด็นปัญหาที่พระสงฆ์ถูกโจมตีมาก เพราะมีบางรูป เข้าไปดูเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมกับสมณภาวะ องค์การสงฆ์จะมีวิธีการในการแก้ปัญหาอย่างไร ในส่วนที่ เป็นประโยชน์เราปฏิเสธไม่ได้ว่าปัจจุบันมีวัด องค์การสงฆ์จำนวนมากที่ใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตใน การเผยแผ่พระพุทธศาสนา วิธีแก้ปัญหาที่เรียบง่ายและได้ผลที่สุดคือให้วางเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้ใน สถานที่เปิดเผย ไม่เปิดโอกาสให้อยู่ผู้เดียว เพราะอาจพลั้งเผลอเข้าไปดูเว็บที่ไม่เหมาะสมได้ง่าย พระ นิสิตที่ใช้อินเทอร์เน็ตต้องมีหลักธรรมในการใช้อินเทอร์เน็ต

หลักธรรมสำหรับนักเสพอินเทอร์เน็ต

ข้อมูล ในโลกไซเบอร์มีทั้งคุณและโทษ ในการกำหนดรู้โลกแห่งเทคโนโลยีนั้น พระพรหม คุณาภรณ์ ได้เสนอแนวทางในการปฏิบัติเมื่อต้อง สัมพันธ์กับข่าวสารข้อมูลในยุคปัจจุบัน โดยใช้หลัก ปฏิสัมพันธ์ ในขุททกนิกาย ปฏิสัมพันธ์ามรรค^{๓๘}

๑. อดตปฏิสัมพันธ์ ปัญญาแตกฉานในอรรถ ปรีชาแจ้งในความหมาย เห็นข้อธรรมหรือ ความย่อ ก็สามารถแยกแยะอธิบายขยายความออกไปได้โดยพิสดาร เห็นเหตุอย่างหนึ่งก็สามารถคิด แยกแยะกระจายเชื่อมโยงต่อกันไปได้จนล่วงรู้ถึง ผล เมื่อต้องเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี แม้จะมีเนื้อหา เพียงน้อยนิดก็รู้ความหมายและสามารถขยายความออกไปได้

๒. ัมมปฏิสัมพันธ์ ปัญญาแตกฉานในธรรม ปรีชาแจ้งในหลัก เห็นอรรถอธิบายพิสดาร ก็ สามารถจับใจความมาตั้งเป็นกระทู้หรือหัวข้อได้ เห็นผลอย่างหนึ่งก็สามารถสืบสาวไปหาเหตุได้ การ เสพเทคโนโลยีแม้จะมีเนื้อหาหมาก แต่ก็สามารถจับสาระสำคัญได้

๓. นิรุตติปฏิสัมพันธ์ หมายถึงปัญญาแตกฉานในนิรุตติ ปรีชา แจ้งในภาษา รู้ศัพท์ถ้อยคำ บัญญัติและภาษาต่างๆ เข้าใจใช้คำพูดชี้แจงให้ผู้อื่นเข้าใจและเห็นตามได้ เมื่อรับรู้แล้วพูดสื่อสารให้คน อื่นเข้าใจได้

๔. ปฏิภาณปฏิสัมพันธ์ หมายถึงปัญญาแตกฉานในปฏิภาณ ปรีชาแจ้งในความคิดทันการ มีไหวพริบซึมซาบในความรู้ที่มีอยู่ เอามาเชื่อมโยงเข้าสร้างความคิดและเหตุผลขึ้นใหม่ ใช้ประโยชน์ได้ สบเหมาะ เข้ากับเหตุการณ์ เมื่อเสพแล้วสามารถเชื่อมโยงกับความรู้เก่าสังเคราะห์จนเป็นองค์ความรู้ ใหม่ นำไปใช้ให้เหมาะกับสถานการณ์ได้

ในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศหากถือตามปฏิสัมพันธ์คือรู้ความหมายขยายความได้ จับ ประเด็นสำคัญได้ สื่อสารถ่ายทอดเป็น และใช้ความรู้ได้ถูกเรื่องทันการณ์ ข้อมูล ข่าวสารในโลกไซ เบอร์บางครั้งมีเพียงน้อยนิดและกระจัดกระจาย เราต้องนำมาอธิบายขยายความให้ได้ บางครั้งมี

^{๓๘} ขุ.ปฎิ. (ไทย) ๓๑/๒๖๘/๙๖.

ข้อมูลมหาศาลก็ต้องย่อความจับประเด็นให้ได้ จากนั้นนามาวิเคราะห์สังเคราะห์จนกลายเป็นองค์ความรู้ใหม่และนำเสนอออกไปให้ สังคมได้รับรู้ได้ หลักปฏิสัมพันธ์นั้นพระสารีบุตรได้อธิบายไว้ในสัญญาเจตนียวรรค อังคุตรนิกาย จตุกกนิบาต^{๓๙}

ความว่า ดูกรอาวุโสทั้งหลาย เราอุปสมบทแล้วได้กึ่งเดือน ก็ได้กระทำให้แจ้งอรรถปฏิสัมพันธ์โดยเป็นส่วน โดยจำแนก เราย่อมบอก แสดง บัญญัติ แต่งตั้งเปิดเผย จำแนก กระทำให้ง่าย ซึ่งอรรถปฏิสัมพันธ์ ธรรมปฏิสัมพันธ์ นิรุตติปฏิสัมพันธ์ ปฏิภาณ ปฏิสัมพันธ์ โดยอเนกปริยาย โดยเป็นส่วน โดยจำแนกเราย่อมบอก แสดง บัญญัติ แต่งตั้งเปิดเผย จำแนก กระทำให้ง่ายซึ่งปฏิภาณปฏิสัมพันธ์นั้นโดยอเนกปริยาย ก็ผู้ใดแลพึงมีความสงสัยหรือเคลือบแคลงผู้นั้น พึงถามเรา เราพึงพยากรณ์” หาก พระสารีบุตรยังอยู่ท่านคงให้คำตอบได้ แต่เมื่อท่านไม่อยู่เราก็สามารถศึกษาจากพระไตรปิฎกและนำมาอธิบายเชื่อมโยง กับสิ่งที่ได้พบเห็นได้ นั่นจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้พระไตรปิฎกเป็นคัมภีร์ที่ “ไม่ตาย”ไปตามกาลเวลา

เคนิจิ โอมาเอะชาวญี่ปุ่น(Kenichi Ohmae, The next global Stage)ได้กล่าวถึงความก้าวหน้าของประเทศต่างๆไว้อย่างน่าคิดว่า “ในภูมิภาคที่หวังจะก้าวหน้าประชาชนต้องรู้อย่างน้อยสามภาษาคือภาษาของตนเอง ภาษาอังกฤษ และภาษาเทคโนโลยี ซึ่งในสมัยนี้คือภาษาคอมพิวเตอร์ ประกอบกับระบบอินเทอร์เน็ต” หากพระสงฆ์ศึกษาภาษาของตนเองคือพระไตรปิฎก ศึกษาภาษาโลกคือภาษาอังกฤษ และภาษาเทคโนโลยี

ดังนั้นหากพระสงฆ์เข้าใจสภาวะของตนเองแล้ว เทคโนโลยีสารสนเทศก็คือวิชาการอย่างหนึ่งที่พระควรศึกษาและคณะสงฆ์ควรส่งเสริมให้พระได้มีโอกาสศึกษาให้มากขึ้น โดยใช้หลักปฏิสัมพันธ์คือรู้จักความหมาย รู้จักหลักการ รู้จักภาษาหรือศัพท์เฉพาะต่างๆและสามารถคิดต่อได้ เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรู้เท่าทันและนำไปอธิบาย หลักธรรมของพระพุทธศาสนาให้กับคนร่วมสมัยเข้าใจได้ พระสงฆ์ก็จะอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปอีกนาน

๓.๔ ประโยชน์ที่ได้จากการใช้เทคโนโลยี

ชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบันเกี่ยวข้องกับสารสนเทศต่าง ๆ มากมาย การอยู่รวมเป็นสังคมของมนุษย์ทำให้ต้องสื่อสารถึงกัน ต้องติดต่อและทำงานหลายสิ่งหลายอย่างร่วมกันสมองของเราต้องจดจำสิ่งต่าง ๆ ไว้มากมาย ต้องจดจำรายชื่อผู้ที่เราเกี่ยวข้องด้วย จดจำข้อมูลต่าง ๆ ไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในภายหลัง สังคมจึงต้องการความเป็นระบบที่มีรูปแบบชัดเจน เช่น การกำหนดเลขบ้าน ชื่อถนน อำเภอ จังหวัด ทำให้สามารถติดต่อส่งจดหมายถึงกันได้ เลขบ้านเป็นสารสนเทศอย่างหนึ่งที่ใช้งานกันอยู่ เพื่อให้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์เป็นระบบมากขึ้น จึงมีการจัดการสารสนเทศเหล่านั้นในลักษณะเชิงระบบ เช่น ระบบทะเบียนราษฎร มีการใช้เลขประจำตัวประชาชน ซึ่งเป็นเลขรหัส ๑๓ ตัว แต่ละตัวจะมีความหมายเพื่อใช้ในการตรวจสอบ เช่น แบ่งตามประเภท ตามถิ่นที่อยู่

^{๓๙} อ . จตุ. (ไทย) ๒๑/๑๗๒/๑๕๔.

การเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลก็ต้องมีการลงทะเบียน การสร้างเวชระเบียน ระบบเสียภาษี ก็มีการสร้างรหัสประจำตัวผู้เสียภาษี นอกจากนี้มีการจดทะเบียนรถยนต์ ทะเบียนการค้า ทะเบียนโรงงาน การใช้สารสนเทศเกี่ยวข้องกับทุกคน การเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศจึงมีความจำเป็น ปัจจุบันเราใช้จ่ายเงินซื้อสินค้าด้วยบัตรเครดิต เบิกเงินด้วยบัตรเอทีเอ็ม การโอนย้ายข้อมูลในลักษณะอิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวข้องกับเรามากขึ้น

เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นเทคโนโลยีแห่งศตวรรษนี้ ที่ใช้ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลจำนวนมากได้รับการบันทึกไว้ในรูปแบบที่ให้เครื่องจักรอ่านได้ เช่น อยู่ในแถบบันทึก แผ่นบันทึก แผ่นซีดีรอม ดังจะเห็นเอกสารหรือหนังสือ หรือสารานุกรมบรรจุในแผ่นซีดีรอม หนังสือทั้งตู้ อาจเก็บในแผ่นซีดีรอมเพียงแผ่นเดียว การสื่อสารข้อมูลที่เห็นเด่นชัดขณะนี้ และกำลังมีบทบาทมากอย่างหนึ่ง คือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งคือการส่งข้อความถึงกันโดยส่งผ่านคอมพิวเตอร์ กล่าวคือ ผู้ใช้นั่งอยู่หน้าจอภาพ พิมพ์ข้อความเป็นจดหมายหรือเอกสาร พิมพ์เลขที่อยู่ของไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ของผู้รับและส่งผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ผู้รับก็สามารถเปิดคอมพิวเตอร์ของผู้รับ เพื่อค้นหาจดหมายได้และสามารถตอบโต้กลับได้ทันที เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ เป็นเรื่องที่รวมไปถึงการรวบรวม การจัดเก็บข้อมูลการจัดการข้อมูล และประมวลผลข้อมูล ข้อมูลที่จัดเก็บ ต้องมีการตรวจสอบเพื่อความถูกต้อง จัดรูปแบบเพื่อให้อยู่ในรูปแบบที่ประมวลผลได้ เช่น การเก็บนามบัตรของเพื่อนหรือบุคคลที่มีการติดต่อซึ่งมีจำนวนมาก เราอาจหากล่องพลาสติกมาใส่นามบัตร มีการจัดเรียงนามบัตรตามอักษรของชื่อ สร้างดัชนีการเรียกค้น เพื่อให้หิบบค้นได้ง่าย เมื่อไมโครคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทมาก ทำให้มีการเปลี่ยนรูปแบบของการจัดเก็บในลักษณะบัตรมาเป็นการจัดเก็บข้อมูลไว้ในแผ่นบันทึก โดยมีระบบการจัดเก็บและประมวลผลลักษณะเดียวกับที่กล่าว เมื่อต้องการเพิ่มเติมปรับปรุงข้อมูลหรือเรียกค้นก็นำแบบบันทึกนั้นมาใส่ในไมโครคอมพิวเตอร์ทำการเรียกค้น แล้วแสดงผลบนจอภาพหรือพิมพ์ออกทางเครื่องพิมพ์

การจัดการข้อมูลด้วยไมโครคอมพิวเตอร์ทำได้สะดวก ไมโครคอมพิวเตอร์จึงเป็นที่นิยมสำหรับการจัดการข้อมูลในยุคปัจจุบัน ขณะเดียวกันไมโครคอมพิวเตอร์ก็มีราคาลดลงและมีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น จึงเชื่อแน่ว่าบทบาทของการจัดการข้อมูลในชีวิตประจำวันจะเพิ่มมากขึ้นต่อไป โครงสร้างและรูปแบบของข้อมูลที่ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ เป็นโครงสร้างที่จะต้องมียูนิโคดชัดเจนและแน่นอน การจัดการข้อมูลจึงต้องมีข้อตกลงเฉพาะ เช่น การกำหนดรหัสเพื่อใช้ในการแยกแยะข้อมูล รหัสจึงมีความสำคัญ เพราะคอมพิวเตอร์สามารถแยกแยะข้อมูลด้วยรหัสได้ง่าย ลองนึกดูว่าหากมีข้อมูลจำนวนมากแล้วให้คอมพิวเตอร์ค้นหาโดยค้นหาตั้งแต่หน้าแรกเป็นต้นไป การดำเนินการเช่นนี้ กว่าจะค้นพบอาจไม่ทันต่อความต้องการ การดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลจึงต้องมีการกำหนดเลขรหัส เช่น รหัสประจำตัวประชาชน รหัสเลขทะเบียนคนไข้ รหัสทะเบียนรถยนต์ ทะเบียนใบขับขี่ เป็นต้น การจัดการในลักษณะนี้จึงต้องมีการสร้างระบบเพื่อความเหมาะสมกับการทำงานของคอมพิวเตอร์เป็นสำคัญ

ข้อเด่นของการประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ นอกจากเรื่องความเร็วและความแม่นยำแล้วยังเป็นเรื่องของการคัดลอกและแจกจ่ายข้อมูลไปยังผู้ใช้ได้สะดวก ข้อมูลที่เก็บในรูปแบบสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์สามารถเปลี่ยนถ่ายระหว่างตัวกลางได้ง่าย เช่น การสำเนาระหว่างแผ่นบันทึก

ข้อมูลสามารถทำได้ในเวลาไม่นาน ด้วยความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมในยุคของสารสนเทศ การปรับตัวของสังคมจึงต้องเกิดขึ้น ประเทศที่เจริญแล้วประชากรส่วนใหญ่จะอยู่กับเครื่องจักรเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศมีเครือข่ายการให้บริการใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นหลายอย่าง ขณะที่เรายู่บ้าน อาจใช้โทรศัพท์ติดต่อเข้าระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (internet) เพื่อขอเรียกดูราคาสินค้า ขอดูข่าวเกี่ยวกับดินฟ้าอากาศ ข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเมือง อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา นอกจากนี้ยังมีระบบการสั่งซื้อของผ่านทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ แม้บ้านใช้คอมพิวเตอร์ส่วนตัวที่บ้านต่อเชื่อมผ่านเครือข่ายสายโทรศัพท์ไปยังห้างสรรพสินค้า เพื่อเปิดดูรายการสินค้าและราคา แม้บ้านสามารถสั่งซื้อได้เมื่อต้องการ บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศที่กำลังเปลี่ยนแปลงสังคมนี้เอง ผลักดันให้เราต้องศึกษาหาความรู้เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ กระทรวงศึกษาธิการได้เพิ่มเติมหลักสูตรเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เข้าไปในหลักสูตรมัธยมศึกษาหลายรายวิชา โดยมุ่งเน้นให้เยาวชนของชาติได้มีโอกาสเรียนรู้เทคโนโลยีเหล่านี้ หากไม่หาทางปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีและเรียนรู้ให้เข้าใจ เพื่อให้มีการพัฒนาสังคมไทยได้อย่างเหมาะสม เราจะตกเป็นทาสของเทคโนโลยี เราจะเป็นเพียงผู้ใช้ที่ต้องเสียเงินตราให้ต่างประเทศอีกมากมาย^{๔๐}

ประโยชน์ที่ได้จากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนั้นมีอยู่หลายด้าน ผู้วิจัยขอนำเสนอประโยชน์ที่ได้จากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังต่อไปนี้

๑. การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ใช้ในระบบติดต่อสื่อสารคมนาคม เพื่อติดต่อสื่อสารให้รวดเร็วขึ้น มีการประยุกต์มาใช้กับเครื่องอำนวยความสะดวกภายในบ้าน เช่น ใช้ควบคุมระบบไฟฟ้าภายในบ้าน เป็นต้น

๒. เสริมสร้างความเท่าเทียมในสังคมและการกระจายโอกาส ทำให้เกิดการกระจายไปทั่วทุกหนแห่ง ทำให้มีการกระจายโอกาสการเรียนรู้ มีการใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกล การกระจายการเรียนรู้ไปยังถิ่นห่างไกลนอกจากนี้ในปัจจุบันมีความพยายามที่ใช้ระบบการรักษาพยาบาลผ่านเครือข่ายสื่อสาร

๓. สารสนเทศกับการเรียนการสอนในโรงเรียน การเรียนการสอนในโรงเรียนมีการนำคอมพิวเตอร์และเครื่องมือประกอบช่วยในการเรียนรู้ เช่น วีดิทัศน์ คำนวนระดับคะแนน

๔. เทคโนโลยีสารสนเทศกับสิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติหลายอย่างจำเป็นต้องใช้สารสนเทศ เช่น การดูแลรักษาป่า จำเป็นต้องใช้ข้อมูล มีการใช้ภาพถ่ายดาวเทียม การพยากรณ์อากาศ การเก็บรวบรวมข้อมูลคุณภาพน้ำในแม่น้ำต่าง ๆ การตรวจวัดมลภาวะ ตลอดจนการใช้ระบบการตรวจวัดระยะไกลมาช่วย ที่เรียกว่า “โทรมาตร” เป็นต้น

^{๔๐} พรทิพย์ ทานะมัย, ประโยชน์ที่ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศ, [ออนไลน์] แหล่งที่มา: http://www.thaigoodview.com/library/teachershow/lopburipornthip_t/computer/seco๑๐๖๖.html [๔ มกราคม ๒๕๖๐]

๕. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการป้องกันประเทศ กิจกรรมทางด้านการทหารมีการใช้เทคโนโลยี อาวุธยุทโธปกรณ์สมัยใหม่ล้วนแต่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์และระบบควบคุม

๖. การผลิตในอุตสาหกรรม และการพาณิชย์กรรม การแข่งขันทางด้านการผลิตสินค้า อุตสาหกรรมจำเป็นต้องหาวิธีการในการผลิตให้ได้มาก และราคาถูกลงทำให้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เข้ามามีบทบาทมาก มีการใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารและการจัดการ การดำเนินการและยังรวมไปถึงการให้บริการกับลูกค้า เพื่อให้ซื้อสินค้าได้สะดวกขึ้น

๗. เปลี่ยนรูปแบบการบริการเป็นแบบกระจาย เมื่อมีการพัฒนาระบบข้อมูล และการใช้ข้อมูลได้ดี การบริการต่าง ๆ จึงเน้นรูปแบบการบริการแบบกระจาย ผู้ใช้สามารถสั่งซื้อสินค้าจากที่บ้าน สามารถสอบถามข้อมูลผ่านทางโทรศัพท์

๘. อำนวยความสะดวก สำหรับการดำเนินการในหน่วยงานต่าง ๆ ปัจจุบันทุกหน่วยงานต่างพัฒนาระบบรวบรวมจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในองค์กรประเทศไทยมีระบบทะเบียนราษฎรที่จัดทำด้วยระบบ ระบบเวชระเบียนในโรงพยาบาล ระบบการจัดเก็บข้อมูลภาษีในองค์กรทุกระดับเห็นความสำคัญที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้

๙. ช่วยเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ในการประกอบการทางด้านเศรษฐกิจ การค้า และการอุตสาหกรรม จำเป็นต้องหาวิธีในการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานคอมพิวเตอร์และระบบสื่อสารเข้ามาช่วยทำให้เกิดระบบอัตโนมัติ

๑๐. เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้สังคมเปลี่ยนจากสังคมอุตสาหกรรมมาเป็นสังคมสารสนเทศ

๑๑. เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้ระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนจากระบบแห่งชาติไปเป็นเศรษฐกิจโลก ที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจของโลกผูกพันกับทุกประเทศ ความเชื่อมโยงของเครือข่ายสารสนเทศทำให้เกิดสังคมโลกาภิวัตน์

๑๒. เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้องค์กรมีลักษณะผูกพัน มีการบังคับบัญชาแบบแนวราบมากขึ้น หน่วยธุรกิจมีขนาดเล็กลง และเชื่อมโยงกันกับหน่วยธุรกิจอื่นเป็นเครือข่าย การดำเนินธุรกิจมีการแข่งขันกันในด้านความเร็ว โดยอาศัยการใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และการสื่อสารโทรคมนาคมเป็นตัวสนับสนุน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็ว

๑๓. เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเทคโนโลยีแบบสุนทรีย์สัมผัส และสามารถตอบสนองตามความต้องการการใช้เทคโนโลยีในรูปแบบใหม่ที่เลือกได้เอง

๑๔. เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้เกิดสภาพทางการทำงานแบบทุกสถานที่และทุกเวลา

๑๕. เทคโนโลยีสารสนเทศก่อให้เกิดการวางแผนการดำเนินการระยะยาวขึ้น อีกทั้งยังทำให้วิถีการตัดสินใจ หรือเลือกทางเลือกได้ละเอียดขึ้น

๑๖. เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้สังคมเปลี่ยนจากสังคมอุตสาหกรรมมาเป็นสังคมสารสนเทศ

๑๗. เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้ระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนจากระบบแห่งชาติไปเป็นเศรษฐกิจโลก ที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจของโลกผูกพันกับทุกประเทศ ความเชื่อมโยงของเครือข่ายสารสนเทศทำให้เกิดสังคมโลกาภิวัตน์

๑๘. เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้องค์กรมีลักษณะผูกพัน มีการบังคับบัญชาแบบแนวราบมากขึ้น หน่วยธุรกิจมีขนาดเล็กลง และเชื่อมโยงกันกับหน่วยธุรกิจอื่นเป็นเครือข่าย การดำเนินธุรกิจมีการแข่งขันกันในด้านความเร็ว โดยอาศัยการใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และการสื่อสารโทรคมนาคมเป็นตัวสนับสนุน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็ว

๑๙. เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเทคโนโลยีแบบสุนทรียสัมผัส และสามารถตอบสนองตามความต้องการการใช้เทคโนโลยีในรูปแบบใหม่ที่เลือกได้เอง

๒๐. เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้เกิดสภาพทางการทำงานแบบทุกสถานที่และทุกเวลา

๒๑. เทคโนโลยีสารสนเทศก่อให้เกิดการวางแผนการดำเนินการระยะยาวขึ้น อีกทั้งยังทำให้วิถีการตัดสินใจ หรือเลือกทางเลือกได้ละเอียดขึ้น^{๔๑}

ในอีกส่วนหนึ่งปัจจุบันนี้คอมพิวเตอร์กำลังมีบทบาทต่อการศึกษาด้านภาษา เป็นเพราะว่าแต่เดิมนั้น คอมพิวเตอร์มีบทบาท เฉพาะการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เพราะคอมพิวเตอร์ได้รับการประดิษฐ์ขึ้นในประเทศที่ใช้ ภาษาอังกฤษ แต่ในขณะนี้สังคมข่าวสารไม่ได้จำกัดกันในการรับรู้สารนิเทศในภาษาอื่นๆ มีการสร้างโปรแกรมภาษาต่างๆ เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน อิตาลี สเปน และแม้แต่ภาษาทางด้านตะวันออก เช่น ภาษาฮิบรู จีน ญี่ปุ่น เกาหลี การสร้างโปรแกรมภาษาต่างๆ จัดทำโดยผู้ที่รู้ภาษานั้นๆ โดยตรง หรือผู้ที่สนใจในการสร้าง โปรแกรมภาษาต่างๆ เช่น การสร้างโปรแกรม การใช้ภาษาไทย หรือ ภาษาลาว ตลอดจนการใช้โปรแกรมภาษาพม่า ซึ่งประดิษฐ์ขึ้นโดย วิศวกรไทย คอมพิวเตอร์จะเป็นตัวกลางในการขจัดปัญหาเรื่องความไม่เข้าใจภาษาระหว่าง ประชาชนในอนาคต ในประเทศสหรัฐอเมริกา คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลมีบทบาทในด้าน การศึกษา มีการใช้คอมพิวเตอร์ มากขึ้นในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา คอมพิวเตอร์มีบทบาทต่อการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ทางด้านการศึกษาได้ เป็นอย่างดีไม่เฉพาะแต่ภายในสถานศึกษาเท่านั้น บริษัทเอกชนต่าง ๆ สามารถนำคอมพิวเตอร์ มาใช้ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของตน ให้ได้รับการศึกษา หรือฝึกอบรมในงานหน้าที่ได้เป็นอย่างดี ดีด้วย การใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อการศึกษา จะเป็นเรื่องธรรมดาในระบบการศึกษาต่อไป

โดยสรุปแล้ว ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นพระนิสิตได้รับประโยชน์ในด้านการติดต่อสื่อสารทำให้สามารถสื่อสารกันได้รวดเร็ว ทันสมัย และประโยชน์ในด้านการศึกษาที่ใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษา สร้างฐานข้อมูล การแชร์ข้อมูลในเรื่องการเรียนของแต่ละรายวิชาการสร้าง

^{๔๑} ประโยชน์ที่ได้รับจากเทคโนโลยีสารสนเทศ, [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://montfort๔๐๖๕๑.blogspot.com> [๔ สิงหาคม ๒๕๕๗]

ฐานข้อมูลธรรมที่เป็นการสร้างพื้นฐานความรู้ให้กับชุมชนที่มีความสนใจ การออกแบบวางแผน กิจกรรมต่างๆที่ช่วยส่งเสริมงานด้านพระพุทธศาสนาได้อย่างลงตัว และใช้เป็นเครื่องมือในการสอน

๓.๕ โทษของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต

นับตั้งแต่เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทมากในชีวิตประจำวันของพระนิสิต การใช้เทคโนโลยีเป็นไปอย่างกว้างขวาง ซึ่งหมายถึงการใช้เทคโนโลยีไปในด้านต่างๆ ซึ่งแน่นอนที่ทุกสิ่งย่อมมีทั้งคุณและโทษ มีโอกาสเกิดขึ้นได้แก่พระนิสิตได้ ซึ่งโทษของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตอาจจำแนกออกเป็น ๒ ประเด็นดังนี้ ได้แก่

๓.๕.๑ โทษที่มีผลต่อสุขภาพ

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมากเกินไปจนเกิดความจำป็นย้อมก่อให้เกิดโทษต่อสุขภาพได้ ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต ที่ทำให้เกิดโทษต่อสุขภาพ เช่น ทำให้เกิดโรคหุนหวกและหุดับ มีอาการปวดศรีษะ ทำให้ผิวหน้าอักเสบ เสี่ยงต่อการเป็นโรคเนื้องอกในสมอง เป็นโรคสมาธิสั้น เป็นโรคอ้วนและคอเรสเตอรอลสูงได้ ซึ่งการทากิจกรรมอะไรก็ตามเกี่ยวกับเทคโนโลยีจอใหญ่ จอเล็ก ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต การนั่งนาน ๆ จ้องนาน ๆ ไม่พ่นเป็นภาระดวงตา นิ้ว มือ แขน ไหล่ หลัง ก้น และขา ไม่ว่าสามเณร พระภิกษุหนุ่ม พระสังฆาธิการที่เข้ามาศึกษาในวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย หลายคนจะฝืนทนเพื่อความอยากรู้ อยากเห็น ด้วยความเพลิดเพลินทางอารมณ์ ต้องการรู้เหนือผู้อื่น ต้องการเป็นหนึ่งว่าข้าแน่ รู้ทุกอย่างที่คนอื่นไม่รู้ เพื่อจะเด่นในงานของตนเอง จึงเป็นที่มาของโรคเฉียบซึ่งเป็นภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ผลกระทบด้านร่างกายคือ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับดวงตา และโรคทางกล้ามเนื้อ กระดูก ซึ่งจะทำให้มีโรคประจำตัวไปจนกระทั่งแก่เฒ่า และทำให้เป็นทุกข์ตลอดชีวิต

โรคเกี่ยวกับดวงตา การจ้องหน้าจอคอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต เป็นเวลานาน ถ้าระดับที่วางความสว่างไม่เหมาะสม อาจส่งผลกระทบต่อระบบของการกลอกตา ระบบกล้ามเนื้อและประสาท ซึ่งจะเกิดหลังจากใช้สายตานานผิดปกติ ทำให้เกิดอาการดวงตาล้า ดวงตาตึงเครียด ตาข้ตาแดง แสบ ส่วนการเล่นเกม อพเททข้อมูล บนสมาร์ทโฟน แท็บเล็ต หากอยู่ในท่าที่ไม่เหมาะสมเป็นเวลานานอาจทำให้ปวดคอ ปวดหลังได้เช่นกัน ส่วนการใช้นิ้วมือเป็นเวลานาน อันตรายส่วนนี้คงไม่มาก คือ อาจทำให้ปวดเมื่อยข้อ นิ้วมือ เท้านั้น

๓.๕.๒ โทษที่มีผลต่อสังคมสงฆ์

พระนิสิตแม้ว่าจะเข้ามาศึกษาในวิทยาลัยสงฆ์เป็นนิสิตของวิทยาลัยแล้วยังเป็นส่วนหนึ่งของคณะสงฆ์ด้วย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเกินความจำเป็นก็จะเกิดโทษต่อองค์กรสงฆ์ได้ ดังเช่น

-พระเล่นโทรศัพท์ เฟซบุ๊กใช้เป็นช่องทางในการจีบสีกา ตัดพ้อความรัก จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อศรัทธาของพุทธศาสนิกชนได้

-ทำให้เกิดการรับวัฒนธรรมที่มีความคล้ายคลึงกับฆราวาส หรือแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของคนในสังคมโลก การแพร่ของวัฒนธรรมจากสังคมหนึ่งไปสู่สังคมอีกสังคมหนึ่งเป็นการสร้างค่านิยมใหม่ให้กับสังคมที่รับวัฒนธรรมนั้น ซึ่งอาจก่อให้เกิด ค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ขึ้นในสังคมพระนิสิต

-ทำให้เกิดผลด้านศีลธรรม การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วในระบบเครือข่ายก่อให้เกิดโลกไร้พรมแดน พระนิสิตบางท่านอาจมีการหมกมุ่นเกินไปในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อาจทำให้เกิดการละเมิดศีลของตน จนไปถึงออกข่าวคราวในทางที่ไม่ดีมีผลกระทบต่อสังคมสงฆ์ได้

-การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในสังคมลดน้อยลง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้เกิดความสะดวก รวดเร็วในการสื่อสาร และการทำงาน แต่ในอีกด้านหนึ่งการมีส่วนร่วมของกิจกรรมทางสังคมที่มีการพบปะสังสรรค์กันจะมีน้อยลง สังคมเริ่มห่างเหินจากกัน

สรุปได้ว่า โทษของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต จำแนกออกเป็น ๒ ประเด็น ดังนี้ ได้แก่ โทษที่มีผลต่อสุขภาพ ทำให้เกิดโรคหุนหวนและหูดับ มีอาการปวดศีรษะ ทำให้ผิวหนังอักเสบ เสี่ยงต่อการเป็นโรคเนื้องอกในสมอง เป็นโรคสมาธิสั้น เป็นโรคอ้วนและคอเรสเตอรอลสูง โทษที่มีผลต่อสังคมสงฆ์ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อศรัทธาของพุทธศาสนิกชนได้ ทำให้เกิดการรับวัฒนธรรมที่มีความคล้ายคลึงกับฆราวาส ทำให้เกิดผลด้านศีลธรรม การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในสังคมลดน้อยลง

๓.๖ บทสรุป

การปฏิสัมพันธ์กับโลกตามหลักอายตนะ ๖ นั้นพระนิสิตต้องรู้จักวางท่าที ที่เหมาะสมกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตนั้น จะต้องसारมระวังทุกอย่างในอายตนะทั้ง ๖ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ ต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์ในการใช้อย่างแท้จริง ไม่ติดในวัตถุสิ่งของทางเทคโนโลยีจนเกินไป และต้องไม่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเกินความพอดีจนกระทบต่อสายตาผู้พบเห็น ถูกมองไปในทางลบ จนทำให้มีผลกระทบต่อศรัทธาของชาวพุทธ

พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตในด้านต่างๆ แสดงให้เห็นว่า พระนิสิตของวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์ไปได้หลายประการเช่น การใช้เพื่อสืบค้นข้อมูลด้านการศึกษา เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนของพระนิสิตการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นข้อมูลทางการศึกษาของพระนิสิตนั้น เป็นไปเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในรายวิชาที่ได้ทำการศึกษา ให้เกิดความรวดเร็วในการทำงาน และเกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง การใช้คอมพิวเตอร์ การใช้อินเทอร์เน็ต พระนิสิตเองก็ต้องระวังให้ดีในเรื่องของการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศเหล่านั้น เพราะในความรวดเร็ว ความสะดวกสบายก็มีสิ่งที่พระนิสิตต้องปิดกั้นไว้ไม่ไปเกี่ยวข้อง เพราะอาจทำให้เกิดผลที่ไม่ดีต่อพระนิสิตตามมาภายหลังก็ได้

การใช้เพื่อติดต่อสื่อสารทำให้สะดวกในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตเพื่อการสื่อสารนั้นก็เพื่อประโยชน์ต่อพระศาสนาในสังคมยุคใหม่ในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารเพื่อรับนิมนต์ หรือช่วยงานพระศาสนาในส่วนอื่นๆ ซึ่งการใช้เทคโนโลยีเพื่อการ

สื่อสารนั้นพระนิสิตก็ต้องใช้อย่างมีสติ สารวมระวังให้อยู่ในกรอบที่เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบ ต่อความเป็นพระซึ่งเป็นที่เคารพบูชาของชาวพุทธ

การใช้เพื่อเป็นสื่อในการเจริญจิตภาวนา เป็นประโยชน์ที่เอื้อต่อการเจริญสมาธิ การใช้สื่อ สารสนเทศเพื่อเป็นสื่อในการเจริญจิตภาวนานั้น พระนิสิตสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศไป ประกอบการเจริญจิตภาวนาได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเสียงที่ใช้เปิดประกอบการนั่งปฏิบัติธรรม การใช้ เปิดสื่อธรรมะประกอบการเจริญสติ เหล่านี้ถือว่าเป็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประกอบการ เจริญจิตภาวนาได้อีกทาง

การใช้ผลิตสื่อประกอบการสอนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสอนธรรมให้แก่เด็ก นักเรียนในโรงเรียนต่างๆได้การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการผลิตสื่อประกอบการสอนนั้น พระ นิสิตสามารถใช้คอมพิวเตอร์ผลิตสื่อในการสอนธรรมะเพื่อไปใช้ในการอบรมธรรมะให้แก่เยาวชนหรือ ประกอบการสอนในห้องเรียนได้แก่ สื่อไม่ใช้เครื่องฉาย สื่อใช้เครื่องฉาย สื่อเสียง รวมไปถึงก่อนการไป สอนต้องเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเข้าไปสอน เช่น โดยเตรียมตัวผู้สอน เตรียมจัดสภาพแวดล้อม การใช้ สื่อ และการประเมินติดตามผล สิ่งทั้งหลายเหล่านี้จะทำให้การผลิตสื่อในการเรียนการสอนของพระ นิสิตประสบความสำเร็จได้

การใช้เพื่อพิมพ์งานส่วนตัวหรืองานคณะสงฆ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ พระสงฆ์เข้าใจสภาวะของตนเองแล้ว เทคโนโลยีสารสนเทศก็คือวิชาการอย่างหนึ่งที่พระ ควรศึกษาและคณะสงฆ์ควรส่งเสริมให้พระได้มีโอกาสศึกษาให้มากขึ้น โดยใช้หลักปฏิสัมภิทาคือรู้จัก ความหมาย รู้จักหลักการ รู้จักภาษาหรือศัพท์เฉพาะต่างๆและสามารถคิดต่อได้ เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรู้เท่าทันและนำไปอธิบาย หลักธรรมของพระพุทธศาสนาให้กับคนร่วม สมัยเข้าใจได้ พระสงฆ์ก็จะอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปอีกนาน

เทคโนโลยีสารสนเทศก็คือวิชาการอย่างหนึ่งที่พระควรศึกษาและคณะสงฆ์ควรส่งเสริมให้ พระได้มีโอกาสศึกษาให้มากขึ้น โดยใช้หลักปฏิสัมภิทาคือรู้จักความหมาย รู้จักหลักการ รู้จักภาษา หรือศัพท์เฉพาะต่างๆและสามารถคิดต่อได้ เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรู้เท่า ทันและนำไปอธิบาย หลักธรรมของพระพุทธศาสนาให้กับคนร่วมสมัยเข้าใจได้ พระสงฆ์ก็จะอยู่ใน สังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปอีกนาน

ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นพระนิสิตได้รับประโยชน์ในด้านการติดต่อสื่อสาร ทำให้สามารถสื่อสารกันได้รวดเร็ว ทันสมัย และประโยชน์ในด้านการศึกษาที่ใช้เป็นเครื่องมือใน การศึกษา และใช้เป็นเครื่องมือในการสอน

โทษของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต จำแนกออกเป็น ๒ ประเด็นดังนี้ ได้แก่ โทษที่มีผลต่อสุขภาพ ทำให้เกิดโรคหุหนวกและหูดับ มีอาการปวดศีรษะ ทำให้ผิวหนังอักเสบ เสี่ยงต่อ การเป็นโรคเนื้องอกในสมอง เป็นโรคสมาธิสั้น เป็นโรคอ้วนและคอเรสเตอรอลสูง โทษที่มีผลต่อสังคม สงฆ์ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อศรัทธาของพุทธศาสนิกชนได้ ทำให้เกิดการรับวัฒนธรรมที่มีความ คล้ายคลึงกับฆราวาส ทำให้เกิดผลด้านศีลธรรม การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในสังคมลดน้อยลง

บทที่ ๔

วิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย

การวิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ได้มีการสัมภาษณ์นิสิตทั้งบรรพชิต และ คฤหัสถ์ เพื่อสัมภาษณ์ในแต่ละด้านของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทั้งการใช้เพื่อการศึกษา เพื่อการสืบค้นข้อมูลในการจัดทำรายงานหรืออื่นๆในการทำงานของคณะสงฆ์ ด้านการใช้ในการปฏิบัติธรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น

๔.๑ วิเคราะห์พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์ หนองคาย

๔.๑.๑ พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตเพื่อการศึกษา

การศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคายได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเช่นในการสืบค้นข้อมูลในการหาข้อมูลในการสร้างฐานข้อมูลเพื่อที่จะจัดทำรายงานของแต่ละรายวิชาที่อาจารย์ได้รับมอบหมายในการนี้ด้านการศึกษานั้นก็เพื่อที่จะอำนวยความสะดวกให้การสร้างข้อมูลเพื่อให้ตรงกับรายวิชาที่อาจารย์ได้รับมอบหมายก็จะเป็นความง่ายที่ข้อมูลทุกวันนี้ได้ถูกสร้างขึ้นบนฐานข้อมูลออนไลน์การที่ข้อมูลทุกอย่างอยู่ในโลกออนไลน์ในโลกปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นหนังสือทางวิชาการงานวิจัยรายงานวิจัยบทความหรือสิ่งตีพิมพ์อื่นๆที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาที่ทางอาจารย์ผู้รับผิดชอบวิชานั้นมอบหมายให้เพื่อที่จะได้งานนั้นเป็นงานที่มีความง่ายในการเรียนการสอนและสามารถที่จะทำให้เป็นการแชร์ข้อมูลให้กับเพื่อนในห้องเพื่อที่จะได้รายงานที่มีความหลากหลายใน ประเด็นที่อาจารย์นั้นได้รับมอบหมายเทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่จะทำให้การศึกษาในระดับปริญญาตรีนั้นเป็นสิ่งที่ง่ายในการสืบค้นข้อมูลและในการจัดทำรายงานในการทำฐานข้อมูลออนไลน์และการที่ทำให้การเรียนการรู้นั้นเป็นเรื่องที่สนุกและได้สาระความรู้ที่นอกกรอบนอกจากห้องเรียนเป็นต้น^๑ การใช้เทคโนโลยีเพื่อศึกษานั้นจะเป็นเสมือนตัวช่วยให้เรามีการเรียนการสอนที่ง่ายขึ้นในการเรียนและมีความสุขเพราะในโลกของอินเทอร์เน็ตนั้นมีการทั้งข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อตัวเราเองทางด้านที่เราต้องการในด้านของการ ข้อมูลอื่นๆที่มีความสัมพันธ์กับวิชาที่เราได้เรียนการใช้เทคโนโลยีประกอบกับการศึกษาถือเป็นสิ่งหนึ่ง ที่ขาดไม่ได้ในยุคปัจจุบันเพราะเทคโนโลยีถือว่าเป็นทั้งแหล่งที่สามารถค้นหาข้อมูลและเป็นแหล่ง แชร์

^๑ สัมภาษณ์ พระอธิการวันฉัตร เวปุลโล นิสิตปริญญาตรี, มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

ข้อมูลให้ถึงกันและกันได้ง่ายการที่ข้อมูลในยุคปัจจุบันไม่มีขอบเขตจะเป็นข้อมูลที่เราสามารถหยิบยกบางประเด็นที่เป็นประเด็นในสถานะปัจจุบันเพื่อที่จะทำให้อ่านเนื้อหาในบทความของเรานั้นจะมีความน่าสนใจมากขึ้นในการประกอบการศึกษาเทคโนโลยีจึงเป็นส่วนที่สำคัญและขาดไม่ได้ต่อการเรียนการศึกษาในปัจจุบันเพราะราคาเทคโนโลยีสารสนเทศก็จะเสียเวลาในการที่จะต้องเข้าห้องสมุดในการซื้ออาหารหนังสือที่มีความเชื่อถือตรงกับรายวิชาแล้วมีการเปิดอ่านซึ่งเป็นข้อเสียแต่การศึกษาในปัจจุบัน คือแค่การเปิด Google แล้วเซิร์ชข้อมูลที่เราต้องการก็จะได้ข้อมูลที่เราต้องการในปัจจุบันเป็นวิธีการศึกษาที่มีความรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์มากในปัจจุบันจึงถือว่าเทคโนโลยีในปัจจุบันเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในด้านของการศึกษาเป็นอย่างมาก^๒ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นข้อมูลหรือเพื่อการศึกษาเป็นสิ่งที่ทำให้เราทราบสถานะเหตุการณ์ต่างๆในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาจะทำให้เราเข้าใจสถานะธรรมชาติที่เป็นธรรมชาติของพระพุทธเจ้าที่ทำให้เรามีความเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของโลกและนำความรู้ที่นำมาสร้างเป็นกรอบของการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับรายวิชาที่อาจารย์ได้รับมอบหมายซึ่งจะเป็นข้อดีที่ทำให้เราเป็นผู้ที่มีความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์และงานของเราก็จะได้รับความน่าเชื่อถือเพราะตรงกับยุคเหตุการณ์ในปัจจุบันยุคข่าวสารข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาการศึกษาปัจจุบันบางครั้งเราก็ต้องอาศัยการสร้างฐานข้อมูลและแชร์ร่วมกันบนพื้นฐานข้อมูลออนไลน์กับเพื่อนในกลุ่มในห้องเป็นการแจ้งเตือนเพื่อที่จะให้เข้าร่วมกิจกรรมในวันเวลาตรงกันเพราะการศึกษาของเรานั้นแต่ละคนอยู่แตกต่างกันการใช้โทรศัพท์ที่จะโทรหากันนั้นเป็นสิ่งที่ยากเพราะมีค่าใช้จ่ายแต่อินเทอร์เน็ตจะเป็นสิ่งที่ทำให้เราประหยัดค่าใช้จ่ายในการศึกษาการสร้าง Pages การสร้างกลุ่มที่เป็นกลุ่มเดียวกันมีการแชร์ข้อมูลที่เป็นฐาน ข้อมูลร่วมกันเพื่อที่จะทำให้อัดมุลนั้นอาจเป็นข้อมูลของกลุ่มที่ทำให้อาจารย์สามารถเข้าดูว่านิสิตแต่ละท่านมีบทบาทมีผลงานอย่างไรเพื่อที่จะให้คะแนนในแต่ละกิจกรรมนั้นมีความสมเหตุสมผลในการที่จะออกเกรดให้เรียนได้เกรดที่ตรงจริงเพราะการกระลอกอินเข้ามาใช้งานในห้องเรียนออนไลน์นั้นจะเป็นสิ่งที่ทำให้รู้ว่าใครคือคนที่ขาดเรียนและใครคือคนที่มาเรียนในกลุ่มนั้นจะมีการแสดงความคิดเห็นการรับฟังการแสดงออกที่ทำให้ เป็นการเปิดโอกาสอีกทางหนึ่งที่ทำให้การศึกษาไม่ได้อยู่ในห้องเรียนเพียงอย่างเดียวเป็นต้น^๓ สำหรับการศึกษาเพิ่มเติมนอกจากตำราเรียนก็จะเป็นการใช้ YouTube ในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆหรือสิ่งที่เราต้องการจะเรียนรู้เพราะในโลกออนไลน์มีทุกอย่างทุกอย่างที่เราอยากรู้หรือทราบและเราอยากเป็นขึ้นอยู่กับว่าเรามีความต้องการที่จะเรียนรู้หรือไม่หรือมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองหรือไม่จึงเป็นสิ่งสำคัญที่โลกปัจจุบันนี้เป็นไปด้วยสังคมหรือสังคมออนไลน์ที่ทำให้ได้รู้จักกับคนมากมายในสังคมนั้นซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาตนเองหรือการควบคุมตนเองให้สร้างภาพลักษณ์ตนเองนั้นให้ดูดีในสายตาของสังคมออนไลน์ในเวลาเดียวกันจึงทำให้มีการเรียนรู้เรื่องราวใหม่ๆมากมาย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ไม่มีที่สิ้นสุดเพราะมนุษย์เราเองนั้นมีข้อสงสัยต่างๆ

^๒ สัมภาษณ์ พระ ธนพล ธนปาโล ป.ตรี . เอกรัฐศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^๓ สัมภาษณ์ พระมหา ประเคน อาภาธโร ป.โท ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

นานามากมายในการดำเนินชีวิตประจำวัน จึงจำเป็นที่จะต้องเป็นคนที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลาโดยการอาศัยการเรียนรู้จากเทคโนโลยีในปัจจุบันซึ่งมีช่องทางต่าง ๆ มากมายแต่ที่นั่นหลักสำคัญคือการใช้โทรศัพท์ให้เกิดความคุ้มค่าที่สุดในการที่จะได้ความรู้ใหม่ๆ วิธีการใหม่ๆ ในการพัฒนาตนเองในการพัฒนาความรู้ขีดความสามารถเพื่อที่จะดำเนินชีวิตในโลกปัจจุบันให้เกิดความสุขได้^๔ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในปัจจุบันมีรูปแบบของการใช้เทคโนโลยีมีหลายรูปแบบเช่นการพิมพ์งานโดยคำสั่งเสียงก็ถือว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้การทำรายงานหรือการแสดงความคิดเห็นการสัมภาษณ์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแล้วทำให้เนื้อหาสำหรับคนที่อ่านมีความสามารถในการพิมพ์งานนั้นเป็นช่องที่ทำให้คนที่พิมพ์งานไม่ค่อยเก่งเป็นคนที่พิมพ์งานเก่งได้ด้วยการใช้ระบบของการใช้คำสั่งเสียงบนเอกสารของ Google เป็นต้น ซึ่งจะเป็นข้อดีของการที่นิสิตนั้นได้เขียนบทความได้แสดงออกซึ่งความคิดเห็นในการที่จะมีพื้นที่ของตัวเองเพราะบางครั้งการที่คนเรานั้นชอบมีความขี้เกียจเป็นทุนเดิมการที่มีการพิมพ์โดยการใช้เสียงนั้นก็จะเป็นการสร้างบทความใหม่ใหม่หรือการสร้างที่ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ใหม่เพิ่มเติมในการเขียนคอลัมน์ต่างๆ ในการทำรายงานที่เป็นองค์ประกอบที่ง่ายขึ้นเพราะเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันมีสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปการที่ไม่หยุดนิ่งจะทำให้ให้นิสิตนั้นมีการเรียนรู้ไปในเวลาเดียวกันการศึกษา โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบด้วยนั้นเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกให้ซึ่งกันและกันทั้งต่อรายวิชาที่เรียนและต่อตัวผู้เรียนจะถือเป็นการเรียนรู้สองระบบไปในเวลาเดียวกันหนึ่งทำให้วิชาเรียนนั้นไม่ขาดคะแนนและสองทำให้ตนเองนั้นเป็นคนพัฒนาตนเองและมีศักยภาพไปในเวลาเดียวกัน^๕ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาสำหรับตัวผมเองนั้นเป็นสิ่งที่ถือว่าขาดไม่ได้เพราะในทุกๆ กิจกรรมในบางคำถามที่ต้องการคำตอบเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่ให้คำตอบได้เป็นอย่างดีและในคำถามเดียวกันนั้นถ้าเราสืบค้นในฐานข้อมูลออนไลน์ก็จะได้คำตอบที่มีความหลากหลายหรือพูดได้อีกประเด็นหนึ่งว่าได้เห็นอีกแง่มุมหนึ่งที่เราไม่สามารถมองเห็นการที่เราเห็นอีกมุมมองต่างๆ ของคนที่เข้ามาแสดงความคิดเห็นในคำถามเดียวกัน จะเป็นการสร้างองค์ความรู้ที่ทำให้เราเกิดความคิดหรือแง่มุมความคิดเป็นการหาคำตอบหรือหาทางออกในปัญหาเดียวกันได้หลายช่องทางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและสามารถตอบโจทย์การดำเนินชีวิตในปัจจุบันได้เป็นอย่างดีเพราะถือได้ว่าการใช้ชีวิตเรานั้นจะต้องขาดองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่งก็ทำให้สูญเสียความทรงจำตัวในอีกมิติหนึ่งของการดำเนินชีวิตจึงสามารถสรุปได้ว่าการศึกษาก็จะให้สมบูรณ์แบบนอกจากศึกษาทาง ธรรมที่สามารถเข้าใจสภาวะธรรมชาติแล้วจะต้องเข้าใจบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปในเวลาเดียวกันด้วย^๖ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในอีกประเด็นหนึ่งคือการใช้เทคโนโลยีในการให้ธรรมะหรือการปฏิบัติธรรมนั้นมีผลต่อการดำเนินชีวิตคือเราจะใช้เทคโนโลยีในการศึกษาธรรมะในการที่จะอธิบายธรรมะของแต่ละบุคคลนั้น

^๔ สัมภาษณ์ พระดาวใส กตสาร์ ป.โท ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^๕ สัมภาษณ์ พระมหาชินกฤต จิรวังโส ป.โท ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^๖ สัมภาษณ์ พระสุรเชษฐ์ อธิติโต ป.โท ปี ๑. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

เพื่อที่จะทำให้เราเข้าใจสภาวะหรือเราเข้าใจมุมมองต่างๆในเรื่องของธรรมะในแต่ละด้านของคนที่เราเข้ามาศึกษาเรื่องเดียวกันแล้วมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันด้วยเหตุผลอะไรจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ตามมาให้ เราในฐานะผู้บริโภคมีแนวคิดมีมุมมองในเรื่องต่างๆเกี่ยวกับธรรมะในหมวดใดหมวดหนึ่งที่ทำให้นั้นมีความรู้ความเข้าใจในหลายแง่มุมแต่บนพื้นฐานของการเข้าใจหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจะเป็นการศึกษาอย่างดีที่ทุกวันนี้ทำให้การศึกษาระยะเช่นการอ่านพระไตรปิฎกเป็นเรื่องที่ง่ายเพราะในสมัยก่อนนั้นการศึกษาพระไตรปิฎกยากตัวอย่างเช่นของมหาจุฬาก็จะมีพระไตรปิฎกจำนวน ๔๕ เล่มซึ่งเป็นเรื่องยาก แต่การสืบค้นในระบบสะแกนก็จะใช้ระยะเวลา เพียงแค่ นาทีเดียวก็น่าจะเป็นการศึกษาที่มีความรวดเร็วขึ้น^๗ การศึกษาวิชาธรรมะวิเคราะห์เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเพราะการสืบค้นข้อมูลที่มีความจำเป็นหรือมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาที่อาจารย์ได้รับมอบหมายให้สืบและลงมือทำการใช้เทคโนโลยีก็จะเป็นสิ่งที่ทำให้เราค้นหาเนื้อหาที่มีความสอดคล้องของแต่ละนักวิชาการที่พูดไว้ในสังคมออนไลน์ในเพจหรือในหนังสือออนไลน์ที่สามารถหยิบยกมาเป็นแนวคิดทฤษฎีในการอธิบายหรืออ้างอิงหรือตั้งคำถามที่มีความสัมพันธ์กับพระพุทธศาสนากับการแก้ปัญหาเป็นต้นจากการศึกษาวิชาธรรมะจะเห็นว่าการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีความจำเป็นในระดับหนึ่งเพราะถ้าขาดสิ่งที่เรียกว่าเทคโนโลยีออนไลน์ที่มีความทันสมัยและรวดเร็วทางข้อมูลข่าวสารและทันต่อเหตุการณ์บ้านเมืองและสังคมจะทำให้เรามองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและสามารถใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเมื่อพระพุทธเจ้าพูดไว้แล้ว ๒๖๐๐ ปีมาเป็นแนวคิดที่จะตัดสินว่าควรจะใช้หลักธรรมในหมวดไหนคนที่เกิดปัญหานี้ไม่เข้าใจหลักธรรมอะไรซึ่งจะเป็นข้อที่ทำให้ผู้ที่ศึกษาเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นได้รู้วิธีการประยุกต์หลักธรรมที่จะใช้แก้ปัญหา กับสังคมในปัจจุบันได้อย่างเห็นได้ชัดเพราะเราได้เห็นเหตุการณ์ที่สามารถตรงตาและเป็นเหตุการณ์ที่สามารถยกตัวอย่างให้เห็นได้อย่างชัดเจน^๘

จากการศึกษาสัมภาษณ์นิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อศึกษานั้นเป็นสิ่งที่ไม่สามารถขาดได้ เพราะในยุคข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันหรือว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สามารถตอบสนองความรู้ที่รวดเร็วและสามารถนับไว้ในบางประเด็นที่ผู้สัมภาษณ์สัมภาษณ์นิสิตก็จะเห็นอีกมุมมองหนึ่งยกตัวอย่างเช่นการที่จะสืบค้นข้อมูลพระไตรปิฎกเพื่อการศึกษาในสมัยก่อนนั้นต้องเปิดหนังสือเช่น ๔๕ เล่มก่อนที่จะเจอเนื้อหาที่เราต้องการว่าอยู่ในเนื้อหาบทไหนแต่ปัจจุบันเทคโนโลยีได้มีการเปลี่ยนแปลงไปการ search ข้อมูลใน Google หรือในพระไตรปิฎกออนไลน์ก็เป็นสิ่งที่ทำให้การได้รับทราบข้อมูลหรือคำสอนที่ง่ายขึ้นเช่นต้องการทราบพระสวดบทใดบทหนึ่งก็พิมพ์ลักษณะของ keyword ลงใช้ระยะเวลาสั้นๆในการที่จะได้คำตอบนั้นก็ใช้เวลาอันน้อยลงกว่าการที่จะต้องมาเปิดหนังสือทีละหน้าการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเพราะทำให้การเรียน

^๗ สัมภาษณ์ พระเกศ สีลเตโช ป. ตริ ปี ๑. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^๘ สัมภาษณ์ พระมหาปรีชา รตนโชโต ป.โท ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

การศึกษา มีความสนุก และมีความรวดเร็วขึ้น ในอีกประเด็นหนึ่งจะเห็นว่านิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตชายใต้ ใช้เทคโนโลยีในการศึกษา ในการสร้างฐานข้อมูลที่เป็นกลุ่ม มีการแชร์ไฟล์ในกลุ่ม เพื่อที่จะมีความสัมพันธ์กับรายวิชา ในเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกัน จะเป็นการง่ายที่ในแต่ละกลุ่มนั้น มีข้อมูลที่ตรงกัน ทำให้ลดในเรื่องของการซื้อหนังสือซื้อตำรา เพราะมีทุกหมวดทุกหมู่ และก็ทุกประเด็นที่อาจารย์สอนในแต่ละวัน ถือว่าเป็นการที่ทำให้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกให้กับนิสิตได้เป็นอย่างดี การศึกษาในประเด็นที่ทำให้เราทราบในหลายแง่มุม ที่ทำให้ถือว่าเป็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนการศึกษา และจะเป็นการสร้างฐานข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ ในการสร้างฐานข้อมูลออนไลน์ ที่สร้างคุณประโยชน์ให้สังคม ในการความต้องการที่จะทำ ให้สังคมเกิดการเรียนรู้ ในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อประโยชน์ในกิจกรรมต่างๆ ที่สังคมต้องการ ในการที่จะทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทางสังคมต่อไป

๔.๑.๒ พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตเพื่อการสืบค้นข้อมูล

ในประเด็นนี้ผู้สัมภาษณ์ได้ลงพื้นที่ เพื่อการสัมภาษณ์นิสิตทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาตรี เพื่อที่จะได้ข้อมูลในเรื่องของการสืบค้นข้อมูลทางสารสนเทศ เพื่อใช้ประกอบการศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ซึ่งแต่ละรายวิชาหรือแต่ละกิจกรรมของการดำเนินชีวิตของนิสิตนั้น มีความแตกต่างกัน การศึกษารั้วนี้จึงจะเป็นแนวทางสำคัญที่จะทำให้นักศึกษาได้ทราบถึงข้อเท็จจริงว่า การสืบค้นข้อมูลโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในยุคปัจจุบันมีบทบาทต่อวิถีชีวิตการดำเนินชีวิตของนิสิตในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทของวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย เป็นอย่างไร

พูดถึงเรื่องการสืบค้นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์การใช้เทคโนโลยีในปัจจุบัน ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ง่าย และสามารถลดต้นทุนในการที่จะต้องถ่ายเอกสารการพิมพ์งานหรือการปริ้นงาน เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งแนวคิดทฤษฎีในการอ้างอิงหนังสือทางวิชาการเป็นต้น ข้อดีของการสืบค้นที่ง่ายในปัจจุบันนี้เอง เป็นสิ่งที่ทำให้ผลงานทางวิชาการนั้น มีความหลากหลาย เราเองในฐานะนิสิตในระดับปริญญาโท การที่จะได้ข้อมูลหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัยอื่นๆ เราก็ต้องรู้จักที่จะสมัครสมาชิก ในการเข้าหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับเนื้อหาหรือหัวข้อวิทยานิพนธ์ของเรา ในมหาวิทยาลัยอื่นๆ เพื่อใช้เป็นแนวคิดทฤษฎีในการยืนยันว่าเนื้อหาที่เราสร้างขึ้นนั้นมีแนวคิดทฤษฎีที่สามารถเชื่อถือได้เป็นต้น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้นข้อมูลจะได้ข้อมูลของหลายๆวิทยาลัยหลายๆนักวิชาการที่มีความน่าเชื่อถือ ในการที่จะประกอบกันก่อนที่จะสรุปประเด็นความเข้าใจและตั้งคำถามที่จะลงในการสัมภาษณ์จริงสนามจริงคำถามจริง และได้คำตอบที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในการที่จะได้รับข้อมูลและวิธีการดำเนินการแก้ไข ปัญหาต่างๆ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นพื้นฐาน ในการสร้างกรอบการตัดสินใจ การแก้ปัญหา เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมทางสังคมให้เกิดความยั่งยืนในงานเขียนที่จะกลายเป็นบทความที่มีความน่าเชื่อถือในวงการวิชาการเป็นต้น จึงเป็นสิ่งสำคัญที่การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือ Google search ในการหาข้อมูลสารสนเทศในแง่มุมต่างๆ ซึ่งเราจะได้ข้อเท็จจริงก่อนที่จะลงสนามจริงที่จะได้ข้อมูลจริงจากปากผู้สัมภาษณ์การได้ข้อมูลพื้นฐานถือว่าเป็น พื้นฐานของการศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงพูดได้ว่าการสืบค้นข้อมูลในยุคปัจจุบันเป็นสิ่งที่มีความทันสมัยและรวดเร็วทันต่อ

เหตุการณ์เกิดขึ้นในปัจจุบันดีมากเป็นที่สุด^๙ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้นข้อมูลและสิ่งที่ทำให้การเรียนรู้ในแต่ละรายวิชานั้นเป็นสิ่งที่ได้เพราะงานแต่ละชิ้นส่วนมากก็จะเป็นการสรุปในประเด็นคำถามที่อาจารย์หาให้ค้นหาคำตอบให้โดยที่แต่ละคนนั้นจะต้องอ่านหนังสือวิเคราะห์หนังสือ เพื่อที่จะได้คำตอบที่มีความหลากหลายในการนำเสนอต่อหน้าชั้นเรียนและนำเสนอเป็นรายงานกลุ่มเพื่อที่จะเป็นกรณีศึกษาหรือกรณีตัวอย่างในการศึกษาเรียนรู้ในแต่ละครั้งของการเรียน การสืบค้นข้อมูลจะทำให้เราได้เห็นข้อมูลที่หลากหลายของมหาวิทยาลัยในการทำเรื่องเดียวกันเช่น การนำเสนองานบน PowerPoint การนำเสนองานที่เป็นวิดีโอการนำเสนองานที่เป็นเปเปอร์เป็นต้น จึงถือได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเพราะเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้เราดำเนินกิจกรรมต่างๆในห้องเรียนเป็นสิ่งที่ง่ายและสามารถสร้างเป็นฐานข้อมูลที่สามารถเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กของตนเองและฐานข้อมูลออนไลน์ที่เราสามารถจะแชร์ให้เพื่อนในกลุ่มหรือรุ่นน้องได้เป็นอย่างดี^{๑๐} การอยากทราบข้อมูลหรือเรื่องราวต่างๆในโลกปัจจุบันนี้ถือว่าเป็นเรื่องที่ทำง่ายๆขอเพียงแค่มีโทรศัพท์มือถือที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตการตั้งคำถามสืบค้นใน Google หรือใน search engine ต่างๆที่มีอยู่ในโลกออนไลน์ทำให้เราทราบคำตอบทราบวิธีการทราบวิธีลงมือการปฏิบัติได้อย่างเห็นเป็นรูปมาทำได้อย่างชัดเจนซึ่งเป็นสิ่งที่น่าศึกษาเป็นอย่างยิ่งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินชีวิตเป็นการดำเนินชีวิตที่ประสบความสำเร็จหรือเป็นการใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายเพราะเราอาศัยเทคโนโลยีในปัจจุบันเพื่อที่จะอำนวยความสะดวกให้กับการดำเนินชีวิตในทุกๆเรื่องตั้งแต่การตื่นนอนขึ้นเพื่อที่จะทราบว่าเส้นทางไหนเกิดรถติดและมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นในยุคปัจจุบันก็จะทำให้เราทราบข้อมูลขอเพียงแค่เราติดตามข่าวซึ่งแต่ละที่มีการรายงานอยู่ตลอดเวลาและต่างจากสมัยก่อนที่เราต้องคอยเปิดทีวีดูว่ามีข่าวอะไรบ้างซึ่งบางครั้งในพื้นที่ของเราเราไม่ทราบเลยว่ามีเหตุการณ์อะไรบ้างและในปัจจุบันข้อมูลข่าวสารนั้นแฉะบ้านเราถ้าเรามีเพจมี Facebook ของกลุ่มหรือคนใกล้เคียงในตำบลชุมชนเราก็จะทำให้เราทราบข้อมูลในตำบลชุมชนของเราได้ง่ายขึ้นเพราะช่องทางการสื่อสารการรายงานข่าวทุกวันนี้มีอยู่ทุกหนทุกแห่งในสมัยก่อนการรายงานข่าวจะอาศัยทีวีแต่ละช่องแต่ทุกวันนี้ประชาชนแต่ละคนสามารถรายงานข่าวในเพจ Facebook ของกลุ่มข่าวในตำบลในชุมชนของตนเองเพื่อเป็นการประกาศเพื่อเป็นการแจ้งเตือนเพื่อเป็นการเตือนภัยให้กับคนในชุมชนได้เกิดความระมัดระวังจึงถือว่าเทคโนโลยีสารสนเทศหรือการใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันถ้าจะใช้ให้เกิดประโยชน์ก็จะเกิดประโยชน์เป็นอย่างมากถือว่าเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกให้กับการดำเนินชีวิตในอีกรูปแบบหนึ่งและในอนาคตเราไม่ทราบหรือว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นแต่แน่นอนว่าเทคโนโลยีสารสนเทศคือสิ่งที่ดีที่สุดและก็นี่ก็ต้องเข้าใจหลักธรรมะด้วยเพราะทุกสิ่งทุกอย่างเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนถ้าเรายึดติดอะไรในวันนี้อันาคตถ้าไม่เป็นตามที่เราหวังก็อาจจะเสียใจ^{๑๑} การที่เราอยากทราบหมวดธรรม

^๙ สัมภาษณ์ พระมหาชินกฤต จีรังโส ป โท ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๑๐} สัมภาษณ์ นาย กมลลักษณ์ ศรีวิรัตน์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๑๑} สัมภาษณ์ พระ สุรัช ยโสธร ป ตรี ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

หรือหลักสูตรอันไหนเราก็แค่หยิบโทรศัพท์มือถือขึ้นมาแล้วใช้มือถือนั้นสแกนหาในพระไตรปิฎกออนไลน์หรือใน YouTube ที่เราต้องการการอธิบายในหลักสูตรในแต่ละข้อในแต่ละข้อก็จะมีพระอาจารย์ต่าง ๆ นานามากมายเข้ามาอธิบายธรรมะที่เกิดที่ทำให้เราเกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้นธรรมะก็ดีเพื่อการสืบค้นเรื่องราวที่เราต้องการก็จริงเป็นสิ่งที่มีความสะดวกและรวดเร็วส่วนมากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือการใช้โทรศัพท์เพื่อสืบค้นข้อมูลก็จะเป็นสิ่งที่จำเป็นเพราะถ้าเราต้องการคำตอบในการเขียนรายงานในการทำการบ้านในการที่เราต้องการที่จะรายงานอาจารย์ประจำห้องหรือเราต้องการที่จะนำเสนองานเขียนของเราจำเป็นต้องหาตัวอย่างของงานต่างๆหรือเนื้อหาของงานต่างๆเพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการอ้างอิงแล้วเขียนผลงานของตัวเองให้เกิดผลงานที่ดีเยี่ยมที่สุดนั่นคือการบูรณาการและหลายชั้นแนวคิดทฤษฎีและหลายอย่างที่เป็นไปในทิศเดียวกันเพื่อที่จะยกย่องหรือเพื่อที่จะทำให้เกิดคุณค่าทางผลงานนั้นมากขึ้นการสืบค้นข้อมูลจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญแต่การสืบค้นข้อมูลที่ต้องรู้หลักการและเหตุผลก็ต้องอาศัยความรู้ที่เราต้องรู้จักแหล่งอ้างอิงที่มาของบทความนั้นหรือเนื้อหาที่ว่าพูดขึ้นมาในรอยหรือมีหนังสือรับรองมีนักวิชาการรับรองจึงจะสามารถใช้ข้อมูลนั้นในการประกอบการทำรายงานกิจกรรมต่างๆที่อาจารย์ได้รับมอบหมายจึงถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการดำเนินชีวิตและการเรียนการสอนเป็นอย่างมากเพราะทำให้เราหายสงสัยหรือได้รับไขข้อข้องใจในหลายๆเรื่องนี้นี่หลายประเด็นทำให้การดำเนินชีวิตเรียบง่ายและมีความสุขในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันมากขึ้น^{๑๒} การเขียนบทความบางครั้งการสืบค้นข้อมูลก็ทำให้เราบทความที่มีข้อขัดแย้งกันเพื่อที่จะได้ปรับหรือบูรณาการให้บทความที่เราแต่งขึ้นมาใหม่นั้นมีความน่าสนใจโดยการที่เราสืบค้นข้อมูลที่ได้บทความที่มีชื่อเรื่องเดียวกันหลายๆบทความเพื่อที่จะนำเรื่องราวแต่ละคนหรือแต่ละมุมมองที่มีความเห็นต่างมาเป็นเนื้อหาหรือการร้อยเรียงที่ทำให้เนื้อหาในบทความของเรามีความน่าเชื่อถือและน่าอ่านมากยิ่งขึ้นการ search ข้อมูลในยุคปัจจุบันหรือการสืบค้นข้อมูลในยุคปัจจุบันทำให้กิจกรรมหรืองานต่างๆทำให้การเรียนการสอนในปัจจุบันเป็นสิ่งที่ถือว่าง่ายและสะดวกรวดเร็วมากสำหรับการเรียนการสอนในปัจจุบัน^{๑๓} การสืบค้นข้อมูลในปัจจุบันสำหรับผมแล้วในประเด็นที่เกิดความสงสัยหรือหาคำตอบไม่ได้ในการเรียนหรือถามเพื่อนถามอาจารย์แล้วไม่ได้คำตอบวิธีการที่ง่ายที่สุดในปัจจุบันคือทุกวันนี้โทรศัพท์มือถือสามารถหาคำตอบได้ด้วยตัวของเราเองเช่นการหาใน Google ที่มีการตั้งคำถามเหมือนกันกับเราแล้วเราก็สามารถหาคำตอบจากผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็นได้หลายแง่มุมซึ่งจะเป็นการดีมากเพราะคำตอบแต่ละอย่างมีความแตกต่างกันและมีความใกล้เคียงกันซึ่งเราจะเห็นได้ว่าเสียงส่วนมากของคำตอบเรื่องเดียวกันจะเป็นอย่างไรจึงเป็นการดีที่การสืบค้นข้อมูลในยุคปัจจุบันในสิ่งที่ทำให้เกิดความกระจ่างในทันทีเช่นเราต้องการทราบว่าการสร้างอาคารหลังหนึ่งต้องใช้งบประมาณเท่าไรต้องใช้ชิ้นส่วนเท่าไรเป็นต้นเราจะได้ทราบข้อมูลในระยะเวลาที่รวดเร็วและสามารถมีทางเลือกได้หลายทางเพราะมีคนได้ออกแบบแต่ละแบบแต่ละแบบเพื่อที่จะทำให้ผู้บริโภคไม่มีทางเลือกเกิดขึ้นในปัจจุบันจึงสามารถสรุปได้ว่าการที่มี

^{๑๒} สัมภาษณ์ พระยศ สุจิตโต ป.ตรี ปี๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๑๓} สัมภาษณ์ พระณรงค์ศักดิ์ บุญญธโร รัฐศาสตร์ ปี๓. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

การสืบค้นข้อมูลต่างๆในยุคปัจจุบันถือว่าเป็นการดีที่ทำให้การเรียนรู้ของนิสิตในปัจจุบันไม่อยู่ในกรอบแค่ในหนังสือและในตำราที่มีความล้าหลังในการตีพิมพ์ซึ่งบางเล่มนั้นก็มียุของเนื้อหาผ่านมาแล้ว ๑๐ ปีบ้าง ๒๐ ปีบ้างซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความล้าหลังล้าสมัยแต่ถ้าในปัจจุบันข้อมูลก็จะมีความเสี่ยงผ่านหรือเปลี่ยนแปลงเข้ากับยุคเหตุการณ์ปัจจุบันที่หาคำตอบและแก้ไขปัญหาได้จริงยกตัวอย่างเช่น เหตุการณ์เหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นเมื่อสองสามวันเราก็สามารถสรุปได้ว่าเราควรใช้ธรรมะในข้อไหนในการตัดสินคดีที่นั่นอาจจะแก้ปัญหาโดยวิธีการอื่นเป็นอย่างมากแต่เมื่อมีข้อมูลแต่ละเรื่องที่มีความใกล้เคียงกันบันทึกลงไปทำให้เราเห็นเนื้อหาที่มีความใกล้เคียงกันและวิธีการตอบคำถามที่มีความเหมือนกันจึงทำให้การสืบค้นข้อมูลหรือเป็นทางออกที่ดีที่สุดในการสร้างข้อมูลข่าวสารในการตอบคำถามชีวิตในการดำเนินชีวิตในการเรียนในการสอนในการที่จะทำให้การศึกษานั้นเป็นเรื่องที่ง่าย^{๑๔} การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้นข้อมูลสำหรับผมแล้วบางครั้งก็จะใช้ในการสืบค้นข้อมูลที่เป็นรูปภาพในการสร้างคำคมทางพระพุทธศาสนาหรือเป็นคติเตือนใจทางพระพุทธศาสนาเพื่อที่จะเป็นการเผยแผ่คำสอนคตินิยมที่ทำให้ผู้ที่ได้อ่านแล้วเกิดความสุขทางใจหรือมีกำลังใจในการดำเนินชีวิตเพื่อการต่อสู้และการดำเนินชีวิตที่มีความสุขโดยมีธรรมะของพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกทางเลือกหรือแนวทางการดำเนินชีวิตว่าทำอย่างไรชีวิตจะมีความสุขเป็นต้นการสืบค้นข้อมูลเป็นการสืบค้นที่ทำให้เราเห็นข้อมูลที่หลากหลายเช่นภาพเสียงวิดีโอและอื่นๆที่สามารถตอบสนองความต้องการของเราได้เป็นอย่างดีการสืบค้นในยุคปัจจุบันเราสามารถสืบค้นได้ในหลายเส้นทางเช่นการใช้โทรศัพท์มือถือการใช้คอมพิวเตอร์ก็จะทำให้เกิดความสะดวกมากขึ้นการสืบค้นในโทรศัพท์มือถือในการเดินทางเมื่อเราไป ณ ที่ใดที่หนึ่งแล้วเกิดความสะดวกสบายในปัจจุบันเราสามารถถ่ายภาพแล้วเราได้คำตอบเลยเช่นใน Google เป็นต้นก็จะเป็นการทำให้เกิดความหายสงสัยได้รวดเร็วในระยะเวลาที่เราต้องการการสืบค้นข้อมูลจึงเป็นประโยชน์ทางด้านการศึกษาได้ในหลายสาขาวิชาไม่ว่าจะเป็นในระดับปริญญาตรีปริญญาโทเอกเพื่อการทำกิจกรรมทางการเรียนการสอนที่อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนเองและก็อาจารย์ผู้สอนในการตรวจผลงานของนิสิตนิสิตบางท่านหรืออาจารย์แต่ละคนก็สร้างแบบฟอร์มบนโลกออนไลน์เพื่อที่จะให้นิสิตเข้าไปตอบแบบสอบถามหรือเข้าไปทำรายงานในการส่งให้อาจารย์ตรวจบนฐานข้อมูลออนไลน์ซึ่งจะเป็นการดีที่บางครั้งนิสิตไม่สามารถมาโรงเรียนแต่สามารถทำงานส่งอาจารย์ได้ตามระยะเวลาที่อาจารย์แต่ละชั้นเรียนนั้นกำหนดเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกในหลายๆด้านทั้งทางผู้เรียนเองและทางอาจารย์เองถือได้ว่าเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับตัวอาจารย์เองที่ต้องการสร้างคำถามที่ต้องการคนตอบหรือตั้งคำถามในการวัดผลการศึกษาแล้วให้นิสิตเข้าไปตอบคำถามเพื่อที่จะได้ดูว่าใครบ้างที่มีความรู้มีความเข้าใจในการเข้ามาตอบคำถามที่จะทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆในการเรียนรู้ในโลกปัจจุบัน^{๑๕}

^{๑๔} สัมภาษณ์ พระวิฑูรย์ ฌริวัฒน์ โธมัส รัฐศาสตร์ ปี ๓. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๑๕} สัมภาษณ์ พระโชคชัย ธมาโน ป.ตรี ปี ๔ คณะพุทธศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

จากการสัมภาษณ์ข้างต้นจะเห็นได้ว่าการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคายซึ่งนิสิตแต่ละท่านมีความจำเป็นและมีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลส่วนมากแล้วนิสิตใช้ Google search ในการหาข้อมูลในแต่ละรายวิชาในแต่ละกิจกรรมที่อาจารย์แต่ละรายวิชาได้มอบหมายรวมทั้งนิสิตในระดับปริญญาโทก็จะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศคือการสืบค้นข้อมูลในปัจจุบันในการหางานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องและหนังสือแต่ละที่แต่ละแห่งซึ่งนิสิตจะไม่ต้องเดินทางไปที่หอสมุดนั้นๆหรือห้องสมุดนั้นๆในการที่จะถ่ายเอกสารแล้วปริ้นงานออกมาเพื่อที่จะมาใช้เป็นแนวคิดทฤษฎีหรือเป็นกรอบในการตั้งคำถามในการเขียนงานวิทยานิพนธ์เป็นต้นการ search ข้อมูลหรือการสืบค้นข้อมูลในปัจจุบันถือว่าเป็นสิ่งที่ง่ายและรวดเร็วซึ่งมีความจำเป็นต่อตัวนิสิตเองในการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาอาจารย์บางท่านในแต่ละชั้นเรียนก็จะมีการสร้างกลุ่มขึ้นเพื่อที่จะในห้องนั้นมีการตอบคำถามโดยอาจารย์สร้างแบบฟอร์มออนไลน์ขึ้นแล้วให้นิสิตเข้าไปตอบคำถามเหมือนการวัดผลการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษาก็จะเป็นการง่ายที่ทำให้การใช้กระดาษหรือการใช้สิ่งอื่นๆเพื่อในการสอบทำให้มีความประหยัดและสามารถสร้างความทันสมัยสร้างองค์ความรู้ให้กับนักเรียนได้อีกแบบหนึ่งซึ่งจะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันทำให้เกิดสิ่งใหม่ๆทำให้เกิดการพัฒนาเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับทั้งอาจารย์และนิสิตได้สืบค้นข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็วขึ้นการสืบค้นข้อมูลของนิสิตทุกระดับในวิทยาลัยสงฆ์หนองคายจึงสามารถสรุปได้ในอีกประเด็นหนึ่งว่าเป็นสิ่งที่ทำให้การเรียนการสอนในปัจจุบันมีความก้าวหน้าและตอบสนองความต้องการได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น

๔.๑.๓ พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตในทางพระพุทธศาสนา

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการปฏิบัติธรรมนั้นทุกวันนี้เราสามารถฟังพระธรรมเทศนาจาก YouTube ซึ่งมีพระอาจารย์หลายท่านที่มีความสนใจที่มีความรู้ความเข้าใจทางพระพุทธศาสนาเข้ามาเทศนาสอนธรรมะในโลกออนไลน์เป็นอย่างมากซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญว่าเราจะปฏิบัติธรรมหรือเราจะเข้าใจธรรมะได้ง่ายขึ้นเช่นหลักธรรมบางหลักธรรมที่เราไม่สามารถเข้าใจเราเพียงแค่อ่านใน Google เพื่อที่จะให้อาจารย์เหล่านั้นเข้ามาตอบคำถามหรือฟังพระเทศน์ธรรมะเทศนาของท่านในการที่จะได้รับคำตอบที่เรามีข้อสงสัยในข้อธรรมหมวดนั้นหมดนี้เป็นต้นการใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันก็จะเป็นการนั่งสมาธิโดยการที่ได้ฟังธรรมและนั่งสมาธิก็จะทำให้เกิดจิตที่เป็นกุศลทำให้จิตใจเราสงบในเวลาที่เรานั่งสมาธิและฟังพระธรรมเทศนาไปในเวลาเดียวกันก็จะทำให้เรานั้นได้ทั้งการรับฟังที่ได้องค์ความรู้ใหม่ๆในทางพระพุทธศาสนา ๒ เราก็จะได้รับความสุขทางใจที่เราได้ทำจิตให้สงบปราศจากความทุกข์หรือปราศจากความคิดที่วุ่นวายทางสังคมเข้าสู่สภาวะธรรมที่เป็นความสุขที่ไม่อิงอาภิสเป็นต้น^{๑๖} การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติธรรมเช่นการใช้ดนตรีของเซนในการที่จะทำให้เกิดสมาธิบำบัดหรือเป็นดนตรีของนิกายเซนเพื่อที่จะทำให้เรานั้นเข้าถึงสภาวะความสงบของจิตเพราะบางครั้งการปฏิบัติธรรมหรือการนั่งสมาธิถ้าเราไม่มีบางสิ่ง

^{๑๖} สัมภาษณ์ พระธนพล ชันติธัมโม ป.ตรี ปี ๔. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

บางอย่างที่สามารถดึงจิตเราออกจากการนั่งสมาธิได้ก็จะเป็นการดีได้สภาวะปัจจุบันมีข้อมูลข่าวสารที่เยอะแยะมากมายหรืออู่นวายจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้การนั่งสมาธิให้ได้ผลจริงๆ เราต้องอาศัยเทคโนโลยีเข้ามาช่วยซึ่งเป็นการทำให้เราเห็นช่องทางหนึ่งในการปฏิบัติธรรมตัวกระผมเองนั้นใช้ดนตรีเช่นที่อยู่ใน YouTube เพื่อที่จะให้เข้าถึงสภาวะของจิตหรือสภาวะการดูจิตของตนเองว่าจิตของเราเดินทางไปจากไหนจะไหนบ้างจะทำให้เราเกิดสภาวะความปลอดโปร่งเกิดขึ้นในสมองทำให้เราคิดงานสร้างสรรค์ได้ทำให้เรามีสมาธิในการเรียนการรู้ในแต่ละรายวิชาของอาจารย์ที่สอนเราเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติธรรมถือว่ามียุคทองมากในปัจจุบันนอกจากจะเป็นการสร้างสมาธิให้กับตนเองแล้วอีกทางหนึ่งเรามีแนวคิดเรามีแง่มุมต่างๆ ที่อยากจะนำเสนอให้กับสังคมได้รับทราบเราก็สามารถสร้างเพจขึ้นเพื่อที่จะให้คนเข้ามาแสดงความคิดเห็นหรือการนำแนวความคิดของเราไปบูรณาการกับสิ่งที่ทำให้เกิดสภาวะในปัจจุบันให้ได้มีทางออกให้ได้วิธีการแก้ปัญหาในอีกแง่มุมหนึ่งเป็นต้นซึ่งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติธรรมนั้นถือได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในปัจจุบันซึ่งในอนาคตก็จะมีพัฒนาการมากขึ้นกว่านี้การที่นำพระสัทธรรมหรือนำธรรมะของพระพุทธเจ้าเข้าสู่โลกออนไลน์ก็จะทำให้การศึกษาธรรมะในปัจจุบันนี้เป็นสิ่งที่มีความหลากหลายและมีความทันสมัยแต่ต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักมหาปเทศ ^{๑๗}การเผยแผ่ธรรมะในโลกออนไลน์ในปัจจุบันนี้ถือว่ามีบทบาทสำคัญมากเพราะทำให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่มีความสนใจในแต่ละเรื่องในแต่ละประเด็นในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในแต่ละหมวดธรรม การใช้เทคโนโลยีจึงเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารให้เกิดความเข้าใจในประเด็นที่มีความตรงกันและจะได้เห็นประเด็นอีกมุมมองหนึ่งของผู้ที่เข้ามาแสดงความคิดเห็นในเรื่องประเด็นที่เรานำเสนอจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้การใช้เทคโนโลยีกับการสืบค้นข้อมูลทางพระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบันนี้มีมิติหรือมีหลายมุมมองที่ทำให้นักปฏิบัติหรือผู้ที่ปฏิบัติมองเห็นวิธีที่ง่ายและสามารถปฏิบัติได้จริงตรงตามจิตของแต่ละบุคคล^{๑๘} การศึกษาธรรมะในยุคปัจจุบันเราสามารถสืบค้นข้อมูลที่จะศึกษาและปฏิบัติได้ในระยะเวลาที่เข้าใจง่ายเช่นเราต้องการที่จะศึกษาหลักมหาสติปัฏฐาน ๔ ก็จะมีการสืบค้นข้อมูลก่อนที่จะมีการปฏิบัติจริงซึ่งเป็นการดีที่ทำให้เราเห็นเส้นทางของการปฏิบัติธรรมแต่ละท่านแต่ละท่านเพื่อที่จะไปให้ถึงจุดหมายปลายทางของการปฏิบัติหลักมหาสติปัฏฐาน ๔ การศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นเหมือน guideline ที่ทำให้เราสามารถเห็นมุมมองของแต่ละนักวิชาการของแต่ละเกจิอาจารย์ที่ทำให้การปฏิบัติธรรมนั้นเป็นสิ่งที่เราสามารถเลือกวิธีการที่ง่ายและสามารถตรวจสอบความจริงได้จากการที่เราอ่านหมวดหัวข้อประเด็นที่มีการพูดถึงกันมากหรือเป็นประเด็นทางสังคมเข้าสู่กระบวนการสแกนโดยพระไตรปิฎกออนไลน์เป็นต้นก็จะได้รับทราบข้อมูลที่เป็นสารสนเทศหรือเป็นความจริงตรงตามพระไตรปิฎกคือการใช้หลักมหาปเทศ ๔ ได้กลับมามีบทบาทอีกครั้งในยุคข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันอย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์ประชาชนเองถือว่าเป็นผู้บริโภคก็สามารถตรวจสอบข้อมูลความจริงได้ด้วยระยะเวลาสั้นๆ

^{๑๗} สัมภาษณ์ พระครูจันทวนารักษ์ ชาคโร ป.ตริ ปี ๔. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๑๘} สัมภาษณ์ พระ อรุณ สุจิตโต . ป.ตริ ปี ๔. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

จึงเป็นสิ่งสำคัญที่นักปฏิบัติธรรมจึงต้องรู้ว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญกับการดำเนินชีวิตกับการปฏิบัติธรรมเป็นอย่างมากสำหรับตัวผู้ใช้อีกก็มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติธรรมคือการเรียนรู้วิธีการนั่งสมาธิวิธีการเดินจงกรมวิธีการกรอของศีลธรรม^{๑๙} การใช้เทคโนโลยีทางพระพุทธศาสนาสำหรับตัวผมเองนั้นจะเป็นการที่นำเสนอข้อมูลความจริงที่ได้จากการสืบค้นพระไตรปิฎกออนไลน์แล้วสร้างเป็นรูปภาพเป็นคติธรรมทางพระพุทธศาสนาในการที่จะสื่อถึงข้อมูลข้อเท็จจริงวิธีการปฏิบัติที่จะทำให้เห็นผลในระยะเวลาหรือวิธีการแก้ไขปัญหาโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการจัดการปัญหาซึ่งพื้นฐานหลักของการแก้ไขปัญหาทางพระพุทธศาสนานั้นคนที่ใช้ได้ผลจริงคือคนที่มีความศรัทธาในพระพุทธเจ้าเท่านั้นถ้าคนที่ไม่มีศรัทธาในพระพุทธเจ้าก็จะไม่สามารถเข้าถึงหลักธรรมหรือนำหลักธรรมนั้นไปปฏิบัติซึ่งเป็นการสูญเสียเปล่าสำหรับตัวผู้ศรัทธาโดนสัมภาษณ์นี้จะใช้เทคโนโลยีในการสร้างกระบวนการเรียนรู้จนถึงขั้นบรรลุธรรมคือตั้งแต่เราเข้าใจทำการปลูกศรัทธาศรัทธาจริงๆคืออะไรโดยมีสูตรทางพระไตรปิฎกเป็นสิ่งที่รับรองให้ได้ว่าความศรัทธาจริงๆเป็นอย่างไรเป็นต้นการที่เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทมากในวงการพระพุทธศาสนาก็มีทั้งข้อมูลที่เป็นข้อมูลเป็นประโยชน์และข้อมูลที่ไม่เป็นประโยชน์ซึ่งเราต้องรู้จักการแยกแยะและรู้จักการใช้แต่ละข้อมูลหรือข้อเท็จจริงนั้นให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไรจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่นิสิตนักศึกษาในวิทยาเขตหนองคายจะต้องมีความรู้มีความเข้าใจในประเด็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเพื่อการเผยแผ่เพื่อการใช้ในชีวิตประจำวันทำอย่างไรให้เกิดความสุขในการดำเนินชีวิตและในการศึกษาการใช้เทคโนโลยีจึงมีบทบาทในทางพระพุทธศาสนาในอีกรูปแบบหนึ่ง^{๒๐}

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคายในด้านพระพุทธศาสนาถือได้ว่ามีความสำคัญและมีความจำเป็นซึ่งแต่ละท่านที่สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลที่มีความสัมพันธ์ว่าการใช้เทคโนโลยีมีความสัมพันธ์กับพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมากเช่นในการปฏิบัติธรรมในการศึกษาธรรมะในการที่จะเข้าใจธรรมะและการเผยแผ่ธรรมะที่จะทำให้เกิดองค์ความรู้ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนของประชาชนที่ต้องการข้อมูลทางด้านพระพุทธศาสนาอันจะเป็นประโยชน์ให้กับการนำเข้าสู่การปฏิบัติธรรมที่แท้จริงได้เป็นอย่างดีจากการศึกษาในอีกหลายๆประเด็นหรือคำถามที่ได้คำตอบในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีในการเผยแผ่ธรรมะทางพระพุทธศาสนานั้นในยุคปัจจุบัน เป็นสิ่งที่มีความหลากหลายแต่ขึ้นอยู่กับว่าเราในฐานะผู้บริโภคนั้นจะบริโภคธรรมะอย่างไรของอาจารย์ไหนซึ่งมีความแตกต่างกันมากในสังคมปัจจุบันและนี่คือส่วนมากต้องรู้จักพื้นฐานของการทราบความจริงของการใช้ข้อมูลออนไลน์เพื่อที่จะให้ได้หลักธรรมหรือคำตอบทางธรรมะซึ่งนิสิตแต่ละคนได้เรียนรู้คือหลักมหาปเทศ ๔ ในการให้ได้มาซึ่งความจริงหรือก่อนที่จะตัดสินใจเชื่ออะไรจริงอะไรปลอมก็จะมีวิธีการนำหลักการคือการไปตรวจสอบจากพระไตรปิฎกก็คือการสแกนธรรมะลงในพระไตรปิฎกออนไลน์เพื่อที่จะได้ทราบว่าคนที่นำเรื่องราวหรือหลักธรรมต่างๆมาพูดนั้นเป็นความจริงหรือเป็นแค่

^{๑๙}สัมภาษณ์ พระครูปัญญาวรรณกิจ ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๒๐} สัมภาษณ์ พระอธิการ วสันต์ อาภัสสร. ปี ๔ พุทธศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

เรื่องแต่งขึ้นเป็นต้นก็จะเป็นการดีที่จะทำให้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านของธรรมะเป็นประโยชน์ต่อทั้งตัวนิสิตเองและผู้ที่ได้รับประโยชน์ต่อมาคือผู้บริโภครอื่นในฐานะที่นิสิตในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทเป็นผู้ที่ออกแบบหรือสร้างฐานข้อมูลที่ออนไลน์ในโลกปัจจุบันที่จะเป็นประโยชน์ในวงการวิชาการต่อไปในอนาคต

๔.๒ วิเคราะห์ ข้อดี และข้อเสีย ของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย

๔.๒.๑ วิเคราะห์ ข้อดี ของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย

ข้อดีของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในพระสงฆ์หรือนิสิตที่เป็นพระภิกษุของวิทยาลัยสงฆ์หนองคายนั้นก็จะมีข้อดีในหลายเรื่องที่ทำให้เทคโนโลยีเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทมากเช่นการสืบค้นข้อมูลที่รวดเร็วทันใจที่สามารถตอบคำถามให้กับตนเองสร้างคำตอบกลุ่มเพื่อนเพื่อที่จะได้รายงานเพื่อที่จะได้ผลงานที่ทำให้การเรียนการสอนนั้นได้องค์ความรู้ใหม่ๆที่ทำให้ตนเองนั้นมีความรู้เพิ่มในการสร้างข้อมูลทางวิชาการศึกษาในแต่ละวิชาที่อาจารย์มอบหมายและที่สำคัญก็คือการที่ได้ข้อมูลทางพระพุทธศาสนาที่เรามีความสงสัยใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันจึงถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ไม่ว่าจะเป็นพระสงฆ์หรือฆราวาสต้องมีอยู่แล้วทุกคนอยู่บนโทรศัพท์มือถือที่สามารถอำนวยความสะดวกของเราได้ทุกที่บนโลกใบนี้ขอเพียงแค่เรามีอินเทอร์เน็ตซึ่งปัจจุบันทำให้การสืบค้นข้อมูลเป็นสิ่งที่ง่ายเมื่อเป็นสิ่งที่ง่ายก็จะทำให้เราได้ประโยชน์อย่างมากในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน^{๒๑} ข้อดีของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนั้นจะเป็นการที่เราต้องการคำตอบที่รวดเร็วทันใจจากเรื่องที่เราสงสัยหรือเรื่องที่เราคำตอบไม่ได้จากการถามเพื่อนถามครูและถามคนรอบข้างหลายๆคนแต่ถ้าเราถามคนในโลกออนไลน์ก็จะมีคำตอบเมื่อเราต่างมากมายขึ้นอยู่กับว่าเราตั้งคำถามที่มีผู้ที่มีความสนใจไหมหรือคำถามของเรานั้นมีผู้ที่เข้าใจหรือเปล่าเป็นต้นนี้คือข้อดีอีกประการหนึ่งของการที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน^{๒๒} ข้อดีของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในอีกมุมหนึ่งคือการที่เรามีโทรศัพท์มือถือและสามารถที่จะสื่อสารกับคนอื่นได้อย่างรวดเร็วทันใจโดยที่มีช่องทางที่ทำให้เราประหยัดงบประมาณได้โดยการใช้แอปพลิเคชันที่สามารถตอบสนองความต้องการของเรานั้นได้อย่างลงตัวเช่นการติดต่อสื่อสารผ่าน line ผ่าน Facebook เป็นต้นก็จะทำให้ผู้ที่ติดต่อนั้นประหยัดค่าใช้จ่ายเพียงแค่มีอินเทอร์เน็ตแต่บนพื้นฐานความง่ายนี้เองในเรื่องของประเด็นคำพูดที่เราต้อง comment หรือพูดลงในสังคมออนไลน์ก็ต้องเป็นสิ่งที่มีความระวังเพราะคำพูดของเราปัจจุบันมันจะ

^{๒๑} สัมภาษณ์ พระสินสมุทร อัมมาโร ปี ๑ ป.บ.ส. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๒๒} สัมภาษณ์ พระมหาธนาทร กันตวิโร ปี๓ รัฐศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

ยังคงอยู่บนโลกออนไลน์และถ้าเมื่อเป็นคำพูดที่ไม่สร้างสรรค์ในทางสังคมก็จะถูกต่อว่าได้ง่ายและอีกประเด็นหนึ่งของประโยชน์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศคือการโอนเงินออนไลน์ก็จะเป็นสิ่งที่ตอบสนองความต้องการของพระสงฆ์ได้เป็นอย่างดีเพราะพระสงฆ์เองไม่ต้องการที่จะเดินทางออกไปยังธนาคารเพื่อที่จะไปใช้จ่ายเงินที่ญาติโยมอาจจะดูแลแล้วเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมเป็นต้นการใช้โทรศัพท์ในการโอนเงินหรือ Mobile Banking ก็จะเป็นสิ่งที่ตอบสนองความต้องการของพระสงฆ์ในการที่จะทำให้การดำเนินในเรื่องของการเงินที่มีข้อครหาในสังคมนั้นได้เป็นอย่างดีเพราะพระสงฆ์เองการที่จะออกไปยังสถานที่ต่างๆซึ่งแน่นอนว่าปัจจุบันธนาคารส่วนมากอยู่ที่ห้างสรรพสินค้าก็จะเป็นภาพที่ออกมาไม่งดงามก็就会有มากมายของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในหลายๆเรื่องแต่ก็ต้องอยู่ที่ตัวพระสงฆ์เองจะใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากน้อยเท่าไร^{๒๓} ข้อดีของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศก็มีหลายเรื่องยกตัวอย่างเช่นการที่มีข้อมูลมากมายบนโลกออนไลน์ที่จะทำให้นั้นหนียากข้อมูลในแต่ละตอนในแต่ละประเด็นเพื่อเรียบเรียงเป็นบทความเป็นรายงานเป็นงานวิจัยเป็นวิทยานิพนธ์ที่สามารถตอบสนองความต้องการของเราได้อีกประเด็นหนึ่งคือการติดต่อสื่อสารที่ไม่มีขอบเขตไม่มีกรอบที่จะทำให้เราติดกันอยู่จุดเดิมๆเหมือนที่เคยผ่านมารการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันเป็นเสมือนเว็บบอร์ดในการที่เราต้องการคำตอบที่มีความหลากหลายในหนึ่งประเด็นคำถามก็ถือว่าเป็นประโยชน์อย่างมากที่จะทำให้เรามองเห็นอีกแง่มุมหรือหลายมิติที่ทำให้ข้อมูลทางวิชาการนั้นมีทางเลือกให้กับกลุ่มผู้บริโภคมามากมายนอกจากจะเป็นประโยชน์ให้กับตัวเราเองแล้วยังจะเป็นประโยชน์ให้กับกลุ่มคนรอบข้างที่ต้องการคำตอบที่มีความใกล้เคียงกันเป็นต้นและในอีกประเด็นหนึ่งของการที่เป็นประโยชน์อย่างมากของข้อมูลออนไลน์หรือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันคือเราสามารถเก็บข้อมูลต่างๆไว้บนอากาศได้โดยที่เราเดินทางไปทุกหนทุกแห่งทั่วโลกขอเพียงแค่ว่ามีอินเทอร์เน็ตเราก็จะสามารถดึงข้อมูลที่เรามาฝากไว้กับ Server ต่างๆหรือเว็บไซต์ต่างๆในการที่จะนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างรวดเร็วและทันใจโดยที่เราไม่ต้องหอบแฟ้มเอกสารโดยที่เราไม่ต้องติดตัวด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นต้นก็จะเป็นการที่ประหยัดงบประมาณในหลายๆเรื่องที่ใช้ชีวิตหรือการดำเนินชีวิตที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีปัจจุบันให้การดำเนินชีวิตนั้นง่ายขึ้นและเรื่องของความจำของเราเองก็ต้องมีการจัดการอย่างมีระบบเพื่อที่จะทำให้จัดเก็บข้อมูลที่เป็นทั้งข้อมูลทางเอกสารและข้อมูลที่อะไรที่เราต้องจำได้น้อยลงและคุ้มค่ามากที่สุดถือว่าได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคปัจจุบันตอบโจทย์ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ทุกอาชีพไม่ว่าจะเป็นพระภิกษุสงฆ์ที่มีข้อมูลบางเรื่องบางสิ่งที่เราสามารถเก็บขึ้นไปบนอากาศหรือออนไลน์ได้และสิ่งหนึ่งที่สำคัญก็คือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเผยแพร่ธรรมะในการอธิบายธรรมะในการแสดงธรรมะให้กับกลุ่มญาติโยมให้เกิดความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี^{๒๔} คำพูดข้อดีของการเผยแพร่ธรรมะในโลกออนไลน์ในปัจจุบันถือว่าเป็นการตอบสนองของนักเผยแพร่ธรรมะทางพระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดีการแสดงธรรมในอีกที่หนึ่งแต่สามารถออนไลน์ให้กับคนทั่วโลกได้เห็นในเวลาเดียวกันถือว่ามีความสำคัญในการ

^{๒๓} สัมภาษณ์ พระประสิทธิ์ ฐานกโร ปี ๓ พุทธศัศตวรรษ. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๒๔} สัมภาษณ์ พระสุคนธ์ คุณกโร ปี ๓ พุทธศัศตวรรษ. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

ที่พระสงฆ์นั้นสามารถเผยแพร่การเทศนาธรรมะการแสดงธรรมะการมีข้อคิดเห็นทางธรรมะการมีแนวคิดที่จะเวลาการธรรมะในแต่ละหลักธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตการสร้างภาพคติธรรมที่แฝงด้วยธรรมะการสร้างกรอบของธรรมะในแต่ละการปฏิบัติธรรมอย่างไรให้เกิดการปฏิบัติธรรมที่ได้ผลเป็นต้นถือได้ว่าการที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเกี่ยวกับธรรมะทางพระพุทธศาสนานั้นเป็นสิ่งที่ทำให้กิจกรรมต่างๆง่ายขึ้นและการประชาสัมพันธ์ทุกวันนี้เป็นสิ่งที่มีการประชาสัมพันธ์บนโลกออนไลน์เป็นอย่างมากก็จะเป็นประโยชน์ทั้งต่อผู้นำเสนอยกตัวอย่างเช่นวัดจะจัดงานก็จะมี การไปรโมทนาของทางวัดทางโลกออนไลน์เช่นทาง Facebook ทางไลน์ทาง YouTube เป็นต้นก็จะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ที่มีความสนใจหรือผู้มีจิตศรัทธาได้ร่วมบริจาคหรือเข้าร่วมกิจกรรมของทางวัดได้อย่างทั่วถึงซึ่งแต่ก่อนนั้นต้องใช้รถแห่ต้องมีการแจกของต้องมีกิจกรรมและหลายอย่างที่มีค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่สูงมากแต่ปัจจุบันการโพสต์บนโลกออนไลน์เป็นสิ่งที่ต้นทุนน้อยมากแค่ค่าอินเทอร์เน็ตก็สามารถทำให้ญาติโยมที่มีความสนใจเกี่ยวกับทางวัดที่เจ้าอาวาสบ้างหรือคณะกรรมการภายในวัดได้ดำเนินการให้บนโลกออนไลน์นั้นเป็นเสมือนการประชาสัมพันธ์หรือเป็นกระบอกเสียงที่ทำให้ผู้ที่ได้รับสารนั้นเข้าสู่กระบวนการหรือร่วมกิจกรรมได้อย่างดีจึงสามารถพูดได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันเป็นประโยชน์มากในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลทางพุทธศาสนาหลักการปฏิบัติธรรมวิธีการปฏิบัติธรรมและการโปรโมทธรรมทางพุทธศาสนาให้ไปไกลไปได้ทั่วโลกและก็ทั่วถึงทุกหนทุกแห่ง^{๒๕} การเผยแพร่ธรรมะทางโลกออนไลน์ในปัจจุบันเช่นการที่วัดหนึ่งต้องการที่จะให้ผู้ที่มีจิตศรัทธาเข้าร่วมกิจกรรมของทางวัดเช่นงานปิดทองฝังลูกนิมิตก็จะเป็นสิ่งที่ดีที่การนำเสนอบนโลกออนไลน์ได้ทั้งผู้ที่มีจิตศรัทธาที่สามารถเดินทางมาเองและก็ผู้ที่มีจิตศรัทธาบริจาคเงินเข้าสู่บัญชีของทางวัดได้อีกช่องทางหนึ่งเป็นต้นเทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นสิ่งที่ตอบสนองความต้องการในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ได้เป็นอย่างดีและถือได้ว่าเป็นการลดต้นทุนของทางวัดอีกทางหนึ่งหรือเป็นการส่งเสริมพระพุทธศาสนาอีกทางหนึ่งและอีกหนึ่งของการศึกษาเช่นกิจกรรมต่างๆของทางมหาวิทยาลัยการโปรโมทห้องเรียนการโปรโมทกิจกรรมการนำเสนอให้กิจกรรมนั้นสู่สาธารณชนได้รับรู้ได้รับทราบในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทางสังคมของมหาวิทยาลัยก็จะทำโดยการโปรโมทผ่านโลกออนไลน์เป็นส่วนมากซึ่งการโปรโมทในลักษณะนี้เป็นศูนย์เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ที่มีความสนใจเข้าถึงโดยผู้ที่มีความสนใจนั้นก็ search ข้อมูลผ่าน Google ที่ทำให้ได้รับทราบข้อมูลและได้ดำเนินการตามข้อมูลและผู้ส่งสารต้องการที่อยากจะให้ผู้รับสารปฏิบัติตามเทคโนโลยีสารสนเทศจึงมีข้อดีเป็นส่วนมากสำหรับการโปรโมทการประกาศและการที่ต้องการให้เป็นที่ยอมรับหรือการเผยแพร่ทางพระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดีอีกทางหนึ่ง^{๒๖}

^{๒๕} สัมภาษณ์ พระสุรศักดิ์ สิริคุตโต .ปี ๓ รัฐศาสตร. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๒๖} สัมภาษณ์ พระเสกสรร จันทสาโร ปี ๓ รัฐศาสตร. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

ข้อเสียของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระสงฆ์ก็คือการที่พระสงฆ์นั้นขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเช่นการโพสต์ข้อมูลต่างๆบนโลกออนไลน์ถ้าขาดการเอาใจใส่หรือความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็จะทำให้พระพุทธศาสนานั้นมีความเสื่อมเสียซึ่งเห็นได้จากโลกออนไลน์ในปัจจุบันจากทวีตเตอร์จาก Facebook ที่มีพระสงฆ์ปฏิบัติตัวไม่ถูกต้องไม่เหมาะสมแล้วก็มี การโพสต์ข้อมูลหรือภาพถ่ายลงในโลกออนไลน์ซึ่งบางครั้งก็จะทำให้ถูกมองว่าหรือถูกเหมารวมว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีซึ่งสะสมในส่วนตัวก็มีแต่จะถูกเหมารวมกันจึงสามารถพูดได้ว่าข้อเสียของโลกออนไลน์จะน้อยแต่ก็มีข้อเสีย แต่ถ้าพระสงฆ์เองหรือผู้ใช้เองรู้จักการควบคุมตนเองรู้จักการเผยแพร่ข้อมูลก็ จะไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับตัวเองและคนอื่นเป็นต้น^{๒๗}

ตามกรอบของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกิจกรรมต่างๆของการดำเนินชีวิตของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคายส่วนมากถ้าพูดถึงข้อเสียของการใช้เทคโนโลยีก็คือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือการใช้โทรศัพท์ที่ไม่ถูกที่ถูกทางเช่นการใช้โทรศัพท์พูดจาเสียงดังในที่สาธารณะหรือการโพสต์ข้อมูลบนโลกออนไลน์ที่มีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมเช่นการโพสรูปภาพที่มีความสัมพันธ์กับบราวาสที่เป็นผู้หญิง เป็นต้นการที่พระนิสิตต้องรู้และเข้าใจในเรื่องของการที่จะทำอะไรให้ตนเองมีภาพลักษณ์ที่ดีในโลกออนไลน์ก็มีส่วนสำคัญในการที่จะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือการใช้โทรศัพท์ที่เกิดประโยชน์สูงสุดแต่ก็ต้องรู้เท่าทันว่าจะอะไรคือสิ่งที่ควรนำเสนอในโลกออนไลน์และอะไรคือสิ่งที่ไม่ควรนำเสนอในโลกออนไลน์^{๒๘}

ถ้าพูดถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในยุคปัจจุบันมีข้อเสียอย่างไรสำหรับผู้ที่ใช้ในประเด็นนี้ขอพูดถึงในเรื่องของการที่นิสิตวิทยาเขตหนองคายที่อยู่ในระดับปี ๑ จะเห็นได้ชัดว่าเด็กในปัจจุบันนี้ได้สวมใส่วันดาเพราะในยุคก่อนที่จะเข้าสู่การศึกษาให้ถามนิสิตหลายรูปคนว่าทำไมเสียแสงตาตั้งแต่ยังเด็กปัญหาหลักๆคือข้อเสียของการติดโทรศัพท์มือถือก็คือการที่เด็กนั้นได้เล่นเกมมากเกินไปโดยการใช้สายตามากเกินไปการจ่อจอเป็นไปในระยะเวลาที่ยาวนานทำให้เด็กหรือนิสิตวิทยาเขตหนองคายบางกลุ่มต้องได้ตัดแว่นสายตาที่มีเลนส์ที่หนาทำให้ดูแล้วก็มีอาการลำบากในการดำเนินชีวิตจึงถือได้ว่าข้อเสียก็จะมีผลกระทบต่อร่างกายเช่น สายตาสติปัญญาความจำและก็สามารถในการที่จะดำเนินกิจกรรมต่างๆหรือพูดอีกประเด็นหนึ่งจะเป็นเด็กที่มีสมาธิสั้นเพราะการที่จะจ่ออยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นเป็นสิ่งที่ยากการที่พระองค์หรือทำกิจกรรมร่วมกับคนอื่นทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของความอดทนความอดกลั้นทำให้ไม่สามารถที่จะร่วมงานกับคนอื่นอย่างเต็มร้อยได้ในประเด็นข้างต้นก็คือข้อเสียที่เป็นผลพวงมาจากการที่เด็กมีการเสพในเรื่องของโทรศัพท์มือถือในเรื่องของเกมบนโทรศัพท์มือถือที่มีความอยากการต้องการเอาชนะในเรื่องของความสนุกขาดการหักห้ามใจทำให้เกิดผลตามมาคือผลกระทบทางร่างกายทั้งด้านสติปัญญาและ

๒๘ สัมภาษณ์ พระมหาพนมไพร สीलโต ป.ตริ ปี๓. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สายตาที่เห็นในปัจจุบันก็จะมีนิสัยปึงหนึ่งหลายท่านที่สวมใส่แว่นตา^{๒๙} ถ้าพูดถึงปัญหาในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแล้วเกิดปัญหาในประเด็นนี้ก็เห็นในเรื่องของการมีสติหรือการมีสมาธิในกิจกรรมที่อาจารย์ได้รับมอบหมายทำให้ไม่มีสมาธิในการทำงานที่ได้รับมอบหมายเพราะการทำกิจกรรมต่างๆต้องอาศัยระยะเวลาการติดเทคโนโลยีหรือการติดโทรศัพท์มือถือปัจจุบันทำให้เราไปเสียเวลาในการเล่นโทรศัพท์มากเกินไปจนบางครั้งเล่นไปจนเพลินถึงเวลาตี ๑ ตี ๒ ทำให้การพักผ่อนไม่เพียงพอในการดำรงชีวิตในแต่ละวันซึ่งถือว่าเป็นข้อเสียเสียในการที่การหักห้ามใจหรือการเพลินในอารมณ์ที่หลงระเริงในกิจกรรมหรือหลงระเริงในความสุขในหน้าจอโทรศัพท์ทำให้เสียสุขภาพจิตเช่นร่างกายพักผ่อนไม่เพียงพอมาถึงเวลาเรียนหนังสือก็จะไม่มีกะจิตกะใจที่จะเรียนหนังสือวุ่นวายบ้างหรือจิตใจไม่อยู่กับงานถ้าพูดถึงในประเด็นนี้ก็เป็นลักษณะของไม่มีสติอธิฐานการทำงานแล้วก็จะทำการงานนั้นไม่ประสบความสำเร็จนี่คือปัญหาของการที่เด็กติดโทรศัพท์มือถือหรือนิสิตของเราติดโทรศัพท์มือถือก็จะเป็นปัญหาอีกอย่างหนึ่งที่บางครั้งเมื่อมีการประชุมก็ตีมีการพบปะผู้ใหญ่ก็ตีหรือการที่ออกไปนอกสถานที่ก็ตีก็จะเห็นว่าเวลาที่พระนิสิตของเราเล่นโทรศัพท์มือถือก็จะเป็นภาพพจน์ที่ไม่สวยงามเพราะการที่เห็นแบบนี้เขาจะมองว่าเด็กของเราหรือนิสิตของเราเป็นคนที่ไม่รู้จักรั้วเวลาในการที่จะใช้เทคโนโลยีหรือการเล่นโทรศัพท์มือถือโดยส่วนมากคนที่เล่นหรือมีความจดจ่อในโทรศัพท์มือถือนานๆในสายตาของผู้ใหญ่เพื่อมักจะมองว่าเด็กคนนี้นี้ติดเกมในโทรศัพท์มือถือจึงเป็นปัญหาที่ทำให้มองว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยจึงถือเป็นข้อเสียอีกอย่างหนึ่งแต่ข้อเสียนี้จะไม่เกิดขึ้นถ้ารู้จักการเล่นหรือการใช้โทรศัพท์มือถือให้ถูกที่ถูกเวลาก็จะสร้างสิ่งที่มีความน่าเชื่อถือหรือการใช้เทคโนโลยีต่างๆให้รู้จักสถานที่หรือรู้จักการควบคุมตนเองดีรอบให้ตนเองก็จะเป็นถือว่าเป็นข้อเสียของการใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันเป็นต้น^{๓๐}

จากการสัมภาษณ์นิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคายในประเด็นเรื่องข้อดีและข้อเสียของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในแต่ละประเด็นนั้นมีความแตกต่างกันของความคิดเห็นของนิสิตในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าการใช้เทคโนโลยีนั้นให้เกิดประโยชน์ก็มีหลายทางเช่นในการสืบค้นข้อมูลเพื่อที่จะจัดทำรายงานจะทำวิทยานิพนธ์หาข้อมูลข้อเท็จจริงที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสามารถสร้างฐานข้อมูลสร้างกลุ่มเพื่อที่จะใช้ข้อมูลร่วมกันสำหรับกลุ่มคนที่มีความต้องการข้อมูลที่มีความใกล้เคียงกันการตั้งคำถามทางสังคมเพื่อที่จะได้คำตอบที่ต้องการที่มีคำตอบมากมายหรือมีหลายมุมมองเป็นต้นซึ่งถือได้ว่าข้อดีของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีมากกว่าข้อเสียส่วนข้อเสียก็ขึ้นอยู่กับว่านิสิตนั้นมีการปฏิบัติตัวอย่างใดในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแต่ที่สำคัญนิสิตต้องนึกถึงบทบาทของตนเองว่าตัวเองอยู่ในสถานะอะไรก่อนที่จะทำการโพสต์ข้อมูลบนโลกออนไลน์ที่จะส่งผลในทางเสื่อมเสียของพระพุทธานุศาสนการศึกษาในประเด็นข้อดีข้อเสียการสัมภาษณ์นิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคายหรือวิทยาลัยสงฆ์หนองคายในประเด็นเรื่องข้อดีข้อเสียของการใช้เทคโนโลยี

^{๒๙} สัมภาษณ์ พระเฉลิมพงษ์ สุเมโธ นิสิต ป.บ.ส มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๓๐} สัมภาษณ์ พระอธิการสมพร สุทธิโม นิสิต ป.บ.ส มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สารสนเทศในปีนี้จะเห็นว่านิสิตที่ขาดการควบคุมตนเองหรือการขาดภูมิคุ้มกันหรือการขาดวินัยในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจะสร้างความเสียหายให้กับองค์กรให้กับทางมหาวิทยาลัยคือใช้สื่อออนไลน์ในยุคปัจจุบันในการค้นข้อมูลข่าวสารที่ไม่เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและต่อองค์กรภาพรวมของคณะสงฆ์ในปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันในเรื่องของการจับสาวการเกี่ยวพาราสีหรือการแสดงออกที่สื่อไปในทางเพศเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ทำให้เป็นการมองภาพลักษณ์ที่ดูแล้วไม่สวยงามในลักษณะของความเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยในอีกประเด็นต่อมาคือในเรื่องของร่างกายโดยส่วนมากเด็กที่ติดเกมหรือนิสิตที่ติดโทรศัพท์มากๆจะมีผลต่อในประเด็นที่ ๑ คือการพักผ่อนไม่เพียงพอเพราะในเวลาว่างจะเล่นโทรศัพท์ติดมากหรือบางครั้งก็เล่นไปจนถึงตี ๒ หรือตี ๓ ทำให้เกิดการพักผ่อนไม่เพียงพอเมื่อเวลาเข้าสู่ห้องเรียนก็จะทำการเรียนการสอนไม่เต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ทำให้ขาดสมาธิในการศึกษาเล่าเรียนเวลาที่ออกคำตอบหรือข้อสอบต่างๆก็ไม่สามารถทำได้แม้จะเป็นคำถามง่ายๆก็จะมีสติไม่มีสมาธิในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในเป็นต่อมาจะมีผลในเรื่องของสายตาที่มีการต้วนทำให้สายตาเสื่อมสภาพในระยะไกลไม่เห็นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องรู้จักควบคุมตนเองการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือการใช้โทรศัพท์ให้ถูกที่ถูกเวลาและรู้จักกาลเทศะเพื่อที่จะสร้างกรอบตีกรอบให้กับพระนิสิตได้มีภาพลักษณ์ที่มีความโดดเด่นมีความน่าเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้คนในจังหวัดหนองคายมองเห็นว่าพระนิสิตที่ผ่านการอบรมจากมหาวิทยาลัยแล้วสามารถดำเนินชีวิตด้วยการประพฤติปฏิบัติที่มีพฤติกรรมที่มีความเรียบร้อยสร้างความเดือดร้อนไม่สร้างภาพพจน์ที่ทำให้มองแล้วไม่งามตาในทางพระพุทธศาสนาก็จะเป็นประเด็นที่สำคัญในการที่จะพัฒนากระบวนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนิสิตหรือพระสงฆ์ที่จะทำให้สร้างภาพลักษณ์ที่เด่นชัดในสายตาของชาวพุทธ

๔.๓ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย

๔.๓.๑ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตเพื่อการศึกษา

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา โดยส่วนมากจะเป็นการที่เก็บข้อมูลบนฐานออนไลน์เพื่อที่จะได้แชร์ข้อมูลร่วมกันระหว่างเพื่อนร่วมกันในกลุ่มหรือเพื่อนร่วมกันในห้องเพื่อที่จะได้ใช้ข้อมูลในแต่ละรายวิชาร่วมกันซึ่งเป็นการง่ายที่จะทำให้การใช้ข้อมูลร่วมกันในห้องนั้นเกิดผลประโยชน์ภายในห้องและเป็นการสร้างฐานข้อมูลเพื่อที่จะแชร์กันระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆในการจัดทำฐานข้อมูลออนไลน์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาจึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะทำให้การศึกษาในยุคปัจจุบันเป็นการศึกษาที่มีการใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆเพื่อที่จะทำให้การเรียนรู้อาจารย์ที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกันได้มีความหลากหลายทางข้อมูลข่าวสารและข้อมูลสารสนเทศเพื่อที่จะทำให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้และสามารถหยิบยกข้อมูลข่าวสารสารสนเทศเพื่อที่จะทำให้การดำเนินงานของนิสิตแต่ละรูปคนนั้นประสบความสำเร็จในการเรียนแต่ละรายวิชาของแต่ละอาจารย์ที่ได้รับมอบหมายเกิดขึ้นในอีกประเด็นหนึ่งของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อศึกษานั้นคือการที่เมื่อฐานข้อมูลเป็นสิ่งที่ง่ายทำให้นิสิตไม่จำเป็นต้องเข้าสู่ระบบการห้องสมุดซึ่งเป็นการที่จะทำให้นิสิตนั้นมีการประหยัดในเรื่องของการซื้อหนังสือเรียนแต่จะมาสร้าง

ฐานข้อมูลออนไลน์เพื่อสร้างข้อมูลร่วมกันกับมหาวิทยาลัยเป็นต้น^{๓๑} การประยุกต์ในแต่ละรายวิชาเป็นการประยุกต์ที่ทำให้เกิดการเก็บข้อมูลที่เป็นศูนย์กลางที่อาจารย์กับนิสิตสามารถสื่อสารและส่งผลงานผ่านโลกออนไลน์ได้อย่างลงตัวและเห็นได้ชัดซึ่งอาจารย์บางห้องก็สามารถที่จะสร้างเพจขึ้นเพื่อที่จะมีการสร้างแบบสอบถามกิจกรรมการสอบวัดผลเก็บคะแนนแต่ละรายวิชาเพื่อที่จะทำให้นิสิตนั้นในลักษณะที่บางครั้งไม่สามารถมาเรียนแต่สามารถมีงานศพได้ก็จะสามารถเป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนได้อีกช่องทางหนึ่งก็จะเป็นการที่จะอำนวยความสะดวกให้กับตัวผู้เรียนเองที่สามารถสืบค้นข้อมูลได้จากหลายๆแหล่งในการตอบข้อมูลที่อาจารย์แต่ละรายวิชานั้นกำหนดให้เพื่อที่จะได้องค์ความรู้ที่มีความสำคัญกับรายวิชาและก็จะเป็นการบันทึกที่ไม่ต้องการพื้นที่บนคอมพิวเตอร์แต่สามารถบันทึกลงพื้นที่ที่มีความจำที่เป็นจำนวนมากบนโลกออนไลน์ได้อย่างเห็นได้ชัดการประยุกต์ใช้หลักสารสนเทศเพื่อการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับในยุคปัจจุบันเพราะข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญนิสิตเองจึงเป็นผู้ที่จะต้องเข้าใจกระบวนการเปลี่ยนแปลงและสามารถเรียนรู้ที่จะปรับตัวทำให้การศึกษาในยุคปัจจุบันง่ายขึ้นและสะดวกขึ้นประหยัดขึ้นจึงถือว่าการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนของวิทยาลัยสงฆ์หนองคายในสิ่งที่มีความจำเป็นในยุคปัจจุบันมากยิ่งขึ้น^{๓๒} การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการศึกษานั้นถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ต้องใช้ควบคู่กันเพราะบางคำถามที่หาคำตอบไม่ได้จากอาจารย์หรือนิสิตหรือเพื่อนร่วมห้องก็ต้องถามข้อมูลหรือคำตอบจากข้อมูลออนไลน์เพื่อที่จะได้คำตอบในทันระยะเวลาที่มีความต้องการซึ่งถือได้ว่าเป็นการบูรณาการที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีเพราะเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันถือว่ามีบทบาทมากในการดำเนินชีวิตในหลายๆด้านเช่นการเรียนที่ต้องการข้อมูลที่สามารถอยู่กับปัจจุบันได้เป็นอย่างดีและการติดต่อสื่อสารระหว่างเพื่อนในห้องเรียนระหว่างนิสิตกับการที่มีการติดต่อกันว่าวันไหนที่มีเรียนวันไหนที่ไม่มีเรียนและมีกิจกรรมอะไรที่จะให้นิสิตทำในช่วงที่อาจารย์ไม่สามารถมาสอนได้^{๓๓} การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประยุกต์กับการศึกษาคือบางครั้งก็ต้องดูสิ่งที่อาจารย์สอนแล้วไม่เข้าใจก็ต้องดูผ่าน YouTube เพื่อที่จะเข้าใจในสิ่งที่อาจารย์สอนอีกครั้งหนึ่งเพราะบางครั้งอาจารย์ที่สอนต้องไม่ค่อยมีเวลาเท่าที่ควรหรือหาโอกาสที่จะปรึกษาไม่ได้ก็จะอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศในการที่จะได้ปรึกษาหรือสร้างความเข้าใจหรือว่าเป็นกรอบความรู้ในการที่จะจัดทำรายงานหรือการที่จะทำเป็นความเข้าใจเฉพาะส่วนบุคคลในการสร้างกรอบความรู้ที่เก็บบนฐานข้อมูลออนไลน์ของตนเอง การประยุกต์นอกจากจะใช้ในห้องเรียนแล้วยังจะประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเช่นการร่างหนังสือทางราชการต่างๆที่ต้องอาศัยรูปแบบฟอร์มของซึ่งแต่ละที่มีความแตกต่างกันตราโลโก้หรือสัญลักษณ์ของแต่ละ

^{๓๑} สัมภาษณ์ พระ ชนพล ธนปาโล ป.ตรี . เอกรัฐศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๓๒} สัมภาษณ์ พระมหา ประเคน อภาธโร ป.โท ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๓๓} สัมภาษณ์ พระดาวใส กตสโร ป.โท ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

ละองค์กรมีความแตกต่างกันการใช้เทคโนโลยีถือว่าเป็นการบูรณาการในสิ่งที่เราหาคำตอบไม่ได้หรือไม่สามารถหาคำตอบได้ให้มีคำตอบและสามารถเรียนรู้วิธีการหรือแนวทางต่างๆได้เป็นอย่างดี^{๓๔} การบูรณาการโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาส่วนมากก็จะเป็นการเก็บรายงานตั้งแต่เริ่มการศึกษามาจนถึงปัจจุบันว่าตนเองนั้นได้ทำรายงานอะไรเราก็จะเป็นการเก็บรูปภาพที่มีมากที่สุดต้องการให้คอมพิวเตอร์มีพื้นที่ว่างมากก็เลยจำเป็นต้องอาศัยพื้นที่บนโลกออนไลน์ในการเก็บรูปภาพเก็บไฟล์งานเก็บไฟล์เอกสารต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับการเรียนการศึกษาเพราะปัจจุบัน Google Drive ให้พื้นที่สำหรับการเก็บข้อมูลไว้มากมายไว้สำหรับต้องการที่จะสามารถหยิบยืมมาใช้ได้ทุกที่ทุกเวลาขอเพียงแค่เรามีอินเทอร์เน็ตก็สามารถเก็บข้อมูลและใช้ข้อมูลของตนเองนั้นเก็บไว้ได้ทุกที่บนโลกใบนี้จึงเป็นการที่ดีมากสำหรับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการศึกษาในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดีเพราะทำให้การดำเนินชีวิตไม่ยุ่งยากมากขึ้นไม่ต้องกลัวเรื่องของระบบต่างๆเพราะฐานข้อมูลบนโลกออนไลน์เป็นสิ่งที่มีความปลอดภัยที่สุดในยุคปัจจุบัน^{๓๕} การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการรู้การศึกษานั้นเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้เพราะบางกิจกรรมต้องอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อที่จะสร้างรูปแบบการนำเสนอให้มีความน่าสนใจมากขึ้นซึ่งแน่นอนว่าการสร้างองค์ความรู้ต้องเกิดจากการเรียนรู้ก่อนนิสิตต้องศึกษาจากการดูยูทูปในเรื่องของการทำแบบฟอร์มการนำเสนอเช่นการนำเสนอบน PowerPoint ว่าทำอย่างไรถึงจะมีความน่าเชื่อถือและมีความน่าสนใจไม่น่าเบื่อเป็นต้นการเรียนรู้บนข้อมูลออนไลน์หรือการเรียนรู้จาก YouTube จะเป็นช่องทางหนึ่งในการพัฒนาและบูรณาการคือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการศึกษาให้เกิดความคิดสร้างสรรค์นอกกรอบที่จะพัฒนาทั้งตัวผู้เรียนและความน่าสนใจในเรื่องของการเรียนการรู้ให้เกิดความเข้าใจของเพื่อนในห้องเป็นการศึกษาที่สร้างความสนุกและสร้างความรู้ไปในเวลาเดียวกันจึงสามารถพูดได้ว่าการศึกษาเป็นการประยุกต์ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นตัวช่วยที่จะทำให้การเรียนในห้องเป็นเรื่องที่ไม่น่าเบื่ออีกต่อไปเพราะในยุคปัจจุบันการนำเสนอเราสามารถนำเสนองานได้จากทางโทรศัพท์มือถือที่สามารถเชื่อมต่อกับเครื่องฉายโปรเจกเตอร์ได้โดยในระบบไร้สายจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สังคมปัจจุบันมองเห็นความสำคัญและก็มีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆเกิดขึ้นนิสิตต้องติดตามข้อมูลข่าวสารในเรื่องของไอทีเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเพราะถ้าขาดระยะเวลาใดเวลาหนึ่งก็จะกลายเป็นคนที่มีความรู้ที่ล้าหลังล้าสมัยทำให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตในสังคมที่มีความสุขได้การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษานั้นนอกจากจะทำให้ตัวผู้เรียนเองได้รับความรู้และสนุกจะส่งผลให้เกิดการเข้าใจของเพื่อนร่วมห้องที่จะทำให้มีองค์ความรู้ร่วมหรือมีกิจกรรมร่วมที่จะทำให้การศึกษานั้นเป็นการศึกษาที่สร้างความรักความสามัคคีให้เกิดขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพราะการสนทนากลุ่มบนห้องเรียนออนไลน์หรือทางแชทออนไลน์ก็จะทำให้ได้พูดคุยกัน

^{๓๔} สัมภาษณ์ พระมหาชินกฤต จีระวังโส ป.โท ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๓๕} สัมภาษณ์ พระสุรเชษฐ์ อธิติเตโช ป.โท ปี ๑. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

แสดงความคิดเห็นในสื่อดิจิทัลที่มีความโดดเด่นของตนเองก็จะทำให้เกิดการแสดงออกร่วมกันระหว่างนิสิตกับอาจารย์จะให้ความเห็นทางหรือช่องว่างระหว่างนิสิตกับอาจารย์ลดน้อยลง^{๓๖}

จากการสัมภาษณ์นิสิตวิทยาเขตหนองคายในประเด็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาทำให้ทราบข้อมูลในหลายประเด็นซึ่งนิสิตแต่ละคนนั้นมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความแตกต่างกันยกตัวอย่างเช่นบางคนใช้พื้นที่ใน Google Drive ในการเก็บข้อมูลเพื่อที่จะสามารถดึงข้อมูลของตนเองมาใช้ได้ในทุกที่ขอเพียงแค่ว่ามีอินเทอร์เน็ตเพราะการเก็บข้อมูลบนโลกออนไลน์นั้นถือว่าเป็นฐานข้อมูลที่มีความปลอดภัยมากที่สุดและอีกประเด็นหนึ่งคือการที่นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลและการใช้ข้อมูลร่วมกับการติดต่อสื่อสารเพื่อที่จะทำให้ช่องว่างระหว่างการศึกษาที่แคบลงระหว่างนิสิตกับนิสิตเองและระหว่างนิสิตกับอาจารย์เองก็จะทำให้การติดต่อการมอบหมายงานการมอบหมายภาระหน้าที่เป็นการดำเนินงานที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นสิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการในยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดีเพราะการประยุกต์ถือว่าการใช้สิ่งของที่สร้างอำนวยความสะดวกให้กับนิสิตและอาจารย์ในการเรียนการสอนเพื่อที่จะมีเวลาอื่น ๆ ที่จะทำองค์ความรู้ใหม่ๆ ให้กับเกิดขึ้นในอีกประเด็นหนึ่งเราจะเห็นว่านิสิตบางท่านต้องการเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องใหม่ๆ วิชาการใหม่ๆ ก็จะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้นเพื่อที่จะศึกษาและดูเช่นการดู YouTube การเรียนรู้การทำกิจกรรมต่างๆ การทดลองการตอบคำถามหรือการดูในสิ่งที่เราต้องการที่จะทำก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ง่ายและเป็นการเรียนรู้ที่นอกกรอบในห้องเรียนที่ไม่สามารถมีสอนได้จึงสามารถพูดได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการประยุกต์เพื่อการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ควบคู่กันที่สามารถพึ่งพาอาศัยกันทำให้ผู้ใช้เกิดประโยชน์ได้มากที่สุดในการเรียนที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและการสร้างฐานข้อมูลของตนเองเพื่อที่จะเป็นการช่วยเหลือและบูรณาการสังคมให้เป็นอย่างดีและเป็นการพัฒนาตนเองพัฒนาทักษะในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์หรือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีองค์ความรู้ทักษะที่จะทำให้ตนเองนั้นมีความรู้มากขึ้นตลอดเวลา

๔.๓.๒ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตเพื่อพระพุทธศาสนา

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับพระพุทธศาสนานั้นก็เป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญที่ยุคปัจจุบันเราต้องมีความเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศเช่นโทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ตบนโลกออนไลน์อยู่เป็นประจำในยุคปัจจุบันพูดได้อีกอย่างหนึ่งว่าเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการดำเนินชีวิตเพราะการติดต่อสื่อสารบางอย่างอยู่บนโลกออนไลน์อยู่บน Facebook อยู่บน LINE ซึ่งมีส่วนสำคัญทั้งสิ้นการที่ให้ธรรมะของพระพุทธเจ้าไปอยู่บนโลกออนไลน์ก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้เกิดการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ทั่วโลกได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาในห้องเรียนนั้นเราเรียนรู้ข้อมูลทางพระพุทธศาสนาและสร้างองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาความเป็นมาของพระพุทธศาสนาพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาชีวิตและสังคมในยุคปัจจุบันการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเผย

๓๖ สัมภาษณ์ พระมหาปรีชา รตนโชโต บ.โท ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบงหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

แผ่ธรรมะจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญโดยเรานำความรู้ที่ได้จากห้องเรียนออกสู่การเผยแผ่จากการไลฟ์สด การเทศนา การสนทนาธรรมะจึงถือว่าการบูรณาการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นการเผยแผ่ธรรมะให้ พระสังฆธรรมของพระพุทธเจ้าได้เผยแผ่ไปทั่วโลกได้อีกช่องทางหนึ่งซึ่งถือได้ว่าเทคโนโลยี สารสนเทศนั้นมีความสำคัญมากในยุคปัจจุบันเพราะถือว่าเป็นสิ่งเดียวที่สามารถปรับอากาศหรือ ประภาสธรรมของพระพุทธเจ้าให้ดังไกลไปทั่วโลกสามารถแปลจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งได้และ สามารถสร้างความเข้าใจให้กับคนที่ไม่เข้าใจได้จึงถือว่าการบูรณาการการประยุกต์ได้อย่างลงตัว ในการเรียนรู้ในการศึกษาและในการปฏิบัติอย่างเห็นได้ชัด^{๓๗} การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับ ธรรมะทางพระพุทธศาสนานั้นถือว่าเป็นสิ่งที่มีความลงตัวในและหลายเรื่องเช่นการเทศนาธรรมะแล้ว ลงใน YouTube ทำให้เป็นการเผยแผ่ธรรมะของพระพุทธเจ้าหรือการเทศนานั้นไปได้ไกลทั่วโลกการ ประยุกต์ในห้องเรียนก็ถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในรายละเอียดของวิชาแต่ละวิชาที่อาจารย์แต่ละ ท่านได้สอนในประเด็นธรรมะในแง่คิดเช่นพระพุทธศาสนากับเศรษฐศาสตร์ที่มีความสำคัญในเรื่องของ การอธิบายคนจนและคนรวยที่ทำให้เราทราบว่าการที่เราคนจนในพระพุทธศาสนาคืออะไรคือคนที่มี ความทุกข์ยากไร้ทรัพย์อับปัญญาเห็นใจเป็นต้นคนเหล่านี้จะเดินทางไปอยู่ที่ไหนความทุกข์ต่างๆก็จะ ติดตามไปที่อุปมาเหมือนคนจนกัณฐีน้ำโดนเจ้าหนีดติดตามเป็นต้นการเผยแผ่พุทธศาสนาที่เป็นคำสอน ในลักษณะนี้ในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นการเผยแผ่ที่ทำให้ไปได้ไกลและสามารถ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากเพราะถ้ากลุ่มเป้าหมายต้องการสืบค้นก็แค่ค้นหาใน Google ก็จะสามารถ เห็นในสิ่งที่เขาต้องการและสามารถได้คำตอบได้การเผยแผ่ในลักษณะนี้นอกจากจะเป็นการเผยแผ่ ให้กับผู้บริโภครับแล้วแล้วยังได้รับได้ทำให้เราได้สร้างฐานข้อมูลที่เป็นคำสอนของพระพุทธศาสนา หรือกิจกรรมในห้องเรียนเพื่อที่จะทำให้เราเองในฐานะเป็นผู้เรียนเราก็จะเป็นผู้สร้างข้อมูลขึ้นในโลก ออนไลน์ที่มีความหลากหลายเพื่อที่จะให้ผู้ที่มีความสนใจและใช้ประโยชน์และเราเองก็จะได้เก็บข้อมูล บนโลกออนไลน์เพื่อวันหนึ่งเรามีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลดังกล่าวเราก็จะกลับมาใช้ข้อมูลนั้นได้จึงถือ ว่าเป็นการที่บูรณาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือพูดอีกอย่างหนึ่งคือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี สสนเทศให้เกิดประโยชน์ได้ในหลายทางในการที่จะทำให้อธรรมะหรือในการใช้ธรรมะเป็นสิ่งหนึ่งในการ เผยแผ่นอกจากในสมัยก่อนก็สามารถพิมพ์ในหนังสือที่แจกกันก็แล้ว สอวดแต่ในปัจจุบันถ้าเป็น เนื้อหาของธรรมะที่มีเยอะแยะมากมายเราก็จะสามารถเผยแผ่กันได้ทั่วโลก^{๓๘} การประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศกับธรรมะทางพระพุทธศาสนายกตัวอย่างเช่นเราได้อธิบายหมวดธรรมหมวดใด หมวดหนึ่งเช่นอริยสัจ ๔ แล้วเราต้องการที่จะนำเสนอให้ประชาชนหรือผู้ที่มีความสนใจและรับรู้ รับทราบเราก็จะนำเสนอโดยการสร้างเพจขึ้นมาหรือสร้างบล็อกขึ้นมาเพื่อที่จะทำเป็นเว็บไซต์ออนไลน์ เล็กๆเพื่อที่จะทำให้กลุ่มที่มีความสนใจได้ Search ข้อมูลแล้วก็จะได้เจอหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่เราต้องการนำเสนอบนโลกออนไลน์จึงถือได้ว่าเป็นการที่ประยุกต์ในสิ่งที่มาที่มีแล้วให้ผู้บริโภคนั้นมี

^{๓๗} สัมภาษณ์ พระเอก สีลเตโช ป. ตรี ปี ๑. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๓๘} สัมภาษณ์ พระวิภัสพงษ์ ปญฺญโร รัฐศาสตร์ ปี ๓. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

ทางเลือกเกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากเพราะเทคโนโลยีสารสนเทศถือว่าเป็นช่องทางหนึ่งที่ทำให้เราได้เผยแพร่พระพุทธศาสนาทำให้ผู้ไม่รู้ไม่เข้าใจได้มีความรู้ความเข้าใจและเป็นฐานข้อมูลให้กับเราได้เป็นอย่างดี^{๓๙} การบูรณาการหรือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับธรรมะในอีกประเด็นหนึ่งคือการที่เราตั้งคำถามในคำถามทางสังคมแล้วเราสร้างคำตอบโดยการใชัธรรมะทางพระพุทธศาสนาเป็นเสมือนคำตอบให้กับการดำเนินชีวิตถือได้ว่าเป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการเผยแพร่ธรรมะในอีกประเด็นหนึ่งที่เราต้องการที่จะให้กลุ่มผู้ที่มีความสนใจได้ใช้ประโยชน์จากธรรมะในหมวดนี้ซึ่งแน่นอนในปัจจุบันเราจะเห็นข้อมูลที่มีความหลากหลายทางด้านพระพุทธศาสนาแต่เราก็สามารถสืบค้นได้ว่าข้อมูลไหนเป็นข้อมูลที่มีข้อเท็จจริงโดยการที่เรานำข้อมูลที่มีความสงสัยไปสืบค้นหรือไปแสกนในพระไตรปิฎกออนไลน์เราก็จะสามารถได้ข้อมูลที่ทำให้เราได้รับความกระจ่างในเรื่องของพระพุทธศาสนาหรือเป็นการใช้หลักมหาประเทศ ๔ ได้อย่างลงตัวจะเห็นได้ว่าพระไตรปิฎกตั้งแต่ในยุคราชกาลที่ ๑ ที่มีอยู่ในใบลานยาวมาถึงในยุคของรัชกาลที่ ๕ ที่พระไตรปิฎกเรียกว่าพระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐและมาในรัชกาลที่ ๙ พระไตรปิฎกก็จะมีหลายสำนักเกิดขึ้นแต่ในยุคปัจจุบันพระไตรปิฎกอยู่ในโลกออนไลน์ที่สามารถเปิดอ่านได้หรือมีข้อสงสัยได้ก็สามารถหาคำตอบได้เพียงแค่เสี้ยววินาทีโดยการสแกนจึงถือได้ว่าเป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสืบค้นข้อมูลหรือการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นการประยุกต์ให้เข้ากับคำสอนของพุทธเจ้าหรือพระพุทธศาสนาได้อย่างลงตัว^{๔๐} การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับพระพุทธศาสนาในปัจจุบันในอีกแง่มุมหนึ่งเราจะเห็นว่าประชาชนทั่วไปในทุกวันนี้มีความรู้มีความเข้าใจในคำสอนของพุทธเจ้ามากขึ้นเพราะการที่เราสามารถสืบค้นข้อมูลทางพระไตรปิฎกและอื่นๆได้โดยรวดเร็วจึงถือได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีการพัฒนาและมีการสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นกับกลุ่มผู้ที่มีความสนใจในเรื่องของพระพุทธศาสนาอย่างเห็นได้ชัดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดในทางพระพุทธศาสนาต้องรู้จักการที่ว่าเราจะใช้ประโยชน์อย่างไรคือการตั้งคำถามกับกลุ่มตัวเองว่าเราจะเผยแพร่ข้อมูลอย่างไรในโลกออนไลน์จึงจะเป็นประโยชน์กับองค์กรกับทางมหาวิทยาลัยและกับตนเองเพื่อที่จะทำให้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเกิดประโยชน์สูงสุดในทางพระพุทธศาสนา^{๔๑}

จากการสัมภาษณ์ข้างต้นจะเห็นได้ว่าการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับพระพุทธศาสนาของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคายจะเห็นได้ว่าส่วนมากจะเป็นการสร้างฐานข้อมูลเพื่อการศึกษาการเรียนในการสร้างความต้องการที่จะทำให้ข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นสิ่งที่ง่ายในการค้นหาในการรวบรวมและในการจัดทำรายงานและในอีกประเด็นหนึ่งจะเห็นได้ว่าการที่มีเทคโนโลยีสารสนเทศถือได้ว่าเป็นการเผยแพร่พระพุทธศาสนาในอีกช่องทางหนึ่งเพื่อที่จะทำให้ประชาชนในกลุ่มต่างๆมีโอกาสได้เลือกรับบริโภคในสิ่งที่ เป็นข้อมูลข่าวสารข้อเท็จจริงถ้ามองในอีกประเด็นหนึ่งจะเห็นว่า

^{๓๙} สัมภาษณ์ นาย กมลลักษณ์ ศรีวิรัตน์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๔๐} สัมภาษณ์ พระ สุรัช ยโสธร ป.ตรี ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

^{๔๑} สัมภาษณ์ พระยศ สุจิตโต ป.ตรี ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑

ประชาชนในยุคปัจจุบันมีความรู้มีความเข้าใจในเรื่องของพระพุทธศาสนามากขึ้นจากเทคโนโลยีสารสนเทศเพราะประชาชนท่านไหนถ้าเกิดข้อสงสัยก็จะมี การ search หาใน Google หรือในระบบออนไลน์ในปัจจุบันในประเด็นหนึ่งจะเห็นในเรื่องของพระไตรปิฎกที่มีวิวัฒนาการยาวนานมาจากการดาสมาสู่การอยู่บนข้อมูลออนไลน์ที่สามารถ search หรือสแกนหาได้ในระยะเวลาเพียงเสี้ยววินาทีไม่ต้องเสียเวลาในการเปิดอ่านเป็น ๑ ชั่วโมง ๒ ชั่วโมงเหมือนสมัยแต่ก่อนทำให้เกิดหายข้อสงสัยในหลายๆเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ถือว่าพุทธศาสนาในยุคปัจจุบันทำให้การสืบค้นข้อมูลหรือการใช้หลักมหาปเทศ ๔ นั้นเกิดผลสำเร็จมากยิ่งขึ้นกว่าในสมัยก่อนที่พระไตรปิฎกอยู่ในตู้ไม่สามารถเปิดอ่านได้ครบถ้วนเหมือนในปัจจุบันที่มีข้อสงสัยเพียงแค่เสี้ยววินาทีก็สามารถหาคำตอบได้ชัดเจนซึ่งทำให้เป็นการบูรณาการหรือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการลงตัวกับพระพุทธศาสนาโดยที่ไม่ได้เกิดความขัดแย้งกันแต่อย่างใด

๔.๔ สรุป

วิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย จากการศึกษาสัมภาษณ์และนำผลการศึกษาสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ทำให้ทราบว่าการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคายมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่มีความแตกต่างกันแต่ข้อดีที่นิสิตส่วนมากใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา นั้นทำให้การสืบค้นข้อมูลในวงการวิชาการเพื่อจัดทำรายงานเพื่อเขียนบทความทางพระพุทธศาสนาเพื่อเขียนงานดีๆที่เป็นวิทยานิพนธ์ คุชฎีนิพนธ์ในการอนุมัติจบการศึกษาหรือวุฒิการศึกษา โดยส่วนมากแล้วมีสิทธิ์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการทำจะเป็นการสร้างฐานข้อมูลขึ้นเฉพาะตัวบุคคลในการเก็บข้อมูลหรือเป็นการใช้เป็นแฟ้มสะสมข้อมูลในหลายๆเรื่องเช่นไฟล์งานเอกสารที่อาจารย์มอบหมายงานเพลงในเรื่องของสื่อธรรมะที่เป็นลักษณะของ MP๓ และสื่อของวิดีโอที่สามารถเรียนรู้การเรียนการสอนในประเด็นต่างๆที่นิสิตไม่มีความเข้าใจก็ถือว่าได้ว่าเป็นการศึกษาในลักษณะของการเรียนการสอนที่ทำให้ให้นิสิตนั้นดำเนินชีวิตหรือดำเนินการเรียนการสอนผสมผสานหรือบูรณาการกับสารสนเทศได้อย่างลงตัวและได้อย่างเป็นระบบและการศึกษาในเรื่องของข้อดีก็จะมีในหลายประเด็นที่ ๑ นิสิตมีพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องของการตั้งคำถามที่ให้สังคมเป็นผู้ตอบคำถามซึ่งคำถามก็จะมีทั้งคำถามที่ทำเป็นวิชาการที่ได้คำตอบในหลายแง่มุมของแต่ละคนที่เข้ามาตอบคำถามเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนที่ทำให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้ผลงานไปในเวลาเดียวกัน ๒ นิสิตมีพื้นที่ในการเก็บข้อมูลโดยการทำเป็นแฟ้มเป็นไฟล์งานข้อมูลขึ้นไปสู่ออนไลน์ที่สามารถเปิดและใช้งานได้ทุกที่บนโลกใบนี้ขอเพียงแค่มีอินเทอร์เน็ตก็สามารถใช้ข้อมูลที่เก็บไว้และนำเสนอผลงานของตนเองได้อย่างน่าสนใจ ๓ นิสิตได้ช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มในห้องเรียนระหว่างนิสิตกับอาจารย์เพื่อเป็นสื่อกลางในการสั่งงานหรือมอบหมายงานในระยะเวลาที่อาจารย์หรือนิสิตไม่สามารถเข้าสู่ห้องเรียนได้ก็จะมีการใช้สื่อกลางเช่น Facebook เช่น LINE และอื่นๆในการเป็นสื่อกลางที่จะทำให้การเรียนการสอนนั้นไม่ได้เกิดความสะดุด ๔ นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลทั้งทางการเรียนการสอนและทางพระพุทธศาสนาในการเรียนการสอนด้วยและการกิจกรรมของคณะสงฆ์เช่นการเขียนบทความการเขียนเรื่องราวการออกแบบงานเทศกาลและพิธีกรรมต่างๆตามประเพณีนิยมของจังหวัดหนองคาย

ในประเด็นเรื่องของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนานั้นนิสิตวิทยาเขตหนองคายได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการที่จะสร้างข้อมูลข่าวสารหรือสร้างข้อมูลออนไลน์ในเรื่องของกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในการที่จะตอบคำถามให้กับสังคมในประเด็นที่สังคมมีความสงสัยหรือสร้างฐานข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการที่จะอำนวยความสะดวกทางวิชาการให้กับสังคมเพื่อที่สังคมจะได้นำหรือหยิบยกประเด็นกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาจริงๆเพื่อใช้ในกิจกรรมต่างๆในการที่จะปฏิบัติธรรมเจริญภาวนาและกิจกรรมต่างๆเพื่อการปฏิบัติธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ถูกต้องถูกวิธีการประยุกต์ใช้ในลักษณะนี้จะเป็นการสร้างหลักฐานข้อมูลความจริงซึ่งปัจจุบันนี้พระไตรปิฎกทั้งหมดถูกเก็บไว้ที่โลกออนไลน์เพียงแคสแกนก็สามารถรู้ได้ว่าใครคือคนที่พูดถูกต้องใครคือคนที่พูดผิดไปจากคำสอนของพระพุทธศาสนาการประยุกต์ในลักษณะนี้จะเป็นการสร้างความจริงให้เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันว่าใครคือคู่แท้ใครคือผู้เทียมการที่มีพระไตรปิฎกออนไลน์กันก็มีฐานข้อมูลที่มีความหลากหลายจึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ในการที่จะพัฒนาความรู้หรือศาสตร์ที่มีเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาเพื่อใช้ในการอบรมและขัดเกลาจิตใจบนพื้นฐานความถูกต้องซึ่งปัจจุบันการที่จะเดินทางไปศึกษายังสถานที่ปฏิบัติธรรมต่างๆทั้งเป็นไปในเรื่องยากนิสิตบางกลุ่มได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดทำเป็นไฟล์วิดีโอเพื่อง่ายต่อการเข้าศึกษาผ่าน Google ผ่าน Facebook ผ่าน YouTube เป็นต้น ซึ่งจากการทำฐานข้อมูลข้างต้นก็จะทำให้เกิดการที่กลุ่มผู้ที่ใดได้รับผลประโยชน์นั้นนอกจากจะเป็นคนที่อยู่ในพื้นที่แล้วการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาถือว่าการเผยแพร่ที่ทุกที่บนโลกใบนี้สามารถศึกษาเล่าเรียนคำสอนหรือวิธีการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนานั้นได้โดยทุกที่ที่ต้องมีอินเทอร์เน็ตเท่านั้นจึงเป็นการเผยแพร่พระพุทธศาสนาที่เกิดจากห้องเรียนที่ต้องการจะสื่อสารคำสอนของพระพุทธเจ้าหรือผลงานทางวิชาการทางพระพุทธศาสนาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมให้เข้าสู่ระบบออนไลน์เพื่อที่จะได้เกิดการเรียนรู้กันในระดับกว้างขึ้นสำหรับกลุ่มที่มีความสนใจในประเด็นข้างต้นนี้

ในประเด็นข้อเสียของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคายคือการที่นิสิตไม่รู้จักรากเหง้าหรือที่มาของเรื่องที่ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งเหตุผลปัจจุบันที่เห็นได้ชัดก็คือนิสิตใช้เทคโนโลยีต่างๆแล้วเกิดผลกระทบต่อการในภาพรวมเช่นการโพสต์ข้อมูลใน Facebook ที่ไม่ดีต่อตนเองไม่ดีต่อองค์กรไม่ดีต่อคณะสงฆ์ทำให้ประชาชนชาวพุทธที่มีความเลื่อมใสศรัทธาเกิดความไม่สบายใจหรือเกิดความศรัทธาลดน้อยลงในตัวพระสงฆ์เป็นสิ่งที่ไม่น่าเลื่อมใสเกิดขึ้นในยุคปัจจุบันซึ่งเราจะเห็นโดยมากถือได้ว่าเป็นข้อเสียประจักษ์หลักๆที่ต้องอบรมนิสิตให้เกิดความรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเล่าเรียนในประเด็นต่อมาจะเห็นในเรื่องของการที่ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับร่างกายคือนิสิตได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือการเล่นโทรศัพท์เกินกรอบระยะเวลาของการพักผ่อนในแต่ละวันคือเล่นโทรศัพท์จนติดดินทำให้เกิดการที่ร่างกายพักผ่อนไม่เพียงพอส่งผลให้การเรียนรู้หรือขาดสติขาดสมาธิในการเรียนรู้ที่ทำให้ผลการเรียนของนิสิตไม่เป็นดังที่คาดหวังหลังจากที่มีการสอบวัดผลประจำภาคการศึกษาเกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่การควบคุมตนเองจะเป็นประเด็นหลักซึ่งส่งผลให้การมีสมาธิสั้นในการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกับคนอื่นถือได้ว่าเป็นผลที่เกิดจากการใช้โทรศัพท์มากจนเกินไปและติดเป็นนิสัยซึ่งเป็นผลเสียอีกประการหนึ่งของการใช้เทคโนโลยีและเล่นต่อมาก็คือประเด็นในเรื่องของการที่นิสิตเล่นเกมมากเกินไปทำให้มีผลกระทบต่อสายตาซึ่งจะเห็นได้ว่านิสิตปี ๑ ส่วนมากมีการตัดแว่นใส่แล้วทั้งๆที่อายุยังเล็กอยู่จากการสัมภาษณ์นิสิตในระดับ ปี ๑ ที่มี

การตัดแว่นใส่ก็จะเห็นว่าซึ่งก่อนหน้านี้ได้เล่นเกมและติดเกมเป็นระยะเวลาหนึ่งทำให้เกิดอาการเบลอหรือการมีสมาธิสั้นส่งผลให้สายตาสั้นหรือยาวขึ้นอยู่แต่ละบุคคลซึ่งมีผลโดยตรงต่อร่างกายในด้านของดวงตาก็จะเป็นปัญหาต่อไปในเมื่ออายุมากขึ้น

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัยจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์นิสิตวิทยาเขตหนองคายในประเด็นที่มองในภาพรวมจะเห็นว่าข้อดีก็คือการที่นิสิตมีพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็นเก็บข้อมูลและการใช้ข้อมูลบนโลกออนไลน์ด้วยการสืบค้นในการ search จาก Google และการเรียนรู้เพิ่มเติมจาก YouTube ก็จะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดประโยชน์อย่างมหาศาลในประเด็นเรื่องของการที่นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันในการช่วยส่งเสริมงานพระพุทธศาสนาเช่นการประกาศธรรมการเผยแพร่ธรรมะเพื่อที่จะทำให้พระพุทธศาสนามีอายุยืนยาวมากขึ้นในยุคปัจจุบันที่มีข้อมูลข่าวสารทั้งดีและไม่ดีเกิดขึ้นผ่านโลกออนไลน์ซึ่งจะเห็นได้ว่าประชาชนส่วนมากใช้โทรศัพท์มือถือถือในการเรียนรู้ข่าวสารดำเนินชีวิตหรือรวมกิจกรรมทุกอย่างไว้ที่โทรศัพท์มือถือจึงเป็นสิ่งสำคัญที่นิสิตต้องรู้จักการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสร้างกรอบตีกรอบที่จะควบคุมตนเองให้อยู่ในกรอบของพระธรรมวินัยของพระพุทธศาสนาการใช้เทคโนโลยีให้เป็นคือการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์กับทั้งตนเององค์กรและส่วนรวมคือการเผยแพร่พระพุทธศาสนาบนโลกออนไลน์ในยุคปัจจุบันถือได้ว่ามีความสำคัญมากและเป็นอย่างดีเพราะประชาชนส่วนมากในทุกวันนี้จะศึกษาพระไตรปิฎกเป็นเรื่องที่ง่ายมากขอเพียงแค่ว่าว่ามีโทรศัพท์เครื่องเดียวปัจจุบันพระไตรปิฎกทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นของมหามกุฏ มหาคูหา และสยามรัฐ ต่างก็จะอยู่ในโลกออนไลน์ทั้งสิ้นเพียงแค่ใช้โทรศัพท์มือถือสแกนในสิ่งที่พระสงฆ์ได้พูดขึ้นมาเท่านั้นเองก็จะทราบว่าพระรูปนั้นพระองค์นั้นพูดถูกต้องตามคำสอนของพระพุทธเจ้าไหมซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สร้างความน่าศรัทธาความเลื่อมใสเกิดขึ้นกับตัวศาสนิกชนเองการที่นิสิตหลักสูตรพุทธศาสนาหรือหลักสูตรอื่นที่เรียนรู้พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องให้ข้อมูลที่ตรงจริงตามข้อมูลที่ถูกต้องตามพระไตรปิฎกเพื่อที่จะเป็นประโยชน์ในการที่จะให้คำตอบเป็นการช่วยเหลือสังคมทั้งวิธีการดำเนินชีวิตคตินิยมของพระพุทธศาสนา รวมทั้งวิธีการปฏิบัติธรรมในรูปแบบต่างๆไม่ว่าจะเป็นการเจริญอานาปานสติสมาธิการเจริญสติปัฏฐาน ๔ การปฏิบัติธรรมในระดับต่างๆการเดินจงกรมการนั่งสมาธิที่ถูกต้องก็เป็นประเด็นที่สำคัญที่ต้องสร้างขึ้นให้เห็นทั้งเป็นข้อมูลที่สมารถอ่านได้เป็นข้อมูลที่เป็วิดีโอเป็นข้อมูลในเรื่องของกลุ่มคนที่ประสบความสำเร็จในการนำหลักธรรมในเรื่องของการนำข้อมูลนั้นไปใช้ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการส่งเสริมพระพุทธศาสนาส่งเสริมแหล่งเรียนรู้คือมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยสงฆ์หนองคายให้ได้มีชื่อเสียงเป็นอย่างมากในประเด็นที่ไม่ควรที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องเช่นการเมืองหรือเรื่องของสังคมต่างๆก็ไม่ควรที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวเพราะถือว่าไม่ใช่กิจของสงฆ์หรือทำให้ภาพลักษณ์ของพระสงฆ์มีความเสื่อมเสียแต่ถ้าต้องการที่จะยุ่งเกี่ยวควรที่จะใช้หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเข้าไปอธิบายเหตุการณ์และใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปหละเข้าไปแก้ปัญหาเพื่อที่จะให้เห็นว่าคำสอนของพระพุทธเจ้านั้นเป็นสิ่งที่สามารถตอบคำถามหรือแก้ไขปัญหาทุกอย่างในสังคมปัจจุบันได้อย่างน่าลงตัวและทำให้เกิดความศรัทธาในตัวบุคคลเกิดความศรัทธาในพระพุทธศาสนาประชาชนก็จะเกิดการเรียนรู้พระพุทธศาสนาเริ่มจากการที่มีศรัทธาจากสิ่งที หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้าไปปฏิบัติเพื่อที่จะทำให้เห็นกระบวนการที่จะบรรลุธรรมตามลำดับคือเราต้องมีศรัทธาเข้าไปหาเข้าไปนั่งใกล้หน้าสวดฟังฟังซึ่งทำเมื่อฟังธรรมนั้นแล้วก็ใคร่ครวญแห่งธรรมหาความสมดุลงแห่งธรรมเดินทางสายกลางแล้วตั้งตนไว้ในถ้าก็จะทำให้เกิดการ

ดำเนินชีวิตที่ประสบความสำเร็จแต่ทั้งนี้ต้องเริ่มจากกระบวนการที่ต้องพัฒนานิสิตให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเสียก่อนจึงจะดำเนินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการควบคุมพฤติกรรมให้อยู่ในกรอบของพระธรรมวินัยหรือศีลธรรม

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ๓ ประการ คือ เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย และเพื่อการวิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคายสรุปผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

๑) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรม คือการกระทำของมนุษย์ เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ สัญชาติญาณ โดยกำเนิดแรงขับชีวภาพ จิตใจ อารมณ์ การเรียนรู้ แรงจูงใจ ความเชื่อ ค่านิยม บรรทัดฐาน กฎเกณฑ์และประเพณีทางสังคม ทำให้มนุษย์มีการปรับพฤติกรรมของตนเองในทางดีและไม่ดี เพื่อความอยู่รอดในสังคมนั้น ๆ ในแง่ของพระพุทธศาสนา พฤติกรรมมีอิทธิมาจากจิตใจ ที่สั่งการให้กระทำที่ก่อให้เกิดผลเป็นความสัมพันธ์ระหว่างกรรมกับผลของกรรม แสดงออกทางกาย วาจา ใจ ทั้งด้านดีเรียกว่า กุศลกรรม ด้านไม่ดี เรียกว่า อकुศลกรรม การกระทำชื่อว่า กรรม หรือ สัตว์ทั้งหลายย่อมกระทำกรรมโดยอาศัยธรรมชาติ ที่เป็นเหตุให้สำเร็จการกระทำเหล่านั้น โดยมีเจตนาและโลกียกุศลจิต ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง เทคโนโลยีสองด้านหลักๆ ที่ประกอบด้วยเทคโนโลยีระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมที่ผนวกเข้าด้วยกัน เพื่อใช้ในกระบวนการจัดหา จัดเก็บ สร้างและเผยแพร่สารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเสียง ภาพ ภาพเคลื่อนไหว ข้อความตัวอักษร และตัวเลข เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความถูกต้อง ความแม่นยำ และความรวดเร็วให้ทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์ พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการแสวงหาและการเข้าถึงสารสนเทศ ซึ่งพฤติกรรมนี้อาจจะเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ เช่น ผู้ใช้อาจจะใช้ระบบสารสนเทศที่เป็นทางการโดยใช้ระบบการให้บริการแบบออนไลน์หรือศูนย์สารสนเทศ หรืออาจใช้ระบบสารสนเทศที่ไม่เป็นทางการ คือระบบที่ไม่ได้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศเป็นหลักแต่อาจจะให้ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสารสนเทศที่ต้องการได้ เทคโนโลยีสารสนเทศมีประโยชน์ต่อมนุษย์ในหลายด้าน เช่น ด้านการศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถูกนำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการบริหารด้านการศึกษา เช่น ระบบการลงทะเบียน และระบบการจัดตารางสอน นอกจากนี้ยังใช้เป็นเครื่องมือในการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนตัวอย่างเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในด้านการศึกษา ด้านการแพทย์และสาธารณสุข เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถูกนำมาใช้เริ่มตั้งแต่การทำทะเบียนคนไข้ การรักษาพยาบาล

ทั่วไป ตลอดจนการวินิจฉัยและรักษาโรคต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถูกนำมาใช้ประโยชน์ในด้านเกษตรกรรม เช่น การจัดทำระบบข้อมูลเพื่อการเกษตรและพยากรณ์ผลผลิตด้านการเกษตร ด้านการเงินการธนาคาร เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถูกนำมาใช้ในด้านการเงินและธนาคาร โดยใช้ช่วยงานด้านบัญชี การฝากถอนเงิน โอนเงิน บริการสินเชื่อ แลกเปลี่ยนเงินตรา บริการข่าวสารการธนาคาร ด้านความมั่นคง มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกันอย่างแพร่หลาย เช่น ใช้ในการควบคุมประสานงานวงจรสื่อสารทหาร การแปลรหัสลับในงานจารกรรมระหว่างประเทศ การส่งดาวเทียมและการคำนวณวิถีการโคจรของจรวดไปสู่อวกาศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติของประเทศไทยมีศูนย์ประมวลข่าวสาร มีระบบมีระบบจัดทำระเบียบปิ่น ทะเบียนประวัติอาชญากร ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูลเพื่อการสืบสวนคดีต่างๆ ตัวอย่างเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ก้านความมั่นคง ด้านการคมนาคม มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในส่วนที่เกี่ยวกับการเดินทาง เช่น การเดินทางโดยรถไฟ มีการเชื่อมโยงข้อมูลการจองที่นั่งไปยังทุกสถานี ทำให้สะดวกต่อผู้โดยสาร การเช็คอินของสายการบิน ได้จัดทำเครื่องมือที่สะดวกต่อลูกค้า ในรูปแบบของการเช็คอินด้วยตนเอง ด้านวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการออกแบบ หรือจำลองสภาวะการณ์ต่างๆ เช่น การรับแรงสั่นสะเทือนของอาคารเมื่อเกิดแผ่นดินไหว โดยการคำนวณและแสดงภาพสถานการณ์ใกล้เคียงความจริง ตัวอย่างซอฟต์แวร์การเกิดแผ่นดินไหว และด้านการพาณิชย์การค้า ซึ่งองค์กรในภาคธุรกิจใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการ เพื่อช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นให้กับองค์กรในการทำงาน ทำให้การประสานงานหรือการทากิจกรรมต่างๆ ของแต่ละหน่วยงานในองค์กร หรือระหว่างองค์กร

๒) การศึกษาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย ผลการศึกษาพบว่า พระนิสิตมีการปฏิสัมพันธ์กับโลกตามหลักอายตนะ ๖ โดยพระนิสิตต้องรู้จักวางท่าที ที่เหมาะสมกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต จะต้องสำรวจระวางทุกอย่างในอายตนะทั้ง ๖ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ ต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์ในการใช้อย่างแท้จริง ไม่ติดในวัตถุสิ่งของทางเทคโนโลยีจนเกินไป และต้องไม่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเกินความพอดีจนกระทบต่อสายตาผู้พบเห็น ถูกมองไปในทางลบ จนทำให้มีผลกระทบต่อศรัทธาของชาวพุทธ พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตในด้านต่างๆ แสดงให้เห็นว่า พระนิสิตของวิทยาลัยสงฆ์หนองคายใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์ไปได้หลายประการ เช่น การใช้เพื่อสืบค้นข้อมูลด้านการศึกษาซึ่งการใช้เทคโนโลยีเพื่อสืบค้นข้อมูลทางการศึกษาของพระนิสิตนั้น เป็นไปเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในรายวิชาที่ได้ทำการศึกษา ให้เกิดความรวดเร็วในการทำงาน และเกิดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง การใช้คอมพิวเตอร์ การใช้อินเทอร์เน็ต พระนิสิตเองก็ต้องระวังให้ดีในเรื่องของการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศเหล่านั้น เพราะในความรวดเร็ว ความสะดวกสบาย ก็มีสิ่งที่มีพระนิสิตต้องปิดกั้นไว้ไม่ไปเกี่ยวข้อง เพราะอาจทำให้เกิดผลที่ไม่ดีต่อพระนิสิตตามมาภายหลังก็ได้ การใช้เพื่อติดต่อสื่อสารซึ่งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตเพื่อการสื่อสารนั้นก็เพื่อประโยชน์ต่อพระศาสนาในสังคมยุคใหม่ในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารเพื่อรับนิมนต์ หรือช่วยงานพระศาสนาในส่วนอื่นๆ ซึ่งการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารนั้นพระนิสิตก็ต้องใช้อย่างมีสติ สารวมระวังให้อยู่ในกรอบที่เหมาะสม ไม่

ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นพระซึ่งเป็นที่เคารพบูชาของชาวพุทธ การใช้เพื่อเป็นสื่อในการเจริญจิตภาวนานั้นพระนิสิตนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปประกอบการเจริญจิตภาวนาได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเสียงที่ใช้เปิดประกอบการนั่งปฏิบัติธรรม การใช้เปิดสื่อธรรมะประกอบการเจริญสติ เหล่านี้ถือว่าเป็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประกอบการเจริญจิตภาวนาได้อีกทาง การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในการผลิตสื่อประกอบการสอนนั้น พระนิสิตใช้คอมพิวเตอร์ผลิตสื่อในการสอนธรรมะเพื่อไปใช้ในการอบรมธรรมะให้แก่เยาวชนหรือประกอบการสอนในห้องเรียนได้แก่ สื่อไม่ใช่เครื่องฉาย สื่อใช้เครื่องฉาย สื่อเสียง รวมไปถึงก่อนการไปสอนต้องเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเข้าไปสอน เช่น โดยเตรียมตัวผู้สอน เตรียมจัดสภาพแวดล้อม การใช้สื่อ และการประเมินติดตามผล สิ่งทั้งหลายเหล่านี้จะทำให้การผลิตสื่อในการเรียนการสอนของพระนิสิตประสบความสำเร็จได้ รวมทั้งการใช้เพื่อพิมพ์งานส่วนตัวหรืองานคณะสงฆ์ซึ่งพระนิสิตได้ใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์ในการจัดพิมพ์เอกสารงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงานพิมพ์งานเกี่ยวกับการศึกษาหรืองานการคณะสงฆ์รวมทั้งงานอื่นๆ อีกด้วย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พระสงฆ์เข้าใจสภาวะของตนเองแล้ว เทคโนโลยีสารสนเทศก็คือวิชาการอย่างหนึ่งที่พระควรศึกษาและคณะสงฆ์ควรส่งเสริมให้พระได้มีโอกาสศึกษาให้มากขึ้น โดยใช้หลักปฏิสัมพันธ์คือรู้จักความหมาย รู้จักหลักการ รู้จักภาษาหรือศัพท์เฉพาะต่างๆ และสามารถคิดต่อได้ เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรู้เท่าทันและนำไปอธิบาย หลักธรรมของพระพุทธศาสนาให้กับคนร่วมสมัยเข้าใจได้ พระสงฆ์ก็จะอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปอีกนาน ประโยชน์ที่ได้จากการใช้เทคโนโลยีมีความเกี่ยวข้องกับพระนิสิตนั้น ได้แก่ ประโยชน์ด้านการติดต่อสื่อสาร ทำให้สามารถได้รับข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ ประโยชน์ในด้านการศึกษาทำให้หาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโทษของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตนั้นจำแนกออกเป็น ๒ ประเด็น ได้แก่ โทษที่มีผลต่อสุขภาพ ทำให้เกิดโรคหุนหวกและหูดับ มีอาการปวดศีรษะ ทำให้ผิวหน้าอักเสบ เสี่ยงต่อการเป็นโรคเนื้องอกในสมอง เป็นโรคสมาธิสั้น เป็นโรคอ้วนและคอเรสเตอรอลสูง โทษที่มีผลต่อสังคมสงฆ์ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อศรัทธาของพุทธศาสนิกชนได้ ทำให้เกิดการรับวัฒนธรรมที่มีความคล้ายคลึงกับฆราวาสทำให้เกิดผลด้านศีลธรรม การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในสังคมลดน้อยลง

๓. วิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย จากการศึกษาสัมภาษณ์และนำผลการศึกษาสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ ทำให้ทราบว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคายมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่มีความแตกต่างกันแต่ข้อดีที่นิสิตส่วนมากใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษานั้นทำให้การสืบค้นข้อมูลในวงการวิชาการเพื่อจัดทำรายงานเพื่อเขียนบทความทางพระพุทธศาสนาเพื่อเขียนงานดีๆ ที่เป็นวิทยานิพนธ์ คุชกุณิพนธ์ในการอนุมัติจบการศึกษาหรือวัดผลการศึกษา โดยส่วนมากแล้วมีสิทธิใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการทำจะเป็นการสร้างฐานข้อมูลขึ้นเฉพาะตัวบุคคลในการเก็บข้อมูลหรือเป็นการใช้เป็นแฟ้มสะสมข้อมูลในหลายๆ เรื่องเช่น ไฟล์งานเอกสารที่อาจารย์มอบหมายงานเพลงในเรื่องของสื่อธรรมะที่เป็นลักษณะของ MP3 และสื่อของวิดีโอที่สามารถเรียนรู้การเรียนการสอนในประเด็นต่างๆ ที่นิสิตไม่มีความเข้าใจก็ถือว่าได้ว่าเป็นการศึกษาในลักษณะของการเรียนการสอนที่ทำให้ให้นิสิตนั้นดำเนินชีวิตหรือดำเนินการเรียนการสอนผสมผสานหรือบูรณาการกับสารสนเทศได้อย่างลงตัวและได้อย่างเป็นระบบและการศึกษาในเรื่องของข้อดีก็จะมีในหลายประเด็นที่ ๑ นิสิตมีพื้นที่ในการ

แสดงความคิดเห็นในเรื่องของการตั้งคำถามที่ให้ผู้ตอบคำถามซึ่งคำถามก็จะมีทั้งคำถามที่เป็นวิชาการที่ได้คำตอบในหลายแง่มุมของแต่ละคนที่เข้ามาตอบคำถามเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนที่ทำให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และได้ผลงานไปในเวลาเดียวกัน ๒ นิสิตมีพื้นที่ในการเก็บข้อมูลโดยการทำเป็นแฟ้มเป็นไฟล์งานข้อมูลขึ้นไปสู่ออนไลน์ที่สามารถเปิดและใช้งานได้ทุกที่บนโลกใบนี้ขอเพียงแค่ว่ามีอินเทอร์เน็ตก็จะสามารถใช้ข้อมูลที่เก็บไว้และนำเสนอผลงานของตนเองได้อย่างน่าสนใจ ๓ นิสิตได้ช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มในห้องเรียนระหว่างนิสิตกับอาจารย์เพื่อเป็นสื่อกลางในการสั่งงานหรือมอบหมายงานในระยะเวลาที่อาจารย์หรือนิสิตไม่สามารถเข้าสู่ห้องเรียนได้ก็จะมีการใช้สื่อกลางเช่น Facebook เช่น LINE และอื่นๆในการเป็นสื่อกลางที่จะทำให้การเรียนการสอนนั้นไม่ได้เกิดความสะดุด ๔ นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลทั้งทางการเรียนการสอนและทางพระพุทธศาสนาในการเรียนการสอนด้วยและการกิจกรรมของคณะสงฆ์เช่นการเขียนบทความการเขียนเรื่องราวการออกแบบงานเทศกาลและพิธีกรรมต่างๆตามประเพณีนิยมของจังหวัดหนองคาย

ในประเด็นเรื่องของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนานั้นนิสิตวิทยาเขตหนองคายได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการที่จะสร้างข้อมูลข่าวสารหรือสร้างข้อมูลออนไลน์ในเรื่องของหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการที่จะตอบคำถามให้กับสังคมในประเด็นที่สังคมมีความสงสัยหรือสร้างฐานข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการที่จะอำนวยความสะดวกทางวิชาการให้กับสังคมเพื่อที่สังคมจะได้ นำหรือหยิบยกประเด็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจริงๆเพื่อใช้ในกิจกรรมต่างๆในการที่จะปฏิบัติธรรมเจริญภาวนาและกิจกรรมต่างๆเพื่อการปฏิบัติธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ถูกต้องถูกวิธีการประยุกต์ใช้ในลักษณะนี้จะเป็นการสร้างหลักฐานข้อมูลความจริงซึ่งปัจจุบันนี้พระไตรปิฎกทั้งหมดถูกเก็บไว้ที่โลกออนไลน์เพียงแคสแกนก็สามารถรู้ได้ว่าใครคือคนที่พูดถูกต้องใครคือคนที่พูดผิดไปจากคำสอนของพระพุทธศาสนาการประยุกต์ในลักษณะนี้จะเป็นการสร้างความจริงให้เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันว่าใครคือคู่แท้ใครคือผู้เทียมการที่มีพระไตรปิฎกออนไลน์กันก็มีพื้นฐานข้อมูลที่มีความหลากหลายจึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ในการที่จะพัฒนาความรู้หรือศาสตร์ที่มีเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาเพื่อใช้ในการอบรมและขัดเกลาจิตใจบนพื้นฐานความถูกต้องซึ่งปัจจุบันการที่จะเดินทางไปศึกษายังสถานที่ปฏิบัติธรรมต่างๆทั้งเป็นไปในเรื่องยากนิสิตบางกลุ่มได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดทำเป็นไฟล์วิดีโอเพื่อง่ายต่อการเข้าศึกษาผ่าน Google ผ่าน Facebook ผ่าน YouTube เป็นต้น ซึ่งจากการทำฐานข้อมูลข้างต้นก็จะทำให้เกิดการที่กลุ่มผู้ที่ใดได้รับผลประโยชน์นั้นนอกจากจะเป็นคนที่อยู่ในพื้นที่แล้วการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาถือว่าเป็นการเผยแพร่ที่ทุกที่บนโลกใบนี้สามารถศึกษาเล่าเรียนคำสอนหรือวิธีการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนานั้นได้โดยทุกที่ที่ต้องมีอินเทอร์เน็ตเท่านั้นจึงเป็นการเผยแพร่พระพุทธศาสนาที่เกิดจากห้องเรียนที่ต้องการจะสื่อสารคำสอนของพระพุทธเจ้าหรือผลงานทางวิชาการทางพระพุทธศาสนาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมให้เข้าสู่ระบบออนไลน์เพื่อที่จะได้เกิดการเรียนรู้กันในระดับกว้างขึ้นสำหรับกลุ่มที่มีความสนใจในประเด็นข้างต้นนี้

ในประเด็นข้อเสียของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคายคือการที่นิสิตไม่รู้จักรากเหง้าหรือที่มาของพระพุทธศาสนาซึ่งเหตุผลปัจจุบันที่เห็นได้ชัดก็

คือนิสิตใช้เทคโนโลยีต่างๆ แล้วเกิดผลกระทบต่องค์กรในภาพรวมเช่นการโพสต์ข้อมูลใน Facebook ที่ไม่ดีต่อตนเองไม่ดีต่องค์กรไม่ดีต่อคณะสงฆ์ทำให้ประชาชนชาวพุทธที่มีความเลื่อมใสศรัทธาเกิดความไม่สบายใจหรือเกิดความศรัทธาลดน้อยลงในตัวพระสงฆ์เป็นสิ่งที่ไม่น่าเลื่อมใสเกิดขึ้นในยุคปัจจุบันซึ่งเราจะเห็นโดยมากถือได้ว่าเป็นข้อเสียประจักษ์หลักๆที่ต้องอบรมนิสิตให้เกิดความรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเล่าเรียนในประเด็นต่อมาจะเห็นในเรื่องของการที่ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับร่างกายคือนิสิตได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือการเล่นโทรศัพท์เกินกรอบระยะเวลาของการพักผ่อนในแต่ละวันคือเล่นโทรศัพท์จนติดดินทำให้เกิดการที่ร่างกายพักผ่อนไม่เพียงพอส่งผลให้การเรียนรู้หรือขาดสติขาดสมาธิในการเรียนรู้ที่ทำให้ผลการเรียนของนิสิตไม่เป็นดังที่คาดหวังหลังจากที่มีการสอบวัดผลประจำภาคการศึกษาเกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่การควบคุมตนเองจะเป็นประเด็นหลักซึ่งส่งผลให้การมีสมาธิสั่นในการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกับคนอื่นถือได้ว่าเป็นผลที่เกิดจากการใช้โทรศัพท์มากจนเกินไปและติดเป็นนิสัยซึ่งเป็นผลเสียอีกประการหนึ่งของการใช้เทคโนโลยีและเล่นต่อมาคือประเด็นในเรื่องของการที่นิสิตเล่นเกมมากเกินไปทำให้มีผลกระทบต่อสายตาซึ่งจะเห็นได้ว่านิสิตปี ๑ ส่วนมากมีการตัดแว่นใส่แล้วทั้งๆที่อายุยังเล็กอยู่จากการสัมภาษณ์นิสิตในระดับ ปี ๑ ที่มีการตัดแว่นใส่ก็จะเห็นว่าซึ่งก่อนหน้านี้ได้เล่นเกมและติดเกมเป็นระยะเวลาหนึ่งทำให้เกิดอาการเบลอหรือการมีสมาธิสั่นส่งผลให้สายตาสั้นหรือยาวขึ้นอยู่แต่ละบุคคลซึ่งมีผลโดยตรงต่อร่างกายในด้านของดวงตาก็จะเป็นปัญหาต่อไปเมื่ออายุมากขึ้น

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

วิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย จากการศึกษาสัมภาษณ์และนำผลการศึกษาสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ทำให้ทราบว่าการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคายมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่มีความแตกต่างกันแต่ข้อดีที่นิสิตส่วนมากใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาขึ้นทำให้การสืบค้นข้อมูลในวงการวิชาการเพื่อจัดทำรายงานเพื่อเขียนบทความทางพระพุทธศาสนาเพื่อเขียนงานดีๆที่เป็นวิทยานิพนธ์ คุชฎีนิพนธ์ในการอนุมัติจบการศึกษาหรือวัดผลการศึกษา โดยส่วนมากแล้วมีสิทธิ์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการที่จะเป็นการสร้างฐานข้อมูลขึ้นเฉพาะตัวบุคคลในการเก็บข้อมูลหรือเป็นการใช้เป็นแฟ้มสะสมข้อมูลในหลายๆเรื่องเช่นไฟล์งานเอกสารที่อาจารย์มอบหมายงานเพลงในเรื่องของสื่อธรรมะที่เป็นลักษณะของ MP๓ และสื่อของวิดีโอที่สามารถเรียนรู้การเรียนการสอนในประเด็นต่างๆที่นิสิตไม่มีความเข้าใจก็ถือว่าได้ว่าเป็นการศึกษาในลักษณะของการเรียนการสอนที่ทำให้นิสิตนั้นดำเนินชีวิตหรือดำเนินการเรียนการสอนผสมผสานหรือบูรณาการกับสารสนเทศได้อย่างลงตัวและได้อย่างเป็นระบบและการศึกษาในเรื่องของข้อดีก็จะมีในหลายประเด็นที่ ๑ นิสิตมีพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องของการตั้งคำถามที่ให้สังคมเป็นผู้ตอบคำถามซึ่งคำถามก็จะมีทั้งคำถามที่ทำเป็นวิชาการที่ได้คำตอบในหลายแง่มุมของแต่ละคนที่เข้ามาตอบคำถามเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนที่ทำให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความเรียบง่ายและได้ผลงานไปในเวลาเดียวกัน ๒ นิสิตมีพื้นที่ในการเก็บข้อมูลโดยการทำเป็นแฟ้มเป็นไฟล์งานข้อมูลขึ้นไปสู่ออนไลน์ที่สามารถเปิดและใช้งานได้ทุกที่บนโลกใบนี้ขอเพียงแค่ว่ามีอินเทอร์เน็ตก็จะสามารถใช้ข้อมูลที่เก็บไว้และนำเสนอผลงานของตนเองได้อย่างน่าสนใจ ๓ นิสิตได้ช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มในห้องเรียนระหว่างนิสิต

กับอาจารย์เพื่อเป็นสื่อกลางในการสั่งงานหรือมอบหมายงานในระยะเวลาที่อาจารย์หรือนิสิตไม่สามารถเข้าสู่ห้องเรียนได้ก็จะมีการใช้สื่อกลางเช่น Facebook เช่น LINE และอื่นๆในการเป็นสื่อกลางที่จะทำให้การเรียนการสอนนั้นไม่ได้เกิดความสะดุด ๔ นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลทั้งทางการเรียนการสอนและทางพระพุทธศาสนาในการเรียนการสอนด้วยและการกิจกรรมของคณะสงฆ์เช่นการเขียนบทความการเขียนเรื่องราวการออกแบบงานเทศกาลและพิธีกรรมต่างๆตามประเพณีนิยมของจังหวัดหนองคาย

ในประเด็นเรื่องของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนานั้นนิสิตวิทยาเขตหนองคายได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการทำสื่อที่จะสร้างข้อมูลข่าวสารหรือสร้างข้อมูลออนไลน์ในเรื่องของหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการที่จะตอบคำถามให้กับสังคมในประเด็นที่สังคมมีความสงสัยหรือสร้างฐานข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการที่จะอำนวยความสะดวกทางวิชาการให้กับสังคมเพื่อที่สังคมจะได้้นำหรือหยิบยกประเด็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจริงๆเพื่อใช้ในกิจกรรมต่างๆในการที่จะปฏิบัติธรรมเจริญภาวนาและกิจกรรมต่างๆเพื่อการปฏิบัติธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ถูกต้องถูกวิธีการประยุกต์ใช้ในลักษณะนี้จะเป็นการสร้างหลักฐานข้อมูลความจริงซึ่งปัจจุบันนี้พระไตรปิฎกทั้งหมดถูกเก็บไว้ที่โลกออนไลน์เพียงแค่นั้นก็สามารถรู้ได้ว่าใครคือคนที่พูดถูกต้องใครคือคนที่พูดผิดไปจากคำสอนของพระพุทธศาสนาการประยุกต์ในลักษณะนี้จะเป็นการสร้างความจริงให้เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันว่าใครคือคู่แท้ใครคือผู้เทียมการที่มีพระไตรปิฎกออนไลน์กันก็มีฐานข้อมูลที่มีความหลากหลายจึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ในการที่จะพัฒนาความรู้หรือศาสตร์ที่มีเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาเพื่อใช้ในการอบรมและขัดเกลาจิตใจบนพื้นฐานความถูกต้องซึ่งปัจจุบันการที่จะเดินทางไปศึกษายังสถานที่ปฏิบัติธรรมต่างๆทั้งเป็นไปในเรื่องยากนิสิตบางกลุ่มได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดทำเป็นไฟล์วิดีโอเพื่อง่ายต่อการเข้าศึกษาผ่าน Google ผ่าน Facebook ผ่าน YouTube เป็นต้น ซึ่งจากการทำฐานข้อมูลข้างต้นก็จะทำให้เกิดการที่กลุ่มผู้ที่ใดได้รับผลประโยชน์นั้นนอกจากจะเป็นคนที่อยู่ในพื้นที่แล้วการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาถือว่าเป็นการเผยแพร่ที่ทุกที่บนโลกใบนี้สามารถศึกษาเล่าเรียนคำสอนหรือวิธีการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนานั้นได้โดยทุกที่ที่ต้องมีอินเทอร์เน็ตเท่านั้นจึงเป็นการเผยแพร่พระพุทธศาสนาที่เกิดจากห้องเรียนที่ต้องการจะสื่อสารคำสอนของพระพุทธเจ้าหรือผลงานทางวิชาการทางพระพุทธศาสนาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมให้เข้าสู่ระบบออนไลน์เพื่อที่จะได้เกิดการเรียนรู้กันในระดับกว้างขึ้นสำหรับกลุ่มที่มีความสนใจในประเด็นข้างต้นนี้

ในประเด็นข้อเสียของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคายคือการที่นิสิตไม่รู้จักรากการหักห้ามใจในเรื่องของการที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งเหตุผลปัจจุบันที่เห็นได้ชัดก็คือนิสิตใช้เทคโนโลยีต่างๆแล้วเกิดผลกระทบต่อการในภาพรวมเช่นการโพสต์ข้อมูลใน Facebook ที่ไม่ดีต่อตนเองไม่ดีต่อองค์กรไม่ดีต่อคณะสงฆ์ทำให้ประชาชนชาวพุทธที่มีความเลื่อมใสศรัทธาเกิดความไม่สบายใจหรือเกิดความศรัทธาลดน้อยลงในตัวพระสงฆ์เป็นสิ่งที่ไม่น่าเลื่อมใสเกิดขึ้นในยุคปัจจุบันซึ่งเราจะเห็นโดยมากถือได้ว่าเป็นข้อเสียประกันหลักๆที่ต้องอบรมนิสิตให้เกิดความรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเล่าเรียนในประเด็นต่อมาจะเห็นในเรื่องของการที่ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับร่างกายคือนิสิตได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือการเล่นโทรศัพท์เกินกรอบระยะเวลาของการ

พักผ่อนในแต่ละวันคือเล่นโทรศัพท์จนตึกตื่นทำให้เกิดการที่ร่างกายพักผ่อนไม่เพียงพอส่งผลให้การเรียนรู้หรือขาดสติขาดสมาธิในการเรียนรู้ที่ทำให้ผลการเรียนของนิสิตไม่เป็นดังที่คาดหวังหลังจากที่มีการสอบวัดผลประจำภาคการศึกษาเกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่การควบคุมตนเองจะเป็นประเด็นหลักซึ่งส่งผลให้การมีสมาธิสั้นในการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกับคนอื่นถือได้ว่าเป็นผลที่เกิดจากการใช้โทรศัพท์มากจนเกินไปและติดเป็นนิสัยซึ่งเป็นผลเสียอีกประการหนึ่งของการใช้เทคโนโลยีและเล่นต่อมาก็คือประเด็นในเรื่องของการที่นิสิตเล่นเกมมากเกินไปทำให้มีผลกระทบต่อสายตาซึ่งจะเห็นได้ว่านิสิตปี ๑ ส่วนมากมีการตัดแว่นใส่แล้วทั้งๆที่อายุยังเล็กอยู่จากการสัมภาษณ์นิสิตในระดับ ปี ๑ ที่มีการตัดแว่นใส่ก็จะเห็นว่าซึ่งก่อนหน้านี้ได้เล่นเกมและติดเกมเป็นระยะเวลาหนึ่งทำให้เกิดอาการเบลอหรือการมีสมาธิสั้นส่งผลให้สายตาสั้นหรือยาวขึ้นอยู่แต่ละบุคคลซึ่งมีผลโดยตรงต่อร่างกายในด้านของดวงตาก็จะเป็นปัญหาต่อไปเมื่ออายุมากขึ้น

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัยจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์นิสิตวิทยาเขตหนองคายในประเด็นที่มองในภาพรวมจะเห็นว่าข้อดีก็คือการที่นิสิตมีพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็นกับข้อมูลและการใช้ข้อมูลบนโลกออนไลน์ด้วยการสืบค้นในการ search จาก Google และการเรียนรู้เพิ่มเติมจาก YouTube ก็จะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดประโยชน์อย่างมหาศาลในประเด็นเรื่องของการที่นิสิตใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันในการช่วยส่งเสริมงานพระพุทธศาสนาเช่นการประกาศธรรมการเผยแพร่ธรรมะเพื่อที่จะทำให้พระพุทธศาสนามีอายุยืนยาวมากขึ้นในยุคปัจจุบันที่มีข้อมูลข่าวสารทั้งดีและไม่ดีเกิดขึ้นผ่านโลกออนไลน์ซึ่งจะเห็นได้ว่าประชาชนส่วนมากใช้โทรศัพท์มือถือถือในการเรียนรู้ข่าวสารดำเนินชีวิตหรือรวมกิจกรรมทุกอย่างไว้ที่โทรศัพท์มือถือถือจึงเป็นสิ่งสำคัญที่นิสิตต้องรู้จักการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสร้างกรอบที่รอบคอบที่จะควบคุมตนเองให้อยู่ในกรอบของพระธรรมวินัยของพระพุทธศาสนาการใช้เทคโนโลยีให้เป็นคือการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์กับทั้งตนเององค์กรและส่วนรวมคือการเผยแพร่พระพุทธศาสนาบนโลกออนไลน์ในยุคปัจจุบันถือได้ว่ามีความสำคัญมากและเป็นอย่างดีเพราะประชาชนส่วนมากในทุกวันนี้จะศึกษาพระไตรปิฎกเป็นเรื่องที่ง่ายมากขอเพียงแค่ที่ว่าว่ามีโทรศัพท์เครื่องเดียวปัจจุบันพระไตรปิฎกทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นของมหามกุฏ มหาวชิราลงกรณ และสยามรัฐ ต่างก็จะอยู่ในโลกออนไลน์ทั้งสิ้นเพียงแค่ใช้โทรศัพท์มือถือสแกนในสิ่งที่พระสงฆ์ได้พูดขึ้นมาเท่านั้นเองก็จะทราบว่าพระรูปนั้นพระองค์นั้นพูดถูกต้องตามคำสอนของพระพุทธเจ้าไหมซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สร้างความน่าศรัทธาความเลื่อมใสเกิดขึ้นกับตัวศาสนิกชนที่นิสิตหลักสูตรพุทธศาสนาหรือหลักสูตรอื่นที่เรียนรู้พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องให้ข้อมูลที่ตรงจริงตามข้อมูลที่ถูกต้องตามพระไตรปิฎกเพื่อที่จะเป็นประโยชน์ในการที่จะให้คำตอบเป็นการช่วยเหลือสังคมทั้งวิธีการดำเนินชีวิตคตินิยมของพระพุทธศาสนา รวมทั้งวิธีการปฏิบัติธรรมในรูปแบบต่างๆไม่ว่าจะเป็นการเจริญอานาปานสติสมาธิการเจริญสติปัฏฐาน ๔ การปฏิบัติธรรมในระดับต่างๆการเดินจงกรมการนั่งสมาธิที่ถูกต้องก็เป็นประเด็นที่สำคัญที่ต้องสร้างขึ้นให้เห็นทั้งเป็นข้อมูลที่สามารถอ่านได้เป็นข้อมูลที่เป็วิดีโอเป็นข้อมูลในเรื่องของกลุ่มคนที่ประสบความสำเร็จในการนำหลักธรรมในเรื่องของการนำข้อมูลนั้นไปใช้ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการส่งเสริมพระพุทธศาสนาส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ที่มหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยสงฆ์หนองคายให้ได้มีชื่อเสียงเป็นอย่างมากในประเด็นที่ไม่ควรที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องเช่นการเมืองหรือเรื่องของสังคมต่างๆไม่ควรที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวเพราะถือว่าไม่ใช่กิจของสงฆ์หรือทำให้ภาพลักษณ์ของพระสงฆ์มีความเสื่อมเสียแต่ถ้าต้องการที่จะยุ่งเกี่ยวควรที่จะใช้

หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเข้าไปอธิบายเหตุการณ์และใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้และเข้าไปแก้ปัญหาเพื่อที่จะให้เห็นว่าคำสอนของพระพุทธเจ้านั้นเป็นสิ่งที่สามารถตอบคำถามหรือแก้ไขปัญหาทุกอย่างในสังคมปัจจุบันได้อย่างน่าลงตัวและทำให้เกิดความศรัทธาในตัวบุคคลเกิดความศรัทธาในพระพุทธศาสนาประชาชนก็จะเกิดการเรียนรู้พระพุทธศาสนาเริ่มจากการที่มีศรัทธาจากสิ่งที หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้าไปปฏิบัติเพื่อที่จะทำให้เห็นกระบวนการที่จะบรรลุธรรมตามลำดับคือเราต้องมีศรัทธาเข้าไปหาเข้าไปนั่งใกล้หน้าสดลงฟังฟังซึ่งทำเมื่อฟังธรรมนั้นแล้วก็ใคร่ครวญแห่งธรรมหาความสมดุลแห่งธรรมเดินทางสายกลางแล้วตั้งตนไว้ในถ้าก็จะทำให้เกิดการดำเนินชีวิตที่ประสบความสำเร็จแต่ทั้งนี้ต้องเริ่มจากกระบวนการที่ต้องพัฒนานิสิตให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเสียก่อนจึงจะดำเนินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการควบคุมพฤติกรรมให้อยู่ในกรอบของพระธรรมวินัยหรือศีลธรรม

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเล่มนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย จากการสรุปผลการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

๑. ศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย สะท้อนให้เห็นถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต ควรที่จะส่งเสริมให้มีการศึกษาวิธีการใช้อย่างเหมาะสมครบวงจร จากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะช่วยส่งเสริมให้พระนิสิตมีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๒. มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในแต่ละอย่างให้แก่พระนิสิต เพื่อที่จะได้ใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสมรวมทั้งการลงมือปฏิบัติ

๓. มีการสนับสนุนให้ผู้มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจากภายนอกมาช่วยฝึกหรือบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างประโยชน์ให้เกิดการยอมรับในการสร้างฐานข้อมูลเพื่อการเรียนรู้

๔. มีการส่งเสริมให้พระนิสิตได้ไปร่วมงานกับสถาบันอื่นที่มีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่จัดในสถาบันอื่น เพื่อที่จํานําคํากรู้มาบูรณาการกับพระพุทธศาสนาในการสร้างฐานองค์ความรู้เพื่อเป็นการบริหารกิจกรรมทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับพระพุทธศาสนาในการพัฒนามหาวิทยาลัย และสังคมในเวลาเดียวกัน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย เท่านั้น แต่ส่วนที่ยังไม่ได้ศึกษาวิจัยและควรศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

๑. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตในวิทยาลัยสงฆ์อื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบจุดในด้านต่างๆของการพัฒนาระบบสารสนเทศในการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน

๒. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนิสิตคฤหัสถ์เปรียบเทียบกับการใช้พระสงฆ์

๓. ควรมีการศึกษาอิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีผลต่อวิถีชีวิตของพระสงฆ์ในจังหวัดหนองคาย

๔. ควรมีการสร้างฐานข้อมูลเพื่อการศึกษาเพื่อการสำรวจจุดต่างๆของข้อมูลเพื่อที่จะหาวิธีการพัฒนาให้ครบวงจรของการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมทางสังคมต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลชั้นปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

_____. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

ข. ข้อมูลชั้นทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ

รศ.ดร.กันยา สุวรรณแสง. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : อักษรพิทยา, ๒๕๔๒.

รศ.ดร. กันยา สุวรรณแสง. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: รวมสาส์น, ๒๕๓๖.

กาญจนา แก้วเทพ. สื่อสองวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : มุลนิธิภูมิปัญญา, ๒๕๓๙

ฐิตียา เนตรวงศ์. การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเข้าถึงสารสนเทศของอาจารย์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๗.

ปวีป เมธาคณวุฒิ. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

ประเทือง ภูมิภัทราคม. การปรับตัวกิจกรรม : ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพมหานคร :

โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์, ๒๕๔๐.

ประสาน- ทิพวรรณ หอมพล. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: พิเศษการพิมพ์, ๒๕๓๗.

ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ. การศึกษากระบวนการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน.

กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

ฝ่ายวิชาการภาษาไทย. พจนานุกรมไทยฉบับทันสมัยและสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร : บริษัทซีเอ็ด

ยูเคชั่น จำกัด, ๒๕๕๓

พัฒนานุสรณ์ สถาพรวงศ์. การปรับตัวกิจกรรม. มหาสารคาม : ฝ่ายเอกสารตำรา สถาบันราชภัฏ

มหาสารคาม, ๒๕๔๔.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงขยายความ. กรุงเทพมหานคร: สหธรรมิก,

๒๕๒๗.

_____. ไอที ภายใต้วรรณกรรมแห่งปัญญา. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา,

๒๕๔๐.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

_____. **พุทธธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

พรรณราย ทรัพย์ะประภา. **จิตวิทยาอุตสาหกรรม**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๙.

พระสัทธัมมโชติกะ ธัมมาจริยะ, ปรมัตถโชติกะ มหาอภิธัมมัตถสังคหฎีกา ปริเฉทที่ ๕ เล่ม ๒ กัมม จตุกะมรณุปัตติจตุกกะ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพยวิสุทธิ์, ๒๕๓๙.

พัฒนานุสรณ์ สถาพรวงศ์. **การปรับพฤติกรรม**. มหาสารคาม : ฝ่ายเอกสารตำรา สถาบันราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๔๔.

ยีน ภูววรรณ,รศ.. **พจนานุกรมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต**. กรุงเทพมหานคร:ซีเอ็ดยุคเซ็น, ๒๕๔๖.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๒๕**. พิมพ์ครั้งที่ ๕.กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๓๘.

ลักขณา สรวิวัฒน์. **จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๔.

วิโรจน์ นาคชาตรี. **พุทธปรัชญาเถรวาท**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔.

ส. ศิวรักษ์. **ปรัชญาการศึกษา : ศาสตร์และศิลป์แห่งการปฏิรูปการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิเด็ก, ๒๕๔๕.

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ. **กรอบแนวคิดและความเป็นมาของความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้**.กรุงเทพมหานคร:ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, ๒๕๔๔.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

สุขุม เฉลยทรัพย์ และคณะ. **เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๐.

สงวน สุทธิเลิศอรุณและคณะ. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร: ชัยศิริการพิมพ์, ๒๕๒๒.

สร้อยตระกูล (ติวานนท์) อรรถมานะ, **พฤติกรรมองค์การทฤษฎีและการประยุกต์**. กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๑.

สมเด็จพระมหาธีรวงศ์สมเด็จ (พิมพ์ ธมฺมธโร). **มงคลยอดชีวิต ฉบับสมบูรณ์**. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๕๒.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. **การปรับพฤติกรรม**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๖.

_____. **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

สงวน สุทธิเลิศอรุณและคณะ. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร : ชัยศิริการพิมพ์, ๒๕๒๒.

สุชาติ กิระนันท์. **เทคโนโลยีสารสนเทศสถิติ : ข้อมูลในระบบสารสนเทศ**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒. หน้า ๑๙.

แสงเดือน ทวีสิน. **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยแสง, ๒๕๔๕.

อำนวยการ วิจัย และเกียรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. **เมืองไทยในปี ๒๕๖๐ : อนาคตเมืองไทยในสองทศวรรษหน้า**. กรุงเทพมหานคร : ชัคเชสมิเดีย, ๒๕๓๙.

(๒) วิทยานิพนธ์

กุลธิดา วีระแพทย์. พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคหลวงพ่อกุณปริสุทโธ. **ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, ๒๕๕๔.

ฐิตยา เนตรวงษ์. การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเข้าถึงสารสนเทศของอาจารย์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๗.

เชียวชาญ ทองคำ. การศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร (ปวช.) ประเภทอุตสาหกรรมวิทยาลัยเทคนิคน้ำพอง. **ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, ๒๕๕๔.

นันทยา แสงสิงแก้ว. พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนนารีนุกูล อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. **ภาคินพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๗.

บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร. การศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. **รายงานการวิจัย**. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๒.

ปรีศนา มัชฌิมา. พฤติกรรมการสืบค้นสารสนเทศของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต. กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๗.

เพียวว เกาทัณฑ์ทอง. การศึกษาพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี. **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๓๔.

พระมหาศุภวัฒน์ ชุตินนโต (สุขดำ). ศึกษาเปรียบเทียบแนวความคิดเรื่อง พฤติกรรมของมนุษย์ในวรรณคดีของพุทธปรัชญาเถรวาทกับ ชิกมันด์ ฟรอยด์. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

พระโฆสิต สุเมธ (คุ้มหัว). หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมการเล่นการพนันในชุมชน. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พ.ศ. ๒๕๔๘.

พัชรี ไชยฤกษ์. การศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต**. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, ๒๕๕๕.

พรชัย สิงห์แก้ว. การศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๖.

พบรัก แยมฉิม. พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๘.

มนัส นามวงศ์. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้าน อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏ สวนดุสิต, ๒๕๔๓.

รัชนิพรรณ ทะแพงพันธุ์. การศึกษาพฤติกรรมการใช้วาจาในมหาวิทยาลัย : กรณีศึกษานักศึกษาชั้นปีที่ ๔ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิตปทุมธานี. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

วสันต์ เชื้อมทอง. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนายทหารนักเรียน หลักสูตรหลักประจำชุดที่ ๗๓-๗๔ และ ๗๕ ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเสนาธิการทหารบก. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๓.

วิชัย สมอ้าย. การศึกษาพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพนักงานบริษัท ทรูมูฟ จำกัด ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. **ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, ๒๕๕๔.

ศุภอักษร ปรีดาสุทธิจิตต์. พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวันของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรณีศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ. **ภาคินพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,** (สาขาพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๕).

หทัยรัตน์ แสนธิ. พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ บุคลากรเทศบาลนครอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี. **ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, ๒๕๕๔.

อัญญา บุญเรือง. การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของหญิงและชายในองค์กรธุรกิจ. **วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์พัฒนาการมหาบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

(๓) วารสาร

วิเชียร ภูสุวรรณ. **การใช้เทคโนโลยี.** วิชาการ ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๙ กันยายน ๒๕๔๔.

(๔) สัมภาษณ์

สัมภาษณ์ พระอธิการวันฉุวรรณ เวปุลโล นิสิตปริญญาตรี, มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค้ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระ ธนพล ธนปาโล ป.ตรี . เอกรัฐศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค้ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระมหา ประเคน อาภาธโร ป.โท ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค้ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระดาวใส กตสโร ป. โท ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค้ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระมหาชินกฤต จิรวังโส ป.โท ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระสุรเชษฐ์ อิทธิเตโช ป.โท ปี ๑. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระมหาปรีชา รตนโชโต ป.โท ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระเกษ สีสเตโช ป.ตรี ปี ๑. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระวิภัตพงษ์ ปุณฺณโก รัฐศาสตร์ ปี ๓. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ นาย กมลลักษณ์ ศรีวีรัตน์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระ สุรชัย ยโสธร ป.ตรี ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระยศ สุจิตโต ป.ตรี ปี ๒. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ พระณรงค์ศักดิ์ ปุณฺณธโร รัฐศาสตร์ ปี ๓. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระวิฑู ฉวีวัฒน์ รัฐศาสตร์ ปี ๓. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระโชคชัย ธมาโน ป.ตรี ปี ๔ คณะพุทธศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระธนพล ชันติธัมโม ป.ตรี ปี ๔. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระครูจันทวนารักษ์ ชาคโร ป.ตรี ปี ๔. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระ อรุณ สุจิตโต . ป.ตรี ปี ๔. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระครูปัญญาธรรมมานุกิจ ผู้อำนวยการสภายาลัยสงฆ์หนองคาย. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระอธิการ วสันต์ อาภัสสโร .ปี ๔ พุทธศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระสินสมุทร ธัมมวโร ปี ๑ ป.บ.ส. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระมหาธนาธร กันตวิโร ปี ๓ รัฐศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระประสิทธิ์ ฐานกโร ปี ๓ พุทธศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน
อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระสุคนธ์ คุณกโร ปี ๓ พุทธศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน
อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระสุรศักดิ์ สิริคุตโต .ปี ๓ รัฐศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอ
เมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระเสกสรร จันทสาโร ปี ๓ รัฐศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน
อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระมหาชัยวัฒน์ ชยวิฑฒโน ปี ๔ รัฐศาสตร์. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบก
หวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระมหาพนมไพร สีสเตโช ป.ตรี ปี ๓. มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน
อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระเฉลิมพงษ์ สุเมธ นิสิต ป.บ.ส มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน อำเภอ
เมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระอธิการสมพร สุธัมโม นิสิต ป.บ.ส มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค่ายบกหวาน
อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย, วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

หนังสือของความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

หนังสือของความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาเขตหนองคาย

โทร. ๐-๔๒๔๔-๕๓๓๓, โทรสาร ๐-๔๒-๔๔๕๒๒๒

ที่ ศธ ๖๓๑๘/ ๐๖

๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์

เจริญพร นามถนอมลิขิต ครีวรัตน์ นักวิชาการศึกษา-หนองคาย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๓ ฉบับ

ด้วย พระองค์เจ้าสุจิตโต รัชประจักษ์ดำรงนิสิต ๕๙๐๒๒๐๕๐๐๑ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "วิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

ในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสังกัดของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตของทางมหาวิทยาลัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความช่วยเหลือ ความอนุเคราะห์ ข้อมูล สารสนเทศ รวมทั้งการบันทึกภาพจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการและการศึกษามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

- รศ.ไพเราะ
- นิสิตให้ข้อมูล

เจริญพร

(พระราชนิพนธ์)

(นามถนอมลิขิต ครีวรัตน์)
นักวิชาการศึกษา-หนองคาย

รองอธิการบดีวิทยาเขตหนองคาย

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

บัณฑิตศึกษา มจร. วิทยาเขตหนองคาย

เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา คร.อริย์ชัย เกศกรรมโชค ๐๒๔-๔๒๐๔-๒๐๓๕

E-mail: kerkong@gmail.com

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาเขตหนองคาย

โทร. ๐-๔๖๔๔-๕๖๕๓, โทรสาร ๐๔๖๒-๔๖๔๕๖๒๒

ที่ ศธ ๖๑๑๔/ ๐๖

๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน พระวิมลสังฆมณี ปภังกรวิมล วิษณุพงศ์ ธีร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๓ ฉบับ

ด้วย พระคณเดช สุจิตโต รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๒๒๐๕๐๐๑ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "วิเคราะห์พฤติกรรมการพึ่งประสงค์เชิงพุทธในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

ในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสังกัดของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตของทางมหาวิทยาลัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย หรือเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความช่วยเหลือ ความอนุเคราะห์ ข้อมูล สารสนเทศ รวมทั้งการบันทึกภาพจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการและการศึกษามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เจริญพร

อภัยให้ตามสมควร (พระวิมลสังฆมณี ปภังกรวิมล)

15 กันยายน 2561

(พระราชรัตนาลงกรณ์,ดร.)
รองอธิการบดีวิทยาเขตหนองคาย
ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

บัณฑิตศึกษา มจร. วิทยาเขตหนองคาย

เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา ศ.อวิธชัย เลิศรวมโชค ๐๖๔-๔๖๔๕๖๒๕

E-mail: kakeng@gmail.com

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาเขตหนองคาย

โทร. ๐-๔๖๔๔-๕๓๓๓, โทรสาร ๐-๔๖๔-๕๖๕๖๒๒

ที่ ศอ ๖๔๓๘/ ๐๖

๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์

เจริญพร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระคณเดช สุจิตโต รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๒๒๐๕๐๐๑ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "วิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

ในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสังกัดของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตของทางมหาวิทยาลัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความช่วยเหลือ ความอนุเคราะห์ ข้อมูล สารสนเทศ รวมทั้งการบันทึกภาพจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการและการศึกษามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอ
ขอความอนุเคราะห์
๑๕.๑๑.๖๓
๑๕.๑๑.๖๓
๑๕.๑๑.๖๓

เจริญพร

(พระราชาคณะรองธรรม)

รองอธิการบดีวิทยาเขตหนองคาย

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

บัณฑิตศึกษา มจร. วิทยาเขตหนองคาย

เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา ศร.ยวิชัย มีกรรมเลข ๐๖๔-๕๖๕-๖๖๒๒

E-mail: kekeng@gmail.com

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาเขตหนองคาย

โทร. ๐-๔๖๔๖-๕๖๓๓, โทรสาร ๐-๔๖๔-๕๖๕๖๒๒

ที่ ศธ ๖๑๓๘/ ๐๖

๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์กับข้อมูลเพื่อการวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน พระเอก

สวัสดี

ถึงที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระเอก สุจิตโต รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๒๒๐๕๐๐๑ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "วิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

ในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสังกัดของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตของทางมหาวิทยาลัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความช่วยเหลือ ความอนุเคราะห์ ข้อมูล สารสนเทศ รวมทั้งการบันทึกภาพจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการและการศึกษา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เจริญพร

มีมติให้การส่งมอบ

พระเอก

(พระราชรัตนวงษ์)

รองอธิการบดีวิทยาเขตหนองคาย

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

พระเอก สวัสดิ์
๑๐ มีนาคม ๒๕๖๑

บัณฑิตศึกษา มจร. วิทยาเขตหนองคาย

เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา ดร.วิรัช เมืกรวมโชค ๐๖๔-๕๖๔๖-๕๖๓๕

E-mail: kakeng@gmail.com

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาเขตหนองคาย

โทร. ๐-๔๒๔๔-๕๖๓๓, โทรสาร ๐๔๒-๔๖๕๖๒๒

ที่ ศธ ๖๑๑๘/๐๖

๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ท่านนายก อบจ. หนองคาย ท่านนายก อบจ. หนองคาย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระองค์เจ้าสุจิตต์ วัฒนประจักษ์นิสิต ๕๙๐๒๒๐๕๐๐๑ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

ในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสังกัดของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตของทางมหาวิทยาลัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความช่วยเหลือ ความอนุเคราะห์ ข้อมูล สารสนเทศ รวมทั้งการบันทึกภาพจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการและการศึกษา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ผู้วิจัย ศ.ดร.สุจิตต์ วัฒนประจักษ์นิสิต

เจริญพร

ท่านนายก อบจ. หนองคาย

๒๔ มี.ค. ๖๓

พระราชมารดา

(พระราชมารดาของนางสาว)

รองอธิการบดีวิทยาเขตหนองคาย

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

บัณฑิตศึกษา มจร. วิทยาเขตหนองคาย

เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา ดร.สุจิตต์ นิสิต ๐๖๔-๖๖๔-๖๖๔๕

E-mail: kirkeng@gmail.com

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาเขตหนองคาย

โทร. ๐-๔๖๔๙-๕๓๓๓, โทรสาร ๐๔๖๔-๔๖๕๒๒๒

ที่ ศธ ๖๓๓๘/ ๐๖

๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน พระครูสันติคุณวิสาห์ ภาณุรักษ์ ป.โท ศษ.

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระครูเดช สุจิตโต รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๒๒๐๕๐๐๑ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "วิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

ในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสังกัดของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตของทางมหาวิทยาลัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความช่วยเหลือ ความอนุเคราะห์ ข้อมูล สารสนเทศ รวมทั้งการบันทึกภาพจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการและการศึกษามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

จันทร์ วัณณเดชะ

เจริญพร

พระครูสันติคุณวิสาห์

(พระราชรัตนาลงกรณ์,ดร.)

รองอธิการบดีวิทยาเขตหนองคาย

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

บัณฑิตศึกษา มจร. วิทยาเขตหนองคาย

เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา ศร.อริย์ธัช เนิศรมโชค ๐๒๔-๔๖๔๙-๒๔๓๕

E-mail: kdekeng@gmail.com

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาเขตหนองคาย

โทร. ๐-๔๖๔๙-๕๓๓๓, โทรสาร ๐-๔๖-๔๖๕๒๒๒

ที่ ศธ ๖๓๑๘/ ๐๖

๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน พระราชบัณฑิต อธิวิไล (บุลละ๓๑) บ.โท ป๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระคณาเดช อธิวิไล รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๒๒๐๕๐๐๑ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "วิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

ในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสังกัดของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตของทางมหาวิทยาลัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความช่วยเหลือ ความอนุเคราะห์ ข้อมูล สารสนเทศ รวมทั้งการบันทึกภาพจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการและการศึกษามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เจริญพร

(พระราชรัตนอักษรณัฏฐ์)

รองอธิการบดีวิทยาเขตหนองคาย

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

บัณฑิตศึกษา มจร, วิทยาเขตหนองคาย

เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา อ.อริย์ชัย เมืกรรมโชค ๐๖๔-๔๖๔-๕๓๓๕

E-mail: kukeng@gmail.com

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาเขตหนองคาย

โทร. ๐-๔๒๔๖๔-๕๖๓๓๓, โทรสาร ๐-๔๒๔-๕๖๔๕๖๒๒

ที่ ศธ ๖๔๑๔๘/ ๐๖

๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ทบ: ดาวิศ ภาณุสาร (มหาวิทยาลัย) นก. ๕๕.

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๓ ฉบับ

ด้วย พระองค์เดช อุดมโคตร รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๒๒๐๕๐๐๑ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

ในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสังกัดของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตของทางมหาวิทยาลัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความช่วยเหลือ ความอนุเคราะห์ ข้อมูล สารสนเทศ รวมทั้งการบันทึกภาพจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการและการศึกษามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ยื่นขอความอนุเคราะห์

เจริญพร

ดร. ดาวิศ ภาณุสาร

พระราชาคณะ

(พระราชาคณะรอง)

ดร. ดาวิศ ภาณุสาร (มหาวิทยาลัย)

รองอธิการบดีวิทยาเขตหนองคาย

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

๒๕ ม.ค. ๖๓

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

บัณฑิตศึกษา มจร. วิทยาเขตหนองคาย

เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา โทร. ๐๖๔-๔๖๔๕๖๒๒๕

E-mail: kengkeng@gmail.com

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาเขตหนองคาย

โทร. ๐-๔๒๔๙๙-๕๓๓๓, โทรสาร ๐๔๒-๔๐๕๕๒๒๒

ที่ ศธ ๖๑๓๔/ ๐๖

๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน พระมหาประเด่น ฉาสาธโร

ซึ่งส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๓ ฉบับ

ด้วย พระคณฺเษ สุจิตฺโต รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๒๒๐๕๐๐๑ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "วิเคราะห์พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

ในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสังกัดของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตของทางมหาวิทยาลัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความช่วยเหลือ ความอนุเคราะห์ ข้อมูล สารสนเทศ รวมทั้งการบันทึกภาพจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการและการศึกษามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เจริญพร

ยินดีให้ทุนสนับสนุน

พณ. ประ.-น

(พระมหาประเด่น ฉาสาธโร)
พระสิงหนาท มณีโชติ

พระราชนิพนธ์

(พระราชรัตนวงศาณรงค์)

รองอธิการบดีวิทยาเขตหนองคาย

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

บัณฑิตศึกษา มจร. วิทยาเขตหนองคาย

เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา ดร.วิรัช นีตรวมโชค ๐๔๔-๔๐๕๕๒๒๒๔

E-mail: kakeng@gmail.com

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาเขตหนองคาย

โทร. ๐-๔๒๔๙-๕๓๓๓, โทรสาร ๐-๔๒๔-๕๓๕๒๒๒

ที่ ศบ ๖๔๓๘/ ๐๖

๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน พล.อ.ชเนน ชเนนโคตร ปลัดวิทยาลัย. เอกอัครราชทูต.

ถึงที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๓ ฉบับ

ด้วย พระองค์เลข สุธิดโคตร ที่สประจำตัวนิสิต ๕๙๐๒๒๐๕๐๐๑ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "วิเคราะห์พฤติกรรมการพึงประสงค์เชิงพุทธในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

ในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสังกัดของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตของท่านมหาวิทยาลัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความช่วยเหลือ ความอนุเคราะห์ ข้อมูล สารสนเทศ รวมทั้งการบันทึกภาพจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการและการศึกษามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เจริญพร

ขมิติ ไร่คณธอน เกษะที.
พล.อ.ชเนน ชเนนโคตร.
๒๔.๑.๖๓.

(พระราชาคณะธรรม.)

รองอธิการบดีวิทยาเขตหนองคาย

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

บัณฑิตศึกษา มจร. วิทยาเขตหนองคาย

เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา ดร.อวิชัย เมศรมโชค ๐๖๔-๕๐๕๒-๖๐๕๕

E-mail: kuckeng@gmail.com

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาเขตหนองคาย

โทร. ๐-๔๒๔๔-๕๕๓๓๓ โทรสาร ๐๔๒-๔๔๕๒๒๒

ที่ ศธ ๖๑๑๘/ ๐๖

๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน พระอริการักษ์มยุรพรหม ปรโมโต (ผู้รับ) ๒.๓๕.๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระกษेत्र สุจิตโต รหัสประจำตัวนิสิต ๕๙๐๒๒๐๕๐๐๑ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

ในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสังกัดของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตของทางมหาวิทยาลัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

บันทึกศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความช่วยเหลือ ความอนุเคราะห์ ข้อมูล สารสนเทศ รวมทั้งการบันทึกภาพจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการและการศึกษามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เจริญพร

ขอแสดงความอนุเคราะห์

พระอริการักษ์มยุรพรหม ปรโมโต

(พระอริการักษ์มยุรพรหม ปรโมโต)

๒๕.๑.๖๓

พระราชมงคลธรรมาจารย์ (พระราชรัตนวงศาจารย์)

รองอธิการบดีวิทยาเขตหนองคาย
ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

บัณฑิตศึกษา มจร. วิทยาเขตหนองคาย

เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา ศร.ธวัชชัย เมืศรวมโชค ๐๒๔-๔๒๔-๕๕๓๓๕

E-mail: kakeng@gmail.com

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน วิทยาเขตหนองคาย

โทร. ๐-๕๒๔๙-๕๓๓๓, โทรสาร ๐-๕๒-๔๙๕๒๒๒

ที่ ศธ ๖๑๑๔/ ๐๖

๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์กับข้อมูลเพื่อการวิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ศ.น. ปภาณันท์ รณศิริภาพ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๓ ฉบับ

ด้วย พระคณเดช ศุภกิจโกศล รัศมีประจักษ์คุณ ๕๙๐๒๒๐๕๐๐๑ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "วิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

ในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสังกัดของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตของทางมหาวิทยาลัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความช่วยเหลือ ความอนุเคราะห์ ข้อมูล สารสนเทศ รวมทั้งการบันทึกภาพจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการและการศึกษามา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เจริญพร

ยินดีให้ความอนุเคราะห์
(ศ.น. ปภาณันท์ รณศิริภาพ)
15 กันยายน 2561

พระราชนิพนธ์
(พระราชรัตนวงกรณ์,ดร.)
รองอธิการบดีวิทยาเขตหนองคาย
ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

บัณฑิตศึกษา มจร. วิทยาเขตหนองคาย
เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา ศร.ยวิชัย เนตรมโชค ๐๖๔-๔๖๔-๕๓๓๔
E-mail: kurkeng@gmail.com

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์งานวิจัย

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์งานวิจัย

การศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ ๑.) เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ๒.) เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย และ ๓.) เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์เชิงพุทธในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดคำถามปลายเปิดเพื่อที่จะได้ข้อมูลที่มีความครอบคลุมประเด็นของการศึกษาข้างต้นดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

๑. ชื่อ..... ฉายา.....นามสกุล.....
๒. สถานภาพ () ชาย () หญิง () โสด () สมรส () บรรพชิต อื่นๆ.....
๓. การศึกษา () ม.๖ หรือเทียบเท่า () ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก
 ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในระดับ.....สาขาวิชา.....
 วุฒิทางธรรมที่ได้รับเปรียญธรรม.....นักธรรม.....
๔. ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งเป็น

ตอนที่ ๒ พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิต

๑. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๒. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าหาหลักธรรมควรมีลักษณะและวิธีการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๓. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นสื่อในการเจริญสติภาวนาควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๔. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพิมพ์งานส่วนตัวหรืองานคณะสงฆ์ควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๕. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผลิตสื่อประกอบการสอนควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๖. การสืบค้นข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๗. ข้อดีและข้อเสียของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการศึกษาและประกอบการดำเนินชีวิต

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ ๓ แนวทางแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑ พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มีลักษณะอย่างไรจึงจะเหมาะสม

.....

.....

.....

๒. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของนิสิตได้แก่อะไรบ้างและมีผลต่อพฤติกรรมอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

๓ ประโยชน์ที่ได้จากการแก้ไขพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

๔. ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของพระนิสิตวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค
ภาพประกอบการสัมภาษณ์งานวิจัย

ภาพประกอบการสัมภาษณ์งานวิจัย

สัมภาษณ์ ผศ.ดร.สมเดช นามเกตุ อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสนมหาบัณฑิต
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระอธิการวันฉวรรธน์ เวปุลโล นิสิตปริญญาตรี,
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระ ธนพล ธนปาโล ป.ตรี . เอกรัฐศาสตร์.
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระมหา ประเคน อภาธโร ป.โท ปี ๒
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระดาวใส กตสโร ป. โท ปี ๒
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระมหาชินกฤต จิรวังโส ป โท ปี ๒
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระสุรเชษฐ์ อธิติเตโช ป.โท ปี ๑
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระมหาปริชา รตนโชโต ป.โท ปี ๒
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระเกษตร สีลเตโช ป. ตริ ปี ๑
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระวิภัตพงษ์ ปญฺกโร รัฐศาสตร์ ปี ๓
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ นาย กมลลักษณ์ ศรีวิรัตน์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบักหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

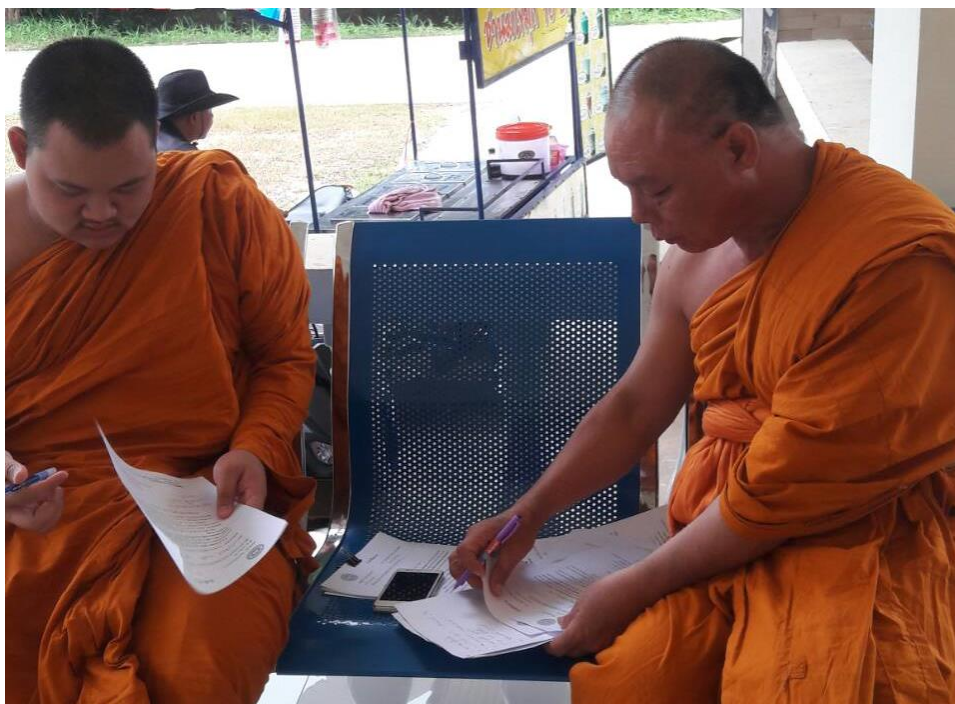
สัมภาษณ์ พระ สุรัชย์ ยโสธร ป ตรี ปี ๒
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบักหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระยศ สุจิตโต ป.ตรี ปี๒
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระณรงค์ศักดิ์ ปุญญธโร รัฐศาสตร์ ปี๓
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระวิฑู ฌวิณโณ รัฐศาสตร์ ปี ๓
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระโชคชัย ธมานิ ป.ตรี ปี ๔ คณะพุทธศาสตร์
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระธนพล ชันติธัมโม ป.ตรี ปี ๔
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค้ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระครูจันทวนารักษ์ ชาคโร ป.ตรี ปี ๔
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค้ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระ อรุณ สุจิตโต . ป.ตรี ปี๔
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระครูปัญญธรรมานุกิจ ผู้อำนวยการสภามหาวิทยาลัยสงฆ์หนองคาย
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระอธิการ วสันต์ อาภัสสโร .ปี ๔ พุทธศาสตร์
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระสินสมุทร ัมมวโร ปี ๑ ป.บ.ส
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระมหาธนาธร กันตวิโร ปี๓ รัฐศาสตร์
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระประสิทธิ์ ฐานกโร ปี๓ พุทธศาสตร์
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระสุวคนธ์ คุณกโร ปี ๓ พุทธศาสตร์
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระสุรศักดิ์ สิริคุตโต .ปี ๓ รัฐศาสตร์
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระเสกสรร จันทสาโร ปี ๓ รัฐศาสตร์
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระมหาชัยวัฒน์ ขยวิฑฒโน ปี ๔ รัฐศาสตร์
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำบกกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระมหาพนมไพร สีสเตโช ป.ตรี ปี๓
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค้ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระเฉลิมพงษ์ สุขเมโธ นิสิต ป.บ.ส
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลค้ายบกหวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระอธิการสมพร สุธิมโม นิสิต ป.บ.ส
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

สัมภาษณ์ พระมหาพนมไพร สีลเตโช ป.ตรี.ปี ๓
มจร.วิทยาเขตหนองคาย ตำบลคำยบกวาน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ/ฉายา/นามสกุล	: พระคงเดช สุจิตโต (พันเทศ)
วัน/เดือน/ปีเกิด	: ๙ ตุลาคม ๒๕๐๗
ภูมิลำเนาเดิม	: บ้านเลขที่ ๕๙๒ ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
การศึกษา	: ๒๕๕๙ นักรธรรมชั้น เอก สำนักเรียน วัดวิเศษสมบุรณ์ จังหวัดมหาสารคาม : ๒๕๑๗ มส.๓ โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม : ๒๕๒๐ ปวช. โรงเรียนขอนแก่นเพาะศิลป์ จังหวัดขอนแก่น : ๒๕๓๐ ปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จังหวัดกรุงเทพมหานคร
บรรพชาอุปสมบท	: วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒
สังกัด	: วัดศรีเชียงใหม่ ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย
ปี que เข้าศึกษา	: ปีการศึกษาที่ ๒๕๕๙
ปีที่สำเร็จการศึกษา	: ปีการศึกษาที่ ๒๕๖๑
ที่อยู่ปัจจุบัน	: วัดใหม่สงเปือย ตำบลเสอเพลอ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี